Braille Sense Polaris

Instrukcja użytkownika

Wersja 1.0

SELVAS Healthcare, Inc.

174, Gajung-ro, Yuseong-gu, Daejeon, Korea 305-350 Phone: +82-42-864-4460 Fax: +82-42-864-4462 Email: <u>hims@himsintl.com</u> Website: <u>www.himsintl.com</u>

Dystrybutor w Polsce:

E.C.E. Konrad Łukaszewicz ul. Sienkiewicza 51D 05-825 Grodzisk Mazowiecki tel. (22) 755-57-57 lub (22) 622-40-63 Email: <u>pomoc@ece.com.pl</u> Strona Internetowa: <u>www.ece.com.pl</u>

Ważne ze względu bezpieczeństwa:

Dla zachowania Państwa bezpieczeństwa, a także ochrony Braille Sense Polaris, należy przeczytać i stosować poniższe zalecenia

- 1. Wejściowe napięcie zasilacza wynosi 100V-240V, a wyjściowe DC 5 V/2A.
- 2. W związku z niebezpieczeństwem powstania uszkodzeń podczas dostarczania Braille Sense Polaris użytkownikowi bateria może być przechowywana oddzielnie. Bateria zaraz po dostarczeniu może nie być w pełni naładowana, dlatego przed użyciem Braille Sense Polaris należy ją naładować. Gdy Braille Sense Polaris będzie używany po raz pierwszy może zaistnieć potrzeba otwarcia opakowania, wyciągnięcia baterii i umieszczenia jej od spodu urządzenia w miejscu przeznaczonym dla baterii. Może się okazać, że dystrybutor, od którego zakupili państwo Braille Sense Polaris już wykonał powyższe czynności.
- 3. Podczas pierwszego użycia urządzenia stan naładowania baterii może nie być pokazywany w prawidłowy sposób. W celu uniknięcia tego problemu proszę włączyć urządzenie, upewnić się, że opcja oszczędzania energii jest wyłączona, a następnie podłączyć Braille Sense Polaris do zasilacza na około 6 godzin. Jeżeli chcemy używać Braille Sense Polaris zaraz po wyjęciu z opakowania należy celem pełnego naładowania baterii podłączyć go do zasilacza na czas dłuższy niż sześć godzin. W takim wypadku należy się także upewnić, że tryb oszczędzania mocy jest wyłączony, chyba, że zamierzamy używać Braille Sense Polaris bez przerwy.
- 4. Jeżeli chcemy lub musimy wyciągnąć baterię z urządzenia w czasie, gdy nie jest ono podłączone do zasilacza, należy wyłączyć urządzenie, a następnie wyciągnąć baterie. Jeśli przed wyciągnięciem baterii urządzenie nie zostanie wyłączone, może to spowodować utratę zapisanych w nim danych. Jednakże, jeśli zasilacz jest podłączony do urządzenia można bezpiecznie wyciągnąć z niego baterię bez konieczności wyłączania go.
- **5.** Jeśli czas użytkowania baterii jest niższy niż 50% w porównaniu do podanego czasu pracy akumulatora w specyfikacji produktu, nawet po pełnym naładowaniu, zaleca się wymianę baterii.
- **6.** Zaleca się wyjmowanie i przechowywanie baterii oddzielnie od urządzenia podczas długich okresów nieużywania.
- **7.** W przypadku wiercenia lub demontażu produktu lub akumulatora za pomocą ostrego przedmiotu może dojść do porażenia prądem elektrycznym, wybuchu lub pożaru.
- 8. Jeśli Braille Sense Polaris działa zasilany tylko z wewnętrznej baterii (bez podłączonego zewnętrznego zasilania z zasilacza), powiadomi on użytkownika o poziomie naładowania baterii, gdy poziom ten będzie niski. Gdy stan naładowania baterii spadnie poniżej 15% proszę podłączyć zasilacz w celu doładowania. Jeśli poziom naładowania baterii spadnie do 5%, a urządzenie nie jest podłączone do zasilacza, Braille Sense Polaris wyłączy się automatycznie jedną minutę po ogłoszeniu stanu naładowania baterii. Długość działania baterii po każdym ładowaniu zależeć będzie od tego, jakie opcje ustawiono w urządzeniu.
- 9. Braille Sense Polaris jest niezwykle delikatnym urządzeniem, dlatego należy obchodzić się z nim z dużą dozą delikatności. Braille Sense Polaris jest także bardzo wrażliwy na kurz, dlatego proszę się upewnić, że jednostka jest przetrzymywana z dala od zakurzonych powierzchni.

- 10. Moduły brajlowskie są bardzo wrażliwą częścią urządzenia. Jeśli którykolwiek z modułów nie działa w prawidłowy sposób z powodu zakurzenia lub jakiejkolwiek innej usterki, proszę się skontaktować z naszym centrum napraw, lub zgłosić się do sprzedawcy, od którego nabyli Państwo Braille Sense Polaris.
- 11. W celu zapewnienia serwisu oraz informacji o nowych uaktualnieniach proszę zarejestrować swoje urządzenie. Wysyłając kartę rejestracyjną na adres dystrybutora polskiego: E.C.E. Konrad Łukaszewicz ul. Sienkiewicza 51D 05-825 Grodzisk Mazowiecki.
- 12. Proszę nie rozkładać Braille Sense Polaris samodzielnie lub zlecać tego komukolwiek, kto nie został autoryzowany przez producenta, czyli HIMS. Jeśli niewykwalifikowana osoba rozmontuje jednostkę może narazić ją na poważne uszkodzenia. Jeśli nieautoryzowana osoba rozmontuje urządzenie, zostanie ono tym samym wykluczona z jakichkolwiek darmowych napraw wynikających z gwarancji i gwarancja zostanie unieważniona. Jeżeli jakikolwiek płyn lub zewnętrzna siła uszkodzi urządzenie może to być także powodem wykluczenia z darmowych usług serwisowych nawet, jeśli zdarzy się to w okresie trwania gwarancji.
- 13. Jeśli pozostawimy Braille Sensa na dłuższy czas w pobliżu gorącego miejsca może to spowodować uszkodzenie baterii. Dlatego też prosimy nie pozostawiać urządzenia na słońcu lub w gorących miejscach. Baterie powinny być co jakiś czas ładowane nawet jeśli urządzenie nie jest używane. Pozostawienie baterii nie naładowanych przez okres kilku miesięcy może również spowodować ich uszkodzenie.
- **14.** Aby zapobiegać uszkodzeniom słuchu proszę nie słuchać plików audio z użyciem wysokich poziomów głośności.

15. Niniejsze urządzenie zostało przetestowane i stwierdzono, że jest ono zgodne z normami urządzeń cyfrowych klasy B, w odniesieniu do artykułu 15 regulacji FCC (Federalnej Komisji Komunikacji). Normy te zostały zaprojektowane tak, aby zapewnić stosowną ochronę przed szkodliwymi interferencjami w obrębie instalacji w budynkach mieszkalnych.

Działanie podlega następującym dwu ograniczeniom.

- 1) Niniejsze urządzenie nie powinno powodować szkodliwych interferencji oraz
- niniejsze urządzenie powinno działać pomimo jakichkolwiek odebranych zakłóceń, w tym takich, które mogą wywołać niepożądane działanie (urządzenia).

Niniejsze urządzenie może generować, wykorzystywać i wypromieniowywać energię o częstotliwościach radiowych, o ile nie zostało zainstalowane i nie jest używane zgodnie z instrukcją, może ono być źródłem zakłóceń szkodliwych dla radiokomunikacji. Jednakże nie ma gwarancji, że w przypadku konkretnej instalacji zakłócenia nie będą mieć miejsca.

Jeżeli niniejsze urządzenie powoduje zakłócenia odbioru radiowego lub telewizyjnego, co można stwierdzić włączając i wyłączając urządzenie, to zachęca się użytkownika, aby próbował usunąć problem korzystając z następujących sposobów postępowania:

- zmiana orientacji lub lokalizacji anteny odbiorczej.
- zwiększenie odległości pomiędzy urządzeniem a odbiornikiem.
- podłączenie urządzenia do gniazdka należącego do obwodu innego niż ten, do którego podłączono odbiornik.

 proszę wezwać doświadczonego specjalistę od urządzeń radiowych/telewizyjnych i poprosić go o pomoc.

Ważna uwaga:

Oświadczenie FCC o ekspozycji na promieniowanie elektromagnetyczne o częstotliwościach radiowych:

Niniejsze urządzenie Jest zgodne z normami FCC dla ekspozycji na promieniowanie elektromagnetyczne o częstotliwościach radiowych ustalonymi dla środowiska nie podlegającego kontroli. Urządzenie niniejsze winno być zainstalowane i używane z zachowaniem odległości nie mniejszej niż 20 cm pomiędzy radiatorem i ciałem użytkownika. To źródło promieniowania nie powinno znajdować się razem ani działać jednocześnie z jakąkolwiek inną anteną lub źródłem sygnału radiowego.

Gratulacje z powodu zakupu Braille Sense Polaris! Braille Sense Polaris potrafi wykonać te same zadania, co zwyczajny PDA, a nawet więcej a to wszystko bez potrzeby użycia ekranu!

I. Po otwarciu pudełka znajdziemy w nim następujące przedmioty:

- 1) Braille Sense Polaris
- 2) Baterię
- 3) Futerał
- 4) Zasilacz
- 5) Kabel USB 3.0
- 6) Słuchawki
- 7) Instrukcję użytkownika (CD)
- 8) Instrukcję użytkownika (Skróty Klawiszowe)

II. Jak korzystać z niniejszej instrukcji

Przed użyciem Braille Sense U należy przeczytać całą instrukcję w celu dokładnego zapoznania się z funkcjami Braille Sense Polaris. Przeczytanie całej instrukcji pozwoli na wykorzystanie w pełni bogactwa funkcji Braille Sense Polaris. Wiele funkcji urządzenia działa w podobny sposób, dlatego jest wysoce wskazane, aby w pełni zapoznać się z nimi wszystkimi.

W dalszej części instrukcji pojawią się odniesienia do tak zwanych gorących klawiszy lub skrótów klawiszowych. Nazwy te odnoszą się do sposobów szybkiego dostępu do menu oraz funkcji za pomocą odpowiedniej kombinacji wciskanych klawiszy. Należy zwrócić uwagę na to, że nie wszystkie skróty klawiszowe będą działać, gdy znajdują się państwo w dowolnym miejscu Braille Sense Polaris. Niektóre skróty klawiszowe do prawidłowego działania wymagają tego, aby znajdować się we właściwym dla nich programie.

W instrukcji tej użyta jest specyficzna metoda notowania sposobu, w jaki należy przyciskać klawisze. Np.: "Odstęp-b (punkty 1-2)" oznacza, że należy wcisnąć klawisz odstępu i punkty 1 i 2 jednocześnie.

Aby możliwe było pełne wykorzystywanie funkcji Braille Sense Polaris należy zrozumieć, czym jest i jak działa menu oraz czym jest pole tekstowe i jak wpisać dane do pola tekstowego. W tym celu proszę przeczytać rozdział 2.2. Dla pełnego wykorzystywania niezwykłego potencjału Braille Sense Polaris zrozumienie powyższych funkcji jest bardzo ważne.

Jeśli napotkają państwo problemy ze znalezieniem rozwiązania jakiegoś problemu lub zaistnieje potrzeba kontaktu z asystentem to prosimy o przesłania zapytania pocztą elektroniczną na adres <u>pomoc@ece.com.pl</u> lub kontakt telefoniczny pod numer: 22 745 57 82.

1.	Wpr	prowadzenie Czym jest Braille Sense Polaris"?	14 14
	1.1	Sprzet	14
	12	1 Panel górny	14
	12:	2 Prawy boczny papel	15
	1.2.3	.3 Lewy boczny panel	15
	1.2.4	.4 Panel tvlnv	
	1.2.	.5 Panel przedni	
	1.2.0	.6 Spód urzadzenia	
	1.3	Specyfikacja sprzetowa Braille Sense Polaris	
	1.4	Pamięć w Braille Sense Polaris	
2	Fun	nkcje podstawowe	
	2.1	Jak używać poleceń?	19
	2.1.	.1. Podstawowe wiadomości i komunikaty	19
	2.2	Koncepcja menu	20
	2.2.1	.1 Znaki kontrolne	22
	2.3	Używanie klawiszy funkcyjnych	23
	2.4	Zasilacz i bateria	24
	2.5	Dostosowywanie głośności, szybkości i tonu mowy	25
	2.6	Jak używać głosu oraz linijki brajlowskiej	25
	2.7	Wprowadzanie tekstu	
	2.7.	.1 Tabela kodów ASCII brajla komputerowego	
	2.7.2	.2 Wprowadzanie/Szukanie znaków kontrolnych	
	2.8	Wielozadaniowość	
	2.9	Przełączanie trybów Audio	
	2.10	Przełącznik blokowania klawiatury	
	2.11	Tryb jednoręczny	
	2.12	Korzystanie z Trybu Pisania	
•	2.13	Korzystanie z gestów dotykowych	
3	Per : 3.1	r sonalizacja Braille Sense Polaris Ustaw datę i czas	34 34
	3.2	Ustawienia połączenia sieciowego	
	3.2.	.1 Ustawienia sieci bezprzewodowej	
	3.2.2	.2 Ustawienia sieci lokalnej (LAN)	
	3.3	Menedżer Bluetooth	
	3.3.	.1 Lista urządzeń Bluetooth	
	3.3.2	.2 Lista serwisów Bluetooth	40
	3.	3.3.2.1 Łączenie Serwisu	41
	0.4	l Itwórz/przywróć z kopii zapasowej	41

	3.5	Zmień nazwę Urządzenia		
	3.6	Skrócona instrukcja		.42
	3.7	Zab	ezpieczenie hasłem	.43
	3.7.1	1	Ustawianie i zmiana hasła	.43
	3.7.2	2	Ustawienie zakresu działania hasła	.44
	3.7.3	3	Zresetuj hasło do ustawień fabrycznych	.44
	3.8	Inicj	alizuj opcje	.44
	3.9	Орс	je głosu	.45
	3.10	0	pcje globalne	.45
	3.10	.1	Szczegóły opcji globalnych	.46
	3.11	K	opia zapasowa i resetowanie	.48
	3.12	U	Istawienia systemu Android	.49
4	Men 4.1	edże Wpr	e r plików rowadzenie	.50 .50
	4.1. 1	1	Poruszanie się po liście plików	.50
	4.1.2	2	Wybór folderów i plików	.51
	4.2	Prac	ca z plikami i folderami	.51
	4.2.1	1	Wchodzenie i wychodzenie z folderu	.51
	4.2.2	2	Wysuwanie dysków USB i kart SD	.52
	4.3	Men	nu Plik	.52
	4.4	Men	nu Edycja	.53
	4.5	Men	nu Widok	.53
	4.6	Korz	zystanie z okna adresu	.54
5	Edy	tor te	ekstu	.55
	5.1	Men	nu Plik	.55
	5.2	Men	nu Edycja	.56
	5.3	Men	nu Dodaj	.56
	5.4	Men	nu ldz do	.56
	5.5	Men	nu Przeczytaj	.57
	5.6	Men		.58
•	5.7	Roz		.58
6	E-m 6.1	urua Urua	poczta elektroniczna chamianie poczty elektronicznej	. 59 .59
	6.2	Kon	figurowanie konta	.60
	6.3	Zarz	ządzanie kontami	.63
	6.4	Odb	pieranie wiadomości E-mail	.63
	6.5	Czy	tanie wiadomości	.64
	6.6	Pisa	anie wiadomości E-mail	.65
	6.6.1	1	Dołączenie pliku	.66

6.6	.2	Zapisywanie wiadomości E-mail w skrzynce nadawczej	66
6.7	Poru	iszanie się po kontach i skrzynkach pocztowych	67
6.7.1		Zarządzanie skrzynkami pocztowymi	67
6.7	.2	Kopiowanie i przenoszenie do skrzynek pocztowych	68
6.8	Zaav	wansowane funkcje wiadomości	68
6.8	5.1	Odpowiedz i odpowiedz wszystkim	68
6.8	.2	Prześlij dalej wiadomość	69
6.8	.3	Zapisywanie wiadomości E-mail	69
6.8	.4	Wyszukiwanie wiadomości	70
6.8	5.5	Przejdź do nieprzeczytanej wiadomości	70
6.9	Korz	zystanie z menu Narzędzia	70
6.9	.1	Ustaw ścieżkę	70
6.9	.2	Ustaw opcje	71
6.9	.3	Ustawienia spamu	71
7 Me	dia		74
7.1	Med	ia Player	74
7.1	.1	Używanie przycisków audio	74
7.1	.2	Klawiatura brajlowska i funkcje zaawansowane	75
7.1	.3	Menu Plik	76
7.1	.4	Menu Odtwarzanie	76
7.1	.5	Menu Nagrywanie	77
7.1	.6	Menu Pozycja	77
7.1	.7	Menu Zakładki	77
7.1	.8	Menu Ustawienia	77
7.2	Radi	io FM	78
7.2	2.1	Słuchanie radia za pomocą wbudowanych głośników	78
7.2	.2	Kontrola częstotliwości	78
7.2	.3	Dodawanie i poruszanie się po stacjach	78
7.2	.4	Nagrywanie radia FM	79
7	7.2.4.1	Zmiana folderu zapisu	80
7.2	2.5	Funkcje dodatkowe	81
7.3	Odtv	varzacz Daisy	81
7.3	5.1	Korzystanie z odtwarzacza Daisy	81
7.3	.2	Menu Plik	82
7.3	.3	Przejdź	83
7.3	.4	Zakładka	83
7.3	5.5	Nagłówek	83
7.3	.6	Notki	83
8 Org	ganize	۲	84

8.	1 Ksia	żka adresowa	84
	8.1.1	Używanie funkcji "dodaj adres"	84
	8.1.2	Ustaw pola adresu	85
	8.1.3	Wyszukiwanie adresów	85
	8.1.4	Ustawianie pól przeszukiwania adresu	86
	8.1.5	Tworzenie kopii bezpieczeństwa i przywracanie listy adresowej	86
	8.1.6	Import oraz Eksport CSV	86
	8.1.7	Eksportowanie do CSV	87
	8.1.8	Edytowanie usuwanie i zapamiętywanie adresów	87
	8.1.9	Synchronizowanie kontaktów	88
8.	2 Terr	ninarz	88
	8.2.1	Wprowadzenie	88
	8.2.2	Ustawianie wydarzeń powtarzalnych	89
	8.2.3	Znajdź wydarzenie	90
	8.2.4	Modyfikuj plan	91
	8.2.5	Skasuj wydarzenie	92
	8.2.6	Drukuj wydarzenie	92
	8.2.7	Zapisywanie zadań do pliku	93
	8.2.8	Tworzenie kopii zapasowych i przywracanie terminów	93
	8.2.9	Ustawianie opcji alarmu	94
	8.2.10	Wiele kont i synchronizacja	95
9	Narzędzi	a Internetowe	96
9.	.1 Prze	eglądarka stron Internetowych	96
	9.1.1	Menu Plik	96
	9.1.2	Edycja	96
	9.1.3	ldź do	96
	9.1.4	Czytaj	97
	9.1.5	Ulubione	97
	9.1.6	Орсје	97
	9.1.7	Nawigowanie po elementach strony	97
	9.1.8	Tabela	98
	9.1.9	Odtwarzanie plików strumieniowych audio	100
10 1(	Dodatki D.1 P	rzeglądarka plików Excela	102 102
	10.1.1	Lista komend nawigacyjnych	102
	10.1.2	Menu Plik	102
	10.1.3	Menu Edycja	103
	10.1.4	Menu Idź do	103
	10.1.5	Menu Czytaj	103

10.1.6	Menu widok	
10.2	Daisy Online	104
11 Narzęd	lzia	
11.1		
11.1.1		
11.1.2	Wyrazenia zmienne	
11.1	.2.1 Wywołaj wyrazenia	
11.1	.2.2 Skasuj wszystkie zapisane wyrazenia	
11.1	.2.3 Zapisz wyrazenia	
11.1		
11.1.3	Funkcje sinus	
11.1.4	Funkcje cosinus	
11.1.5	Funkcje tangens	
11.1.6	Funkcje logarytmiczne	
11.1.7	Kopiuj do schowka	
11.1.8	Konwerter jednostek	
11.1.9	Wróć do wzoru	111
11.1.10	) Ustawienia opcji	111
11.1.11	Wyjście	112
11.1.12	2 Przykłady obliczeń matematycznych	112
11.2	Sprawdź datę i czas	114
11.3	Kompas	115
11.3.1	Opcje żyrokompasu	115
11.4	Budzik	115
11.4.1	Ustaw czas alarmu	116
11.4.2	Dźwięk alarmu	116
11.4.3	Powtórzenia	116
11.4.4	Czas trwania alarmu	117
11.4.5	Interwał dzwonienia	117
11.4.6	Liczba powtórzeń alarmu	117
11.4.7	Potwierdź/Anuluj	117
11.5	Stoper i minutnik	117
11.6	Terminal dla czytników ekranu	118
11.6.1	Schowek terminala	119
11.7	Sprawdź status sieci	120
11.8	Sprawdź stan baterii	120
11.9	Formatowanie	120
11.10	Czas do automatycznego wyłączenia	121
11.11	Uaktualnianie oprogramowania	121

	11.11.1 połącz	I Uaktualnianie systemu operacyjnego Braille Sense Polaris za pośrednictwen zenia Internetowego	n 121
	11.11.2	2 Uaktualnianie Systemu operacyjnego Braille Sense Polaris z nośnika	122
12	Instala	icja i korzystanie z oprogramowania dodatkowego dla systemu Android	123
13 14	Używa Przewo	nie menu pomocy odnik dotyczący rozwiazywania problemów	126
	14.1	BrailleSense Polaris nie włącza się	. 127
	14.2	Nie słychać głosu	. 127
	14.3	Głos jest zbyt szybki, aby go zrozumieć	127
	14.4	Dźwięk głosu jest zbyt niski lub zbyt wysoki, aby go zrozumieć	127
	14.5	Nie wiesz gdzie jesteś	. 127
	14.6	Brak połączenia z Internetem	. 127
	14.7	E-mail	. 127
	14.8	Monitor brajlowski nie wyświetla brajla	. 128
	14.9 Android	BrailleSense Polaris nie odzywa się podczas korzystania ze Sklepu Play lub aplikacji 128	
	14.10	Menu BrailleSense nie są wyświetlane ani mówione	. 128
	14.11	BrailleSense Polaris nie odpowiada	. 128
	14.12	LCD nie działa	129
	14.13	Pliki USB lub SD wydają się zawierać 0 bajtów	129
15	Podsu	mowanie komend Kombinacie klawiszowe wspólne dla wszystkich programów	. 130
	15.2	Komendy szybkiego uruchomienia	131
	15.3	Menedžer plików	132
	15.3.1	Klawisze nawigacyjne listy plików i listy menu	132
	15.3.2	Klawisze nawigacyjne listy plików	132
	15.3.3	Klawisze zaznaczania elementów (plików lub folderów)	
	15.3.4	Gorace klawisze dla komend	132
	15.4	Edytor tekstu	133
	15.4.1	Gorace klawisze dla komend	133
	15.4.2	Różne gorące klawisze	134
	15.5	Email	135
	15.5.1	Gorące klawisze używane w skrzynce odbiorczej	135
	15.5.2	Gorące klawisze wysyłania wiadomości, przesyłanie dalej, odpowiadanie i	
	zapisy	wanie w folderze przechowywania poczty	. 136
	15.5.3	Gorące klawisze do czytania i pisania wiadomości	. 136
	15.6	Media	. 136
	15.6.1	Media player.	. 136
	15.6	.1.1 Gorące klawisze dla komend	. 136
	15.6	.1.2 Gorące klawisze w karcie informacji o odtwarzaniu	. 137
	15.6	.1.3 Gorące klawisze w karcie listy odtwarzania	. 138

15.6.2	Rac	dio FM	138
15.6.3	Odf	warzacz Daisy	139
15.7	Organ	izer	140
15.7.1	Ksi	ążka Adresowa	140
15.7	.1.1	Klawisze nawigacyjne w menu lub przy dodawaniu adresów	140
15.7	.1.2	Klawisze nawigacyjne listy wyników wyszukiwania	140
15.7	.1.3	Gorące klawisze dla komend	140
15.7	.1.4	Różne gorące klawisze	141
15.7.2	Ter	minarz	141
15.7	.2.1	Gorące klawisze dla komend	141
15.7	.2.2	Nawigacja klawiszami po wynikach listy wyszukiwania	141
15.8	Narzę	dzia Internetowe	142
15.8.1	Prz	eglądarka Internetowa	142
15.8	.1.1	Gorące klawisze dla komend	142
15.8. w prz	.1.2 zegląd	Gorące klawisze wykorzystywane podczas odtwarzania plików audio arce Internetowej	143
15.8	.1.3	Gorące klawisze do czytania stron Internetowych	143
15.9	Dodat	ki	143
15.9.1	Prz	eglądarka plików Excela	143
15.9.2	Dai	sy on-line	145
15.10	Narzę	dzia	145
15.10.1	K	Calkulator	145
15.10.2	2 K	(ompas	146
15.10.3	s s	Stoper i minutnik	146
15.10.4	ιт	erminal dla czytnika ekranów	147
15.11	Ustaw	ienia	147
15.11.1	ιι	Jstawianie daty i czasu	147
15.11.2	2 N	lenedżer Bluetooth	147
15.11.3	5 L	Jtwórz/przywróć z kopii zapasowej	147
15.11.4	i c	Ochrona hasłem	148
15.12 Polecenia czytnika ekranu148			148
15.12.1	R	Ruchomy fokus	148
15.12.2	2 F	Podczas edycji tekstu	148
15.12.3	s F	unkcje klawiszy multimediów w "trybie aplikacji"	149

1. Wprowadzenie

1.1 Czym jest "Braille Sense Polaris"?

Braille Sense Polaris jest brajlowskim notatnikiem opracowanym i wyprodukowanym przez HIMS dla niewidomych i niedowidzących. Przy pomocy Braille Sense Polaris można wykonać następujące zadania:

- Czytanie plików TXT, BRF, RTF, PDF, EPUB oraz Microsoft Word, Excel i PowerPoint. Tworzenie notatek lub sformatowanych dokumentów i E-maili, drukowanie dokumentów tekstowych za pomocą drukarki atramentowej, drukowanie dokumentów brajlowskich po podłączeniu drukarki brajlowskiej.
- 2. Odtwarzanie plików multimedialnych, książek DAISY, radia FM oraz filmów w YouTube.
- 3. Organizowanie spotkań i kontaktów, które można zsynchronizować z kontem Google.
- **4.** Obliczanie równań matematycznych z wykorzystaniem naukowego kalkulatora, ustawianie alarmów i kalendarza.
- 5. Braille Sense Polaris umożliwia także odczytywanie na linijce brajlowskiej informacji wyświetlanych na ekranie komputera lub urządzenia, poprzez podłączenie go przez port USB lub Bluetooth. Do realizacji tego zadania konieczne jest zainstalowanie na komputerze lub urządzeniu odpowiedniego oprogramowania czytającego takiego jak Jaws, NVDA, SuperNova, System Access, VoiceOver dla systemu Mac i iOS oraz TalkBack dla systemu Android.
- **6.** Wbudowany odbiornik GPS oraz cyfrowy kompas pozwala na niezależną orientację w terenie, bez konieczności korzystania z urządzeń zewnętrznych.
- 7. Pobieranie i instalowanie aplikacji innych firm ze Sklepu Google Play.
- **8.** Korzystania z usług Google, takich jak Dysk, Dokumenty, Arkusze, Prezentacje i Classroom za pośrednictwem naszego czytnika ekranu, specjalnie dostosowanego do tych aplikacji.

1.2 <u>Sprzęt</u>

W celu pełnego i komfortowego wykorzystywania Braille Sense Polaris należy zapoznać się z rozmieszczeniem poszczególnych przycisków oraz portów na urządzeniu oraz z funkcjami, jakie przyciski i porty te spełniają.

Ta część instrukcji ma na celu omówienie konfiguracji sprzętowej Braille Sense Polaris.

W celu zapoznania się z Braille Sense Polaris, należy umieścić urządzenie na płaskiej powierzchni, np. takiej jak stół.

Teraz opisane zostaną poszczególne strony urządzenia, podstawowe funkcje każdego klawisza oraz portu. Panele będą omawiane w następującym porządku: górny panel, prawy panel, lewy panel, tylny panel i przedni panel.

1.2.1 Panel górny

Na górnym panelu Braille Sense Polaris znajduje się klawiatura zawierająca 9 klawiszy w układzie Perkinsa, Spacja, Backspace i Enter.

W tym samym wierszu, gdzie jest Spacja są klawisze Ctrl i Alt jak również 4 owalne klawisze funkcyjne. Przesuwając się od lewej do prawej strony mamy: F1, F2, Ctrl, Spacja, Alt, F3 i F4. Poniżej klawiatury znajduje się 32 znakowa linijka brajlowska. Ponad nią umieszczone są przyciski pozycji kursora, które odpowiadają 32 komórkom brajlowskim. Przyciski te są wykorzystywane w czasie edycji dokumentów jako "Przyciski Pozycji Kursora" dla odpowiadających im 32 komórkom brajlowskim. Przyciski pozycji kursora służą także jako klawisze skrótów do nawigowania na polach list i grup oraz w określonych miejscach na urządzeniu. Co 5 przycisk pozycji kursora jest oznaczony wystającym punktem dla łatwiejszej orientacji.

Pomiędzy linijką brajlowską, a przyciskami pozycji kursora jest cienki pasek dotykowy. Można użyć tego paska dotykowego do wykonywania przewijania i stuknięć w gestach podobnych do tych używanych na dotykowych ekranach telefonów i tabletów z systemem czytników ekranu. Gesty te różnią się w zależności od kontekstu oraz zastosowania i zostaną wyjaśnione w dalszej części niniejszego podręcznika. Pasek dotykowy możemy włączyć lub wyłączyć w Opcjach globalnych.

Po obu stronach linijki brajlowksiej znajdują się po dwa klawisze w kształcie kapsułki. Nazywane są one "przyciskami przewijania" "Do góry" i "Do dołu". Przyciski przewijania mogą służyć do poruszania się po menu, polach, listach lub tekście. Za pomocą przycisków przewijania można przewijać długość tekstu, akapit, wiersz, zdanie lub znak. Przyciski przewijania lewe i prawe można niezależnie ustawić w Opcjach globalnych.

Powyżej na środku górnego panelu urządzenia znajduje się ciekłokrystaliczny wyświetlacz (LCD). Ekran LCD wyświetla pisany tekst, co umożliwia odczytanie przez osoby widzące dokumentów sporządzonych przez niewidomego. Po obu stronach wyświetlacza LCD znajdują się diody LED. Dwie z lewej strony i dwie z prawej strony wyświetlacza. Po lewej stronie wyświetlacza znajdują się wskaźniki stanu zasilania i GPS, a po prawej stronie wskaźniki stanu połączenia sieci WiFi i Bluetooth.

Głośniki stereofoniczne znajdują się w górnym lewym i prawym rogu urządzenia.

1.2.2 Prawy boczny panel

Od przodu urządzenia na prawym bocznym panelu znajduje się port szybkiego transferu danych USB 3.0 i port kombinacyjny Micro USB. Port ten może zostać użyty do przesyłu danych, naładowania urządzenia i podłączenia do komputera jako wyświetlacza brajlowskiego. Jak wskazano ten port obsługuje zarówno USB 3.0 jak i tradycyjne połączenia Micro USB.

Kontynuując w kierunku tylnej części urządzenia znajdziemy gniazdo karty SD. Braille Sense Polaris obsługuje karty SDHC.

1.2.3 Lewy boczny panel

Po lewej stronie urządzenia przesuwając palec w stronę tylu urządzenia można wyczuć dwa małe przyciski służące do zwiększania i zmniejszania głównej głośności urządzenia. Pierwszy przycisk zmniejsza głośność, a drugi zwiększa głośność urządzenia.

Zaraz za przyciskami głośności znajdują się dwa małe gniazda słuchawkowe. Pierwsze gniazdo służy do podłączenia słuchawek stereofonicznych, drugie powyżej służy do podłączenia mikrofonu stereofonicznego lub liniowego źródła nagrywania.

Kontynuując w kierunku tylnej części urządzenia znajduje się port USB, do którego możemy podłączyć dysk zewnętrzny, klawiaturę lub inne kompatybilne akcesoria.

1.2.4 Panel tylny

W najbardziej wysuniętej na prawo części tylnego panelu znajduje się gniazdo do podłączenia zasilacza sieciowego. Aby naładować baterię urządzenia należy podłączyć mały okrągły koniec zasilacza do tego gniazda, następnie zasilacz podłączyć do gniazda sieciowego.

Z lewej strony tylnego panelu znajduje się port HDMI. Port ten służy do podłączenia zewnętrznego monitora.

Najbliżej lewej strony znajduje się port blokady Kensington. Port ten służy do fizycznego zablokowania urządzenia na biurku lub na stole, tak aby ktoś nie mógł go usunąć w przypadku, gdy nie ma użytkownika przy urządzeniu.

1.2.5 Panel przedni

Po lewej stronie panelu przedniego znajdziemy przełącznik 3 pozycyjny. Jest to przełącznik blokady klawiszy. Ten przełącznik został wyjaśniony bardziej szczegółowo w rozdziale 2.11 niniejszego podręcznika.

Na prawo od blokady klawiszy znajduje się kolejny przełącznik 3 pozycyjny. Jest to przełącznik "Tryb Mediów" i określa jaki typ zawartości ma być obsługiwany przez klawisze multimedialne. Ten przełącznik został wyjaśniony bardziej szczegółowo w następnym rozdziale.

Na prawo od przełącznika "Tryb mediów" znajduje się 5 przycisków, a środkowy oznaczony jest kropką. Te przyciski sterują multimediami i odtwarzaniem DAISY, a także zapewniają klawisze skrótów dla innych obszarów urządzenia, gdy są ustawione w Trybie Aplikacji. Jak wyjaśniono powyżej, typ zawartości sterowanej przez te przyciski zależy od położenia przełącznika "Tryb mediów". Te pięć przycisków zostało omówione w kolejnych rozdziałach tego podręcznika.

Na prawo od przycisków multimedialnych jest przycisk Zasilania. Aby włączyć urządzenie, należy nacisnąc i przytrzymać przycisk do momentu usłyszenia dźwięki i poczucia wibracji. Przy pierwszym uruchomieniu urządzenia może zająć to trochę czasu.

Po uruchomieniu urządzenia możemy szybko nacisnąć przycisk Zasilania, aby wprowadzić urządzenie w tryb uśpienia "Ekran wyłączony". Jest to podobne do blokowanie ekranu telefonu lub tabletu. Ponowne szybkie naciśnięcie odblokuje urządzenie i powróci do miejsca, w którym zostało uśpione urządzenie. Naciśnięcie i przytrzymanie przycisku Zasilania wyłączy kompletnie urządzenie.

1.2.6 Spód urządzenia

Na spodzie urządzenia znajduje się komora na baterię i kamera. Bateria zawiera zaokrągloną krawędź wzdłuż jednej z jej długości. Ta zaokrąglona krawędź powinna być umieszczona wzdłuż tylnej krawędzi obudowy urządzenia. Bateria ma dwie małe wypukłości, które powinny być skierowane w prawo.

Najpierw umieszczamy baterię w urządzeniu, a następnie naciskamy lewą stronę, tak aby zamknąć baterię. Aby wyjąć baterię, należy przy użyciu palca zwolnić blokadę baterii w kierunku lewej krawędzi urządzenia, a następnie wyciągnąć baterię.

Kamera o rozdzielczości 13 megapikseli znajduje się w prawym górnym rogu dolnej części urządzenia. Aplikacje do OCR i przechwytywania zdjęć można pobrać ze Sklepu Google Play. Aby uzyskać najlepsze wyniki, należy trzymać Polarisa nad papierem od 22,86 cm do 30,48 cm i przesuwamy urządzenie w lewo dla najlepszej pozycji kamery.

Gratulacje! Teraz znamy podstawowe funkcje przycisków i portów BrailleSense Polaris. W dalszej części instrukcji omówione zostaną każde funkcje w bardziej szczegółowy sposób, aby zmaksymalizować potencjał BrailleSense Polaris.

1.3 Specyfikacja sprzętowa Braille Sense Polaris

- 1) System Operacyjny: Android Lollipop 5.1.1.
- 2) Pamięć wewnętrzna: 64GB.
- 3) Pamięć RAM: 3GB.
- 4) Procesor: 2.1 GHz Samsung Exynos 7420.
- 5) Bateria: Litowo-Ionowa (wyjmowana), 4800mAh.
- 6) Czas pracy na baterii: około 18 godzin (przy włączonym Brajlu i TTS, a głośnik wewnętrzny ustawiony w połowie głośności).
- 7) Klawiatura: Klawiatura brajlowska 9 klawiszy w układzie Perkinsa, Ctrl i Alt, 4 przyciski funkcyjne,
  32 przyciski pozycji kursora, 4 przyciski przewijania.
- B) Dodatkowe przyciski i przełączniki: przełącznik blokady klawiatury, przełącznik Trybu Mediów, 5 przycisków multimedialnych.
- 9) Monitor Brajlowski: 32 odświeżalne moduły brajlowskie.
- 10) Wyjście video: wbudowany wyświetlacz LCD, port HDMI, Miracast (1920 x 1080 FHD).
- **11)** Sieć bezprzewodowa: Wi-Fi 802.11 b/g/n/ac, Wi-Fi Dual-band (2.4GHz i 5GHz), Wi-Fi Direct, Bluetooth 4.2, NFC dla parowania słuchawek, IrDA.
- **12)** Czujniki: GPS, RTC, akcelerometr, kompas, żyroskop.
- 13) Kamera: 13 MP Samsung kamera.
- 14) Interfejsy: 1 micro USB i USB 3.0 do szybkiego przesyłania danych i ładowania, 1 port hosta USB, 1 gniazdo karty SD.
- **15)** Dźwięk: wewnętrzne głośniki stereo, wyjście dla słuchawek stereofonicznych.
- **16)** Nagrywanie dźwięku: wewnętrzny stereofoniczny mikrofon, gniazdo Jack dla podłączenia zewnętrznego mikrofonu stereofonicznego, mikrofon zestawu słuchawkowego.
- 17) Generator wibracji: zainstalowany.

1.4 Pamięć w Braille Sense Polaris

Braille Sense Polaris posiada 3GB pamięci RAM i 64GB pamięci Flash. Pamięć RAM jest pamięcią zarezerwowaną dla działających programów. Pamięć ta jest tymczasowym "magazynem" danych, na

których użytkownik aktualnie pracuje. Dane zapisane w pamięci RAM znikną, jeśli bateria się wyczerpie, a urządzenie nie będzie podłączone do zasilacza. Podobny efekt będzie miał restart urządzenia. Dane znajdujące się w pamięci, Flash nie znikną po restarcie lub wyczerpaniu baterii.

2 Funkcje podstawowe

2.1 Jak używać poleceń?

Wszystkie komendy używane w Braille Sense Polaris są dostępne poprzez różne kombinacje klawiszy brajlowskich. W tym podręczniku znak "-" jest używany do wskazywania kombinacji klawiszy. Przykładowo zapis "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)" oznacza, że najpierw należy nacisnąć klawisz "Odstęp" a następnie, trzymając wciśnięty Odstęp, nacisnąć literę "z (punkty 1-3-5-6)" z klawiatury brajlowskiej. Po takim wciśnięciu klawiszy należy je jednocześnie zwolnić. Jednym z ważniejszych do zapamiętania poleceń jest właśnie "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)" ponieważ pozwala ono wycofać się z dowolnego programu lub dowolnego menu, w przypadku, gdy zostanie przyciśnięty nieprawidłowy klawisz. Większość poleceń można wykonywać poprzez przyciśnięcie klawisza "Enter".

 Uwaga: w aplikacjach systemu Android "Odstęp-Z" służy jako przycisk "Wstecz". Możemy też użyć "Odstęp-E" lub "F4" jako przycisku "Wstecz" w Androidzie, aby cofnąć się o jeden ekran lub wyjść z aktualnej funkcji lub aplikacji.

2.1.1. Podstawowe wiadomości i komunikaty

Jeżeli w terminarzu zapisaliśmy plan zajęć na dzisiejszy dzień Braille Sense Polaris poinformuje nas np. o planowanych spotkaniach w dniu, na który zostały zaplanowane. Gdy Braille Sense Polaris wyświetli komunikat np. o planowanych spotkaniach możliwe będzie poruszanie się w obrębie naszego planu dnia w taki sposób jak czynilibyśmy to normalnie po otwarciu programu "Terminarz". Aby opuścić "Terminarz" należy nacisnąć "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)" lub "Odstęp-e (punkty 1-5)", a następnie uruchomić inny program.

Jeżeli plan zajęć na dzisiejszy dzień nie ma być wyświetlany z terminarza zaraz po uruchomieniu Braille Sense Polaris należy w menu "Opcje globalne" wyłączyć "Sprawdź dzisiejszy plan dnia", co zostanie dokładnie omówione w rozdiale 3.

Jeżeli Braille Sense Polaris zostanie wyłączony podczas pracy dowolnego programu, a następnie ponownie włączony, wówczas Braille Sense Polaris poda nazwę programu, jaki pracował przed jego wyłączeniem. Jeżeli Braille Sense Polaris zostanie wyłączony podczas pracy edytora tekstu, wówczas po ponownym włączeniu urządzenie zakomunikuje nie tylko nazwę programu, ale i nazwę oraz status pliku, nad którym pracowaliśmy.

Jeżeli do Braille Sense Polaris zostanie podłączony zewnętrzny zasilacz sieciowy wówczas urządzenie powie "Podłączono Zasilacz". Natomiast, gdy zasilacz zostanie odłączony wówczas Braille Sense Polaris zakomunikuje "Zasilacz odłączony".

Usłyszymy również powiadomienia z systemem Android i aplikacji. Możemy przeglądać powiadomienia Android naciskając "Odstęp-1-2-3-4-5-6" oraz możemy usunąć większość powiadomień za pomocą "Odstęp-D (punkty 1-4-5)". Naciskamy "Enter" w powiadomieniu, aby otworzyć powiązany program. Możemy kontrolować jakie powiadomienia i alerty mają być obsługiwane w Opcjach globalnych (zobacz rozdział 3).

2.2 Koncepcja menu

Koncepcja menu w Braille Sense Polaris jest bardzo podobna do tej, która posłużyła do stworzenia menu w restauracji. Tak jak menu w restauracji ma pomóc dokonać wyboru jedzenia, które zostanie podane, tak menu w Braille Sense Polaris daje użytkownikowi listę wyborów jakich może on dokonywać. Jeżeli użytkownik z dostępnej listy menu wybierze jakąś pozycję to, o ile istnieje dla niej jakieś menu podrzędne, menu takie zostanie uaktywnione. Jeżeli menu podrzędne nie istnieje Braille Sense Polaris wykona po prostu polecenie, na którym naciśnięto "Enter". Proces ten nazywamy wyborem z menu. Nawigacja po menu jest bardzo prosta.

Aby wyświetlić menu należy nacisnąć Odstęp-m (punkty 1-3-4) lub F2, a następnie chcąc przemieścić się do poprzedniego elementu menu nacisnąć strzałkę w górę (górny przycisk przewijania), lub Odstęp-1. Gdy chcemy przemieścić się do następnego elementu menu należy nacisnąć strzałkę w dół (dolny przycisk przewijania), lub Odstęp-4.

Chcąc przejść do pierwszej pozycji w menu należy przycisnąć "Odstęp-1-2-3". Aby przejść do ostatniej pozycji w menu należy przycisnąć "Odstęp-4-5-6". Gdy stoimy na pierwszym elemencie menu, klawisz "Backspace" przeniesie nas do menu nadrzędnego. Jeżeli chcemy wyświetlić nazwę aktualnej pozycji menu ponownie, należy przycisnąć klawisze "Odstęp-r (punkty 1-2-3-5)". Aby otworzyć menu podrzędne lub uruchomić bierzący element naciskamy "Enter".

Można też po prostu nacisnąć literę, która wyświetlona jest w nawiasie po nazwie elementu menu. Taka litera jest skrótem klawiszowym. Polecenia mogą być także uruchamiane bez potrzeby uaktywniania menu. Dokonuje się tego za pomocą tzw. gorących klawiszy.

Nazwy poszczególnych pozycji menu są wyświetlane na linijce brajlowskiej oraz wypowiadane przez syntezator mowy. Klawisze skrótu to litery umieszczone w nawiasach bezpośrednio po nazwie polecenia z menu, podczas gdy gorące klawisze to kombinacje kilku klawiszy w zestawieniach z takimi klawiszami jak "Enter", "Odstęp" lub "Backspace". Jeżeli dla jakiegoś polecenia menu dostępny jest gorący klawisz to informacja ta jest umieszczona zaraz po skrócie klawiszowym.

Przykładowo, jeżeli jesteśmy w edytorze tekstu i naciśniemy "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" lub "F2", a następnie naciśniemy "Enter" na opcji "plik" usłyszymy "nowy (n) rozwijane Enter-n". Wypowiedziane słowo "nowy" reprezentuje funkcje. Litera "n (punkty 1-3-4-5)" jest literą, którą należy przycisnąć, gdy znajdujemy się w menu "plik" i gdy szybko chcemy wybrać "nowy". Kombinacja "Enter-n" posłuży nam do szybkiego uruchomienia polecenia "nowy" w dowolnym momencie pracy z edytorem tekstu bez konieczności uruchamiania podstawowego poziomu menu. Tak więc w naszym przykładzie umieszczona w nawiasie litera (n) jest skrótem klawiszowym, podczas gdy "Enter-n" to gorący klawisz. W przypadku klawiszy skrótów naciśnięcie klawisza "Enter" oznacza konieczność naciśnięcia kombinacji "Odstęp Enter" a naciśnięcie klawisza "Backspace" oznacza konieczność naciśnięcia "Backspace" punkt siódmy.

Ważnym jest, aby zauważyć, że nie wszystkie klawisze skrótów działają z dowolnego miejsca w Braille Sense Polaris. Niektóre polecenia będą działać tylko wtedy, gdy znajdujemy się we właściwym dla nich programie. Na przykład: jeżeli chcemy uruchomić polecenie edytora tekstu "nowy dokument", to nie możemy zrobić tego z poziomu menu "Program". Kombinacja "Enter-n punkty 1-3-4-5" uruchomi polecenie "nowy dokument" tylko wtedy, gdy znajdujemy się w edytorze tekstu.

Najszybciej można je wywołać naciskając klawisz funkcyjny "F1". Menu "program" jest najważniejszym (głównym) menu w całym Braille Sense Polaris. Możemy uzyskać dostęp do wszystkich programów, ustawień opcji, narzędzi i pomocy z tego menu, jak również w Sklepie Play oraz zainstalowanych aplikacji na Androida.

Menu "program" składa się z 3 programów: Menedżer Plików, Edytor Tekstu i Poczty E-mail i 7 podmenu: Media, Organizer, Narzędzia Internetowe, Dodatki, Narzędzia, Ustawienia oraz Pomoc. Na końcu menu znajduje się Sklep Play i Wszystkie Aplikacje, która wyświetla listę wszystkich natywnych Aplikacji na Androida zainstalowanych na urządzeniu.

Pierwszym elementem menu "Program" jest "Menedżer Plików". Jeśli naciśniemy klawisz "Odstęp-4" na linijce brajlowskiej zostanie wyświetlony następny element z menu, a syntezator wypowie jego nazwę. Jeśli klawisz "Odstęp-4" zostanie przyciśnięty kilka razy w krótkich odstępach czasu, spowoduje to wyświetlenie menu "Wszystkie Aplikacje". Menu "Wszystkie Aplikacje" jest ostatnim elementem menu "Program".

Możemy również przeskoczyć do menu "Wszystkie Aplikacje" naciskając kombinację klawiszy "Odstęp - 4-5-6", gdy wyświetlany jest "Menedżer plików" spowoduje to przejście do ostatniej pozycji w menu, gdy naciśniemy "Odstęp-1-2-3" Braille Sense Polaris poownie zakomunikuje "Menedżer plików". Oznacza to, że naciśnięcie kombinacji klawiszy "Odstęp-4-5-6" przenosi na ostatnią pozycję menu "program", a kombinacji "Odstęp-1-2-3" przenosi na pierwszą pozycję tego menu. Aby uruchomić program lub podmenu należy nacisnąć "Enter". Jeżeli chcemy przemieścić się z aktualnego menu do menu nadrzędnego wykorzystujemy do tego celu klawisze "Odstęp-e (punkty 1-5)" lub "F4".

Menu "Media" zawiera: "Media player", "Radio FM" i "Odtwarzacz Daisy".

Menu "Organizer" zawiera: "Książkę adresową" i "Menedżer Planowania".

Menu "Narzędzia Internetowe" zawiera obecnie tylko "Przeglądarkę Internetową".

Menu "Dodatki" zawiera: "Przeglądarkę plików Excela" i "DAISY Online".

Menu "Narzędzia" zawiera: "Kalkulator", "Sprawdź datę i czas", "Kompas", "Budzik", "Stoper i minutnik", "Terminal dla czytników ekranu", "Sprawdź status sieci", "Sprawdź stan baterii", "Formatuj", "Ustaw czas do automatycznego wyłączenia" i "Uaktualnienie oprogramowania Polarisa".

Menu "Ustawienia" zawiera: "Ustaw datę i czas", "Ustawienia połączenia sieciowego", "Menedżer Bluetooth", "Utwórz / przywróć z kopii zapasowej", "Zmień nazwę urządzenia", "Skrócona instrukcja", "Zabezpieczenie hasłem", "Inicjalizuj opcje", "Opcje głosu" i "Opcje Globalne", "Kopia zapasowa i resetowanie" i "Ustawienia systemu Android".

Menu "Pomoc" składa się z rozdziałów podręcznika oraz sekcji "Informacje", w której znajdziemy dane dotyczące Braille Sense Polaris, takie jak informacje o oprogramowaniu, producencie, Mac adres urządzenia, informacje o polskim dystrybutorze itp.

Element "Sklep Play" otwiera Sklep Google Play, gdzie możemy wyszukiwać i pobierać natywne aplikacje na Androida.

Na końcu menu znajdują się "Wszystkie Aplikacje", które wyświetlają listę wszystkich natywnych aplikacji na Androida zainstalowanych w urządzeniu. Gdy urządzenie jest przesyłane lista ta zawiera podstawowe aplikacje Androida i inne podstawowe Google.

Więcej informacji znajdą państwo w rozdziałach dotyczących poszczególnych programów. Informacje na temat korzystania z aplikacji na Androida można znaleźć w rozdziale 12.

W dowolnym punkcie menu "Program" lub w jakimkolwiek menu podrzędnym przyciśnięcie klawisza "F1" spowoduje natychmiastowe przeniesienie się do pierwszej pozycji menu "Program". Ponieważ menedżer plików jest pierwszym elementem tego menu, zawsze ta pozycja menu "program" zostanie wyświetlona.

Istnieją również globalne polecenia szybkiego uruchamiania dla każdego programu na urządzeniu, składające się głównie z F1 lub F3 i kombinacji liter lub kropki. Te szybkie polecenia uruchamiania natychmiast uruchamiają aplikację z dowolnego miejsca na Polaris. Pełną listę poleceń szybkiego uruchamiania zawiera rozdział 15.2.

2.2.1 Znaki kontrolne

Braille Sense Polaris wykorzystuje kilka symboli kontrolnych, aby zwrócić uwagę na wyświetlany typ informacji: przykładami są elementy listy, menu i pola edycji. Symbole te mogą pojawić się "przed" lub "po" tekście lub możemy ustawić pojawianie się tych informacji na "Wyłączone". Sposób wyświetlania tych informacji jest określany przez ustawienie "Informacja o kontrolce" w oknie dialogowym "Opcje globalne". Domyślna wartość jest ustawiona na "Przed".

 Uwaga: W przeglądarce internetowej symbole są wyświetlane, nawet jeśli "Informacje o kontrolce" są ustawione na "wyłączone".

Jak wyjaśniono powyżej, znaki kontrolne pojawia się przed lub za tekstem. Na przykład jeśli "Informacja o kontrolce" jest ustawiona na "Przed" i przywołamy program menu "Edytor tekstu", Braille Sense wyświetli "MN Plik (f) rozwijane".

Poniższa tabela zawiera nazwy oraz znaki symboli kontrolnych, które pojawiają się przed poszczególnymi nazwami elementów menu.

Nazwa

Symbol

Komentarze

Menu - mn - Oznacza to, że we wskazanej pozycji menu istniej submenu.

Element menu -emn - Oznacza to, że we wskazanej pozycji menu nie istnieje submenu.

Element listy - eln - Nazwa elementu po takim symbolu reprezentuje nazwę elementu na dowolnej liście. Pole edycji - pe - Nazwa elementu po takim symbolu reprezentuje nazwę pola edycji. Pole edycji można znaleźć po tej nazwie. W przeglądarce stron Internetowych symbol "pe" może się pojawić bez nazwy pola edycji. Pola edycji poprzedzone symbolem "pe" są jednoliniowe.

Rozszerzone Pole Edycji - rpe - Ten symbol także reprezentuje pola edycji. Są to jednak pola, w których można pisać więcej niż jedną linię tekstu.

Komputerowe Pole Edycji - kpe - W polu edycyjnym oznaczonym tym symbolem można wpisywać w Brajlu typu ASCII.

Lista Rozwijana - Ir - Symbol ten oznacza pole listy rozwijanej, w którym użytkownik ma możliwość wyboru z pomiędzy rozwijalnych pozycji.

Pole Edycji z Listą Rozwijaną - el - W polu oznaczonym tym symbolem użytkownik może wybrać pozycje z listy za pomocą klawiszy strzałek lub wpisać ją ręcznie.

Przycisk wprowadzenia - pw - Symbol pw towarzyszy wszystkim pytaniom, na które użytkownik może odpowiedzieć tak lub nie po między odpowiedziami użytkownik może przełączać się naciskając klawisz "Odstęp" lub "Backspace".

Pole Statyczne - st - Symbol ST towarzyszy dowolnej kontrolce, w której wyświetlany jest status.

Link - In - Symbol ten oznacza odnośnik do strony Internetowej.

Kotwica - kt - Oznacza to, że jest kotwica na stronie Internetowej.

Przycisk Opcji - po - Symbol ten oznacza przycisk opcji, który umożliwia zaznaczenie opcji poprzez przyciśnięcie klawisza strzałki w górę, klawisza strzałki w dół, klawisza odstępu lub klawisza Backspace. Przycisk Opcji Włączony - (x) - Oznacza to, że przycisk opcji jest zaznaczony w przeglądarce Internetowej.

Przycisk Opcji Nie Włączony - () - Oznacza to, że przycisk radio nie jest zaznaczony w przeglądarce Internetowej.

Pole Wyboru Oznaczone - [x] - Oznacza to, że pole wyboru jest zaznaczone w przeglądarce Internetowej.

Pole Wyboru Nieoznaczone - [] - Oznacza to, że pole wyboru nie jest zaznaczone w przeglądarce Internetowej.

• **Uwaga:** Linki, kotwice i pola wyboru są zakładkami tylko, gdy używana jest przeglądarka Internetowa.

Symbole te pomagają zrozumieć z jakim typem menu lub pola mamy do czynienia. Przykładowo, jeśli "MN", "MI" lub "LI" zostanie wyświetlone przed nazwą elementu, oznaczać to będzie, że można się przemieszczać od elementu do elementu wykorzystując klawisze strzałek w górę lub w dół. Jeśli zostanie wyświetlone "ECB", "EB", "CB" lub "MBE", użytkownik będzie musiał wprowadzić żądaną literę na pozycji kursora. Jeśli zostanie wyświetlone "BT" można nacisnąć klawisz "Enter".

2.3 <u>Używanie klawiszy funkcyjnych</u>

W Braille Sense Polaris są cztery klawisze funkcyjne. Za pomocą tych klawiszy można otwierać menu, zamykać zadania oraz przemieszczać się do innych elementów menu.

Przyciśnięcie klawisza "F1", niezależnie od tego, w którym miejscu Braille Sense Polaris właśnie się znajdujemy, zawsze spowoduje natychmiastowe przejście do menu "Program". Klawisz "F1" Może być także użyty z klawiszem skrótu dla dowolnego elementu z menu "Program". Przykładowo, jeśli uruchomiony jest edytor tekstu, to przeglądarkę Internetową można uruchomić używając kombinacji klawiszy "F1-b (punkty 1-2)".

W każdym programie klawisz "F2" otwiera menu tego programu.

• Uwaga: Możemy również użyć "Odstęp-m (punkty 1-3-4)", aby wywołac tą funkcję.

Klawisz "F3" wykonuje tę samą czynność co klawisz Tab ("Odstęp-4-5"). Natomiast kombinacja klawiszy "Odstęp-F3" jest równoważna kombinacji klawiszy "Shift-Tab (punkty 1-2)".

Klawisz funkcyjny "F4" wykonuje to samo zadanie co klawisz "Escape" "Odstęp-e (punkty 1-5)" w komputerze PC. Należy w tym miejscu odnotować, że naciśnięcie klawisza "Escape", w odróżnieniu od kombinacji "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)", nie powoduje opuszczenia aktualnie wykonywanego programu. Służy również jako przycisk Wstecz w natywnych aplikacjach na Androida.

Kombinacje klawiszy funkcyjnych wykonują wiele zadań. Jednoczesne przyciśnięcie klawiszy "F1" i "F2" działa tak samo jak "Page up" w komputerze osobistym. Natomiast jednoczesne przyciśnięcie klawiszy "F3" i "F4" działa tak samo jak "Page down" w komputerze osobistym. Kombinacja klawiszy "F1" i "F4" powoduje przeniesienie się do listy uruchomionych zadań podobnej do paska zadań w komputerach działających pod kontrolą systemu Microsoft Windows. Używając jednocześnie klawiszy "F2" i "F3" można się przełączyć na inny działający program podobnie jak w komputerach PC robi to "Alt-Tab". Przełączanie pomiędzy programami oraz ID zadań zostanie dokładniej omówione w rozdziale 2.9.

Klawisze po lewej i prawej stronie odstępu są określane jako Ctrl i Alt. Dzieje się tak dlatego, że w macierzystych aplikacjach na Androida te klawisze działają jak Ctrll i Alt na klawiaturze QWERTY, dzięki czemu można korzystać z dostępnych skrótów dostępności, gdy są one obecne. W specyficznych aplikacjach Braille Sense klawisze działają podobnie jak "Odstęp-1" i "Odstęp-4" i stanowią alternatywną metodę przewijania menu i list.

2.4 Zasilacz i bateria

W przypadku, gdy podczas pracy z Braille Sense Polaris zasilamy go z baterii (zasilacz nie jest włączony), bardzo przydatnym jest znać poziom jej naładowania. Jeśli poziom naładowania będzie niewystarczający Braille Sense Polaris zakomunikuje, że jest on niski. W takim przypadku użytkownik musi koniecznie sprawdzić poziom naładowania baterii szczególnie, jeśli pracuje na urządzeniu korzystając tylko z niej jako źródła energii bez podłączenia zewnętrznego zasilacza.

W celu sprawdzenia stanu naładowania baterii należy wcisnąć przeznaczoną do tego kombinację klawiszową: "Odstęp-1-6". Ukażą się następujące dwa elementy.

- **1.** Poziom naładowania baterii.
- 2. Źródło zasilania (bateria, USB lub zasilacz).

Poziom naładowania baterii przedstawiony jest w procentach. Źródło zasilania wskazuje czy energia jest pobierana z baterii czy z zasilacza. Jeśli poziom naładowania baterii spadnie poniżej piętnastu procent Braille Sense Polaris wyświetli stan naładowania baterii na linijce brajlowskiej oraz ogłosi przez głośniki, że poziom naładowania baterii spadł poniżej wartości piętnaście procent. Jeśli poziom naładowania baterii spadnie poniżej pięciu procent Braille Sense Polaris wyśle do użytkownika ostrzeżenie, że poziom naładowania baterii jest niższy niż 5% i urządzenie wyłączy się samoistnie po upływie jednej minuty. Chyba, że użytkownik w tym czasie podłączy je do zewnętrznego zasilania. Gdy poziom naładowania jest niższy niż 2% urządzeni wyłączy się automatycznie.

Przejdźmy teraz do omówienia sposobu postępowania z wymienialną baterią Braille Sense Polaris. Gdy Braille Sense Polaris jest dostarczany bateria nie jest zainstalowana. Jest to spowodowane troską o uniknięcie uszkodzeń w czasie transportu. Gdy bateria zostanie zainstalowana w urządzeniu po raz pierwszy może ONO podawać nie zgodną z prawdą informację o poziomie naładowania baterii. Wskazane jest, aby przed użyciem Braille Sense Polaris po raz pierwszy ładować baterię przez okres pięciu godzin i nie korzystać z urządzenia w czasie ładowania. Jeśli użytkownik będzie musiał korzystać z Braille Sense Polaris w czasie ładowania, czas ładowania może zostać wydłużony.

W trakcie usuwania baterii z urządzenia należy najpierw upewnić się, że urządzenie jest wyłączone zwłaszcza, gdy zewnętrzny zasilacz nie jest podłączony do urządzenia. Jeśli nie dopilnujemy wyłączenia jednostki grozi to utratą wszystkich danych, które były przechowywane w pamięci RAM. Jeśli bateria zostanie wyciągnięta w prawidłowy sposób użytkownik ma około godziny czasu na bezpieczne podłączenie Braille Sense Polaris do zasilacza bez groźby utraty danych przechowywanych w pamięci RAM.

Braille Sense Polaris może być też ładowany przez port USB 3.0 lub kabel micro USB. Urządzenie jest kompatybilne z szybkimi ładowarkami Qualcom Quick Charge w celu szybszego ładowania. Możemy również naładować baterię za pomocą bezprzewodowych ładowarek zgodnych z QI.

2.5 Dostosowywanie głośności, szybkości i tonu mowy

Użytkownik może dostosować głośność, szybkość i ton wypowiadanych przez Braille Sense Polaris komunikatów. Aby zwiększyć głośność należy nacisnąć "Backspace-F4", zaś aby ją zmniejszyć należy nacisnąć "Backspace-F1". żeby zmienić szybkość czytania należy przycisnąć "Odstęp-F4", aby przyśpieszyć czytanie lub "Odstęp-F1", aby urządzenie czytało wolniej. Żeby zmienić wysokość czytania należy przycisnąć "Enter-F4", aby podnieść wysokośc głosu lub "Enter-F1", aby obniżyć wysokość głosu.

Kiedy którakolwiek z powyższych kombinacji klawiszy zostanie przyciśnięta, Braille Sense Polaris oznajmi status głośności, szybkości lub wysokości mowy. Zmiany, których użytkownik dokona przy pomocy tych kombinacji klawiszowych pozostaną zachowane nawet, gdy urządzenie zostanie wyłączone i ponownie włączone.

Uwaga: Głośność mowy syntetycznej jest regulowana niezależnie od głównej głośności urządzenia, zatem można, używając opisanej powyżej metody regulacji głośności mowy syntetycznej, ustawić ją powyżej lub poniżej poziomu głośności dźwięków systemowych, głośności odtwarzania plików audio, itd. Do regulacji głośności głównej urządzenia służą kombinacje klawiszy "Backspace-Enter-F1", aby ją zmniejszyć oraz "Backspace-Enter-F4", aby ją zwiększyć. Możemy również użyć zwiększenia głośności głównej naciskając przyciski głośności znajdujące się na lewym boku urządzenia.

2.6 Jak używać głosu oraz linijki brajlowskiej

Przy pomocy urządzenia Braille Sense Polaris, użytkownik może używać do czytania jedynie Brajla lub mowy. Może także używać obydwu jednocześnie. Należy zauważyć, że jednoczesne wyłączenie obydwu funkcji jest niemożliwe. Aby włączyć i wyłączyć mowę należy nacisnąć "Backspace-F2", żeby włączyć i wyłączyć brajla należy nacisnąć "Backspace-F3". Możemy również kontrolować te ustawienia w opcjach globalnych.

2.7 Wprowadzanie tekstu

Użytkownik posługujący się podczas pisania na klawiaturze brajlowskiej brajlem sześciopunktowym może korzystając z Braille Sense Polaris napotkać pewne trudności. W dokumencie redagowanym w edytorze tekstu, "polu edycji" i "rozszerzonym polu edycji" w Braille Sense Polaris można wprowadzać znaki "zwykłego" brajla, skróty Brajlowskie (w polskiej wersji będzie wówczas można je czytać tylko z linijki brajlowskiej). Lecz w "komputerowym polu edycji" takim jak np. "pole adresata" w programie obsługującym pocztę E-mail konieczne jest posługiwanie się brajlem komputerowym.

Polski użytkownik Braille Sense Polaris otrzymuje do swych rąk urządzenie wyposażone w ośmiopunktową i tablicę brajlowską. Dla jego wygody wskazane jest, aby nauczył się on korzystać z tego sposobu pisania brajlem. Na początek zapamiętajmy, że aby pisać duże litery należy do liter brajlowskich dodać punkt siódmy.

Aby pisać liczby należy do odpowiednich znaków brajlowskich dodać punkt ósmy. Istnieje również możliwość pisania tekstu z wykorzystaniem tablicy sześciopunktowej. Jeśli użyjemy standardowych prefiksów dużych liter i cyfr to zostaną one uwzględnione podczas pisania oraz we wszystkich tekstach brajlowskich. Należy jednak pamiętać, że tak zapisany tekst po konwersji do formatu TXT, DOC lub DOCX utraci informację o prefiksach.

2.7.1 Tabela kodów ASCII brajla komputerowego

Wykrzyknik: punkty 2-3-5 Cudzysłów: punkt 5 Znak liczby: punkty 3-4-5-6 Znak dolara: punkty 4-6 Procent: punkty 1-2-3-4-5-6 And: punkty 1-2-3-4-6-8 Apostrof: punkt 4 Lewy nawias kwadratowy: punkty 1-2-3-5-6 Prawy nawias kwadratowy: punkty 2-3-4-5-6 Gwiazdka: punkty 3-5 Plus: punkty 2-3-5 Przecinek: punkt 2 Myślnik: punkty 3-6 Kropka: punkt 3 Slash: punkty 2-5-6 0: punkty 2-4-5-8 1: punkty 1-8 2: punkty 1-2-8 3: punkty 1-4-8

4: punkty 1-4-5-8 5: punkty 1-5-8 6: punkty 1-2-4-8 7: punkty 1-2-4-5-8 8: punkty 1-2-5-8 9: punkty 2-4-8 Dwukropek: punkty 2-5 Średnik: punkty 2-3 Mniejsze niż: punkty 5-6 Równe: punkty 2-3-5-6 Większe niż: punkty 4-5 Znak zapytania: punkty 2-5 Znak @: punkty 3-4-5-7 A: punkty 1-7 Ą: punkty 1-6-7 B: punkty 1-2-7 C: punkty 1-4-7 Ć: punkty 1-3-6-7 D: punkty 1-4-5-7 E: punkty 1-5-7 E: punkty 1-5-6-7 F: punkty 1-2-4-7 G: punkty 1-2-4-5-7 H: punkty 1-2-5-7 I: punkty 2-4-7 J: punkty 2-4-5-7 K: punkty 1-3-7 L: punkty 1-2-3-7 Ł: punkty 1-2-6-7 M: punkty 1-3-4-7 N: punkty 1-3-4-5-7 Ń: punkty 1-4-5-6-7 O: punkty 1-3-5-7 Ó: punkty 3-4-6-7 P: punkty 1-2-3-4-7 Q: punkty 1-2-3-4-5-7 R: punkty 1-2-3-5-7 S: punkty 2-3-4-7 Ś: punkty 2-4-6-7 T: punkty 2-3-4-5-7

U: punkty 1-3-6-7 V: punkty 1-2-3-6-7 W: punkty 2-4-5-6-7 X: punkty 1-3-4-6-7 Y: punkty 1-3-4-5-6-7 Z: punkty 1-3-5-6-7 Ź: punkty 2-3-4-6-7 Ż: punkty 1-2-3-4-6-7 Lewy nawias klamrowy: punkty 1-2-3-5-6-7 Backslash: punkty 3-4 Prawy nawias klamrowy: punkty 2-3-4-5-6-7 Daszek: punkty 2-3-4-6-8 Podkreślenie: punkt 6 Akcent: punkty 3-4-5 a: punkt 1 ą: punkty 1-6 b: punkty 1-2 c: punkty 1-4 ć: punkty 1-4-6 d: punkty 1-4-5 e: punkty 1-5 ę: punkty 1-5-6 f: punkty 1-2-4 g: punkty 1-2-4-5 h: punkty 1-2-5 i: punkty 2-4 j: punkty 2-4-5 k: punkty 1-3 I: punkty 1-2-3 ł: punkty 1-2-6 m: punkty 1-3-4 n: punkty 1-3-4-5 ń: punkty 1-4-5-6 o: punkty 1-3-5 ó: punkty 3-4-6 p: punkty 1-2-3-4 q: punkty 1-2-3-4-5 r: punkty 1-2-3-5 s: punkty 2-3-4 ś: punkty 2-4-6

28

t: punkty 2-3-4-5 u: punkty 1-3-6 v: punkty 1-2-3-6 w: punkty 2-4-5-6 x: punkty 1-3-4-6 y: punkty 1-3-4-5-6 z: punkty 1-3-5-6 ź: punkty 2-3-4-6 ż: punkty 1-2-3-4-6 Lewy nawias klamrowy: punkty 1-2-3-5-6-7 Or: punkty 4-5-6 Prawy nawias klamrowy: punkty 2-3-4-5-6-7 Tylda: punkty 1-2-4-6

2.7.2 Wprowadzanie/Szukanie znaków kontrolnych

Znak kontrolny to jeden z kodów znaków, który nie reprezentuje sobą żadnego widocznego znaku. Na przykład wszystkie kody tablicy ASCII mniejsze niż 32 takie jak Wysuń Stronę (FF), Tabulator TAB, oraz Powrót karetki (CR). W BrailleSensie można zarówno wprowadzać takie znaki jak również odszukiwać ich w dokumencie.

Wprowadzanie znaków kontrolnych

Znaki kontrolne można wprowadzać tylko w dokumentach brajla. Aby wprowadzić znak kontrolny w dokumencie należy:

W otwartym dokumencie brajlowskim wcisnąć "Odstęp-x (punkty 1-3-4-6)" pojawi się komunikat "znak kontrolny".

Wprowadzić znak kontrolny. Na przykład, wciskając "I (punkty 1-2-3)" dla Wysuń Stronę (FF) lub "i (punkty 2-4)" dla TAB. Znaki kontrolne są umieszczone w kolejności alfabetycznej. Można korzystać z wszystkich punktów brajlowskich oprócz punktów 7 i 8.

Znak kontrolny zostanie wpisany do dokumentu brajlowskiego.

Szukanie znaku kontrolnego

W dokumentach brajlowskich można szukać znaków kontrolnych. Aby odszukać znak kontrolny należy postępować następująco:

W otwartym dokumencie brajlowskim wcisnąć "Odstęp-f (punkty 1-2-6)".

Pojawi się komentarz: "Tekst do znalezienia".

Wciskamy "Odstęp-x (punkty 1-3-4-6)" pojawi się komunikat "znak kontrolny".

Wprowadzamy znak kontrolny. Na przykład, wciskając "I (punkty 1-2-3)" dla Wysuń Stronę (FF) lub "i (punkty 2-4)" dla TAB. Znaki kontrolne są umieszczone w kolejności alfabetycznej. Można korzystać z wszystkich punktów brajlowskich oprócz punktów 7 i 8.

Wciskamy "Enter" aby uruchomić poszukiwanie znaku kontrolnego.

2.8 <u>Wielozadaniowość</u>

Urządzenie Braille Sense Polaris może wykonywać w tym samym czasie więcej niż jedno zadanie, nazywamy to wielozadaniowością. Dla przykładu, użytkownik może pracować w edytorze tekstu, w tym samym czasie słuchać muzyki i wstawiać obliczenia do dokumentu. Jeżeli użytkownik chce podczas pracy z edytorem tekstu słuchać muzyki powinien najpierw włączyć program "media player" i otworzyć plik muzyczny. Podczas odtwarzania muzyki należy nacisnąć klawisz "F1", aby otworzyć menu Braille Sense Polaris i uruchomić edytor tekstu.

Jeżeli spróbujemy uruchomić program, który już jest włączony, program ten nie uruchomi się jako nowe zadanie, lecz zostanie otwarta wersja już działająca. Dla przykładu, użytkownik pracuje na dokumencie "A" i decyduje się na aktywacje "menedżera plików". Następnie, gdy przechodzi do dokumentu "B", przez naciśnięcie klawiszy przejścia w "liście plików" w "Menedżerze plików" i naciśnięcie klawisza "Enter", edytor tekstu nie zostanie ponownie uruchomiony, aby otworzyć dokument "B", lecz dokument "B" zostanie uruchomiony w edytorze tekstu, w którym uruchomiony jest dokument "A". Aby przechodzić między dokumentami należy otworzyć je w edytorze tekstu bez otwierania innych programów. W tym przypadku można się między nimi przemieszczać za pomocą klawisza "F3" lub "Odstęp-F3". Przemieszczanie się między dokumentami w edytorze tekstu, zostanie omówione szczegółowo, w rozdziale 5, który instruuje jak posługiwać się edytorem tekstu.

Aby przełączać się między programami w czasie, gdy pracuje więcej niż jeden, należy nacisnąć jednocześnie klawisze "F1-F4", żeby otworzyć "menedżer zadań". "Menedżer zadań" wyświetla nazwy oraz liczbę uruchomionych programów. Użytkownik może poruszać się między programami za pomocą klawiszy "Odstęp-1" lub "Odstęp-4" oraz strzałek przewijania. Gdy wybraliśmy już program, który chcemy uruchomić należy nacisnąć klawisz "Enter". Aby wymusić zamknięcie aplikacji na tej liście, należy nacisnąć "Odstęp-D". Aby zamknąć wszystkie aplikacje, należy nacisnąć klawisz "F3", aby przejść do przycisku "Zamknij wszystko" i nacisnąć "Enter" lub nacisnąć "Enter-Odstęp-D".

Jeśli naciśniemy "F1", aby wywołać menu "Program" lub "F1-F4", aby otworzyć listę zadań i zdecydujemy się nie uzyskiwać dostępu do innej aplikacji, możemy nacisnąć "Escape" ("Odstęp-e" lub "F4"), aby powrócić do poprzedniej lokalizacji w urządzeniu.

Kombinacja klawiszy "F2-F3" pozwala na natychmiastowe przełączenie się między uruchomionymi programami, bez otwierania "menedżera zadań". Działa ona w ten sam sposób, co kombinacja "Alt-Tab" w komputerze PC. Jeżeli włączyliśmy trzy programy i znajdujemy się w drugim, jednoczesne naciśnięcie klawiszy "F2" i "F3" spowoduje przejście do trzeciego programu. Ponowne użycie kombinacji "F2-F3" spowoduje przejście do pierwszego programu.

W powyższych sytuacjach, naciśnięcie "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)" spowoduje zamknięcie aktualnie otwartego dokumentu i przejście do poprzedniego. Jednakże, jeżeli otwarty jest tylko jeden program, naciśnięcie "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)" spowoduje zamknięcie programu i przejście do menu "program" urządzenia Braille Sense Polaris.

2.9 Przełączanie trybów Audio

Funkcje przycisków klawiatury multimedialnej znajdującej się na przednim panelu są różne w zależności od pozycji przełącznika trybów audio.

Jeśli przesuniemy ten przełącznik w lewo zostanie wypowiedziany komunikat "tryb aplikacji", a funkcje przycisków zostaną przyporządkowane obsłudze bieżącej aplikacji. Gdy ustawimy przełącznik w pozycji środkowej wypowiedziany zostanie komunikat "tryb Daisy" i przyciski pozwolą na obsługę odtwarzacza Daisy. Prawe położenie przełącznika trybów audio włączy "tryb media" pozwalający na odtwarzanie plików muzycznych.

Tak więc w zależności od potrzeby ustawiamy przełącznik trybów audio w odpowiedniej pozycji. Szczegółowy opis funkcjonalności przycisków klawiatury multimedialnej został opisany w rozdziałach poświęconych odbiornikowi radiowemu oraz odtwarzaczowi plików muzycznych oraz Daisy.

2.10 Przełącznik blokowania klawiatury

Możemy wyłączyć lub włączyć określone grupy klawiszy Braille Sense Polaris. Do tego celu służy przełącznik znajdujący się na przednim panelu z lewej strony. Jeśli przesuniemy go w skrajną dolną pozycję usłyszymy komunikat "wszystkie klawisze zablokowane". W tym przypadku wszystkie klawisze oraz wyłącznik są zablokowane. Gdy przełącznik ustawimy w pozycji środkowej, usłyszymy komunikat "górny panel zablokowany" i aktywna będzie tylko klawiatura multimedialna oraz wyłącznik.

Ustawienie przełącznika w najwyższej pozycji spowoduje wypowiedzenie komunikatu "odblokowane", który oznacza odblokowanie wszystkich klawiszy.

Jeżeli chcemy zablokować i odblokować tylko klawisze na przednim panelu mediów, to można to zrobić naciskając jednocześnie klawisze strzałek przewijania plików audio do tyłu i do przodu. Naciśnięcie powyższej kombinacji klawiszy sprawi, że urządzenie powie "Klawisze multimedialne zablokowane" i klawiatura na przednim panelu przestanie reagować na naciskanie. Ponowne naciśnięcie klawiszy strzałek spowoduje wypowiedzenie komunikatu: "Klawisze multimedialne odblokowane" i klawisze obsługi mediów zaczną działać zgodnie z ich przeznaczeniem.

2.11 Tryb jednoręczny

Braille Sense Polaris umożliwia pisanie na klawiaturze użytkownikom, którzy z jakiegoś powodu muszą pisać brajlem używając jednej ręki. Aby włączyć tryb jednoręczny należy uruchamiając Braille Sense Polaris trzymać jednocześnie wciśnięty klawisz F3. Aby tryb ten wyłączyć np.: po to, by wrócić do trybu dwuręcznego, należy podczas uruchamiania Braille Sense Polaris trzymać wciśnięty klawisz F4. Tryb ten można także włączyć lub wyłączyć korzystając z menu "Opcje globalne". Gdy tryb jednoręczny jest włączony znaki wprowadza się w następujący sposób:

- Aby napisać znak należy nacisnąć punkty w dowolnej kombinacji lub porządku. Gdy wszystkie punkty zostały naciśnięte należy nacisnąć "Odstęp". Na przykład gdy chcemy napisać literę "h" naciskamy punkt 1 oraz punkt 2 – razem lub osobno – a następnie punkt 5.Wreszcie, gdy wszystkie punkty zostały już naciśnięte naciskamy klawisz "Odstęp".
- 2. Aby nacisnąć kombinację klawiszy zawierającą spację (ma to miejsce np. przy wywoływaniu komend Braille Sense Polaris) naciskamy spację dwukrotnie tzn. przed wciśnięciem innych klawiszy i po zakończeniu wprowadzania żądanej sekwencji klawiszy. Na przykład gdy chcemy nacisnąć komendę "Odstęp-o (punkty 1-3-5)" naciskamy klawisz "Odstęp" potem naciskamy punkt 1, 3, 5 w dowolnym porządku razem lub osobno a następnie naciskamy ponownie klawisz "Odstęp".

- 3. Aby nacisnąć komendę zawierającą "Enter" lub "Backspace" naciskamy "Backspace" lub "Enter" przed naciśnięciem innych klawiszy a następnie naciskamy inne klawisze kończąc sekwencję naciśnięciem klawisza "Odstęp". Na przykład, gdy chcemy nacisnąć kombinację klawiszy "Enter-I (punkty 1-2-3)" naciskamy "Enter" następnie punkty 1-2-3 a na koniec klawisz "Odstęp".
- 4. Jeżeli chcemy nacisnąć "Odstęp", "Enter" lub "Backspace" każdy z tych klawiszy naciskamy dwukrotnie. Na przykład jeżeli chcemy nacisnąć "Odstęp" aby zrobić Odstęp pomiędzy wyrazami naciskamy "Odstęp" dwa razy.

Działanie klawiszy strzałek, klawiszy funkcyjnych i przycisków audio pozostaje takie samo jak w trybie dwuręcznym.

Gdy włączony jest tryb jednoręczny Braille Sense Polaris poinformuje o tym za każdym razem, gdy jest uruchamiany. Komunikat zawiera także informację o tym, co należy zrobić, aby przejść do trybu dwuręcznego.

2.12 Korzystanie z Trybu Pisania

Tryb pisania to taki tryb, w którym zablokowane są klawisze skrótów. Dzięki temu trybowi przy szybkim pisaniu unikamy przypadkowego wywołania niektórych funkcji BrailleSense Polaris.

- Aby uruchomić "Tryb Pisania" należy podczas pisania dokumentu wcisnąć "Backspace-Enter-c (punkty 1-4). Pojawi się komunikat "Start trybu pisania". Od tego momentu klawisze skrótów zostaną wyłączone. Tak więc gdy wciśniemy na przykład "Odstęp-4" nie przeniesiemy się do następnej linii lecz wpiszemy do dokumentu Odstęp i punkt 4.
- 2. Aby wyłączyć "Tryb Pisania" należy wcisnąć "Backspace-Enter-c (punkty 1-4)" gdy tryb ten jest aktywny. Pojawi się komunikat "Koniec trybu pisania". Od tego momentu klawisze skrótów zostaną ponownie uaktywnione.

2.13 Korzystanie z gestów dotykowych

Jak opisano we wstępie, monitor brajlowski na Polarisie zawiera pasek dotykowy umieszczony pomiędzy komórkami brajlowskimi i przyciskami kursora. Pasek dotykowy umożliwia wykonywanie wielu czynności za pomocą tapnięć i przeciągnięć, podobnie jak gesty dotykowe używane w czytnikach ekranu na smartfonach i tabletach.

Zanim będziemy mogli używać gestów dotykowych, musimy włączyć gesty w Opcjach globalnych. Po włączeniu możemy przełączać podstawowe gesty nawigacyjne między elementami i kontrolkami na karcie. W trybie gestów dotknięcia nawigacja przesuwa do przodu i do tyłu o jeden wiersz lub element listy. W trybie gestów wskazanie nawigacja pełni taką samą funkcję jak "F3" i "Odstęp-F3", a raczej Tab i Shift-Tab.

Aby przełączyć się między trybem gestów dotknięcia i wskazania, należy czterokrotnie stuknąć jednym lub dwoma palcami paska dotykowego.

Przesunięcie dwoma palcami w prawo spowoduje przejście do przodu o jedną pozycję lub kartę, przesunięcie dwoma palcami w lewo spowoduje przejście wstecz o jedną pozycję lub kartę.

Aby wybrać element, należy dwukrotnie stuknąć jednym lub dwoma palcami płytkę dotykową. Aby otworzyć menu z określonym programem, należy potrójnie stuknąć jednym lub dwoma palcami płytkę

dotykową. Aby zamknąć lub wyjść z menu lub programu, należy wykonać gest uszczypnięcia dwoma palcami na płytce dotykowej. Aby otworzyć opcje globalne, należy wykonać gest rozciągnięcia dwóch palców na płytce dotykowej.

3 <u>Personalizacja Braille Sense Polaris</u>

Menu ustawienia w Braille Sense Polaris daje możliwość modyfikowania wszystkich ustawień użytkownika. Użytkownik może tutaj zmienić swoje preferencje dotyczące każdej opcji. Aby przejść do tego menu można użyć klawisza "F1", który wywoła menu główne, a następnie używając klawiszy "Odstęp-4" przeszukiwać je aż napotka się "ustawienia". Wówczas należy nacisnąć "Enter". Spowoduje to przejście do menu "ustawienia". Można to osiągnąć także w inny sposób. Wystarczy, będąc w menu głównym Braille Sense Polaris, nacisnąć gorący klawisz "S (punkty 2-3-4)". Po menu "ustawienia" można się poruszać używając klawiszy "Odstęp-1 (strzałka w górę)" lub "Odstęp-4 (strzałka w dół)". Do nawigacji po menu Można także użyć klawiszy przewijania. Aby dokonać zmiany ustawienia danej opcji należy nacisnąć na niej "Odstęp" lub "Backspace" tzn. nacisnąć "Odstęp" lub "Backspace", gdy opcja ta jest wyświetlana na linijce brajlowskiej. Istnieje wiele klawiszy skrótu, lub tak zwanych gorących klawiszy, które powodują natychmiastowe przejście do odpowiednich elementów tego menu. Przyciskając spację na wybranym elemencie menu zmieniamy jego ustawienie z "włączone" na "wyłączone" i odwrotnie, lub przełączamy się między różnymi innymi ustawieniami, jeśli dany element menu takie posiada.

Po przyciśnięciu klawisza "Enter" na wybranej pozycji w celu zachowania jej ustawień Braille Sense Polaris powie "Zmiany opcji zapisano", a sterowanie zostanie przeniesione do miejsca, które było aktywne przed uruchomieniem menu "ustawienia". Aby anulować zmiany ustawień i nie zapamiętywać wybranych wartości, należy nacisnąć klawisz "F4", "Odstęp-e (punkty 1-5)" lub "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)". Wówczas Braille Sense Polaris powie "Anulowano zapis opcji". Przed przystąpieniem do szczegółowego omówienia każdej opcji menu, dokonajmy krótkiego przeglądu zawartości menu "ustawienia". Znajdziemy tu następujące pozycje:

- Ustaw datę i czas;
- Ustawienia połączenia sieciowego;
- Menedżer Bluetooth;
- Utwórz/przywróć z kopii zapasowej;
- Zmień nazwę urządzenia;
- Skrócona instrukcja;
- Zabezpieczenie hasłem;
- Inicjalizuj opcje;
- Opcje głosu;
- Opcje globalne;
- Kopia zapasowa i resetowanie;
- Ustawienia systemu Android.

Poniżej omówimy wszystkie te elementy.

3.1 Ustaw datę i czas

Do ustawiania wewnętrznego zegara urządzenia używamy opcji "Ustaw datę i czas". Aby otworzyć okno dialogowe, w którym dokonujemy powyższych ustawień używamy w menu "Ustawienia" skrótu

klawiszowego "t (punkty 2-3-4-5)". Polecenie "ustaw datę i czas" można także odnaleźć w menu za pomocą klawiszy strzałek "Odstęp-1"/"Odstęp-4" i nacisnąć klawisz "Enter", aby je uruchomić. Możemy również uruchomić okno dialogowe "Ustaw datę i czas" z dowolnego miejsca w urządzeniu naciskając "F3-T (punkty 2-3-4-5)".

W oknie dialogowym "Ustaw datę i czas" znajdziemy następujące elementy: strefa czasowa, format czasu, czas, format daty, data, synchronizacja z czasem serwera, przycisk potwierdź i przycisk anuluj. Do przełączania się pomiędzy powyższymi elementami służą klawisze "Tab ("Odstęp-4-5")" lub " Shift-Tab ("Odstęp-1-2")" oraz "F3" i "Odstęp-F3".

Gdy omawiane tutaj okno dialogowe otworzymy po raz pierwszy być może zobaczymy komunikat: "strefa czasowa? Usłyszymy domyślną strefę czasową urządzenia. Po liście dostępnych stref czasowych poruszamy się używając klawiszy strzałek "Odstęp-1"/"Odstęp-4" lub naciskając pierwszą literę nazwy miasta z listy miast reprezentujących daną strefę czasową. Dla Polski użyjemy strefy: "Sarajewo, Skopie, Warshaw, Zagrzeb", więc kilkakrotnie naciskajmy literę "s". Gdy już wybraliśmy strefę czasową możemy teraz przejść do kolejnego elementu naciskając klawisz "F3".

Kolejny element to format czasu. Dostępne tutaj ustawienia to czas dwunasto i dwudziestoczterogodzinny. Do wybierania formatu czasu służą klawisze strzałek "Odstęp-1"/"Odstęp-4" lub lewy i prawy przyciski przewijania. Po wybraniu odpowiadającego nam formatu czasu możemy, naciskając klawisz "F3", aby przejść do kolejnego pola.

W tym polu ustawiamy nasz czas. Jeżeli w poprzednim polu wybraliśmy format dwunastogodzinny to na wyświetlaczu po godzinie, minutach i sekundach zobaczymy odpowiednio litery "AM" przed południem oraz "PM" po południu. W przypadku zegara dwunastogodzinnego po wybraniu A.M lub P.M użytkownik może ustawić godzinę naciskając klawisz "Odstęp-x (punkty 1-3-4-6)". W przypadku formatu dwudziestoczterogodzinnego użytkownik może od razu wpisywać czas. Ustawiając czas należy oddzielić godziny i minuty spacją lub znakiem ": (dwukropek)". Po ustawieniu czasu możemy za pomocą klawisza "F3 przejć do pola wprowadzania daty.

Można wybrać, czy data ma być wyświetlana w formie skróconej lub pełnej. W formie skróconej data wyświetlana jest liczbami, a w formie pełnej miesiąc podawany jest słownie, tak jak przedstawia się datę w formie literackiej. Między tymi ustawieniami przełącza się za pomocą "Odstęp-1" i "Odstęp-4". Aby przejść do ustawienia daty, należy nacisnąć "F3".

Wprowadzając datę zachowujemy porządek: dzień, miesiąc, rok. Należy użyć dwóch cyfr do zapisania dnia, dwóch do daty oraz czterech cyfr do wpisania roku i oddzielić je od siebie spacją lub znakiem "/ (ukośnik)".

Następną pozycją jest "Synchronizacja z czasem serwera" używany do synchronizacji czasu i daty z serwerem czasu w Internecie. Ta funkcja jest niezwykle przydatna, gdy data i godzina jest szybsza lub wolniejsza niż bieżąca godzina. Aby wykonać tę funkcję, urządzenie musi być podłączone do Internetu. Po podłączeniu do Internetu naciskamy "Enter" na przycisku "Synchronizacja z czasem serwera". Po synchronizacji wyświetli się zsynchronizowany czas w polu edycyjnym "Czas". Zsynchronizowana data jest również wyświetlana w polu listy edycji "Data".

Jeśli nie chcemy bezpośrednio wprowadzać informacji o dacie i godzinie, możemy nawigować za pomocą następujących poleceń:

Podczas ustawiania czasu: 1 godzina do przodu: Odstęp-4 1 godzina do tyłu: Odstęp-1 10 minut do przodu: Odstęp-5 10 minut do tyłu: Odstęp-2 1 minuta do przodu: Odstęp-6 1 minuta do tyłu: Odstęp-3

Podczas ustawiania daty: Następny dzień: Odstęp-6 Poprzedni dzień: Odstęp-3 Następny tydzień: Odstęp-5 Poprzedni tydzień: Odstęp-2 Następny miesiąc: Odstęp-4 Poprzedni miesiąc: Odstęp-1 Rok do przodu: Odstęp-5-6 Rok do tyłu: Odstęp-2-3

Po wprowadzeniu koniecznych informacji można, za pomocą klawisza "F3", przejść do przycisku potwierdź" nacisnąć klawisz "Enter" aby zapisać ustawienia. Okno "ustaw datę i czas zostanie zamknięte i Braille Sense Polaris powróci do menu "ustawienia". Można także po dokonaniu ustawień po prostu nacisnąć klawisz "Enter" ponieważ domyślnym przyciskiem w tym oknie dialogowym jest przycisk "Potwierdź".

3.2 Ustawienia połączenia sieciowego

Funkcja ta służy do konfigurowania opcji połączenia Internetowego.

W oknie dialogowym "Ustawienia połączenia sieciowego" znajdziemy następujące elementy: "LAN" i "Sieć bezprzewodowa". Do przełączania się pomiędzy tymi elementami służą klawisze strzałek "Odstęp-4" i "Odstęp-1".

• **Uwaga:** aby użyć połączenia LAN, potrzebny jest adapter USB do Ethernetu.

Aby otworzyć okno dialogowe "Ustawienia połączenia sieciowego" naciskamy klawisz "Enter" w menu "Ustawienia" lub naciskamy literę "I (punkty 2-4)". Możemy również otworzyć "Ustawienia połączenia sieciowego" z dowolnego miejsca w urządzeniu naciskając "F3-I (punkty 2-4)".

3.2.1 Ustawienia sieci bezprzewodowej

Jeżeli chcemy korzystać z Internetu za pośrednictwem sieci bezprzewodowej musimy skonfigurować połączenie z Internetem używając funkcji "Sieć bezprzewodowa", którą należy włączyć w "Opcjach globalnych". Może również włączyć lub wyłączyć sieć bezprzewodową z dowolnego miejsca w Polaris naciskając "Backspace-Odstęp-1-4-5-6". Ponadto, po wybraniu tej opcji, jeśli funkcja bezprzewodowa
nie jest włączona, BrailleSense automatycznie aktywuje sieć bezprzewodową. Aby połączyć się z siecią bezprzewodową, należy przejść do opcji "Sieć bezprzewodowa" na liście typów połączeń w "Ustawieniach połączenia sieciowego" i nacisnąć "Enter".

Okno dialogowe "Sieć bezprzewodowa" zawiera listę "punktów dostępu", przycisk "Zaawansowane", przycisk "Opcje" i przycisk "Zamknij". Do przełączania się pomiędzy tymi elementami służą klawisze "Tab (Odstęp-4-5)" lub "Shift-Tab (Odstęp-1-2)" oraz "F3" i "Odstęp-F3". Jeżeli moduł do łączności bezprzewodowej nie jest włączony to lista puktów dostępu nie będzie zawierać żadnych elementów.

Gdy pierwszy raz otworzymy okno dialogowe "Sieć bezprzewodowa" kursor zostanie umieszczony na liście punktów dostępowych. Na liście punktów dostępowych znajdziemy następujące informacje: nazwę punktu dostępowego, rodzaj szyfrowania oraz siłę sygnału (tzw. zasięg). Np.: linksys, szyfrowanie: WEP, poziom sygnału: dobry. Jeżeli na naszej liście mamy więcej niż jeden punkt dostępowy, to do przełączania się między punktami używamy klawiszy strzałek "Odstęp-1" lub "Odstęp-4". Aby połączyć się z Internetem wybieramy punkt dostępowy, a następnie naciskamy klawisz "Enter". Jeśli punkt dostępowy nie ma szyfrowania, Polaris ogłasi "Łączenie z (nazwa punktu dostępu)". Jeśli połączenie zostanie nawiązane, usłyszymy dźwięk połączenia. Jeśli punkt dostępowy wymaga klucza sieciowego usłyszymy komunikat: "Klucz sieci dialog. Klucz sieci komputerowe pole edycji". Wpisujemy w polu edycyjnym klucz sieciowy przy pomocy brajla komputerowego i naciskamy "Enter". Jeśli hasło jest prawidłowe, urządzenie powie "Podłączono do (nazwa sieci)" i usłyszymy dźwięk połączenia.

Okna dialogowego "Zaawansowane" używamy do modyfikowania ustawień zarejestrowanego punktu dostępowego, dodawania nowego punktu do listy, oraz przeglądania informacji dotyczących już istniejących punktów dostępowych. Naciśnięcie "Enter" na przycisku "Zaawansowane", gdy sieć bezprzewodowa jest włączona, wyświetli listę profili zapisanych w Polarisie.

Okno dialogowe "Zaawansowane" ma 5 elementów: "Lista profilów", przycisk "Połączyć", przycisk "Dodaj", przycisk "Usuń", przycisk "Modyfikuj", przycisk "Połączenie WPS" oraz przycisk "Zamknij". Po liście poruszamy się używając przycisku "F3" lub "Odstęp-F3" oraz "Odstęp-1" i "Odstęp-4". Wybór zatwierdzamy naciskając "Enter".

Przycisk "Dodaj": służy do ręcznego dodawania profilu, szczególnie tam, gdzie ukryty jest identyfikator SSID, a tym samym nie pojawia się na liście "Punktów dostępu". Okno dialogowe "Dodaj" zawiera:

- 1) Komputerowe pole edycji "Nazwa sieci (SSID)": tutaj wpisujemy nazwę sieci.
- 2) Pole wyboru "Sieciowy tryb uwierzytelniania": w tym miejscu mamy do wyboru rodzaje zabezpieczenia sieci: żaden, WEP, WPA/WPA2 PSK, 802.1x EAP. Aby zmienić zmianę zabezpieczenia należy nacisnąć "Odstęp-1" lub "Odstęp-4".
- Komputerowe pole edycji "Klucz sieci": w tym miejscu należy wpisać hasło zabezpieczające dostęp do sieci bezprzewodowej.
- Pokaż opcje zaawansowane: gdy zostaną poprawnie wprowadzone dane powyżej Polaris połączy się z żądaną siecią.
- 5) Przycisk "Potwierdź": przycisk ten służy do zapisywania wszystkich wprowadzonych ustawień.
- 6) Przycisk "Anuluj": przycisk ten powoduje anulowanie wszystkich wprowadzonych ustawień.

Aby usunąć profil z listy zapisanych profili wystarczy ustawić się na danej sieci i nacisnąć "Odstęp-D (punkty 1-4-5)" lub naciskamy klawisz "F3" i odnajdujemy pozycję "Usuń", a następnie naciskamy klawisz "Enter".

Aby wyjść z okna dialogowego "Zaawansowane" można użyć kombinacji klawiszowej "Odstęp-E (punkty 1-5)" lub "Odstęp-Z (punkty 1-3-5-6)".

Okno dialogowe "Opcje" pozwala ustawić sposób skanowania i wykrywa sieci bezprzewodowych. Opcja "Skanowanie zawsze dostępne" pozwala wybrać, czy Polaris ma automatycznie skanować dostępne sieci, nawet jeśli nie otworzysz okna dialogowego "Ustawienia Internetowe". Opcja "Pasmo częstotliwości Wi-Fi" określa, jakie sieci Wi-Fi są wykrywane i wykorzystywane. Możemy wybrać pomiędzy "Automatycznie", "5GHz" i "2GHz". Zmiany dokonujemy poprzez naciśnięcie "Odstępu" i zatwierdzamy klawiszem "Enter", aby zapisać ustawienia.

3.2.2 Ustawienia sieci lokalnej (LAN)

Przystępując do skonfigurowania sieci lokalnej LAN należy pamiętać by najpierw podłączyć kabel sieciowy do Polaris przez adapter USB na Ethernet, a drugi koniec do naszego routera. Z listy opcji "Ustawienia połączenia sieciowego" wybieramy "LAN". W tym miejscu możemy ustawić czy adres IP dla będzie pobierany automatycznie czy też ma być on wprowadzany w trybie ręcznym. Jeżeli chcemy pobierać automatycznie adres IP, to naciskamy klawisz "Enter" na opcji "Ustaw IP: Automatycznie". W ten sposób urządzenie zostanie skonfigurowane do automatycznego pobierania IP. W tym przypadku należy pamiętać, że aby funkcja ta działała w sieci lokalnej, do której podłączony jest Braille Sense Polaris musi znajdować się serwer DHCP (Dynamic Host Configuration Protocol) zajmujący się automatycznym przyznawanie adresów.

Jeżeli chcemy ustawić adres IP ręcznie, to za pomocą klawiszy "Odstęp-1" przechodzimy do opcji "Ręczne" i naciskamy klawisz "Enter". Teraz zobaczymy okno dialogowe zawierające następujące pozycje: adres IP, brama domyślna, długość prefiksu sieci i adres serwera DNS. Ustawienia te wymagają wprowadzenia ściśle zdefiniowanych wartości. W razie jakichkolwiek wątpliwości należy skontaktować się z dostawcą usług Internetowych w celu ich potwierdzenia. Dane te należy wpisywać w brajlu komputerowym. Pomiędzy poszczególnymi elementami omawianego tutaj okna dialogowego przełączamy się za pomocą klawiszy strzałek. Na koniec po wypełnieniu wszystkich pól należy nacisnąć klawisz "Enter" w celu zapisania wprowadzonych danych. Teraz zobaczymy komunikat: "konfiguracja ukończona", ustawienia zostaną zapisane a Braille Sense Polaris powróci do okna dialogowego "Ustawienia połączenia sieciowego". Jeżeli użytkownik wprowadził wszystkie dane w sposób prawidłowy może już w tym momencie korzystać z przeglądarki Internetowej i wysyłać maile.

3.3 Menedżer Bluetooth

Polaris obsługuje technologię Bluetooth, a raczej, możemy podłączyć Polarisa do różnych urządzeń, takich jak klawiatury, drukarki, urządzenia audio i inne komputery bez potrzeby stosowania kabli. Bluetooth zainstalowany w Braille Sense Polaris umożliwia przenoszenie plików z Braille Sense Polaris do komputera, używanie aktywnego w tym komputerze połączenia Internetowego lub wykorzystywanie Braille Sense Polaris jako bezprzewodowego monitora brajlowskiego. Jest to jedna z najnowszych technologii komunikacji bezprzewodowej, która umożliwia stworzenie tzw. Sieci o zasięgu osobistym (Personal Area Network w skrócie PAN). W odróżnieniu od tradycyjnej lokalnej sieci bezprzewodowej (Wireless Local Area Network w skrócie WLAN) zasięg takich sieci jest ograniczony do około 10 metrów lub mniej. Bluetooth umożliwia użytkownikowi wymianę różnego rodzaju informacji.

Możemy wlączyć lub wyłączyć Bluetooth w dowolnym miejscu urządzenia naciskając "Odstęp-Backspace-3-4-5-6".

Aby uruchomić Menedżera Bluetooth z menu "program", należy przejść menu "Ustawienia", następnie naciskając klawisze strzałek "Odstęp-1" aż usłyszymy "Menedżer Bluetooth", a następnie nacisnąć klawisz "Enter". Możemy także nacisnąć "F3-B (punkty 1-2)" w dowolnym miejscu urządzenia, aby otworzyć menu "Menedżer Bluetooth".

3.3.1 Lista urządzeń Bluetooth

Po uruchomieniu Menedżera Bluetooth otworzy się okno dialogowe, które zawiera 2 elementy: listę sparowanych urządzeń i przycisk "Wyszukiwanie", aby wyszukać dostępne urządzenia. Na przykład jeżeli w pobliżu znajduje się komputer wyposażony w urządzenie Bluetooth, to Braille Sense Polaris spróbuje je odnaleźć. Odnalezienie wszystkich dostępnych urządzeń Bluetooth może potrwać jakiś czas dlatego należy być przygotowanym na trwające jakieś 30 do 40 sekund oczekiwanie na zakończenie tego procesu. Po uruchomieniu omawianego procesu usłyszymy komunikat "Rozpocznij skanowanie".

Gdy Braille Sense Polaris znajdzie dostępne urządzenia Bluetooth lista odnalezionych urządzeń zostanie wyświetlona w postaci "Znaleziono (nazwa urządzenia)."

Gdy zakończy się skanowanie pojawi się lista urządzeń Bluetooth. Jeśli Polaris znajdzie w swoim zasięgu urządzenia Bluetooth zostaną one wyświetlone jako "Nazwa urządzenia (niezaufany lub zaufany)" xx/yy, gdzie XX oznacza pozycję urządzenia na liście a YY całkowitą liczbę urządzeń. Status "zaufany" oznacza, że urządzenie przeszło pomyślnie autoryzację, podczas gdy "niezaufany" oznacza, że autoryzacja nie powiodła się.

Jeżeli Braille Sense Polaris nie znajdzie w swoim zasięgu innych urządzeń Bluetooth, to usłyszymy komunikat: "Pusta lista". Do poruszania się po liście służą klawisze strzałek Odstęp-1 lub Odstęp-4. Aby wybrać urządzenie z listy należy nacisnąć klawisz "Enter", gdy jego nazwa jest wyświetlana.

Jeśli autoryzacja urządzenia przebiegła pomyślnie to jego ustawienia zostaną automatycznie zapisane w pamięci Braille Sense Polaris. Jeżeli chcemy usunąć te ustawienia to naciskamy "Odstęp-D (punkty 1-4-5)", gdy na liście urządzeń Bluetooth wyświetlana jest nazwa urządzenia. Braille Sense Polaris wypowie komunikat: "Usunięto". Usunięcie tych ustawień będzie zastosowane jedynie do bieżącego urządzenia.

Gdy poszukiwanie dostępnych urządzeń Bluetooth zostało zakończone możliwe jest korzystanie z menu menedżera Bluetooth. Aby je otworzyć naciskamy klawisz "F2". Elementami menu listy urządzeń Bluetooth są: "Wyszukaj ponownie", "Usuń urządzenie z listy", "Opcje" i "Wyjście". Do poruszania się po menu służą klawisze strzałek "Odstęp-1" i "Odstęp-4".

Pierwszym poleceniem w omawianym menu jest "Wyszukaj ponownie". Służy ono do ponownego skanowania w poszukiwaniu urządzeń Bluetooth. Aby uruchomić to polecenie należy nacisnąć "Enter" na "Wyszukaj ponownie" lub bezpośrednio z listy naciskamy "Odstęp-Enter-R (punkty 1-2-3-5)".

Następnym poleceniem menu jest "Usuń urządzenie z listy". Opcja ta pozwala na usunięcie połączenia bieżącego urządzenia. Aby uruchomić to polecenie należy nacisnąć "Enter" na "Usuń urządzenie z listy" lub bezpośrednio z listy naciskamy "Odstęp-D (punkty 1-4-5)".

Kolejne polecenie menu to "Opcje". Element ten pozwala określić, czy Polaris jest wykrywalny dla innych urządzeń Bluetooth. Naciśnięcie klawisza "Odstęp" pozwoli nam zaznaczyć lub odznaczyć tą pozycję. Wybór zatwierdzamy klawiszem "Enter".

Ostatnim poleceniem w menu listy urządzeń Bluetooth jest Wyjście". To polecenie zamyka menedżera Bluetooth. Aby je uruchomić należy nacisnąć klawisz "Enter" na poleceniu "Wyjście" lub naciskamy "Odstęp-Z (punkty 1-3-5-6)".

3.3.2 Lista serwisów Bluetooth

Gdy już wiemy, z którym z dostępnych urządzeń Bluetooth chcemy się połączyć znajdujemy je za pomocą klawiszy strzałek "Odstęp-1" lub "Odstęp-4" i naciskamy klawisz "Enter", gdy wyświetlona jest jego nazwa.Uwaga! Żadne klawisze nie będą działać podczas skanowania urządzeń.

Braille Sense Polaris obsługuje cztery serwisy Bluetooth: FTP, Port Szeregowy, port USB i zestaw słuchawkowy. Aby uzyskać dostęp do którejkolwiek z tych funkcji, należy upewnić się, że zdalne urządzenie Bluetooth znajduje się w trybie wykrywania i że usługa, do której chcemy uzyskać dostęp, jest włączona na tym urządzeniu. W zdalnym urządzeniu Bluetooth możliwe jest włączenie pewnych serwisów i jednoczesne wyłączenie innych. Polaris widzi i wyświetla tylko usługi, które są włączone na naszym zdalnym urządzeniu, nawet jeśli są dostępne inne usługi.

Gdy Polaris odnalazł już wszystkie dostępne serwisy lista ich zostanie wyświetlona w następujący sposób: "nazwa serwisu xx/yy", gdzie XX to numer pozycji na liście, a YY to liczba wszystkich dostępnych serwisów. Po liście serwisów można się poruszać używając klawiszy strzałek "Odstęp-1" lub "Odstęp-4". Jeśli chcemy wrócić do listy urządzeń Bluetooth, to naciskamy klawisz "Backspace".

Gdy poszukiwanie serwisów zostało zakończone możliwe jest otwarcie menu za pomocą kombinacji klawiszowej "Odstęp-m (punkty 1-3-4) lub klawisza "F2". Pozycje dostępne w menu listy serwisów to: "otwórz FTP", "rozłącz" i "wyjście". Do poruszania się po menu służą klawisze "Odstęp-1" i "Odstęp-4".

Element menu "Otwórz FTP" pozwala szybko otworzyć bezpośrednie połączenie FTP ze zdalnym urządzeniem Bluetooth bez uzyskiwania dostępu do list Device and Service. Jednakże, należy wcześniej podłączyć usługę FTP do Polarisa, aby umożliwić przesyłanie plików. Jeśli nie podłączyliśmy usługi FTP i aktywujemy tę funkcję, urządzenie ogłasi: "Usługa FTP została rozłączona".

Możemy uzyskać dostęp do "Otwórz FTP", naciskając "Enter" na nim z poziomu menu lub naciskając "Enter-T (punkty 2-3-4-5)" bezpośrednio z listy usług Bluetooth. Polaris powie "Podłączanie usługi". Szczegółowe informacje na temat podłączania różnych typów usług omówiono w dalszej części tego rozdziału.

Polecenie "Rozłącz" umożliwia rozłączenie serwisów, za pośrednictwem których Polaris jest połączony z innym urządzeniem Bluetooth. Możemy uzyskać dostęp do tego elementu, naciskając "Enter" na "Rozłącz" z poziomu menu. Możemy też aktywować go bezpośrednio z listy usług Bluetooth, naciskając "Enter-D (punkty 1-4-5)". Jeżeli nie ma podłączonych usług i aktywujemy tą funkcję urządzenie wypowie komunikat: "Brak połączonych serwisów".

3.3.2.1 Łączenie Serwisu

Aby autoryzować serwis i połączyć się z nim należy nacisnąć klawisz "Enter", gdy jego nazwa jest wyświetlona. Po naciśnięciu klawisza "Enter" usłyszymy komunikat: "łączenie serwisu" a następnie: "komputerowe pole edycji Kod pin?". W tym polu należy używać znaków ASCII. Na Linijce brajlowskiej zobaczymy: "CE kod pin?". To pole edycji zobaczymy tylko przy serwisach, przy których po nazwie serwisu nie usłyszymy komunikatu: "połączony". Można wyjść z omawianego pola edycji lub anulować wpisywanie w nim dowolnego tekstu naciskając kombinację "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)". Po zamknięciu tego pola Braille Sense Polaris powróci do listy Serwisów Bluetooth.

Jeżeli wprowadzimy kod pin i naciśniemy klawisz "Enter", to usłyszymy komunikat: "autoryzacja proszę czekać". Jeżeli urządzenie zdalne zostało skonfigurowane poprawnie i nie jest ono skonfigurowane tak by zawsze zezwalać na połączenie, to urządzenie zdalne "poprosi" o kod pin. Jeżeli kod pin w urządzeniu zdalnym jest identyczny z tym, który wprowadziliśmy w Polarisie, to autoryzacja serwisu zakończy się powodzeniem. W takim wypadku usłyszymy komunikat: "kod pin przyjęty".

Następnie podczas łączenia serwisu usłyszymy komunikat: "proszę czekać na pozwolenie dostępu". Jeśli urządzenie zdalne nie udzieli pozwolenia dostępu, to usłyszymy komunikat: "połączenie przerwane" i powrócimy do listy Serwisów Bluetooth. Jeżeli urządzenie zdalne udzieli pozwolenia dostępu, to usłyszymy komunikat: "połączony". W takim przypadku na liście serwisów po nazwie serwisu zobaczymy status "połączony". Niektóre serwisy nie wymagają do połączenia wprowadzania kodu pin. Zależy to od konfiguracji urządzenia zdalnego.

3.4 <u>Utwórz/przywróć z kopii zapasowej</u>

Jeśli wykonamy twardy reset lub zainicjujemy opcje Polarisa, to główne ustawienia i ustawienia każdego programu zostaną zainicjowane do wartości domyślnych. Jeśli utworzyliśmy wcześniej kopię zapasową swoich ustawień, możemy przywrócić ustawienia opcji po twardym resecie.

Możemy uruchomić to narzędzie, naciskając "K (punkty 1-3)" z menu "Ustawienia". Możemy także uruchomić okno "Utwórz/ przywróć z kopii zapasowej" z dowolnego miejsca na urządzeniu, naciskając "F3-K (punkty 1-3)".

Okno dialogowe "Utwórz/ przywróć z kopii zapasowej" zawiera: "Okno dialogowe listy opcji programów", "Zaznacz wszystko", "Utwórz kopię zapasową", "Przywróć z kopii zapasowej" i przycisk "Wyjście". Możemy poruszać się pomiędzy polami wyboru na "liście opcji programów", naciskając "Odstęp-1" lub "Odstęp-4". Natomiast poruszanie się pomiędzy kontrolkami w oknie dialogowym, należy nacisnąć "F3" lub "Odstęp-F3".

Na liście pól wyboru dla poszczególnych programów znajdziemy następujące pola: "Wybrane ustawienia opcji", "Opcje menedżera plików", "Wybrane opcje edytora tekstu", "Opcje E-mail", "Opcje media playera", "Opcje radia", "Opcje odtwarzacza DAISY", "Opcje książki adresowej", "Opcje terminarza", "Opcje przeglądarki Internetowej", "Opcje Excel viewer", "Opcje budzika", "Opcje menadżera Bluetooth".

Aby zaznaczyć lub odznaczyć pole wyboru naciskamy klawisz "Odstęp". Jeśli chcemy wybrać wszystkie programy znajdujące się na liście naciskamy klawisz "Enter" na przycisku "Zaznacz wszystko".

Po wybraniu wszystkich żądanych opcji naciskamy klawisz "Enter" na przycisku "Utwórz kopię zapasową" lub "Przywróć z kopii zapasowej" lub naciskamy "Enter-Odstęp-B" lub "Enter-Odstęp-R", aby przywrócić.

Gdy naciśniemy przycisk "Utwórz kopię zapasową" pojawi się pole listy, z której można wybrać ścieżkę do miejsca przechowywania plików kopii. Możemy zaakceptować domyślną ścieżkę lub wybrać alternatywę. Wybierając lokalizację plików kopii zapasowej korzystamy z tych samych metod nawigacji, których używamy w menedżerze plików. Aby wskazać wybrany folder, naciskamy klawisz "Odstęp" na jego nazwie. Gdy naciśniemy potem klawisz "Enter" ścieżka zostanie ustawiona zgodnie z naszym wskazaniem. Po wybraniu miejsca docelowego pliki kopii zostaną tam skopiowane. Każda opcja jest związana z jednym plikiem. Oznacza to, że jeśli zaznaczyliśmy pięć opcji to utworzonych zostanie pięć plików kopii zapasowej. Naciśnięcie przycisku "Przywróć z kopii zapasowej" otworzy listę, z której wybieramy ścieżkę zawierającą pliki kopii. Gdy wybierzemy folder nie zawierający plików kopii zapasowej pojawi się komunikat oznajmiający o braku plików w tym folderze. Aby przywrócić ustawienia, należy wybrać folder zawierającą pliki kopii zapasowej, następnie nacisnąć "Odstęp", a potem nacisnąć "Enter", aby rozpocząć proces przywracania.

3.5 Zmień nazwę Urządzenia

Funkcja "Zmień nazwę urządzenia" umożliwia zmianę nazwy używanej przez nasze urządzenie przy połączeniu przez Bluetooth. Domyślna nazwa Braille Sensa to ciąg znaków w rodzaju: "BrailleSense P035". Użytkownik może chcieć zmienić tę nazwę na coś bardziej rozpoznawalnego, aby móc łatwiej identyfikować swoje urządzenie podczas parowania go z drugim urządzeniem.

Okno dialogowe "Zmień nazwę urządzenia" jest dostępne po otwarciu menu głównego, w którym trzeba przejść do podmenu "Ustawienia", a następnie, po otwarciu tego podmenu, przejść do polecenia "Zmień nazwę urządzenia". Ponadto okno dialogowe "Zmień nazwę urządzenia" można otworzyć z dowolnego miejsca notatnika używając skrótu klawiszowego "Backspace-Enter-E (punkty 1-5)".

Okno "Zmień nazwę urządzenia" zawiera trzy kontrolki: pole edycji "Nazwa urządzenia", przycisk "Potwierdź" i przycisk "Anuluj". Do poruszania się między kontrolkami tego okna dialogowego używamy klawiszy "F3" lub "Odstęp-F3".

Aby zmienić nazwę naszego urządzenia wpisujemy nową nazwę w polu edycji i naciskamy klawisz "Enter". Albo, po napisaniu nowej nazwy, przechodzimy do przycisku "Potwierdź" i naciskamy "Enter". Jeśli uznaliśmy, że zmiana nazwy urządzenia nie jest nam potrzebna, to przechodzimy do przycisku "Anuluj" i naciskamy klawisz "Enter" lub zamykamy powyższe okno dialogowe używając klawiszy "Odstęp-e (punkty 1-5)" albo "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)".

3.6 Skrócona instrukcja

Skrócona instrukcji uruchamia kreator wprowadzający, który wprowadza użytkownika do Polarisa i jego funkcji oraz pozwala ustawić podstawowe preferencje. Ten przewodnik automatycznie uruchamia się po

pierwszym uruchomieniu urządzenia lub aktualizacji oprogramowania. Możemy go ponownie uruchomić w dowolnym momencie, wybierając opcję "Skrócona instrukcja" w menu "Ustawienia".

Kiedy naciśniemy "Enter" na tej opcji, pojawi się pytanie "Czy chcesz uruchomić ponownie system i otworzyć skróconą instrukcję?". Naciskamy "Enter", aby wybrać "Tak", lub przejdź do "Nie" za pomocą "Odstęp-4" i naciśnij "Enter", aby anulować tę operację.

• **Uwaga:** po uruchomieniu skróconej instrukcji wszystkie opcje są inicjowane zgodnie z domyślnymi ustawieniami fabrycznymi, aby można je było zresetować za pomocą tego kreatora.

3.7 Zabezpieczenie hasłem

Zabezpieczenie hasłem pozwala zachować pewność, że tylko osoba znająca hasło może włączyć urządzenie, uruchomić je z trybu uśpienia, przeprowadzić aktualizację, czy wreszcie sformatować dysk.

UWAGA!!!

Konieczne jest utworzenie hasła, które możemy zapamiętać lub zapisać je dla późniejszego odtworzenia. Ze względu na zabezpieczenia systemu Android nie możemy wysyłać kodów odblokowujących, jak miało to miejsce w przypadku starszych modeli BrailleSense. Jeśli zostanie ustawione hasło za pomocą tej funkcji lub przy użyciu ustawień systemu Android i z jakiś powodów nie będziemy w stanie go zapamiętać lub odzyskać, konieczne będzie wysłanie urządzenia do HIMS/SELVAS w celu odblokowania urządzenia, podczas którego wszystkie dane zostaną utracone. W tym wypadku wszelkie koszty związane z transportem i odblokowaniem urządzenia są ponoszone przez użytkownika.

Aby otworzyć "Zabezpieczenie hasłem" należy przejść z menu głównego do "Ustawień" i nacisnąć "Enter" lub literę "S" (punkty 2-3-4). Będąc w menu ustawienia należy strzałką góra/dół odszukać "Zabezpieczenie hasłem" i nacisnąć "Enter", lub nacisnąć literę "A" (punkt 1), by skoczyć do tej pozycji. Możemy także otworzyć ustawienia zabezpieczenia hasłem z dowolnego miejsca przy pomocy gorącego skrótu "F3-N (punkty1-3-4-5)".

Funkcja "Zabezpieczenie hasłem" zawiera 4 kontrolki: okno dialogowe "Ustaw hasło", "Zmień hasło", "Ustaw zakres działania hasła", "Usuń hasło" i "Zamknij". Pomiędzy kontrolkami poruszamy się używając "F3" lub "Odstęp-F3".

3.7.1 <u>Ustawianie i zmiana hasła</u>

Po uruchomieniu programu "Zabezpieczenie hasłem" użytkownik zostaje umieszczony w opcji "Ustaw hasło". Naciskamy "Enter", aby otworzyć okno dialogowe "Ustaw hasło". Okno dialogowe "Ustaw hasło" zawiera 4 elementy. Pole edycji "Wpisz hasło", Pole edycji "Powtórz hasło", przycisk "Potwierdź" i przycisk "Anuluj".

Wpisujemy hasło, które chcemy użyć w polu edycji "Hasło". Naciskamy Tab (Odstęp-4-5), aby przejść do pola edycji "Powtórz hasło" i wpisujemy ponownie to samo hasło. Aby zapisać hasło naciskamy "Enter" lub naciskamy Tab (Odstęp-4-5), by przejść do przycisku "Potwierdź" i naciskamy "Enter". Aby

anulować zapisywanie hasła naciskamy Odstęp-Z (punkty 1-3-5-6) lub naciskamy Tab (Odstęp-4-5), by przejść do przycisku "Anuluj" i naciskamy "Enter".

Po zapisaniu hasła opcja "Ustaw hasło" zostanie zastąpiona przez "Zmień hasło". Po wprowadzeniu hasła można je modyfikować w bardzo podobny sposób. Okno dialogowe "Zmień hasło" składa się z tych samych elementów sterujących, z wyjątkiem tego, że należy podać obecne hasło, zanim będzie można wpisać nowe. Po wpisaniu aktualnego hasła, a następnie nowego hasła, należy ponownie wpisać nowe hasło. Naciskamy "Enter" na przycisku "Potwierdź", aby zapisać nowe hasło, lub "Enter" na przycisku "Anuluj", aby anulować modyfikację.

3.7.2 Ustawienie zakresu działania hasła

Okno dialogowe "Ustaw zakres działania hasła" pozwala określić, kiedy pojawi się monit o wprowadzenie hasła. Po naciśnięciu "Enter", aby otworzyć okno dialogowe "Ustaw zakres działania hasła", pojawi się monit o podanie hasła, aby uzyskać dostęp do tej konfiguracji. Wpisujemy nasze ustawione hasło i naciskamy "Enter".

Ustawienia konfiguracji hasła składają się z 4 przycisków opcji: "Żądaj hasła przy starcie", "Żądaj hasła przy uruchomieniu z trybu uśpienia", "Żądaj hasła przed formatowaniem", "Żądaj hasła przed aktualizacją", przycisk "Potwierdź" i przycisk "Anuluj". Do zmiany opcji "Tak" lub "Nie" używamy przycisku "Odstęp". Po wybraniu opcji naciskamy "Enter" na przycisku "Potwierdź", aby zapisać ustawienia. Jeśli chcemy anulować konfigurację, naciskamy "Enter" na przycisku "Anuluj". Domyślnie wszystkie opcje są zabezpieczone.

3.7.3 Zresetuj hasło do ustawień fabrycznych

Tej funkcji użyjemy, gdy chcemy zrezygnować z korzystania z zabezpieczania hasłem swojego Braille Sense Polaris.

Po naciśnięciu "Enter" na tej opcji usłyszymy komunikat "Czy chcesz usunąć zabezpieczenie hasłem?". Naciskamy "Odstęp", aby wybrać "Tak" lub "Nie". Jeśli wybraliśmy "Tak" zostaniemy poproszeni o podanie ustawionego hasła. Wpisujemy nasze hasło i naciskamy "Enter". Urządzenie ogłosi "Usunięto zabezpieczenie hasłem" i powrócimy do opcji "Ustaw hasło".

3.8 Inicjalizuj opcje

Możemy użyć opcji "Inicjalizuje opcje", aby przywrócić BrailleSense Polaris do domyślnych ustawień fabrycznych.

Aby uruchomić tę funkcję, należy przejść do niej w menu "Ustawienia" i nacisnąć "Enter" lub nacisnąć C (punkty 1-4).

Zostaniemy zapytani "Czy chcesz inicjalizować opcje?". Naciśnięcie "Odstępu" spowoduje wybór pomiędzy "Tak" lub "Nie". Jeśli wybierzemy "Tak" zostanie uruchomiony proces przywracania ustawień fabrycznych. Jeśli wybierzemy "Nie" funkcja zostanie anulowana i powrócimy do menu "Ustawienia". Możemy również wykonać tę funkcję, przytrzymując klawisz multimedialny do przodu, naciskając jednocześnie przycisk zasilania. Po wyświetleniu napisu "HIMS" na monitorze brajlowskim możemy zwolnić klawisz multimedialny do przodu.

3.9 Opcje głosu

To okno dialogowe umożliwia zainstalowanie i ustawienie alternatywnych głosów Vocalizer Expressive TTS. Dostępne głosy do pobrania są dostępne za pośrednictwem opcji "Pobierz" w tym menu. Aby pobrać i zainstalować głos, należy wybrać przycisk "Pobierz". Następnie naciskając "Odstęp-1" lub Odstęp-4" wybieramy żądany głos i naciskamy "Enter". Po pobraniu zostanie utworzony automatycznie folder z zainstalowanym pakietem językowym.

Możemy również pobrać ręcznie paczki głosów ze strony HIMS.

Po pobraniu plików pakietu językowego utwórz folder na dysku flash o nazwie "TTSDATA" i skopiuj pliki do niego.

Po zakończeniu kopiowania plików otwieramy menu "Ustawienia" i naciskamy "V (punkty 1-2-3-6)", aby otworzyć okno dialogowe "Opcje głosu". To okno dialogowe zawiera listę głosów, przycisk "Pobierz", przycisk "Zainstaluj głos" i przyciski "Potwierdź" oraz "Anuluj". Aby poruszać się pomiędzy tymi kontrolkami naciskamy "F3" lub "Odstęp-F3".

Naciskamy "Enter" na przycisku "Zainstaluj głos", aby zainstalować pakiety językowe dostępne w folderze "TTSDATA". Gdy są zainstalowane dodatkowe głosy, w oknie dialogowym pojawia się przycisk "Odinstaluj".

Po zainstalowaniu głosów możemy wybrać głos przechodząc do niego naciskając "Odstęp-1" lub "Odstęp-4" i nacisnąć "Enter". Wybrany głos automatycznie rozpocznie działanie.

Możemy w dowolnym momencie otworzyć okno dialogowe "Opcje głosu", naciskając "F3-V (punkty 1-2-3-6)".

3.10 Opcje globalne

Menu "Opcje globalne składa się z wielu różnych ustawień, które umożliwiają zmienianie zachowania Braille Sense Polaris. Podczas pracy w dowolnym miejscu Braille Sense Polaris można je otworzyć poprzez naciśnięcie "Odstęp-o(punkty 1-3-5),". Menu "opcji" posiada pięć grup ustawień:

Ustawienia brajlowskie, na które składają się: monitor brajlowski, kursor brajla, sposób wyświetlania/wpisywania brajla, czas wyświetlania wiadomości systemu, tablica brajla użytkownika oraz język..

Ustawienia mowy, na które składają się: głos, użyj syntezatora SMP, ustawienia poziomu interpunkcji, echo klawiatury, sygnalizacja dużych liter, liczby, głośność mowy, szybkość mowy, wysokość mowy (dotyczy syntezatora SMP),głośności głównej oraz przewijanie z głosem.

Ustawienia wyświetlacza, na które składają się: LCD, obróć obraz LCD, wielkość czcionek na wyświetlaczu LCD oraz wyświetlacz video.

Ustawienia drukowania, na które składają się: port drukarki, wielkość papieru do drukowania.

Pozostałe ustawienia, na które składają się: Komunikaty ostrzegawcze (ostrzeżenie), Przewijanie wstecz, Omijanie pustych linii, Informacje kontrolne, Informacje o gorących klawiszach, informacja o klawiszach skrótu, Tryb oszczędnego zasilania, włączenie trybu oszczędnego zasilania, Sprawdź dzisiejszy plan dnia tryb jednoręczny, domyślny format dokumentu, dźwięk postępu i dysk zgodny ze standardem Windows mobile.

Pomiędzy tymi pięcioma grupami można się przełączać korzystając z polecenia "strona w dół" (Odstęp-2-4-5 lub F3-F4)" lub z polecenia "strona w górę" (Odstęp-1-2-6 lub F1-F2)". Gdy dana grupa jest otwarta dla ustawienia, na którym aktualnie się znajdujemy pojawia się lista dostępnych opcji.. Pomiędzy pozycjami danej grupy poruszamy się naciskając Odstęp-4 lub Odstęp-1. Ustawienia dla danej pozycji w grupie zmienia się naciskając na niej "Odstęp" lub "Backspace".

3.10.1 Szczegóły opcji globalnych

Okno dialogowe "Opcje globalne" zawiera następujące ustawienia. Dla każdego ustawienia klawisz skrótu pojawia się w nawiasach, a klawisz skrótu, jeśli jest dostępny, jest pokazany w cudzysłowach. Zmiany funkcji dokonujemy przyciskiem "Odstęp". Aby zapisać ustawienia naciskamy "Enter".

- 1) Monitor brajlowski: (B). "Backspace-F3". Włączanie/wyłączanie monitora brajlowskiego.
- 2) Kursor brajla: (C). "F4-przycisk przewijania do góry". Określa w jaki sposób kursor brajla pojawia się na wyświetlaczu brajlowskim: "Zawsze", "Migający" lub "Wyłączony". Uwaga: w większości sytuacji kursor pojawia się jako punkty 7-8. W edytorze tekstu, gdy korzystamy z funkcji oznaczania pojawią się migające punkty 1-2-3-4-5-6-7-8.
- **3)** Tryb ośmiopunktowy: (E). "F1-przycisk przewijania do dołu". Włącza/wyłącza tryb ośmiopunktowy dla wprowadzania tekstu ASCII.
- **4)** Sposób wyświetlania/wpisywania brajla: (G). "Odstęp-G". Opcja ta pozwala wybrać rodzaj brajla, którego chcemy użyć podczas przeglądania / wprowadzania tekstu: Brajl komputerowy lub Integrał.
- 5) Kod brajla: (C). "Backspace-Enter-Odstęp-B". Określa zasady, według których tekst brajla jest tłumaczony na tekst i odwrotnie: "US", "UK", "UEB" lub jeden z kilku kodów brajlowskich w języku obcym. Po ustawieniu kodów języków obcych możemy czytać i pisać zgodnie z regułami brajla tego języka. Język Braille'a wpływa również na listy, pola kombi i pola edycyjne. Monity, menu, przyciski i pola statyczne pozostają w języku polskim.
- 6) Czas wyświetlania wiadomości: (M). Określa w jaki sposób Polaris radzi sobie z komunikatami systemowymi: nie wyświetlaj lub od 1 do 10 sekund przed zniknięciem.
- 7) Głos: (V). "Backspace-F2". Włączenie/wyłączenie głosu.
- 8) Poziom interpunkcji: (P). W tym ustawieniu, możemy wybrać sposób, w jaki Polaris ma czytać znaki interpunkcyjne i symbole: "Wszystko", "Wyłączony", "Interpunkcja" lub "Symbole".
- 9) Echo klawiatury: (K). Określa w jaki sposób Polaris mówi podczas pisania: "Znak i słowo", "Znak", "Słowo" lub "Wyłączone".
- 10) Sygnalizacja dużych liter: (U). Możemy wybrać, w jaki sposób Polaris będzie nas ostrzegał podczas pisania lub podczas nawigacji po dokumencie lub w polu edycji, że znak jest pisany wielkimi literami: "Wyłączona", "Powiedz duże" lub "Wysokość".
- **11)** Cyfry: (N). Określa w jaki sposób Polaris mówi liczbami: gdy ustawimy na "Włączone", Polaris będzie wypowiadał numery, a po ustawieniu na "Wyłączone" będzie odczytywał cyfry.
- 12) Głośność głosu: (L). "Backspace-F1" lub "Backspace-F4". Podnosi lub obniża głośność mowy.
- 13) Szybkość mowy: (R). "Odstęp-F1" lub "Odstęp-F4". Podnosi lub obniża szybkość mowy.
- **14)** Wysokość mowy: (T). "Enter-F1" lub "Enter-F4". Podnosi lub obniża wysokość mowy.

- **15)** Głośność główna: (V). "Backspace-Odstęp-F1" lub "Backspace-Odstęp-F4". Podnosi lub obniża głośność główną mowy.
- **16)** Przewijaj z głosem: (S). Możemy wybrać, czy Polaris ma mówić podczas używania przycisków przewijania podczas czytania.
- **17)** LCD: (L). Z menu głównego "Enter-Odstęp-4-5-6". Możemy zmieniać podświetlenie LCD: "włączony", "wszystko podświetlone" oraz "wyłączony".
- 18) Obróć obraz LCD: (F). Możemy wybrać, czy wyświetlacz LCD ma wyświetlać tekst w orientacji normalnej czy odwróconej. Jeśli ją włączymy to tekst zostanie obrócony tak, aby był łatwiej czytelny przez osobę stojącą od drugiej strony urządzenia.
- 19) Rozmiar czcionki LCD: (F). Opcja ta pozwala na zmianę wielkości czcionki na wyświetlaczu LCD.Zakres powiększenia czcionki jest od 12 do 20.
- 20) Ostrzeżenie: (A). Możemy wybrać, czy Polaris będzie nas informował o różnych zdarzeniach, używając sygnałów audio, sygnałów wibracji, obu sygnałów lub bez sygnału. Dostępne są: "Beep", "Wibracja", "Oba" lub "Wyłączone".
- 21) Ostrzeżenie baterii: (B). Możemy wybrać w jaki sposób będziemy powiadamiani, gdy poziom naładowania baterii będzie niski: "Wiadomość", "Brzęczyk", "Wiadomość końcowa" lub "Brzęczyk końcowy".
- **22)** Sygnał dźwiękowy przy włączeniu/wyłączeniu: (S). Możemy wybrać, czy urządzenie po włączeniu / wyłączeniu będzie uruchamiać się z dźwiękiem.
- **23)** Lewy klawisz przewijania: (L). Możemy określić działanie lewego przycisku przewijania: "Przewijaj linie", "Przechodź po liniach", "Przechodź po znakach", "Przechodź po akapitach" lub "Chodź po zdaniach".
- 24) Prawy klawisz przewijania: (R). Możemy określić działanie prawego przycisku przewijania: "Przewijaj linie", "Przechodź po liniach", "Przechodź po znakach", "Przechodź po akapitach" lub "Chodź po zdaniach".
- **25)** Omiń pustą linię: (E). Możemy wybrać, aby Polaris alarmował nas, gdy napotka pustą linię, ogłaszając "Pusta linia".
- **26)** Informacja o kontrolce: (I). Możemy określić, gdzie mają być ogłaszane informacje na temat rodzaju kontrolki, na której się aktualnie znajdujesz, elementu listy, menu, pola kombi itd. Wybieramy między "Za kontrolką", "Wyłączona" lub "Przed kontrolką".
- 27) Ukryj hasło: (P). Możemy wybrać, czy wpisywane znaki w haśle mają być ukryte, czy widoczne.
- **28)** Informacja o gorącym klawiszu: (H). Możemy określić w jaki sposób ogłaszana będzie informacji o gorących klawiszach: "Znaki", "Wzory punktu" lub "Wyłączone"
- **29)** Podaj klawisze skrótów: (S). Opcja ta pozwala wybrać, czy Polaris ma powiedzieć klawisz skrótu dla funkcji w menu, gdy ją napotkamy.
- **30)** Tryb uśpienia: (P). Możemy ustawić w urządzeniu oszczędzanie energii, tzn. urządzenie po pewnym czasie automatycznie się wyłączy: "Włączony", "Wyłączony" lub "Wiadomość" (Tryb uśpienia działa tylko na zasilaniu z akumulatora).
- **31)** Tryb uśpienia włączony: (K). Możemy użyć tej opcji, aby ustawić czas bezczynności przed wejściem w tryb uśpienia: "Po 10 minutach", "Po 20 minutach" lub "Po 30 minutach".

- **32)** Pokaż dzisiejszy plan dnia: (S). Możemy ustawić w Polarisie tą opcję, aby sprawdzać dzisiejszy harmonogram spotkań po każdym włączeniu.
- **33)** Gesty: (J). Możemy włączyć/wyłączyć wyświetlania gestów.
- **34)** Tryb jednoręczny: (H). Ta opcja umożliwia użytkownikom posługującym się tylko jedną ręką korzystanie z Polarisa w określonym trybie dostosowanym do tego celu. Szczegółowe informacje na temat trybu jednoręcznego można znaleźć w rozdziale 2.11.
- **35)** Domyślny dokument: (Q). Tutaj możemy ustawić domyślny typ dokumentu dla nowych dokumentów tworzonych za pomocą edytora tekstu: "Dokument testowy", "Dokument typu sense", "Dokument brajlowski", "Dokument DOC" lub "Dokument DOCX".
- **36)** Automatyczna synchronizacja z czasem serwera: (T). Ta opcja pozwala na automatyczne ustawienie czasu, gdy Polaris jest podłączony do Internetu. Dzięki tej funkcji możemy skorygować czas do wartości dostępnych w Internecie.
- **37)** Zegarynka: (T). W tym miejscu możemy ustawić w Polarisie, aby ogłaszał czas "co 5 minut", "co 10 minut", "co 30 minut", "co godzinę" lub "Wyłączona".
- **38)** Wskaźnik postępu: (P). Tutaj możemy ustawić sposób pokazywania postępu otwierania dokumentu, kopiowania plików lub otwierania strony internetowej: "Tryb wibracji", "Wyłączony (brak wskazania postępu)", "Beep (ciągłe sygnały dźwiękowe podczas wykonywania zadania)" lub "Wiadomość (postęp jest pokazany jako procent)".
- **39)** Bluetooth: (B). "Backspace-Odstęp-3-4-5-6" z menu głównego. Tutaj możemy włączyć/wyłączyć Bluetooth.
- **40)** Sieć bezprzewodowa LAN: (W). "Backspace-Odstęp-1-4-5-6" z menu głównego. Tutaj możemy włączyć/wyłączyć sieć bezprzewodową.
- **41)** Powiązania z programem Odczytu Ekranu: (H). Tutaj możemy ustawić, czy chcemy odbierać wypowiadane podpowiedzi na temat interakcji z czytnikiem ekranu podczas korzystania z elementów sterujących programów innych firm.
- **42)** Informacja kontrolna programu Odczytu Ekranu: (P). Tutaj możemy ustawić, czy podczas korzystania z aplikacji firm trzecich czytnik ekranu będzie mówił o rodzaju kontrolki lub polu.
- **43)** Alerty powiadomień: (N). Tutaj możemy ustawić, czy chcemy otrzymywać powiadomienia push z aplikacji Androida.
- **44)** Włącz Brajl w trybie uśpienia: (N). Tutaj możemy ustawić, czy komunikaty są wyświetlane w brajlu w trybie uśpienia.

3.11 Kopia zapasowa i resetowanie

Opcja "Kopia zapasowa i resetowanie" znajduje się w wygodniejszej lokalizacji i otwiera opcje znajdujące się w Ustawieniach przywracania i resetowania systemu Android. W tym miejscu możemy ustawić opcje tworzenia kopii zapasowych i przywracania informacji związanych z aplikacjami i kontami systemu Android oraz przywrócić ustawienia fabryczne urządzenia. UWAGA! Przywracanie ustawień fabrycznych w menu "Kopia zapasowa i resetowanie" kasuje wszystkie dane osobiste, w tym pliki, informacje o koncie, zainstalowane aplikacje itp. Jest to również długi i skomplikowany proces, który nie

powinien być podejmowany przed konsultacją z personelem wsparcia technicznego, ponieważ będziemy potrzebować specjalnych instrukcji, aby go poprawnie wypełnić.

3.12 Ustawienia systemu Android

"Ustawienia systemu Android" to ostatnia pozycja w menu "Ustawienia". Możemy uruchomić go z dowolnego miejsca, używając "F3-E (punkty 1-5)".

Ta opcja otwiera standardowe okno dialogowe "Ustawienia" Androida dostępne na telefonach i tabletach z Androidem. Podczas, gdy wiele ustawień jest duplikowanych w interfejsie Polaris, "Ustawienia systemu Android" zawierają standardowy interfejs Androida i muszą być nawigowanie w taki sam sposób, jak aplikacje na Androida. Naciskając "F3" lub "Odstęp-F3", możemy poruszać się pomiędzy obiektami na ekranie. Naciśnięcie "Backspace-Odstęp-1" lub "Backspace-Odstęp-4", możemy wyregulować suwaki. Prosimy zobaczyć rozdział 12 "Instalowanie i używanie aplikacji na Androida" i rozdział 15 "Podsumowanie komend", aby uzyskać więcej informacji na temat poruszania się po interfejsie Androida.

4 Menedżer plików

4.1 Wprowadzenie

Menedżer plików Braille Sense Polaris w swej strukturze i funkcjach przypomina pod wieloma względami menedżer plików standardowego komputera klasy PC. W celu uruchomienia menedżera plików należy nacisnąć "f (punkty 1-2-4)" lub w menu "program" najechać na pozycje "Menedżer plików" i zatwierdzić jej wybór po przez wciśnięcie klawisza "Enter". Możemy również uruchomić "Menedżer plików" z dowolnego miejsca w urządzeniu naciskając "F1-F (punkty 1-2-4)". Zamknięcie "Menedżera plików" należy nacisnąć "Odstęp-Z (punkty 1-3-5-6)".

W oknie menadżera plików znajdziemy okno adresu oraz listę plików. Zaraz po uruchomieniu menedżera plików pojawi się nazwa dysku. Domyślna nazwa dysku to "dysk flash". Po liście dostępnych dysków można poruszać się za pomocą strzałek góra dół ("Odstęp-1" albo"Odstęp-4") lub przycisków przewijania. Aby otworzyć inny niż domyślny dysk należy przejść za pomocą strzałek lub przycisków przewijania do odnośnej pozycji na liście dysków a następnie zatwierdzić wybór naciskając klawisz "Enter". Po wykonaniu powyższej operacji Braille Sense Polaris pokaże listę plików i folderów znajdujących się na wybranym dysku.

By przejść z Listy plików do Okna adresowego należy nacisnąć klawisz "Tab (Odstęp-4-5 lub F3)" lub kombinacje klawiszy "Shift-Tab ("Odstęp-1-2" lub "Odstęp-F3")". Lista plików i Okno adresowe zostaną dokładniej omówione w rozdziale 4.2 i 4.3 niniejszej instrukcji.

Dla wygody użytkownika menedżer plików posiada menu oraz gorące klawisze. Aby wywołać menu należy nacisnąć kombinację klawiszy "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" lub klawisz funkcyjny F2.

4.1.1 Poruszanie się po liście plików

"Menedżer plików" zawiera dwa rodzaje list: "lista plików" oraz "lista menu", a raczej listę elementów zawartych w menu "Menedżera plików". Gdy przemieszczamy się po liście menu i dotrzemy do ostatniego ze znajdujących się na niej poleceń, przyciśnięcie kombinacji klawiszy "Odstęp-4" spowoduje przejście do pierwszej pozycji z listy. Jednakże, gdy poruszamy się po "liście plików" i dojdziemy do ostatniej pozycji, to naciśnięcie "Odstęp-4" nie spowoduje powrotu do pierwszego elementu listy. A oto lista klawiszy służących do poruszania się po listach:

- **Uwaga:** następujące klawisze mogą być używane do nawigacji po dowolnej liście w Polarisie.
- 1. Przejście do poprzedniego elementu: (Odstęp-1) lub górny przycisk przewijania.
- 2. Przejście do następnego elementu: (Odstęp-4) lub dolny przycisk przewijania.
- 3. Przejście na początek listy: Odstęp-1-2-3.
- 4. Przejście na koniec listy: Odstęp-4-5-6.

Poniższa lista przedstawia kombinacje klawiszowe działające tylko i wyłącznie podczas poruszania się po Liście plików:

- 1. Szybkie przejście do listy plików lub folderów: Odstęp-5-6.
- Przełączanie się pomiędzy listą plików, a oknem adresowym: (Odstęp-4-5 lub F3) / (Odstęp-1-2- lub Odstęp-F3).

- 3. Wejście do wskazanego folderu lub otwarcie wskazanego pliku: Enter.
- 4. Przejście do folderu wyższego poziomu: Backspace.
- 5. Szybkie przejście do katalogu głównego dysku: Odstęp-1-2-5-6.
- 6. Przejście do poprzedniej grupy 32 elementowej: Page up (Odstęp 1-2-6 lub F1-F2)
- 7. Przejście do następnej grupy 32 elementowej: Page down (Odstęp 3-4-5 lub F3-F4)
- **8.** Przejście do pliku lub folderu na liście po przez wciśnięcie pierwszej litery nazwy. Można używać tylko znaków ASCII.

4.1.2 Wybór folderów i plików

- Wybór poszczególnych elementów "Odstęp": przed elementem zaznaczonym pojawi się znak "*". Naciśnięcie ponowne "Odstępu" na zaznaczonym folderze lub pliku, przed którym znajduje się już znak "*" spowoduje jego odznaczenie.
- 2. Wybór ciągły "Enter-B (punkty 1-2)": użycie tej kombinacji klawiszy zaznaczy wszystkie pozycje z listy, (zarówno pliki jak i foldery), poczynając od miejsca, w którym komenda ta została wywołana a kończąc na elemencie, do którego zostanie przesunięty kursor. Znak "*" pojawi się przed wszystkimi zaznaczonymi elementami.
- 3. Zaznacz wszystko "Enter-A (punkt 1)": ta kombinacja klawiszy zaznacza wszystkie elementy znajdujące się w bieżącej lokalizacji. Użytkownik może w tym momencie odznaczać i ponownie zaznaczać dowolny element za pomocą klawisza "Odstęp". Gdy korzystamy z tej funkcji Braille Sense Polaris poda ilość zaznaczonych elementów oraz wyświetli na linijce brajlowskiej znak "*" przed wszystkimi zaznaczonymi elementami.

4.2 Praca z plikami i folderami

Po uruchomieniu menedżera plików Użytkownik zobaczy listę dostępnych dysków. W tym miejscu można wybrać dysk z listy a następnie nacisnąć "Enter", aby go otworzyć. Braille Sense Polaris pokaże listę plików i folderów znajdujących się na tym dysku. Nazwy folderów wyświetlane są w cudzysłowach natomiast nazwy plików wyświetlane są bez cudzysłowu. Po nazwach elementów wyświetlone są liczby np.: 1/2 lub 2/3. Liczby te informują nas o tym, który element z listy jest aktualnie wybrany oraz z ilu elementów składa się lista, po której właśnie się poruszamy. Np.: "Baza danych 1/5" oznacza, iż jest to pierwszy folder na liście zawierającej pięć folderów.

4.2.1 <u>Wchodzenie i wychodzenie z folderu</u>

Istnieje kilka sposobów otwierania folderu.

- **1.** Aby otworzyć wybrany folder można skorzystać z menu. W tym celu należy je aktywować naciskając "F2". A następnie wybrać polecenie "Otwórz" i nacisnąć "Enter".
- **2.** Kolejny sposób to naciśnięcie kombinacji klawiszy "Enter-O (punkty 1-3-5)" w celu wywołania menu niezbędnego do otwarcia żądanego folderu.
- **3.** Jednakże najprostszym sposobem otwarcia wybranego folderu jest naciśnięcie klawisza "Enter" na wybranym folderze.

Aby zamknąć otwarty folder należy użyć klawisza "Backspace". Spowoduje to przeniesienie się do listy elementów folderu wyższego poziomu.

4.2.2 Wysuwanie dysków USB i kart SD

System operacyjny Android wymaga, aby dyski przed ich usunięciem zostały bezpiecznie odłączone. Jeśli nie zostanie to wykonane, to może się zdążyć, że ponowne podłączenie takiego nośnika do Polarisa lub innego urządzenia mobilnego lub komputera może spowodować, że wszystkie pliki będą wyglądać tak, jakby nie zawierały danych lub mają rozmiar 0 bajtów. Przed odłączeniem dysku USB lub karty SD z systemu Polarisa, należy nacisnąć "Backspace-Enter-Odstęp-U" lub "Backspace-Enter-Odstęp-3-6". Następnie pojawi się lista dysków USB. Wybieramy dysk do odłączenia i naciskamy "Enter". Otrzymamy komunikat "USB odłączono". Jeśli na dysku są wyświetlane pliki bez danych, należy ponownie włożyć dysk do Polarisa i nacisnąć przycisk odmontowania, aby prawidłowo go wysunąć, a dane powinny być ponownie widoczne.

4.3 Menu Plik

Aby otworzyć menu "Plik" naciskamy "F2", aby wywołać menu, następnie naciskamy "Enter" na "Plik". W tym miejscu używamy normalnych poleceń listy, aby przejść do wybranej opcji i naciskamy "Enter". Polaris obsługuje następujące formaty plików:

- 1. Pliki dokumentów: hbl, brl, txt, brf, rtf, doc/docx, xls/xlsx, ppt/pptx, pdf i niezabezpieczony EPUB.
- 2. Formaty Internetowe: url i html.
- 3. Formaty multimedialne: ac3, asf, asx, m3u, mp2, mp3, mp4, ogg, pls, wav, wax, wma, wmv i flac.
- 4. Formaty DAISY: DAISY 2.0, 3/0, BookShare.
- 5. Programy: APK. Naciskamy "Enter" na aplikacji, żeby zainstalować.

Menu "Plik" zawiera następujące elementy. Skróty są umieszczane w nawiasach, a skróty klawiszowe w cudzysłowach.

- 1) Otwórz: (O). "Enter-Odstęp-O (punkty 1-3-5)". Otwiera wybrany plik w powiązanej aplikacji ze względu na typ pliku.
- 2) Otwórz nową kopię edytora: (W). "Backspace-Odstęp-W (2-4-5-6)". Wyświetla się tylko dla obsługiwanych plików dokumentów. Uruchamia drugą instancję edytora tekstów zamiast otwierania pliku w aktualnie otwartym edytorze tekstu.
- **3)** Otwórz za pomocą: (E). "Enter-Odstęp-E (punkty 1-5)". Pozwala wybrać kompatybilną aplikację, za pomocą której można otworzyć wybrany plik.
- **4)** Spakuj: (X). "Enter-Odstęp-Z (punkty 1-3-5-6)". Możemy spakować bieżący plik lub folder.
- **5)** Rozpakuj: (U). "Enter-Odstęp-U (punkty 1-3-6)". Wyświetla się tylko w przypadku plików skompresowanych, wyodrębnia bieżący plik.
- 6) Wyślij do: (S). "Enter-Odstęp-S (punkty 2-3-4)". Możemy wysłać bieżący plik lub folder do innej lokalizacji.
- 7) Zmień nazwę: (R). "Enter-Odstęp-R (punkty 1-2-3-5)". Możemy zmienić nazwę bieżącego pliku lub folderu.

- 8) Nowy dokument: (N). "Enter-Odstęp-N (punkty 1-3-4-5)". Możemy utworzyć nowy dokument za pomocą DOCX, DOC, TXT, BRL lub HBL.
- 9) Nowy folder: (F). "Enter-Odstęp-F (punkty 1-2-4)". Możemy utworzyć nowy folder.
- **10)** Konwersja pliku: (T). "Enter-Odstęp-T (punkty 2-3-4-5)". Konwertuje wybrane pliki dokumentów na TXT, BRL lub HBL.
- **11)** Szukaj pliku: (B). "Odstęp-F (punkty 1-2-4)". Tutaj możemy wyszukać określony plik według nazwy znajdujący się na dysku lub folderze.
- **12)** Wyszukaj tekst: (C). "Backspace-Odstęp-F (punkty 1-2-4)". Ta opcja pozwala nam wyszukiwać określonych ciągów tekstowych na bieżącym dysku lub folderze w plikach Word, Text i Braille.
- **13)** Połącz pliki: (M). "Enter-Odstęp-M (punkty 1-3-4)". Ta opcja pozwala scalić ca najmniej 2 pliki testowe lub brajlowskie.
- **14)** Podziel plik: (P). "Enter-Odstęp-P (punkty 1-2-3-4)". Ta opcja pozwala nam podzielić tekst lub pliki brajlowskie według liczby akapitów lub słów, według rozmiaru lub określonej liczby plików o jednakowej wielkości.
- **15)** Informacje: (I). "Enter-Odstęp-I (punkty 2-5)". Opcja ta pozwala nam sprawdzić podstawowe właściwości bieżącego pliku lub folderu.
- **16)** Wyjście: (Z). "Odstęp-Z (punkty 1-3-5-6)". Zamyka Menedżera Plików.

4.4 Menu Edycja

Menu "Edycja" zawiera następujące elementy:

- 1) Kopiuj: (C). "Enter-Odstęp-C (punkty 1-4)". Opcja ta kopiuje wybrane pliki lub foldery do schowka.
- 2) Wytnij: (X). "Enter-Odstęp-X (punkty 1-3-4-6)". Opcja ta wycina wybrane pliki lub foldery do schowka.
- **3)** Wklej: (V). "Enter-Odstęp-V (punkty 1-2-3-6)". Opcja ta wkleja pliki lub foldery ze schowka do bieżącego miejsca.
- 4) Usuń: (D). "Odstęp-D (punkty 1-4-5)". Opcja ta usuwa wybrane pliki lub foldery
- 5) Zaznacz wszystko: (A). "Enter-Odstęp-A (punkt 1)". Opcja ta wybiera wszystkie pliki i foldery na bieżącej liście.

4.5 Menu Widok

Menu "Edycja" zawiera następujące elementy:

- 1) Sortuj pliki według: (G). "Enter-Odstęp-G". Funkcja ta określa, w jakiej kolejności wyświetlane są pliki i foldery.
- 2) Ustaw informacje o pliku: (L). "Enter-Odstęp-L". Funkcja ta określa, jakie informacje są wyświetlane na temat każdego pliku lub folderu na liście.
- **3)** Pokaż tylko pliki typu: (W). "Enter-Odstęp-W". Filtruje pliki według typu pliku.
- **4)** Pokaż foldery systemowe: (H). "Enter-Odstęp-H". Ukrywa foldery systemu Android, które nie zawierają treści użytkownika. Foldery domyślnie są ukryte.

4.6 Korzystanie z okna adresu

To pole edycji umożliwia wpisanie bezpośredniej ścieżki nazwy pliku, który chcemy otworzyć. To okno zawiera także listę historii do ostatnio otwieranych plików lub katalogów.

Gdy znajdujemy się na liście plików lub folderów, możemy nacisnąć "Tab (Odstęp-4-5)", aby przejść do okna adresu. Polaris wyświetli bieżącą ścieżkę, w tym bieżącą nazwę napędu, taką jak np.: "flashdisk/download/". Okno adresu jest widoczne tylko wtedy, gdy znajdujemy się na liście plików lub folderów. Gdy znajdujemy się na liście dysków, okno adresu nie jest dostępne.

Możesz edytować tekst, przesuwając kursor za pomocą klawisza kursora, Polaris wstawia tekst w miejscu kursora. Jeśli znamy dokładną ścieżkę i nazwę pliku, możemy wpisać ścieżkę i nazwę pliku, aby otworzyć plik w odpowiedniej aplikacji. Na przykład, jeśli wpiszemy "flashdisk/download" w oknie adresu i naciśniemy "Enter", Polaris wyświetli listę plików w folderze pobierania. Jeśli wpiszemy "flashdisk/My Documents/sample.txt" w oknie adresu i naciśniemy "Enter", Polaris załaduje edytor tekstu i otworzy plik "sample.txt".

Do poruszania się w oknie adresu należy używać "Odstęp-1" lub "Odstęp-4", aby przejrzeć listę historii (listę ostatnio otwieranych ścieżek plików i folderów). Aby otworzyć plik na liście historii, należy nacisnąć "Enter". Plik otworzy się w odpowiedniej aplikacji.

5 Edytor tekstu

"Edytor tekstu" możemy uruchomić na kilka sposobów:

Naciskamy "F1", aby otworzyć menu główne. Używając klawiszy (Odstęp-4) przechodzimy do "Edytora tekstu" i naciskamy "Enter". Możemy także nacisnąć literę "W" (punkty 2-4-5-6) w menu głównym, aby szybko uruchomić "Edytor tekstu".

"Edytor tekstu" możemy również uruchomić z dowolnego miejsca w urządzeniu, naciskając "F1-W".

Gdy uruchomimy edytor tekstu Polaris otworzy gotowe do edycji okno pustego dokumentu. Aby aktywować menu w edytorze tekstu należy, w podobny sposób jak w menedżerze plików, nacisnąć kombinację klawiszy "Odstęp-M (punkty 1-3-4)" lub klawisz funkcyjny "F2". Menu w Edytorze Tekstu zawiera: Plik, Edycja, Dodaj, Idź do, Przeczytaj oraz Układ. Aby rozwinąć każdą ze składających się na menu główne grupę poleceń należy aktywować menu w Edytorze Tekstu a następnie, za pomocą "Odstęp-1" lub "Odstęp-4", przejść do nazwy odpowiedniej grupy poleceń i rozwinąć ją naciskając "Enter" lub, gdy menu jest aktywne, nacisnąć znajdującą się w nawiasie obok nazwy grupy poleceń literę, która najczęściej jest pierwszą literą angielskiej nazwy elementu w menu.

Aby poruszać się po menu, ustawieniach lub listach plików należy użyć przycisków "Odstęp-1" i "Odstęp-4" lub klawiszy przewijania do górę i do dołu. Do poruszania się pomiędzy kontrolkami oknie dialogowym należy użyć "Odstęp-4-5" i "Odstęp-1-2" lub "F3" i "Odstęp-F3".

Naciśnij "Enter", aby uruchomić wybrany element.

5.1 Menu Plik

Menu "Plik" zawiera następujące elementy:

- Otwórz nową kopię edytora: (W). "Backspace-Odstęp-N". Opcja ta otwiera drugą instancję Edytora Tekstu, aby łatwiej przełączać się między dokumentami.
- 2) Nowy: (N). Opcja ta tworzy nowy dokument, domyślnie o nazwie "bez nazwy". W Opcjach globalnych wybieramy domyślny typ dokumentu. Możemy utworzyć dokument DOCX, DOC, TXT, BRL lub HBL.
- 3) Otwórz: (O). "Enter-Odstęp-O". Opcja ta pozwala otworzyć istniejący już plik. Obsługiwane typy plików to: DOC, DOCX, PPT, PPTX, PDF, EPUB, XML, RTF, TX, BRL i BRF. * Uwaga: te pliki można odczytać, ale nie można zapisać wszystkich typów plików.
- 4) Zapisz: (S). "Enter-Odstęp-S". Zapisz bieżący plik. Naciśnięcie "Tab (Odstęp-4-5)" pozwala poruszać pomiędzy nazwą, typem pliku i miejscem pliku. Używając zwykłej nawigacji do zarządzania plikami, możemy wybrać inny folder.
- **5)** Zapisz jako: (A). "Odstęp-S". Opcja ta pozwala zapisać bieżący plik pod inną nazwą, typem pliku i innym miejscem przechowywania.
- 6) Drukuj: (P). "Odstęp-P". Wybieramy "Drukarka brajlowska" lub "Drukarka". Jeśli wybierzemy "Drukarkę", dokument zostanie wydrukowany przy użyciu domyślnego zestawu usług drukowania w ustawieniach systemu Android.
- 7) Ustawienia: (E). "Enter-Odstęp-E". Jest to okno dialogowe do ustawiania różnych opcji dokumentów. Naciskając "Tab (Odstęp-4-5)" możemy przechodzić pomiędzy listą ustawień, informacji o lokalizacji, folderze domyślnym oraz przyciski Potwierdź i Anuluj. Lista ustawień zawiera

"Widok formatu znaku", "Element do przeczytania", "Tylko do czytania", "Automatycznie zapisuj zmiany", "Szybkość automatycznego przewijania", "Zastosuj ustawienia do wszystkich dokumentów", "Home/End wielkość przesunięcia", "Nazwa nowego dokumentu". Do poruszania się pomiędzy ustawieniami na liście należy użyć "Odstęp-1" lub "Odstęp-4", a naciskając "Odstęp" lub "Backspace" zmieniamy wartość ustawienia.

- 8) Ustawienia otwierania pliku: (T). "Backspace-Odstęp-O". Opcja ta określa, w jaki sposób ładowany jest dokument: możemy wybrać "Wczytano", aby otworzyć dokument w całości przed rozpoczęciem czytania lub wybrać "Wczytywanie w tle", aby rozpocząć czytanie po załadowaniu pierwszej strony i kontynuować ładowanie w tle.
- 9) Wyjście: (Z). "Odstęp-Z". Zamyka Edytor Tekstu.

5.2 Menu Edycja

Menu "Edycja" zawiera następujące elementy:

- **1)** Rozpocznij zaznaczanie: (B). "Ente-OdstępB". Zaznaczamy początek zaznaczania. Koniec zaznaczania jest oznaczony bieżącą pozycją kursora.
- 2) Kopiuj: (C). "Enter-Odstęp-C (punkty 1-4)". Opcja ta kopiuje zaznaczony tekst do schowka.
- 3) Wytnij: (X). "Enter-Odstęp-X (punkty 1-3-4-6)". Opcja ta wycina zaznaczony tekst do schowka.
- **4)** Wklej: (V). "Enter-Odstęp-V (punkty 1-2-3-6)". Opcja ta wkleja zaznaczony tekst ze schowka do bieżącego miejsca.
- 5) Usuń: (D). "Odstęp-D (punkty 1-4-5)". Opcja ta usuwa zaznaczony tekst.
- 6) Usuń puste linie: (L). "Backspace-Odstęp-E". Opcja ta usuwa puste linie z zaznaczonego obszaru tekstu.
- **7)** Dodaj do schowka: (P). "Enter-Odstęp-P". Opcja ta pozwala dołączyć zaznaczony tekst do schowka bez usuwania wcześniejszego zaznaczenia.
- 8) Wyczyść schowek: (E). "Enter-Odstęp-D". Opcja ta opróżnia schowek.
- 9) Zaznacz wszystko: (A). "Enter-Odstęp-A (punkt 1)". Opcja ta zaznacza cały tekst w dokumencie.

5.3 Menu Dodaj

Menu "Dodaj" zawiera następujące elementy:

- 1) Wstaw zakładkę: (M). "Enter-Odstęp-M". Opcja ta wstawia zakładkę w bieżącej pozycji kursora.
- 2) Idź do zakładki: (J). "Enter-Odstęp-J". Opcja ta pozwala nam skoczyć do wcześniej wstawionej zakładki.
- 3) Usuń zakładkę: (D). "Backspace-Odstęp-D". Opcja ta usuwa wcześniej wstawioną zakładkę.
- **4)** Wstaw z pliku: (I). "Enter-Odstęp-I". Opcja ta wstawia informacje z innego pliku.
- 5) Wstaw bieżącą datę: (W). "Enter-Odstęp-W". Opcja ta wstawia bieżącą datę.
- 6) Wstaw aktualny czas: (U). "Backspace-Odstęp-W". Opcja ta wstawia bieżący czas.

5.4 Menu Idź do

Menu "ldź do" zawiera następujące elementy:

- **1)** Znajdź: (F). "Odstęp-F". Opcja ta otwiera okno dialogowe Znajdź, w którym możemy wprowadzić tekst do wyszukania, wybrać kierunek szukania i wybrać uwzględnienie wielkości liter.
- **2)** Znajdź ponownie: H(). "Enter-Odstęp-F". Opcja ta służy do odnajdywania dokładnie tego samego tekstu, z tymi samymi parametrami przeszukiwania.
- Szukaj wstecz: (V). "Backspace-Odstęp-F". Opcja ta znajduje poprzednie wystąpienie tekstu z bieżącej pozycji.
- 4) Zamień: (R). "Enter-Odstęp-R". Okno dialogowe zamień pozwala wyszukać tekst i zastąpić go innym ciągiem znaków. Możemy wprowadzić tekst do wyszukania, wybrać kierunek szukania, wybrać uwzględnienie wielkości liter i zamienić pojedynczy ciąg znaków lub wszystkie.
- **5)** Idź do miejsca: (L). "Enter-Odstęp-L". Opcja ta pozwala przejść do miejsca w dokumencie według strony, akapitu, linii lub procentu.
- 6) Zdanie wstecz: (E). "Odstęp-2-3-6". Opcja ta pozwala przejść o jedno zdanie wstecz.
- 7) Zdanie w przód: (X). "Odstęp-3-5-6". Opcja ta pozwala przejść o jedno zdanie w przód.
- 8) Idź do poprzedniej strony: (B). "Odstęp-1-2-6". Opcja ta pozwala przejść o jedną stronę wstecz.
- 9) Idź do następnej strony: (G). "Odstęp-3-4-5". Opcja ta pozwala przejść o jedną stronę w przód..
- **10)** ldź do poprzedniego dokumentu: (P). "Odstęp-1-2". Jeśli jest otwartych wiele dokumentów, to możemy przenieść się do poprzedniego dokumentu w kolejności ich otwierania.
- **11)** Idź do następnego dokumentu: (N). "Odstęp-4-5". Jeśli jest otwartych wiele dokumentów, to możemy przenieść się do następnego dokumentu w kolejności ich otwierania.

5.5 Menu Przeczytaj

Menu "Przeczytaj" zawiera następujące elementy:

- 1) Odczytaj zaznaczony tekst: (B). "Backspace-Odstęp-B". Odczytuje wybrany fragment tekstu.
- 2) Przeczytaj początek zaznaczonego tekstu: (U). "Enter-Odstęp-U". Odczytuje pierwszą linię wybranego fragment tekstu.
- **3)** Czytaj od początku do kursora: (T). "Backspace-Odstęp-G". Odczytuje dokument od początku do bieżącej pozycji kursora.
- **4)** Czytaj od kursora do końca: (G). "Enter-Odstęp-G". Odczytuje dokument od bieżącej pozycji kursora do końca dokumentu.
- 5) Automatycznie przewijaj: (A). "Przycisk przewijania Do góry/Do dołu". Opcja ta uruchamia i zatrzymuje funkcję automatycznego przewijania. Możemy ustawić szybkość automatycznego przewijania w Ustawieniach w menu Plik.
- 6) Odczytaj bieżące zdanie: (E). "Odstęp-1-4-5-6". Opcja ta odczytuje bieżące zdanie.
- 7) Odczytaj bieżącą linię: (L). "Odstęp-1-4". Opcja ta odczytuje bieżącą linię.
- 8) Odczytaj bieżące słowo: (W). "Odstęp-2-5". Opcja ta odczytuje bieżące słowo.
- **9)** Odczytaj bieżący znak: (C). "Odstęp-3-6". Opcja ta odczytuje bieżący znak. Naciśnięcie dwukrotne spowoduje wypowiedzenie znaku w alfabecie wojskowym.
- **10)** Odczytaj pozycję kursora: (R). "Odstęp-1-5-6". Opcja ta odczytuje bieżącą pozycję kursora jako stronę, linię, kolumnę, procent, słowo i akapit.

- **11)** Odczytaj status: (S). "Odstęp-3-4". Opcja ta odczytuje tytuł dokumentu i wskazuje tryb wstaw lub zastąpienia.
- **12)** Informacja o wielkości dokumentu: (I). "Backspace-Odstęp-I". Opcja ta odczytuje bieżącą i całkowitą liczbę znaków oraz bieżącą i całkowitą liczbę spacji w bieżącym dokumencie.
- **13)** Odczytaj informacje o czcionce: (F). "Backspace-Enter-Odstęp-N". Opcja ta udostępnia informacje o czcionce, stylu i formatowaniu tekstu w bieżącej pozycji.

5.6 Menu Układ

Menu "Układ" zawiera następujące elementy:

- **1)** Czcionka: (F). "Backspace-Enter-Odstęp-". Opcja ta otwiera okno dialogowe ustawień czcionki. Działa na wybranym tekście.
- 2) Układ akapitu brajlowskiego: (). "Backspace-Odstęp-". Opcja ta określa format Brajla bieżącego akapitu.
- **3)** Układ dokumentu brajlowskiego: (). "Backspace-Odstęp-". Opcja ta określa format dokumentu brajlowskiego do drukowania.
- **4)** Układ akapitu drukowanego: (). "Backspace-Odstęp-". Opcja ta określa format wydruku i styl bieżącego akapitu.
- 5) Układ dokumentu drukowanego: (). "Backspace-Odstęp-". Opcja ta określa format stron drukowanego dokumentu.

5.7 Różne funkcje

Następujące polecenia mogą być również używane w edytorze tekstu:

- 1) Wstaw Tabulator: Backspace-Odstęp-Enter-I.
- 2) Wstaw podział strony: Backspace-Odstęp-Enter-P.
- 3) Wyśrodkuj bieżącą linię: Backspace-Odstęp-Enter-C.
- 4) Uruchom/Zakończ Tryb Matematyki: Backspace-Odstęp-M.
- **5)** Wstaw symbol matematyczny: Naciskamy Odstęp-H w trybie matematycznych, a następnie Enter na wybranym symbolu znajdującym się na liście.
- 6) Następny slajd w pliku PowerPoint: Odstęp.
- 7) Poprzedni slajd w pliku PowerPoint: Backspace.
- 8) Idź do slajdu w pliku PowerPoint: Enter-Odstęp-L.
- 9) Przejdź do poprzedniego wiersza: Backspace-Odstęp-2-3.
- **10)** Przejdź do następnego wiersza: Backspace-Odstęp-5-6.

6 <u>E-mail – poczta elektroniczna</u>

Aby móc korzystać z programu pocztowego należy posiadać konto pocztowe na serwerze u jakiegoś dostawcy usług Internetowych.

Zakładając konto poczty elektronicznej należy sprawdzić czy można je obsługiwać za pomocą protokołów POP3 (Post Office Protocol 3) lub IMAP (Internet Message Access Protocol) i SMTP (Simple Mail Transfer Protocol). Odnośna informacja znajduje się zwykle na stronie dostawcy usług Internetowych, u którego zakładamy konto pocztowe.

Zanim rozpoczniemy korzystanie z poczty elektronicznej konieczne będzie najpierw ustawienie w Polaris połączenia z Internetem (zobacz rozdział 3.2 Ustawienia połączenia sieciowego).

 Uwaga: menu programu pocztowego w Polaris są specyficzne dla wykonywanego zadania: na przykład podczas sprawdzania "Skrzynki odbiorczej" w programie poczty E-mail elementy menu różnią się od dostępnych pozycji podczas pisania wiadomości E-mail lub przeglądania skrzynek pocztowych. Ogólnie, dostępne menu w poczcie E-mail to "Plik", "Edycja", "Narzędzia" i "Wiadomość".

Aby uruchomić to menu należy nacisnąć "Odstęp-M (punkty 1-3-4)" lub "F2". Następnie wybieramy element z menu i naciskamy "Enter". Do poruszania się po menu, ustawieniach i liście plików używamy "Odstęp-4" i "Odstęp-1" lub klawiszy przewijania Do góry i Do dołu. Do poruszania się w oknie dialogowym pomiędzy kontrolkami, należy użyć "Odstęp-4-5" i "Odstęp-1-2" lub "F3" i "Odstęp-F3".

6.1 Uruchamianie poczty elektronicznej

Aby zacząć używać programu pocztowego, należy najpierw je skonfigurować w Polaris, aby mieć dostęp do swojej poczty elektronicznej.

Aby uruchomić program poczty E-mail, należy przejść w menu głównym do programu "Poczta E-mail" używając do tego "Odstęp-1" i "Odstęp-4" i nacisnąć "Enter" lub po prostu nacisnąć literę "E (punkty 1-5)" będąc w menu głównym. Możemy również uruchomić program z dowolnego miejsca w urządzeniu naciskając "F1-E (punkty 1-5)".

Gdy program pocztowy uruchamiamy po raz pierwszy Polaris wyświetli komunikat: "Należy utworzyć przynajmniej jedno konto w menu Narzędzia w menadżerze kont". Następnie zostanie otwarta skrzynka odbiorcza.

Okno skrzynki odbiorczej jest głównym oknem naszego programu pocztowego. Gdy program pocztowy jest uruchamiany po raz pierwszy skrzynka odbiorcza jest pusta, dlatego Polaris wyświetli komunikat: "Pusta lista".

Jeżeli skrzynka odbiorcza zawiera wiadomości, to usłyszymy komunikat: "Otwieranie skrzynki odbiorczej.", który zostanie także pokazany na wyświetlaczu LCD; a na wyświetlaczu brajlowskim zobaczymy informację w postaci "xx% wykonano". Gdy postęp osiągnie 100%, skrzynka odbiorcza zostanie otwarta i zobaczymy listę znajdujących się tam wiadomości.

Naciśnięcie Shift-Tab (Odstęp 1-2) umieści nas na liście folderów. Domyślnie Polaris posiada następujące skrzynki pocztowe:

1) Skrzynka odbiorcza: poczta otrzymana, która nie została skasowana lub zapisana w innym folderze.

- 2) Wysłane: wiadomości wysłane, które postanowiliśmy przechowywać
- **3)** Skrzynka nadawcza: wiadomości oczekujące na wysyłkę, zarówno zapisane tam wiadomości jak i pliki do wysłania.

6.2 Konfigurowanie konta

Aby uzyskać dostęp do "Menedżera kont", należy otworzyć menu za pomocą przycisku "F2", przejść do "Narzędzi" i nacisnąć "Enter". "Menedżer kont" jest pierwszym elementem w menu "Narzędzia", następnie uruchamiamy go naciskając "Enter". Możemy również uruchomić "Menedżer kont" z dowolnego miejsca w urządzeniu naciskając "Enter-M (punkty 1-3-4)".

Wyświetlony zostanie komunikat: "Nazwa konta: brak elementów".

Okno dialogowe "Menedżer kont" zawiera 6 elementów: lista "Kont", przycisk "Informacja", przycisk "Dodaj", przycisk "Modyfikuj", przycisk "Usuń" i przycisk "Zamknij".

Aby dodać konto pocztowe postępuj według kroków:

- 1) Z "Menedżera kont" naciskamy "F3", aby przejść do "Dodaj" i naciskamy "Enter".
- 2) Otworzy się okno dialogowe "Typ serwera". Jest to pole kombi, w którym możemy ręcznie skonfigurować swoje konto lub poprosić Braille Sense, aby automatycznie wypełnił Informacje o serwerze ze znanych typów serwerów takich jak Gmail czy iCloud. Użyj "Odstęp-1" i "Odstęp-4", aby poruszać się między typami serwerów. Jeśli nie ma danego serwera na liście wybieramy "Ręcznie". Naciskamy "F3", aby przejść do ustawień konta.
- 3) Wyświetli się "Domyślny serwer pocztowy". Naciskamy "Odstęp", aby wybrać POP3 lub IMAP. Naciskamy "F3", aby przejść do listy ustawień konta.
- 4) Nazwa konta: W tym miejscu należy wpisać nazwę dla naszego konta pocztowego np. Karol.
- 5) Naciskamy "Odstęp-4", aby przejść do pola "Nazwa wyświetlana". Wpisujemy w oknie edycyjnym swoją nazwę np. Karol Kowalski. Ponieważ to, co wpiszemy w tym polu odbiorca naszego maila zobaczy jako nazwę nadawcy wiadomości.
- 6) Naciskamy "Odstęp-4", aby przejść do pola "Nazwa logowania użytkownika". Tutaj należy wpisać nazwę, której używamy, aby zalogować się do naszego konta pocztowego, używając brajla komputerowego np. <u>karol@ece.com.pl.pl</u>.
  - **Uwaga:** Niektórzy dostawcy zalecają, aby używać całej nazwy adresu mailowego jako nazwy użytkownika, czasem jednak wystarczy podać nazwę użytkownika do znaku małpy (@). Aby być pewnym jaką poprawną wpisać nazwę użytkownika, należy sprawdzić to u swojego dostawcy.
- **7)** Naciskamy "Odstęp-4", aby przejść do pola "Hasło". Używając brajla komputerowego wpisujemy "hasło" w polu edycyjnym.
  - Uwaga: Domyślnie hasło jest ukryte i wyświetlają się tylko gwiazdki. Należy uważnie wprowadzać znaki dla hasła konta pocztowego, chyba że zdecydujemy się nie ukrywać haseł w "Opcjach globalnych".
- 8) Naciskamy "Odstęp-4", aby przejść do pola "Adres E-mail". Wpisujemy tutaj własny adres poczty elektronicznej używając brajla komputerowego np. <u>karol@ece.com.pl</u>.

Uwaga! Znak "@" (małpy" w tym polu uzyskujemy wciskając punkty 3-4-5-7.

- 9) Naciskamy "Odstęp-4", aby przejść do pola "Serwer przychodzący". Jeśli wybraliśmy typ serwera "IMAP", wyświetli się "Serwer przychodzący IMAP?". Jeśli wybraliśmy typ serwera "POP3", wyświetli się "Serwer przychodzący POP3?". Wpisujemy "Serwer przychodzący" w polu edycyjnym za pomocą brajla komputerowego np. imap.ece.com.pl lub pop.ece.com.pl. Należy u swojego dostawcy usług Internetowych lub administratora sieci komputerowej sprawdzić jakiej nazwy serwera POP3 lub IMAP mamy używać do obsługi naszego konta pocztowego.
- 10) Naciskamy "Odstęp-4", aby przejść do pola "Serwer wychodzący SMTP". Wpisujemy adres serwera SMTP używając brajla komputerowego np. smtp.ece.com.pl. Należy u swojego dostawcy usług Internetowych lub administratora sieci komputerowej sprawdzić jakiej nazwy serwera SMTP mamy używać do obsługi naszego konta pocztowego.
- 11) Przechodzimy tabulatorem do przycisku "Potwierdź" i naciskamy "Enter".
- 12) W menedżerze kont pojawi się dodane konto np. Nazwa konta: Polaris 1/1.
- **13)** Gdy skończyliśmy dodawać konto pocztowe, naciskamy "Odstęp-Z (punkty 1-3-5-6)", aby powrócić do skrzynki odbiorczej.
  - Uwaga: Wielu dostawców poczty Internetowej Używa bezpiecznych serwerów o niestandardowych numerach portów. Jeżeli dostawca poczty wymaga korzystania z połączenia szyfrowanego, to aby to ustawić należy skorzystać z okna dialogowego "Zaawansowane", co zostało opisane poniżej:
  - Uwaga: Niektóre z pól wymaganych do skonfigurowania konta pocztowego wymagają wprowadzania informacji z użyciem brajla komputerowego. Aby wprowadzić swoją nazwę użytkownika, hasło oraz adres należy postępować w następujący sposób:
    - 1. Kropka ("."): punkt 3
    - **2.** Małpa ("@"): 3-4-5-7
    - **3.** Podkreślenie ("_"): punkt 6
    - **4.** Kreska ("-"): punkty 3-6

Podczas dodawania konta pocztowego można ustawić podpis oraz opcje zaawansowane w oknie dialogowym "Zaawansowane".

- 1) Otwieramy "Menedżer kont" opisany w poprzednim rozdziale.
- 2) Jeśli utworzyliśmy już nowe konto, możemy dodać w nim ustawienia zaawansowane. Jeśli chcemy dodać ustawienia zaawansowane do istniejącego konta, należy tabulatorem przejść do przycisku "Modyfikuj" i nacisnąć "Enter".
- **3)** Gdy już wypełniliśmy wszystkie pola w oknie podstawowych ustawień konta, naciskamy F3, aby przejść do "Zaawansowane" i naciskamy "Enter".
- 4) Polaris pokaże: "Użyj bezpiecznego połączenia POP3 (lub IMAP) (POP-SSL)". Wartością domyślną jest wyłączone omawiane pole wyboru, czyli niezaznaczone. Jeżeli serwer POP3 lub IMAP używa "SSL", to należy zaznaczyć to pole wyboru naciskając klawisz "Odstęp".

- **5)** Teraz należy nacisnąć "F3", aby przejść do "Numeru portu POP3 (lub IMAP)": port POP3 jest domyślnie ustawiony na 110, a port IMAP na 143. Jeżeli dostawca poczty Internetowej wymaga innego portu, to należy go wpisać w tym miejscu używając brajla komputerowego.
  - Uwaga: Jeżeli powyższe pole wyboru SSL zaznaczymy, to port dla POP3 zostanie zmieniony automatycznie na 995, ponieważ wymaga tego większość serwerów POP3 używających SSL. Jeżeli nasze konto pocztowe korzysta z IMAP i zaznaczymy omawiane tutaj pole wyboru SSL, to port zostanie automatycznie ustawiony na 993, ponieważ jest to najczęściej wykorzystywany port w przypadku serwerów pocztowych używających bezpiecznego protokołu IMAP.
- 6) W kolejnym kroku należy nacisnąć "F3", aby przejść do ustawień "Typ szyfrowania SMTP". Do wyboru mamy tutaj: "Brak", "SSL" oraz "TLS". Jeżeli nasz serwer poczty wychodzącej SMTP korzysta z "SSL" lub "TLS", to w tym miejscu należy ustawić odpowiednią wartość naciskając klawisz "Odstęp".
- 7) Teraz naciskamy "F3", aby przejść do pola edycji "Numer portu SMTP": domyślnie ustawiony jest na 25. Jeżeli nasz serwer poczty wychodzącej używa protokołu "SSL", to port zostanie automatycznie ustawiony na 465, ponieważ większość serwerów SMTP korzystających z SSL używa tego portu. Jeżeli nasz serwer wymaga protokołu TLS, to port zostanie ustawiony na 587. Jeżeli dostawca poczty E-mail używa innego portu, to właściwą wartość należy wpisać w komputerowym polu edycji.
- 8) Kolejne pole naszego formularza to "Nazwa użytkownika SMTP". Przechodzimy do niego naciskając "F3". Jeżeli nasz dostawca poczty wymaga używania odrębnej nazwy użytkownika dla serwera poczty wychodzącej SMTP, to wpisujemy ją w przeznaczonym do tego komputerowym polu edycji.
- **9)** Naciskamy "F3", aby przejść do pola "Hasło SMTP". Wpisujemy tutaj hasło właściwe dla nazwy użytkownika, którą wpisaliśmy w polu powyżej.
- 10) Teraz, naciskając "F3" przechodzimy do pola wyboru "Używaj domyślnie przy wysyłaniu z konta". Aby używać nazwy użytkownika i hasła, które ustawiliśmy w krokach 7 i 8, zaznaczamy to pole wyboru naciskając klawisz "Odstęp".
- 11) W kolejnym kroku naciskamy "F3", aby przejść do pola wyboru "Użyj podpisu". Domyślnie jest ono ustawione na "Nie". Jeżeli chcemy do naszych wiadomości dołączyć podpis, to naciskamy klawisz "Odstęp" i zmieniamy wartość omawianego pola na "Tak".
- **12)** Jeśli wybraliśmy "Tak", naciskamy "F3", aby przejść "Podpis" i naciskamy "Enter".
- **13)** Kursor znajdzie się w wielowierszowym polu edycji "Podpis:". Tutaj wpisujemy wszystko to co ma się znaleźć w podpisie dodawanym do naszych wiadomości.
- **14)** Wreszcie można nacisnąć klawisz "Tab (Odstęp-4-5)" i przejść do przycisku "Potwierdź" i nacisnąć "Enter".
- **15)** To spowoduje zapisanie podpisu i powrót kursora do przycisku "Podpis". Tworzenie podpisu można anulować naciskając przycisk "Anuluj".
- 16) Gdy już wszystkie ustawienia mają pożądane wartości naciskamy klawisz "Tab (Odstęp-4-5)", aby przejść do przycisku "Potwierdź" i naciskamy "Enter", aby zapisać ustawienia okna dialogowego "Informacje o koncie".

6.3 Zarządzanie kontami

Aby przejrzeć informacje o dodanym koncie pocztowym należy otworzyć "Menedżer kont" opisany wcześniej. Następnie przechodzimy do konta, którym chcemy otrzymać informację i naciskamy "Enter" lub tabulatorem przechodzimy do "Informacje" i naciskamy "Enter".

W omawianym oknie dialogowym można przeglądać wszystkie informacje związane z kontem pocztowym. Użyj "Odstęp-1" i "Odstęp-4", aby poruszać się po liście ustawień dla danego konta. Naciśnięcie "Odstęp-E (punkty 1-5)" spowoduje powrót do listy kont.

Aby zmodyfikować informacje dla wybranego konta pocztowego należy otworzyć "Menedżer kont" i wybrać dane konto z listy. Wykonać następujące czynności. Gdy kursor wskazuje konto, którego dane chcemy zmodyfikować naciskamy "F3", aby przejść do przycisku "Modyfikuj" i naciskamy "Enter" lub naciskamy "Enter-M (punkty 1-3-4)", aby aktywować przycisk "Modyfikuj".

Zostaniemy umieszczeni w polu edycyjnym "Nazwa konta". Kursor znajdzie się w polu edycji "Nazwa konta", które będzie wypełnione zgodnie z tym co zostało wpisane w formularzu podczas, gdy dodawaliśmy to konto. Teraz możemy zmieniać wszystkie dane naszego konta.

Wszystkie pola formularza wypełnione są danymi, które zostały tam wprowadzone podczas dodawania konta. Wpisywanie nowych informacji spowoduje zastąpienie nimi tego, co w danym polu znajdowało się wcześniej. Aby w jakimś polu dokonać zmian częściowych należy nacisnąć klawisz sprowadzania kursora tak, by kursor znalazł się w miejscu, w którym chcemy dokonać zmian a następnie edytować tekst.

Gdy już skończymy tworzenie zmian naciskamy "F3", aby przejść do "Potwierdź" i naciskamy "Enter".

Aby usunąć konto pocztowe należy wykonać następujące czynności:

- 1) Otwieramy "Menedżer kont" tak jak zostało to opisane powyżej.
- 2) Naciskamy "Odstęp-4" lub "Odstęp-1", aby wybrać z listy konto, które chcemy usunąć;
- **3)** Gdy kursor wskazuje właściwe konto należy nacisnąć "Odstęp-D (punkty 1-4-5)" lub "F3", aby przejść do przycisku "Usuń" i nacisnąć "Enter".
- 4) Polaris wyświetli komunikat: "Czy jesteś pewien, że chcesz usunąć konto: (nazwa konta z listy)?" Domyślnie ustawioną odpowiedzią, którą zobaczymy na wyświetlaczu jest "Tak".
- **5)** Naciskamy "Enter", aby usunąć konto Naciśnięcie "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)" anuluje usuwanie konta.

6.4 Odbieranie wiadomości E-mail

Aby sprawdzić nowe wiadomości, należy nacisnąć "Enter-N". Możemy również "Sprawdzić pocztę" z menu "Wiadomości". Dla kont POP3 Polaris wyświetli komunikat: "xx wiadomości do odebrania, rozpoczęcie odbierania"; "x/y wiadomości odebrano"; "zakończono". Gdy wiadomości zostaną pobrane z serwera, wiadomości zostaną wyświetlone w "Skrzynce odbiorczej".

Jeżeli chcemy przerwać pobieranie wiadomości należy nacisnąć "F3", aby przejść do przycisku "Anuluj" i nacisnąć "Enter" lub po prostu nacisnąć "Odstęp-e (punkty 1-5)".

Podczas odbierania wiadomości przez serwer IMAP można zarówno sprawdzać najnowszą pocztę tak, jak zostało to ustawione w oknie dialogowym ustawienia opcji, gdy ustawialiśmy liczbę wiadomości

pobieranych automatycznie, jak i wymusić na urządzeniu pobranie starszych wiadomości. Aby pobrać najnowszą pocztę należy w oknie listy wiadomości tej skrzynki pocztowej, która jest właśnie otwarta nacisnąć "Enter-N (punkty1-3-4-5)". Aby pobrać starszą pocztę należy nacisnąć "Backspace-p (punkty-1-2-3-4)". Polecenia "Pobierz nową pocztę" oraz "Pobierz starsze wiadomości" są dostępne także przez menu "Wiadomość".

Ponadto, podczas korzystania z konta IMAP, gdy poruszamy się po różnych skrzynkach pocztowych danego konta, nowe wiadomości pobierane są automatycznie dla każdej skrzynki pocztowej, która zostanie otwarta.

6.5 Czytanie wiadomości

Gdy już odebraliśmy pocztę z serwera w skrzynce odbiorczej pojawi się lista wiadomości. Każda wiadomość przechowywana w skrzynce odbiorczej składa się z następujących elementów: "Temat", "Data", "Od (Nadawca)", "DW (Do wiadomości), "Wiadomość (główna część poczty)" i "Załącznik (wyświetlane tylko wtedy, gdy do listu dołączone są pliki)". Między elementami wiadomości można poruszać się naciskając odpowiednio "F3" lub "Odstęp-F3".

Jeśli do wiadomości E-mail jest dołączony plik, przed tematem wyświetlana jest litera A, a liczba załączników jest ogłaszana podczas nawigacji po liście wiadomości. Polaris wskazuje również, które wiadomości E-mail zostały przeczytane i nie przeczytane. Wiadomości E-mail, które nie zostały jeszcze przeczytane, mają myślnik umieszczony przed tematem.

"Data" pokazuje czas momentu kiedy wiadomość została odebrana w następującym porządku: dzień, miesiąc, data i rok. Czas jest wyświetlany w następującym porządku godzina, minuty, sekundy, przy czym godziny są wyświetlane w systemie 24 godzinnym.

"Od" pokazuje informacje na temat nadawcy listu: "Od: (adres nadawcy listu)". Możemy zapisać adres nadawcy wiadomości wykonując następujące czynności:

- 1) Naciskamy "Enter-I", gdy wyświetla się pole nadawcy.
- 2) Otwarte zostanie okno dialogowe "Dodaj adres" i wyświetlona zostanie nazwa pola: "Nazwa: (adres nadawcy lub adres E-mail)".
- 3) Wpisujemy używając klawiatury brajlowskiej nazwę nadawcy lub naciskamy "F3", aby przejść do przycisku "Potwierdź" i naciskamy "Enter". Kontakt zostanie zapisany, a my powrócimy do listy wiadomości.

Możemy także zapisać identyfikator E-mail odbiorcy kopii (DW) w Menedżerze Adresów, korzystając z takich samych kroków jak opisano powyżej.

W polu "Treść wiadomości" wyświetlana jest treść wskazanego listu elektronicznego. Aby ją wyświetlić należy nacisnąć "F3" lub klawisz "Enter" na wybranej pozycji z listy. Do wyświetlania treści wiadomości można przejść w ten sam sposób z każdego z omówionych powyżej pól tj.: tematu, daty i pola "od". Po naciśnięciu "Enter" cała wiadomość jest automatycznie odczytana. Aby przerwać czytanie należy nacisnąć "Backspace-Enter". Podczas czytania listu po tekście poruszamy się tak, jak robiliśmy to w "Edytorze tekstu". Aby powrócić do "Tematu" naciskamy "Odstęp-E (punkty 1-5)".

• **Uwaga:** Wiadomości w Polarisie są otwierane jako zwykły tekst. Jeśli otrzymamy wiadomość E-mail w formacie HTML, możemy uzyskać dostęp do linków i innych treści HTML, wyświetlając

wiadomość w przeglądarce internetowej. Otwieramy wiadomość za pomocą przeglądarki internetowej, naciskając "Backspace-O" lub wybierając "Otwórz wiadomość w przeglądarce internetowej" z menu "Wiadomości".

W polu "Załącznik" można odnaleźć oraz wczytać plik załącznika. Pole to pojawia się tylko wówczas, gdy do wiadomości dołączone są jakieś pliki.

Aby zapisać załącznik należy przejść do żądanej nazwy pliku na liście załączników i nacisnąć "Enter". Zostanie wyświetlony monit: "Załączniki zostaną zapisane /flashdisk/pobrane. Czy chcesz to zmienić? Nie". W tym miejscu należy nacisnąć "Enter". Podczas pobierania wybranego pliku zostanie on zapisany do folderu "Pobrane". Jeżeli do wiadomości dołączono więcej niż jeden załącznik, to wystarczy nacisnąć "Enter-A (punkt 1)", aby zaznaczyć wszystkie pliki w liście załączników lub nacisnąć "Odstęp" na dowolnym wybranym pliku, aby go wybrać.

Aby zmienić ścieżkę pobierania należy: Gdy zostanie wyświetlony monit "Załączniki zostaną zapisane w /flashdisk/pobrane. Czy chcesz to zmienić?" przechodzimy do "Tak" i naciskamy "Enter". Zostaniemy umieszczeni na liście plików w folderze "Pobrane" w pamięci wewnętrznej urządzenia "flashdisk". Teraz możemy poruszać się w normalny sposób, aby znaleźć miejsce, gdzie chcemy zapisać załączniki. Naciskamy "Odstęp", aby wybrać folder, w którym chcemy zapisać załączniki, a następnie naciskamy "Enter". Pliki zostaną pobrane i powrócimy do listy załączników. ***Uwaga:** w przypadku korzystania z protokołu IMAP wiadomość musi zostać otwarta, zanim będzie można przejść do załączników.

Możemy usuwać wiadomości E-mail pojedynczo lub wybrać kilka wiadomości i usunąć je jednocześnie. W tym celu należy nacisnąć "Odstęp-D (punkty 1-4-5)", aby usunąć bieżącą wiadomość lub wybieramy kilka wiadomości za pomocą "Odstępu", a następnie naciskamy "Odstęp-D (punkty 1-4-5)", aby usunąć je wszystkie.

Gdy usuwamy wiadomości zostają one automatycznie przeniesione do folderu "Kosz" i pozostają tam do momentu ich usunięcia lub do czasu opróżnienia folderu "Kosz". Możemy opróżnić folder "Kosz" w dowolnym momencie naciskając "Enter-Backspace-Q (punkty 1-2-3-4-5)" lub wybrać "Opróżnij kosz" z menu "Edycja".

• **Uwaga:** Gdy wiadomości zostaną usunięte z folderu "Kosz", zostają one trwale usunięte i nie ma możliwości ich odzyskania.

6.6 <u>Pisanie wiadomości E-mail</u>

Aby napisać nową wiadomość, należy wybrać "Napisz nową wiadomość" z menu "Plik" lub naciskamy "Enter-W" z listy wiadomości. Na linijce pokaże się "Do:". Jeśli chcemy użyć innego konta niż domyślnego należy nacisnąć "Shift-Tab (Odstęp-1-2)", aby przejść do listy kont pocztowych. Za pomocą strzałek (Odstęp-1)/(Odstęp-4) przejść do konta, z którego chcemy wysłać wiadomość, a potem nacisnąć "F3", aby powrócić do pola "Do".

Teraz należy wpisać adres email odbiorcy listu. Proszę pamiętać aby wpisywać adres korzystając z brajla komputerowego. Aby wysłać do wielu odbiorców, należy wstawić średnik między adresami E-mail. Możesz również dodać odbiorców z listy adresów, wybierając "Wyszukaj adres" z menu "Plik" lub naciskając "Enter-L (punkty 1-2-3)". Wpisujemy nazwisko wybranego odbiorcy i naciskamy "Enter".

Wyświetlane są adresy pasujące do wyszukiwania. Jeśli naciśniemy "Enter" bez wpisania żądanej nazwy, wyświetlone zostaną wszystkie adresy z naszej listy adresów. Jeśli nie będzie pasującego adresu, pojawi się komunikat "Brak dopasowania". Przechodzimy do żądanego adresu i naciskamy "Enter". Możemy wybrać więcej niż jeden adres, naciskając "Odstęp", a następnie wprowadzić wszystkie.

Po zakończeniu wprowadzania odbiorców w polu "Do", naciskamy "F3", aby przejść do "Kopia do wiadomości (DW):" i "Ukryta kopia do wiadomości (UDW):", i wprowadzamy dowolnych odbiorców kopii lub ukrytej kopii, jak opisano powyżej. Jeśli nie chcemy nikogo dodawać, możemy przejść do następnego kroku.

Naciskamy "F3", aby przejść do pola "Temat" i wpisujemy temat wiadomości. W końcu naciskamy "F3", aby przejść do pola "Treść wiadomości" i wpisujemy naszą wiadomość. Pisanie listu i wszystkie komendy dotyczące jego edycji są dokładnie takie same jak w edytorze tekstu.

Gdy już zakończyliśmy pisanie naszej wiadomości wybieramy "Wyślij" z menu "Plik" lub naciskamy "Enter-S (punkty 2-3-4)" bezpośrednio z wiadomości. Gdy wiadomość zostanie wysłana pojawi się komunikat "Wysyłanie wiadomości zakończone". Jeżeli nie uda się wysłać wiadomości Polaris wyświetli komunikat: "Wysyłanie wiadomości zakończone niepowodzeniem". Jeżeli to nastąpi, to nie dostarczona wiadomość zostanie zapisana w folderze "Skrzynka nadawcza".

Jeżeli chcemy przerwać pisanie lub wysyłanie wiadomości naciskamy "Odstęp-E (punkty 1-5)" lub "Odstęp-Z (punkty 1-3-5-6)", a następnie powrócimy do "Skrzynki odbiorczej".

6.6.1 Dołączenie pliku

Aby dodać plik do wiadomości, należy wybrać "Wstaw plik" z menu "Plik" lub podczas pisania wiadomości nacisnąć "Enter-F (punkty 1-2-4)". Aby zlokalizować plik lub pliki, które chcemy dołączyć do wiadomości używamy klawiszy nawigacyjnych.

Przechodzimy do żądanego pliku i naciskamy "Enter". Jeżeli chcemy załączyć więcej niż jeden plik należy przejść do żądanego pliku, a następnie nacisnąć "Odstęp". Przed nazwą tak zaznaczonego pliku pojawi się znak "* (gwiazdka)". Zaznaczone pliki dołączamy przyciskając jak poprzednio "Enter". Teraz element "Załącznik" jest wyświetlany w kolejności tabulacji po "Treści wiadomości".

6.6.2 Zapisywanie wiadomości E-mail w skrzynce nadawczej

Możemy zapisać wiadomość w "Skrzynce nadawczej" na dwa sposoby:

- **1.** Jeżeli chcemy wysłać wiadomość później, np.: teraz nie mamy połączenia z Internetem, to można ją zapisać w "Skrzynce nadawczej".
- **2.** Wiadomość zostanie automatycznie zapisana w "Skrzynce nadawczej" jeśli nie zostanie wysłana z powodu błędu sieci lub innego powodu.

Podczas pisania wiadomości wybieramy "Zapisz w skrzynce nadawczej" z menu "Plik" lub naciskamy "Enter-S (punkty 2-3-4)". Ukaże się komunikat: "Nazwa pliku: Temat pisanej wiadomości". Naciskamy "Enter", aby zapisać wiadomość z bieżącą nazwą pliku lub jeśli chcemy zapisać wiadomość pod jakąś

inną nazwą i zmienić ścieżkę do miejsca, w którym zapiszemy plik, to procedura wpisania nazwy pliku jest identyczna jak procedura "Zapisz jako" w Edytorze Tekstu.

 Uwaga: Jeżeli wiadomość zostanie zapisana w folderze innym niż "flashdisk/email/skrzynka nadawcza" wiadomość nie zostanie odnaleziona, gdy uruchomimy polecenie "Wyślij wiadomość z skrzynki nadawczej". Tak więc nie będziemy wstanie wysłać wiadomości, chyba że wiadomość powróci powrotem do "Skrzynki nadawczej".

Podczas tworzenia wiadomości naciskając "Odstęp-E (punkty 1-5)" lub "Odstęp-Z (punkty 1-3-5-6)" przerwiemy pisanie wiadomości E-mail. Polaris wyświetli "Zapisać bieżącą wiadomość? Tak". Naciskamy "Enter", aby zapisać wiadomość w "Skrzynce nadawczej". Jeśli nie chcemy zapisywać wiadomości, a jedynie powrócić do "Skrzynki odbiorczej" należy nacisnąć "Odstęp", aby zmienić "Tak" na "Nie" i zatwierdzić ten wybór "Enterem".

Aby wysłać wiadomość ze skrzynki nadawczej należy z listy wiadomości nacisnąć "Shift-Tab (punkty 1-2)", aby przejść do listy skrzynek. Naciskamy "Odstęp-1" lub "Odstęp-4", aby przejść do wiadomości, którą chcemy wysłać i nacisnąć "Enter".

Jeśli chcemy wysłać wszystkie wiadomości z listy naciskamy "Enter-A (punkt 1)", aby zaznaczyć wszystkie.

Jeśli chcemy wysłać indywidualne wiadomości, należy użyć normalnego polecenia wyboru, aby je zaznaczyć. Naciskamy "Enter" na "Wyślij" z menu "Plik" lub po prostu naciskamy "Enter-S (punkty 2-3-4)" ze skrzynki nadawczej, a wiadomość zostanie wysłana.

6.7 Poruszanie się po kontach i skrzynkach pocztowych

Istnieją dwa sposoby, aby przejść do konta lub skrzynki pocztowej.

Możemy uzyskać dostęp do listy kont lub listy skrzynek pocztowych, przechodząc przez kolejność kart, aż dotrzemy do "Skrzynek pocztowych" lub "Kont". Do poruszania się wśród elementów na liście używamy "Odstęp-1" lub "Odstęp-4", a naciśnięcie "F3" otworzyć konto lub skrzynkę pocztową.

Do nawigacji po kontach i skrzynkach pocztowych możemy także użyć następujących skrótów klawiszowych:

Przejdź do następnej skrzynki: Enter-3-4-5.

Przejdź do poprzedniej skrzynki: Enter-1-2-6

Następne konto: Backspace-3-4-5.

Poprzednie konto: Backspace-1-2-6.

• **Uwaga:** Te skróty klawiszowe nie są dostępne na liście kont ani na liście skrzynek pocztowych.

6.7.1 Zarządzanie skrzynkami pocztowymi

Możemy utworzyć dodatkowe foldery w "Skrzynce odbiorczej" dla posortowania i przechowywania wiadomości.

Aby utworzyć nowy folder należy otwierzyć menu "Edycja" i wybrać "Utwórz nowy folder" lub naciskamy "Enter-N", aby bezpośrednio aktywować tę funkcję. Wpisujemy nazwę folderu, który chcemy utworzyć i naciskamy "Enter". Polaris nie pozwala na usunięcie "Skrzynki odbiorczej", "Skrzynki nadawczej" czy "Wysłane". Jednakże możemy usunąć foldery utworzone w tych skrzynkach.

Aby usunąć folder należy przejść do skrzynki, w której chcemy usunąć folder, następnie otwieramy menu "Edycja" i wybieramy "Usuń folder". Możemy również usunąć bieżący folder z listy naciskając "Odstęp-D (punkty 1-4-5)".

Możemy również zmienić nazwę folderu. Aby to zrobić należy na liście folderów przechodzimy do folderu, któremu chcemy zmienić nazwę. Otwieramy menu "Edycja" i wybieramy "Zmień nazwę folderu" lub naciskamy "Enter-R (punkty 1-2-3-5)", aby otworzyć okno dialogowe "Zmień nazwę folderu" bezpośrednio z listy folderów. Wpisujemy nową nazwę dla naszego folderu w skrzynce odbiorczej i naciskamy "Enter".

6.7.2 Kopiowanie i przenoszenie do skrzynek pocztowych

Możemy skopiować lub przenieść wiadomości E-mail używając polecenia "Kopiuj do Skrzynki Odbiorczej" lub "Przenieś do Skrzynki Odbiorczej" z menu "Edycja".

Okno dialogowe "Przenieś/Kopiuj" zawiera następujące elementy:

- 1) Listę "Folderów".
- 2) Przycisk "Utwórz folder".
- 3) Przycisk "Usuń folder".
- 4) Przycisk "Zmień nazwę folderu".
- 5) Przycisk "Potwierdź".
- 6) Przycisk "Anuluj".

Aby skopiować lub przenieść wiadomość E-mail do innego folderu należy:

- Wybrać wiadomość E-mail poprzez naciśnięcie "Odstępu", wybrać zaznaczanie selektywne "Enter-B (punkty 1-2)" lub wybrać wszystkie "Enter-A (punkt 1)".
- 2) Otwieramy menu "Edycja" i naciskamy "Odstęp-4", aby przejść do "Kopiuj do folderu" lub "Przenieś do folderu" i naciskamy "Enter". Możemy również aktywować tą funkcję bezpośrednio na liście wiadomości naciskając "Backspace-C (punkty 1-4)" dla "Kopiuj" lub "Backspace-X (punkty 1-3-4-6)" dla "Przenieś".
- 3) Polaris wyświetli "Listę folderów".
- 4) Naciskamy "Odstęp-4", aby przejść do folderu, do którego chcemy skopiować lub przenieść wiadomość i naciskamy "Enter".
- **5)** Wiadomośc E-mail zostanie skopiowana lub przeniesiona do wybranego folderu i powrócimy do miejsca, w którym aktywowaliśmy funkcję "Kopiuj" lub "Przenieś".

6.8 Zaawansowane funkcje wiadomości

6.8.1 Odpowiedz i odpowiedz wszystkim

Gdy odpowiadamy na otrzymany email, możemy go edytować lub dodać wiadomość do oryginalnej wiadomości lub możemy również wysłać tą wiadomość E-mail do jakiegoś innego odbiorcy. Wybranie opcji "Odpowiedz" spowoduje wysłanie wiadomości E-mail tylko do pierwotnego nadawcy. Wybór opcji

"Odpowiedz wszystkim" spowoduje wysłanie wiadomości E-mail z powrotem do pierwotnego nadawcy, a także wszystkich innych adresatów oryginalnej wiadomości E-mail.

- Będąc w "Skrzynce odbiorczej" w wiadomości, która ma "Temat", "Datę" lub "Treść wiadomości", wybieramy "Odpowiedz" lub "Odpowiedz wszystkim" z menu "Wiadomości" lub naciskamy odpowiednio "Enter-R (punkty 1-2-3-5)" lub "Backspace-R (punkty 1-2-3-5)".
- **2)** Zostaniemy umieszczeni w treści wiadomości, która zawiera oryginalną treść wiadomości w odpowiadanym E-mailu; poniżej "---Original Messege---".
- **3)** Możemy wpisać dodatkowy tekst, edytować oryginalną treść wiadomości, możemy edytować wszystkie pola w wiadomości włącznie z polem tematu i polem odbiorcy.
- 4) Gdy już skończymy naciskamy "Enter-S (punkty 2-3-4)", aby wysłać wiadomość.

Możemy zapisać odpowiedzi dokładnie tak samo jak zapisujemy nową wiadomość w "Skrzynce nadawczej" do wysłania później.

6.8.2 Prześlij dalej wiadomość

Przesyłanie dalej oznacza, że wiadomość, którą otrzymaliśmy w poczcie elektronicznej, prześlemy do innej osoby. Do przesyłanej wiadomości możemy dopisać własny tekst, lub ją przeredagować. Można także zmienić temat tej wiadomości lub załączyć do niej pliki.

- Będąc w "Skrzynce odbiorczej" w wiadomości, która ma "Temat", "Datę" lub "Treść wiadomości", wybieramy "Prześlij dalej" z menu "Wiadomości" lub naciskamy "Enter-F (punkty 1-2-4)".
- **2.** Polaris wyświetli "Do": Wpisujemy przy pomocy brajla komputerowego adres E-mail nowego odbiorcy lub adresy kilku odbiorców.
- **3.** Naciskamy "F3", aby przejść do "Kopia Do Wiadomości", "Ukryta Kopia Do Wiadomości" i "Temat" i edytujemy je. W polu temat pojawi się "FW: (temat oryginalny)".
- **4.** Naciskamy "Tab (Odstęp-4-5)" do treści wiadomości. Oryginalna wiadomość jest pokazana po "-----Forwarded Message-----".
- **5.** Teraz możemy wpisać dodatkowy tekst lub przeedytować treść wiadomości przekazywanej dalej, a następnie naciskamy "Enter-S", aby wysłać wiadomość E-mail.

Jeśli nie chcemy, aby wiadomość, na którą odpowiadamy pojawiła się w treści wiadomości, możemy ją przesłać jako załącznik. Naciskamy "Backspace-W (punkty 2-4-5-6)", aby wysłać bieżący E-mail jako załącznik, a następnie używamy procedury opisanej powyżej.

6.8.3 Zapisywanie wiadomości E-mail

Może się zdarzyć, że będziemy chcieli zapisać otrzymaną wiadomość jako plik. Należy pamiętać, że istnieje niewielka różnica pomiędzy IMAP i POP3.

- **1)** Użycie POP3: gdy jesteśmy na jednym z pól wiadomości, którą chcemy zapisać wybieramy "Zapisz jako tekst" z menu "Plik" lub naciskamy "Odstęp-S (punkty 2-3-4)".
- 2) Polaris pokaże komunikat: "Nazwa pliku" (Temat czytanej wiadomości.txt)".
- 3) Naciskamy "Enter", aby zapisać wiadomość pod bieżąca nazwą pliku. Jeśli chcemy możemy zmienić nazwę pliku używając tej samej metody jak w przypadku okna dialogowego "Zapisz jako" w "Edytorze tekstu".

Jeśli używamy IMAP musimy najpierw przejść do wiadomości i ją otworzyć zanim ją zapiszemy. Pozostałe kroki wykonujemy jak powyżej.

6.8.4 Wyszukiwanie wiadomości

Funkcja "Znajdź" służy do odnajdywania wiadomości w bieżącym folderze pocztowym. Gdy wpiszemy tekst do znalezienia funkcja "Znajdź" będzie szukać pasującego tekstu w polach "Temat", "Data" i/lub "Od". Funkcja ta działa tylko w polach "Temat", "Data" i "Od". Używamy "Odstęp-F (punkty 1-2-4)", aby otworzyć okno dialogowe "Znajdź" lub otwieramy menu "Edycja" i naciskamy "Enter" na poleceniu "Znajdź".

Aby poruszać się pomiędzy kontrolkami naciskamy "F3" lub "Odstęp-F3. Wpisujemy tekst do wyszukania w polu edycji. Wybieramy jaka część wiadomości ma być w polu "Znajdź". Następnie wybieramy kierunek szukania i naciskamy "Enter".

Funkcja "Znajdź ponownie" odnajduje kolejne wystąpienie ciągu znaków korzystając z wyników i ustawień funkcji okna dialogowego "Znajdź". Oznacza to, że zarówno tekst, zakres, jak i kierunek szukania będą tutaj działać tak, jak przy ostatnim wyszukiwaniu z użyciem funkcji "Znajdź". Funkcja "Znajdź ponownie" działa tylko w polu "Temat", "Data" lub "Od".

Aby uruchomić funkcję "Znajdź ponownie", należy otworzyć menu "Edycja" i nacisnąć "Enter" na "Znajdź ponownie" lub będąc na liście wiadomości naciskamy "Backspace-F (punkty 1-2-4)".

6.8.5 Przejdź do nieprzeczytanej wiadomości

Funkcja ta pozwala na przejście do następnej nie przeczytanej wiadomości. Jeżeli użyjemy tej funkcji na ostatniej nie przeczytanej wiadomości z listy, to spowoduje ona przejście do pierwszej nie przeczytanej wiadomości.

Aby uruchomić tą funkcję z pola "Temat", "Data" lub "Od" otwieramy menu "Edycja" i wybieramy "Idź do nie przeczytanej wiadomości" lub naciskamy "Enter-U (punkty 1-3-6)", aby uruchomić tą funkcję bezpośrednio.

6.9 Korzystanie z menu Narzędzia

Oprócz "Menedżera kont", menu "Narzędzia" zawiera opcje ustawiania ścieżki zapisu, filtrów spamu i innych opcji E-mail.

6.9.1 Ustaw ścieżkę

Funkcja "Ustaw ścieżkę" służy do ustawienia domyślnej ścieżki dla pobieranych plików załączonych do wiadomości oraz zapisu E-maila. Aby ustawić ścieżkę pobierania otwieramy menu "Narzędzia" i naciskamy "Enter" na "Zapisz ścieżkę" lub naciskamy "Enter-P (punkty 1-2-3-4)" z listy wiadomości. Okno dialogowe "Ustaw ścieżkę" zawiera trzy ustawienia:

- 1. Folder zapisywania załączników.
- 2. Folder plików do wysłania.
- 3. Dysk zapisywania wiadomości.

Do poruszania się między tymi elementami służą klawisze "Odstęp-4" oraz "Odstęp-1". Każdy z omawianych elementów zawiera: pole edycji "Ścieżka", przyciski "Modyfikuj" oraz "Zamknij". W polu "Ścieżka" wyświetli się domyślna ścieżka. Aby poruszać się pomiędzy wymienionymi elementami okna należy używać klawisza "F3" lub "Odstęp-F3".

Możemy zamknąć "Ustaw ścieżkę" po naciśnięciu "Odstęp-e (punkty 1-5)" lub "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)" lub nacisnąc "Enter" na przycisku "Zamknij". Jeśli zdecydujemy się zmodyfikować dowolną ścieżkę, to używamy zwykłej nawigacji do zarządzania plikami, aby znaleźć żądany folder i naciskamy "Enter".

6.9.2 Ustaw opcje

Aby otworzyć okno dialogowe "Ustawienia opcji" należy nacisnąć "Enter" na "Opcje" w menu "Narzędzia" lub nacisnąć "Entr-O (punkty 1-3-5)", aby uaktywnić ten element bezpośrednio.

Pierwszy element okna dialogowego "Ustawienia opcji", to "Domyślny typ konta przy uruchomieniu poczty?". Możemy tu wybrać, serwer jako "IMAP" lub "POP3". Do zmieniania tego ustawienia służy klawisz "Odstęp".

Następny element okna dialogowego "Ustawienia opcji", to "Używaj skrzynki odbiorczej jako domyślnej skrzynki pocztowej dla serwera POP3? Tak.". Jeżeli chcemy, aby program pocztowy przy każdym otwarciu uruchamiał się w skrzynce odbiorczej, to, o ile używamy konta POP3, należy to ustawienie pozostawić bez zmian. Jeżeli chcemy używać innej skrzynki pocztowej, to naciskamy "Odstęp" i zmieniamy to ustawienie na "Nie".

Następna opcja w oknie dialogowym "Ustawienia opcji", to "Pobierz z serwera IMAP naraz XX wiadomości". Domyślną liczbą wiadomości jest 64. Do poruszania się po liście dostępnych opcji używamy klawiszy "Odstęp" lub "Backspace". Dostępne wartości tego ustawienia to: wszystkie, 32, 64, 96, i 128.

Gdy już zakończyliśmy ustawianie opcji naciskamy klawisz "Enter", aby zapisać ustawienia lub przechodzimy za pomocą klawisza "Tab (Odstęp 4-5)" do przycisku "Potwierdź" i naciskamy "Enter". Aby zrezygnować ze zmieniania ustawień należy przejść za pomocą klawisza "Tab (Odstęp 4-5)" do przycisku "Anuluj" i nacisnąć klawisz "Enter" lub nacisnąć "Odstęp-z (punkty-1-3-5-6)".

6.9.3 <u>Ustawienia spamu</u>

Gdy Polaris pobiera wiadomości email ze swojego serwera pocztowego pomiędzy wiadomościami może znajdować się dużo niechcianych wiadomości znanych pod nazwą spam. Aby uniknąć pobierania w przyszłości takich wiadomości użytkownik może zapisać kluczowe słowa znajdujące się w temacie lub adresy email, które pozwolą rozpoznać wiadomość jako spam.

Wiadomości, które zostaną rozpoznane jako spam nie będą pobierane na Polarisa i pozostaną na serwerze.

Aby ustawić filtr anty-spamowy należy wykonać następujące kroki:

- **1)** Otwieramy menu "Narzędzia" i wybieramy "Ustawienia spamu" lub naciskamy "Enter-E (punkty 1-5), aby uruchomić ten element bez wchodzenia do menu.
- **2)** Okno dialogowe "Ustawienia spamu" zawiera 6 elementów: lista rozwijana "Typ", "Lista", przycisk "Dodaj", przycisk "Modyfikuj", przycisk "Usuń" i przycisk "Zamknij".

3) "Typ" może zostać ustawiony na 1 z 3 opcji: "Temat", "Adres E-mail" oraz "Domena". Aby poruszać się między nimi należy używać "Odstęp-1" i "Odstęp-4". Dla każdego z wymienionych tutaj elementów zostanie wyświetlona lista odpowiednio do jego typu.

Jeżeli wybraliśmy pole "Temat", to lista wyświetlona zostanie w postaci: "Temat: (zapisane słowa kluczowe) 1/xx". Jeżeli wybraliśmy adres E-mail, to wyświetli się komunikat: "Adres E-mail: (Zarejestrowany adres E-mail) 1/xx". Jeżeli nie zapisano żadnego adresu E-mail lub słów kluczowych, to zostanie wyświetlony komunikat: "Brak listy".

Jak zarejestrować ustawienia spamu:

- **1)** Naciskamy literę "A (punkt 1)", gdy wyświetlony jest komunikat "Typ: Temat 1/3" lub naciskamy klawisz "F3", aby przejść do przycisku "Dodaj" i naciskamy "Enter".
- 2) Otwarte zostanie okno dialogowe "Dodaj" i zobaczymy w nim komunikat: "Temat do dodania:".
- 3) W tym momencie należy wpisać wybrane słowa kluczowe według, których program ma rozpoznawać wiadomość jako spam i nacisnąć klawisz "Enter" lub naciskamy "Tab (Odstęp-4-5)" do przycisku "Potwierdź" i naciskamy "Enter".
- 4) Usłyszymy komunikat "Dodawanie danych do filtru spamu zakończone" i powrócimy do "listy". Zobaczymy komunikat Temat (zarejestrowane słowo) 1/1".

Po dodaniu słów kluczowych w sposób opisany powyżej, jeśli są wiadomości E-mail, które zawierają słowa w temacie wiadomości, polaris pobierze te wiadomości z serwera pocztowego, ale zaraz po pobraniu zostaną one automatycznie usunięte i nie znajdziemy ich w naszej skrzynce odbiorczej.

Można także uniknąć otrzymywania wiadomości od wybranego nadawcy lub z wybranej domeny zapisując odpowiednie dane.

Aby anulować ustawienia spamu w oknie dialogowym "Dodaj" należy nacisnąć klawisz "F3", aby przejść do przycisku "Anuluj" i nacisnąć "Enter" lub naciskamy "Odstęp-e (punkty 1-5)" lub "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)".

Aby zmodyfikować ustawiony filtr antyspamowy, należy wykonać następujące czynności:

- Uruchamiamy okno dialogowe "Ustawienia spamu", tak jak to zostało opisane wcześniej i przechodzimy do "Typu" ustawienia spamu za pomocą "Odstęp-1" lub "Odstęp-4", który chcemy zmodyfikować.
- 2) Naciskamy "F3", aby przejść do listy zarejestrowanych elementów w wybranej kategorii.
- 3) Przechodzimy do elementu, który chcemy zmodyfikować używając "Odstęp-1" lub "Odstęp-4".
- **4)** Naciskamy literę "M (punkty 1-3-4)" lub "F3", aby przejść do przycisku "Modyfikuj" i naciskamy "Enter".
- 5) Otworzy się pole edycyjne "Dokonaj zmiany". Wpisuje to co chcemy zmienić.
- 6) Naciskamy "F3", aby przejść do przycisku "Potwierdź" i naciskamy "Enter", aby zapisać zmiany.

Możemy usunąć dowolny element, który został zarejestrowany na liście spamu.

 Uruchamiamy okno dialogowe "Ustawienia spamu", tak jak to zostało opisane wcześniej i przechodzimy do "Typu" ustawienia spamu za pomocą "Odstęp-1" lub "Odstęp-4", który chcemy usunąć.
- 2) Naciskamy "F3", aby przejść do listy zarejestrowanych elementów w wybranej kategorii.
- 3) Przechodzimy do elementu, który chcemy usunąć używając "Odstęp-1" lub "Odstęp-4".
- **4)** Naciskamy literę "D (punkty 1-4-5)" lub naciskamy "F3", aby przejść do przycisku "Usuń" i naciskamy "Enter".

7 <u>Media</u>

W menu "Media" Braille Sense Polaris znajdują się programy służące do odtwarzania treści multimedialnych: szczególnie muzyki, filmów, oraz treści zapisanych w formacie DAISY. Menu "Media" zawiera 3 elementy: "Media Player", "Radio FM" i "Odtwarzacz DAISY".

Aby otworzyć menu "Media" należy nacisnąć klawisz "F1", aby przywołać menu główne "Programów", a następnie, używając klawisza przewijania do dołu, przejść do menu "Media" i nacisnąć klawisz "Enter". Można także zrobić to w prostszy sposób naciskając w menu głównym literę "M (punkty 1-3-4)".

7.1 Media Player

Możemy użyć Media Player do odtwarzania plików audio, a także słuchać dźwięku w przypadku niektórych formatów plików wideo. Media Player obsługuje następujące formaty plików: ac3, asf, asx, m3u, mp2, mp3, mp4, mpa, mpg, ogg, pls, wav, wax, wma, flac, midi i wmv.

Odtwarzanie można kontrolować za pomocą komend z klawiatury brajlowskiej lub przycisków audio znajdujących się na przednim panelu urządzenia. Aby uruchomić "Media Player", należy odnaleźć go w menu "Media" i nacisnąć "Enter" lub uruchomić go z dowolnego miejsca w urządzeniu naciskając "F1-M (punkty 1-3-4)".

7.1.1 <u>Używanie przycisków audio</u>

Na przednim panelu urządzenia znajduje się rząd przycisków. Można ich używać do sterowania odtwarzaczem audio. Pięć powyższych przycisków to zaczynając od lewej: "Poprzedni", "Nagrywaj", "Stop", "Odtwórz/Wstrzymaj" i "Następny".

Przycisków tych można używać do łatwego sterowania odtwarzaniem multimediów, odtwarzaniem zawartości DAISY lub aplikacji, w zależności od położenia przełącznika Trybu Media, znajdującego się po lewej stronie przycisków multimedialnych. Przesuwamy przełącznik "Tryb Media" w pozycję taką, aby wybrać żądany tryb odtwarzania multimediów.

Jeżeli przycisk "Odtwórz/Wstrzymaj" naciśniemy w czasie pracy z programem innym niż Media Player, to Polaris odtworzy pliki z listy odtwarzania. Jeżeli na liście odtwarzania nie ma żadnych plików to usłyszymy komunikat: "brak plików na liście odtwarzania". Pozostałe przyciski: "Poprzedni", "Stop" i "Następny" są dostępne po rozpoczęciu odtwarzania.

 Uwaga: Ponieważ Polaris potrafi wykonywać wiele zadań, inicjowanie odtwarzania dźwięku za pomocą przycisku "Odtwórz / Wstrzymaj" nie powoduje zamknięcia programu, który był uruchomiony. Aby powrócić do poprzedniej pozycji, należy nacisnąć "F2-F3", aby przełączać się między uruchomionymi programami, aż dotrzemy do poprzedniej lokalizacji.

Lista odtwarzania może zawierać tylko 1 plik lub wiele plików. Jeśli po naciśnięciu przycisku "Odtwórz / Wstrzymaj" na liście odtwarzania znajduje się więcej niż jeden plik, Polaris odtworzy wszystkie pliki na liście jeden po drugim. Jeśli naciśniemy przycisk "Odtwórz / Wstrzymaj" podczas odtwarzania, odtwarzanie dźwięku zostanie wstrzymane. Aby wznowić odtwarzanie, należy ponownie nacisnąć przycisk. Jeśli naciśniemy przycisk "Odtwórz / Wstrzymaj", gdy jesteśmy w oknie dialogowym "Nagraj", odtworzony zostanie ostatnio nagrany plik.

Jeśli naciśniemy przycisk "Następny", odtworzony zostanie kolejny plik z Play listy, a naciśnięcie przycisku "Poprzedni" spowoduje odtworzenie poprzedniego pliku. Jeśli naciśniemy przycisk "Następny" (podczas odtwarzania ostatniego pliku z listy (lub przycisku "Poprzedni" (podczas odtwarzania pierwszego pliku na liście), nie będzie to miało wpływu, ponieważ nie ma pliku do nawigacji.

Możemy użyć przycisku "Nagrywaj", aby nagrać za pomocą mikrofonu wewnętrznego lub mikrofonu zewnętrznego z dowolnego miejsca na urządzeniu, pod warunkiem, że przełącznik trybu multimediów jest ustawiony w skrajnej prawej pozycji. Pojedyncze naciśnięcie przycisku "Nagrywaj" otwiera okno dialogowe "Nagraj". Ponownie naciśnięcie przycisku "Nagrywaj" rozpocznie nagrywanie. Naciśnięcie przycisku "Nagrywaj" podczas nagrywania wstrzyma nagrywanie. Wznowienie nagrywania należy ponownie nacisnąć przycisk "Nagrywaj". Aby zatrzymać i zapisać nagranie, należy nacisnąć przycisk "Stop". Nagrany plik zostanie zapisany w folderze "flashdisk / muzyka / nagrywanie".

Przycisk "Stop" znajduje się pośrodku i oznaczony jest przez kropkę. Przycisk ten służy do zatrzymania odtwarzania lub nagrywania. Jeśli naciśniemy "Stop" podczas odtwarzania audio, to następnym razem, gdy uruchomimy odtwarzanie multimediów, Polaris rozpocznie odtwarzanie pierwszego pliku na liście odtwarzania. Jeśli naciśniemy ten przycisk podczas nagrywania, Polaris zatrzyma się i zapisze nagranie. Jeśli naciśniemy przycisk "Stop" w oknie dialogowym "Nagraj", gdy nie nagrywamy, to okno dialogowe zostanie zamknięte.

7.1.2 Klawiatura brajlowska i funkcje zaawansowane

Za pomocą klawiatury brajlowskiej możemy wykonywać te same funkcje, co przyciskami multimedialnymi, a także bardziej zaawansowane funkcje w Media Player.

Okno dialogowe odtwarzania zawiera dwie karty informacyjne: "informacje o odtwarzaniu" i "listę odtwarzania". Aby poruszać się między tymi kartami należy nacisnąć "F3" lub "Odstęp-F3".

Na karcie "informacje o odtwarzaniu" wyświetlany jest numer utworu, nazwa odtwarzanego pliku oraz bieżący status odtwarzania (odtwarzany, wstrzymany lub zatrzymany). Jeżeli na liście odtwarzania nie ma żadnych plików, to Polaris wyświetli komunikat "Tytuł: brak elementów do wyświetlenia". Jeśli naciśniemy "Odstęp-4" Polaris wyświetli informacje o czasie trwania właśnie odtwarzanego utworu.

W zakładce Odtwarzanie możemy użyć przycisków kursora, aby przeskoczyć do określonych obszarów pliku multimedialnego. Na przykład, jeśli chcemy przejść do miejsca w pobliżu środka pliku, naciskamy przycisk kursora 16 lub 17. Jeśli chcemy przejść do miejsca w pobliżu 75%, naciskamy przycisk kursora 24 lub 25.

Na karcie "lista odtwarzania" wyświetlane są wszystkie pliki znajdujące się na liście odtwarzania. Wyświetlane tutaj informacje to: numer utworu, nazwa pliku, obecne miejsce pliku na liście oraz całkowita liczba plików na liście. Jeżeli lista odtwarzania jest pusta, to Polaris wyświetli komunikat: "brak elementów".

Media Player Polaris obsługuje przeglądanie tekstów dla plików w formacie MP3, które je zawierają. Karta tekstu pojawia się tylko wtedy, gdy odtwarzany plik zawiera tekst w informacjach o pliku. Teksty są wyświetlane w wielu polach edycji, które możemy czytać i nawigować po nich za pomocą poleceń nawigacji dokumentów. Menu Media Player zawiera 6 elementów: "Plik", "Odtwarzanie", "Nagrywanie", "Pozycja", "Zakładki" i "Ustawienia".

Aby otworzyć menu Media Player należy nacisnąć "Odstęp-M (punkty 1-3-4)" lub "F2". Wybieramy element menu za pomocą "Odstęp-1" lub Odstęp-4" i naciskamy "Enter". Możemy też nacisnąć "Odstęp-M (punkty 1-3-4) lub "F2", a następnie nacisnąć skrót do odpowiedniego elementu menu. Na przykład, aby otworzyć menu "Nagrywanie", naciskamy "Odstęp-M (punkty 1-3-4) lub "F2", aby otworzyć menu i naciskamy R (punkty 1-2-3-5).

Media Player zawiera również różne listy i okna dialogowe. Do poruszania się po menu, ustawieniach lub listach plików używamy "Odstęp-1" i "Odstęp-4" lub klawiszy przewijania w górę i w dół. Do poruszania się między kontrolkami w oknie dialogowym używamy "Odstęp-4-5" i "Odstęp-1-2" lub "F3" i "Odstęp-F3". Dla celów tych instrukcji, ogólnie będziemy odnosić się do używania "F3" i "Odstęp-F3" lub po prostu "Tab". Jednak w tych przypadkach możemy również używać "Odstęp-4-5" i "Odstęp-1-2". Naciskamy "Enter", aby uruchomić wybrany element.

7.1.3 Menu Plik

- 1) Otwórz plik: (O) "Enter-Odstęp-O". Otwiera plik multimedialny i tworzy nową listę odtwarzania.
- 2) Otwórz folder: (F) "Enter-Odstęp-F". Tworzy nową listę odtwarzania ze wszystkimi plikami multimedialnymi w wybranym folderze.
- 3) Dodaj plik: (A) "Backspace-Odstęp-O". Dodaje wybrane pliki do bieżącej listy odtwarzania.
- **4)** Dodaj folder: (I) "Backspace-Odstęp-F". Dodaje wszystkie pliki multimedialne z wybranych folderów do bieżącej listy odtwarzania.
- 5) Zapisz listę odtwarzania: (S) "Enter-Odstęp-I". Zapisuje bieżącą listę odtwarzania.
- 6) Zapisz listę odtwarzania jako: (L) "Odstęp-S". Zapisz aktualnie odtwarzane pliki jako listę odtwarzania.
- 7) Usuń element: (D) "Odstęp-D". Usuwa bieżący element na liście odtwarzania.
- 8) Informacje o Tagach: (T) "Enter-Odstęp-T". Otwiera właściwości dla bieżącego pliku multimedialnego.
- **9)** Otwórz odnośnik: (U) "Enter-Odstęp-U". Otwiera stronę Internetową do odtwarzania strumieniowego.
- **10)** Wyjście: (Z) "Enter-Odstęp-Z". Zamknij Media Player.

7.1.4 Menu Odtwarzanie

- Odtwórz: (P) "Enter". Uruchamia odtwarzanie. Możemy również nacisnąć przycisk "Odtwórz / Wstrzymaj".
- 2) Poprzedni utwór: (B) "Punkt-3". Przejdź do poprzedniego utworu. Możemy również nacisnąć przycisk "Poprzedni".
- Następny utwór: (N) "Punkt-6". Przejdź do następnego utworu. Możemy również nacisnąć przycisk "Następny".
- 4) Pięć poprzednich utworów: (D) "Punkty-2-3". Pięć utworów w tył.
- 5) Pięć następnych utworów: (U) "Punkty-5-6". Pięć utworów w przód.

- 6) Pierwszy utwór: (T) "Punkty-1-3". Przejdź do pierwszego utworu na liście odtwarzania.
- 7) Ostatni utwór: (E) "Punkty-4-6". Przejdź do ostatniego utworu na liście odtwarzania.
- 8) Głośniej: (H) "Odstęp-przycisk przewijania w górę". Zwiększ głośność.
- 9) Ciszej: (I) "Odstęp-przycisk przewijania w dół". Zmniejsz głośność.
- **10)** Szybciej: (K) "Punkty-3-4-5". Zwiększ szybkość odtwarzania.
- **11)** Wolniej: (M) "Punkty-1-2-6". Zmniejsz szybkość odtwarzania.
- **12)** Pauza: (A) "Odstęp". Wstrzymuje odtwarzanie. Ponowne naciśnięcie wznawia odtwarzanie. Możemy również nacisnąć przycisk "Odtwórz / Wstrzymaj".
- 13) Zatrzymaj: (S) "Backspace". Zatrzymuje odtwarzanie. Możemy również nacisnąć przycisk "Stop".

7.1.5 Menu Nagrywanie

 Nagrywanie: (R) "Enter-Odstęp-R". Naciśnięcie raz przełącza w tryb gotowości. Ponowne naciśnięcie rozpoczyna nagrywanie. Po zakończeniu nagrywania naciskamy "Odstęp-Z (punkty 1-3-5-6)". Możemy również nacisnąć przycisk "Nagrywanie", aby uruchomić nagrywanie i nacisnąć przycisk "Stop", aby zakończyć nagrywanie.

7.1.6 Menu Pozycja

- 1) Zaznacz pozycję zakładki: (M) "Enter-Odstęp-M". Zaznacza bieżącą pozycję do późniejszego wykorzystania.
- 2) Usuń pozycję zakładki: (D) "Enter-Odstęp-D". Odznacza zaznaczoną pozycję.
- 3) Skocz do pozycji zakładki: (J) "Enter-Odstęp-J". Przejdź do poprzednio zaznaczonej pozycji.
- 4) Skocz do czasu: (G) "Enter-Odstęp-G". Przejdź do określonego czasu w pliku.
- 5) Idź do procentów: (E) "Backspace-Odstęp-P". Przejdź do miejsca w pliku zgodnie z jego procentem.
- 6) Ustaw początek pętli: (L) "Enter-Odstęp-P". Ustaw punkt początkowy powtarzania.
- 7) Pętla wyłączona: (R) "Odstęp-E". Ustaw punkt końcowy powtarzania.

7.1.7 Menu Zakładki

- 1) Wstaw zakładkę: (S) "Backspace-Odstęp-M". Wstawia zakładkę w określonym przez nas miejscu.
- 2) Przejdź do zakładki: (M) "Backspace-Odstęp-J". Przejdź do wcześniej wstawionej zakładki.
- Poprzednia zakładka: (P) "Backspace-Odstęp-punkt 3". Powoduje cofnięcie o jedeną zakładkę od aktualnej pozycji.
- **4)** Następna zakładka: (N) "Backspace-Odstęp-punkt 6". Przechodzimy do następnej zakładki od aktualnej pozycji.
- 5) Usuń zakładkę: (D) "Backspace-Odstęp-D". Usuwamy zakładkę.
- 6) Menedżer zakładek: (K) "Backspace-Odstęp-K". Wyświetlanie i modyfikowanie wszystkich zakładek w bieżącym pliku.

7.1.8 Menu Ustawienia

1) Konfiguracja: (C) "Backspace-Odstęp-C". Umożliwia skonfigurowanie wyświetlania informacji o pliku i zapisywanie pozycji wyjściowych.

- 2) Ustawienia odtwarzania: (P) "Enter-Odstęp-S". Ustawienia powtarzania losowego i inne ustawienia listy odtwarzania.
- **3)** Ustawienia nagrywania: (R) "Backspace-Odstęp-S". Wybieramy źródło nagrania, typ pliku, częstotliwość próbkowania, szybkość transmisji, itp.
- 4) Ustawienia efektów: (E) "Enter-Odstęp-E". Ustaw korektor i wzmocnienie basów.

7.2 Radio FM

Aby skorzystać z "Radia FM" w Polarisie należy podłączyć słuchawki. Słuchawki będą zastępować antenę.

Z menu "Media" należy przejść do "Radio FM" i nacisnąć "Enter". Możemy również nacisnąć "R (punkty 1-2-3-5)", aby szybko przeskoczyć do "Radia FM" i je uruchomić. Możemy uruchomić "Radio FM" z dowolnego miejsca w urządzeniu naciskając "F1-R (punkty 1-2-3-5)".

Gdy Radio FM zostanie uruchomiony Polaris poda częstotliwość odbieranej stacji. Gdy Radio FM było wcześniej uruchamiane, to ustawiona zostanie ostatnio używana częstotliwość.

• Uwaga: zakres częstotliwości Radia FM jest od 87.5MHz do 108MHz.

7.2.1 Słuchanie radia za pomocą wbudowanych głośników

Po podłączeniu słuchawek i uruchomieniu Radia FM dźwięk będzie przekazywany do słuchawek. Jak wyjaśniono to wcześniej, konieczne jest podłączenie słuchawek w celu zapewnienia odbioru radiowego. Może się jednak zdarzyć, że będziemy chcieli posłuchać radia przez wbudowane głośniki w Polarisie. Aby słuchać radia przez głośniki wewnętrzne, należy nacisnąć "X (punkty 1-3-4-6)", aby przełączać się pomiędzy głośnikami, a słuchawkami.

Zmianę głośności możemy uzyskać używając "Odstęp-strzałka w dół" lub "Odstęp-strzałka w górę".

7.2.2 Kontrola częstotliwości

Podczas słuchania radia możemy zmieniać częstotliwość odbieranej stacji. Aby tego dokonać należy:

Nacisnąć "Punkt 2", aby uruchomić skanowanie w przód lub nacisnąć "Punkt 5" uruchomić skanowanie wstecz. Jeśli naciśniemy "Punkt 6", to zwiększymy częstotliwość o 0.1MHz, a naciskając "Punkt 3" zmniejszymy częstotliwość o 0.1MHz. Możemy wpisać częstotliwość bezpośrednio po wciśnięciu "Odstęp-F (punkty 1-2-4)". W tym przypadku otwarte zostanie pole edycji, w którym wpisujemy częstotliwość wpisując ją cyframi i wciskamy Enter.

Możemy również użyć przycisków multimedialnych znajdujących się na przednim panelu w celu zmiany częstotliwości odbieranej stacji. Oczywiście w tym przypadku przełącznik trybu tej klawiatury musi być ustawiony w skrajnej lewej pozycji "Tryb App". Teraz klawisze klawiatury multimedialnej pozwolą na zmianę częstotliwości. Strzałka w lewo rozpocznie skanowanie wstecz, strzałka w prawo w przód. Możemy także aktywować polecenia sterowania częstotliwością z menu "Częstotliwość".

7.2.3 Dodawanie i poruszanie się po stacjach

Aby dodać bieżącą wybraną częstotliwość jako stację, należy z menu "Ulubione stacje" wybrać "Dodaj stację do ulubionych" lub nacisnąć "Enter-S (punkty 2-3-4)".

Otworzy się okno dialogowe "Dodaj stację do ulubionych" i wyświetli się: "Częstotliwość: (bieżąca częstotliwość słuchanej stacji)". Naciskamy Tab (F3), aby przejść do pola edycyjnego. W polu edycyjnym wpisujemy nazwę stacji i naciskamy "Enter", aby ją zapisać.

Jeśli chcemy wpisać inną częstotliwość niż ta, której słuchamy to możemy to zrobić, gdy podana będzie bieżąca częstotliwość po otwarciu okna dialogowego zapisywania stacji.

Możemy przemieszczać się po zapisanych stacjach wciskając "Punkt 1" lub "Punkt 4".

Jeśli chcemy usunąć stację, to po jej wybraniu wciskamy "Odstęp-D (punkty 1-4-5)".

• **Uwaga:** gdy użyjemy tego polecenia spowoduje to usunięcie stacji bez dodatkowych ostrzeżeń.

Możemy zapisywać i usuwać stacje korzystając z okna dialogowego Menedżera Stacji. Możemy ją otworzyć wybierając "Menedżer ulubionych stacji" z menu "Ulubione stacje" lub nacisnąć "Enter-Odstęp-M (punkty 1-3-4)".

Okno dialogowe Menedżera ulubionych stacji zawiera "Listę stacji", przycisk "Dodaj", przycisk "Usuń", przycisk "Modyfikuj" i przycisk "Zamknij".

Pole listy dialogu menedżera kanałów zawiera zarejestrowane (zapisane) stacje. Oprócz tego pola listy znajdziemy tu przycisk rejestracji stacji "rejestr", przycisk skasowania stacji "skasuj", przycisk modyfikacji stacji "modyfikuj" oraz przycisk "zamknij". Przechodzimy pomiędzy tymi kontrolkami wciskając Tab (Odstęp-1-2) lub Shift-Tab (Odstęp-4-5). Przycisk "rejestr" otwiera opisane wcześniej okno dialogu rejestracji stacji, jeśli chcemy zmodyfikować wpis posłużymy się przyciskiem "modyfikuj". Dzięki niemu możemy zmieniać częstotliwość i etykietę (nazwę) stacji. Jeśli wybierzemy jedną z zarejestrowanych stacji i wciśniemy przycisk "skasuj" to zostanie ona skasowana.

Przycisk "zamknij" pozwala opuścić menedżera kanałów. Podobnie jak klawisz skrótu "Odstęp-e (punkty 1-5)".

Rejestracja stacji (kanałów) jest możliwa również przy użyciu klawiatury multimedialnej. Po ustawieniu przełącznika trybu tej klawiatury na FM wciśnięcie przycisku "zapis" przez dłużej niż 2 sekundy otworzy okno dialogu rejestracji stacji. Przejście do poprzedniej stacji w celu jej zapisu jest możliwe po wciśnięciu strzałki w lewo na dłużej niż 2 sekundy. Podobnie przejście do następnej stacji w celu jej zapisu nastąpi po wciśnięciu strzałki w prawo na czas dłuższy niż 2 sekundy.

Wciśnięcie klawisza "stop" na dłużej niż 2 sekundy skasuje zapisaną stację.

7.2.4 Nagrywanie radia FM

Aby nagrać słuchaną audycję, należy w menu aplikacji odnaleźć pozycję "Nagrywanie" i nacisnąć "Enter" lub nacisnąć "Odstęp-enter-r".

Istnieje możliwość nagrywania audycji radiowych. Po otwarciu menu "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" odszukujemy opcję "zapis" i wciskamy Enter. Lub po prostu wciskamy gorący klawisz "Enter-Odstęp-r (punkty 1-2-3-5)" bez otwierania menu. Po uruchomieniu tej funkcji otwarte zostanie okno dialogowe zapisu i rozpocznie się nagrywanie.

Okno dialogu zapisu zawiera przyciski:

Pauza/kontynuacja

Zatrzymaj

Anuluj

Oprócz tego znajdziemy tu informacje o nagrywanej częstotliwości. Pomiędzy tymi elementami przechodzimy Tab (Odstęp-4-5 lub F3) oraz Shift-Tab (Odstęp-1-2 lub Odstęp-F3).

Podczas nagrywania, gdy wciśniemy Enter na przycisku "pauza" to nagrywanie zostanie wstrzymane, a nazwa przycisku zmieni się na "kontynuuj". Jeśli uruchomimy przycisk "kontynuuj" nagrywanie będzie kontynuowane. Jeśli wciśniemy Enter na przycisku "zatrzymaj" nagrywanie zostanie zatrzymane. Plik z nagranym dźwiękiem zostanie umieszczony w folderze "flashdisk/media/radio". Nazwa pliku będzie zawierała "nazwę stacji (częstotliwość)-xx.mp3". "xx" oznacza liczbę nagranych sekund. Jeśli danej stacji nie nadano żadnej nazwy to zostanie w to miejsce wpisane słowo "radio". Zatrzymania nagrania zamknie okno dialogu. Wciśnięcie przycisku "Anuluj" zamknie okno dialogu bez zapisu nagrania. Podczas nagrywania nie można zmieniać stacji.

Aby sprawdzić czas podczas nagrywania należy wcisnąć "Odstęp-4". Podany zostanie bieżący czas nagrania oraz pozostały możliwy czas nagrania.

Można rozpocząć nagrywanie podczas słuchania audycji bez konieczności otwierania okna zapisu. Nagrywanie rozpocznie się po wciśnięciu przycisku "zapis" znajdującego się na klawiaturze multimedialnej.(drugi od lewej). Oczywiście w tym przypadku przełącznik trybu klawiatury musi być ustawiony w skrajnej lewej pozycji. Wciśnięcie przycisku "stop" (trzeci od lewej) zatrzyma nagranie i zapisze plik w domyślnym folderze. Przycisk "pauza" (czwarty od lewej) wstrzymuje lub uruchamia nagranie. Przyciski "w lewo" i "w prawo" przenoszą nas pomiędzy kontrolkami okna dialogu zapisu.

7.2.4.1 Zmiana folderu zapisu

Aby zmienić folder, w którym będzie zapisywana audycja należy:

Otworzyć menu i przejść do opcji "plik" i wcisnąć Enter

Odszukać opcję "ustawienia nagrywania" lub wcisnąć "Backspace-s (punkty 2-3-4)" bez otwierania menu.

Otwarte zostanie okno nagrywania i podany zostanie typ nagrywanego pliku. "typ nagrywania:mp3".

Wciskając Odstęp-4-5 przechodzimy do "folder nagrywania" i wciskamy Enter.

Podany zostanie domyślny folder nagrywania: flashdisk/media/radio. Wciskamy Enter.

Przejdziemy do listy folderów. Teraz Backspace przeniesie nas do poziomu wyższego a "Odstęp-1" i "Odstęp-4" pozwoli wybrać folder do zapisu.

Wciskamy Odstęp na żądanym folderze i wciskamy Enter.

Nazwa wybranego folderu zostanie wypowiedziana.

Przechodzimy "Odstęp-4-5" do przycisku "potwierdź" i wciskamy Enter.

W oknie dialogu nagrywania możemy ustawić typ zapisu, częstotliwość próbkowania, oraz jakość nagrywania dla typu MP3 oraz liczbę bitów na kanał, częstotliwość próbkowania i liczbę kanałów (mono/stereo) dla typu WAV. Typ nagrywania wybieramy wciskając "Odstęp-1" lub "Odstęp-4" po przejściu na opcje "typ nagrywania". Częstotliwość próbkowania zmieniamy wciskając Odstęp po przejściu na opcję "częstotliwość próbkowania". Jeśli chcemy zmienić liczbę bitów, jakość czy liczbę kanałów to na opcji "częstotliwość nagrywania" wciskamy "odtęp-1" lub "Odstęp-4" aby wybrać element do zmiany i odstępem wybieramy żądaną wartość. Po ustawieniu opcji wciskając "Odstęp-4-5" przechodzimy do przycisku "potwierdź" i wciskamy Enter.

7.2.5 Funkcje dodatkowe

Ustawienie czułości

Jeśli po uruchomieniu radia mamy problemy ze znalezieniem stacji możemy zwiększyć czułość odbiornika. Otwieramy menu programu radia, uruchamiamy opcje "plik" a następnie opcję "ustawienia". Teraz klawiszami "Odstęp-1" oraz "Odstęp-4" wybieramy "czułość" i odstępem lub "Backspace" dokonujemy ustawień. Czułość można ustawiać w zakresie 1-10. Im większa czułość tym więcej stacji będzie odbierało nasze radio.

Wycisz

Jeśli podczas słuchania radia chcemy wyciszyć dźwięk wciskamy "Odstęp". Wciśnięcie odstępu ponownie włączy dźwięk. Podobnie zadziałają klawisze klawiatury multimedialnej "stop" – aby wyłączyć dźwięk, "odtwórz" – aby włączyć dźwięk. Ta funkcja dotyczy tylko sygnału radiowego.

Ustawienie głośności

Podobnie jak czułość odbiornika możemy ustawiać głośność w granicach 0-15. Po wybraniu tej opcji klawiszami "Odstęp-1" oraz "Odstęp-4". Zmieniamy jej wartość wciskając Odstęp.

Po ustawieniu opcji wciskając "Odstęp-4-5" przechodzimy do przycisku "potwierdź" i wciskamy Enter.

7.3 Odtwarzacz Daisy

Za pomocą zainstalowanego w Braille Sense Polaris odtwarzacza Daisy użytkownik może słuchać plików audio oraz czytać książki, które zostały zapisane w formacie Daisy (Digital Accessible Information System). Niewątpliwą korzyścią, jaką odnosimy posługując się systemem DAISY jest to, że umożliwia on jednoczesne słuchanie pliku audio i czytanie powiązanego z nim tekstu. Braille Sense Polaris obsługuje następujące formaty DAISY:

DAISY 2.0/2.02/3.0, DAISY XML/Digital Talking Book.

ANSI/NISO Z39.86 2002, 2005.

Bookshare.org DAISY content,

NIMAS 1.1

DRM: supports 2006 PDTB2 authentication.

7.3.1 Korzystanie z odtwarzacza Daisy

Aby uruchomić odtwarzacz Daisy należy:

Przejść do podmenu "media", odszukując go w menu program strzałkami lub naciskając literę "m" (punkty 1-3-4). Nacisnąć klawisz "Enter" na nazwie "Odtwarzacz Daisy" w podmenu "Media" Lub użyć klawisza skrótu "d (punkty 1-4-5)".

Zaraz po uruchomieniu odtwarzacza Daisy zostaną wyświetlone wszystkie dostępne w urządzeniu dyski (nie zależnie od tego czy na danym dysku znajdują się jakiekolwiek pliki w formacie Daisy czy też nie).

Po liście dostępnych dysków można się poruszać za pomocą klawiszy "Odstęp-4" i "Odstęp-1", a otwierać dyski zawierające pliki Daisy przez naciśnięcie klawisza "Enter" na nazwie dysku.

Po otwarciu dysku zobaczymy listę znajdujących się na nim dostępnych plików i folderów, oraz każdy znajdujący się na tym dysku tytuł pliku DAISY, który był już wcześniej otwarty. Po odnalezieniu folderu zawierającego pliki Daisy, który ma zostać odtworzony należy zaznaczyć go naciskając klawisz "Odstęp".

Następnie nacisnąć klawisz "Enter", aby rozpocząć odtwarzanie.

Odtwarzacz Daisy wyświetla wszystkie foldery znajdujące się na dysku a nawigowanie pomiędzy nimi jest rozwiązane w ten sam sposób, co w menedżerze plików. Jeżeli w danym folderze znajduje się tylko jeden plik typu Daisy, to jego odtwarzanie rozpocznie się automatycznie po wejściu do folderu i wyświetleniu tytułu.

Odtwarzanie pliku typu Daisy można rozpocząć naciskając Enter na jego nazwie klawisz "Enter" po odnalezieniu tej nazwy na liście plików za pomocą klawiszy "Odstęp-1" Odstęp-4". Jeżeli rozpoczynamy odtwarzanie pliku, który był już wcześniej odsłuchiwany, to możliwe jest rozpoczęcie słuchania od miejsca, w którym zostało ono przerwane ostatnim razem. Aby przerwać odtwarzanie należy nacisnąć klawisz "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)" co spowoduje wyświetlenie okna z dwoma możliwościami do wyboru "tak" oraz "nie". Wyboru jednej z nich można dokonać za pomocą klawiszy "Odstęp" lub "Backspace".

Menu odtwarzacza Daisy można aktywować naciskając "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" lub klawisz "F2" gdy odtwarzacz DAISY jest włączony. W menu znajdują się takie pozycje jak: plik, dokument, zakładka oraz nagłówek. Pomiędzy elementami menu poruszać się można za pomocą klawiszy "Odstęp-1" i "Odstęp-4" a włączenie danego elementu następuje przez naciśnięcie klawisza "Enter" w momencie, gdy element jest zaznaczony.

Odtwarzacz DAISY zawiera również różne listy i okna dialogowe. Użyj przycisków "Odstęp-1" i "Odstęp-4" lub klawiszy przewijania w górę iw dół, aby poruszać się po menu, ustawieniach lub listach plików. Użyj "Odstęp-4-5" i "Odstęp-1-2" lub "F3" i "Odstęp-F3" do przemieszczania się pomiędzy kontrolkami w oknie dialogowym. W tej instrukcji będziemy odnosić się do używania "F3" i "Odstęp-F3" lub po prostu "Tab". Jednak w takich przypadkach można również użyć "Odstęp-4-5" i "Odstęp-1-2". Naciśnij "Enter", aby wykonać wybraną akcję.

Gdy uruchomimy odtwarzacz Daisy znajdziemy w jego oknie cztery elementy kontrolne:

Nagłówek

Informacje

Odtwarzanie

Pauza

Odtwarzanie można rozpocząć lub wstrzymać gdy na linijce brajlowskiej jest widoczny dowolny element kontrolny w oknie odtwarzacza. Wystarczy nacisnąć klawisz "Odstęp".

7.3.2 Menu Plik

Elementami menu "plik" są:

- 1) Otwórz plik Daisy (Odstęp-enter-o)
- 2) Ustawienia głosu (Odstęp-enter-s) tu możemy zmienić parametry głosu (szybkość, wysokość czy głośność)
- 3) Informacje o książce (Odstęp-Enter-i) pokazuje informacje o aktualnie czytanej książce.
- 4) Wyjście (Odstęp-z) zamyka odtwarzacz Daisy.

7.3.3 Przejdź

- Odtwarzanie/pauza (spacja) wstrzymuje i wznawia odtwarzanie. Można również użyć przycisku "Play".
- 2) Poprzednia strona: (U) (punkty 1-2-6). Przenosi fokus o jedną stronę wstecz.
- 3) Następna strona: (D) (punkty 3-4-5). Przenosi fokus do przodu o jedną stronę.
- 4) Idź do strony: (G) "Odstęp-Enter-G". Wprowadź numer strony, do której chcesz przejść.
- 5) Poprzedni: (H) (punkt 3". Przenosi fokus o wybrany element wstecz.
- 6) Następny: (L) "punkt 6". Przenosi fokus o wybrany element wprzód.
- 7) Poprzedni element (punkty 2-3". Wybór wstecz elementu do przejścia.
- 8) Następny element (punkty 5-6). Wybór następnego elementu do przejścia.

7.3.4 Zakładka

- 1) Wstawianie zakładki (m) (Odstęp-enter-m)
- 2) Przejście do zakładki (j) (Odstęp-enter-j) przechodzi do najbliższej zakładki wstecz.
- 3) Usuwanie zakładki (d) (Odstęp-enter-d) usuwa najbliższą zakładkę przed fokusem.

7.3.5 Nagłówek

- 1) Lista nagłówków (I) "Odstęp-Enter-h" tworzy listę nagłówków w czytanej książce.
- 2) Skanuj następny nagłówek (n) "Odstęp-Enter-n). Przejdź do następnego dostępnego nagłówka.
- Przeczytaj bieżący nagłówek: (W) "Odstęp-Enter-w". Przeczytaj nagłówek aktualnie czytanego tekstu.
- 4) Pierwszy nagłówek: (T) "punkty 1-3". Przejdź do pierwszego nagłówka.
- 5) Ostatni nagłówek: (B) "punkty 4-6". Przejdź do ostatniego nagłówka książki.
- 6) Znajdź: (F) "Odstęp-F". Wyszukaj tekst.
- 7) Znajdź ponownie: (R) "Odstęp-Enter-F". Znajdź następne wystąpienie szukanego ciągu określonego w oknie "Znajdź".

7.3.6 <u>Notki</u>

- 1) Wstaw notatkę: (M) "Odstęp-Backspace-M". Wstaw adnotację.
- 2) Odczytaj notatkę: (R) "Odstęp-Backspace-R". Przeczytaj bieżącą notatkę.
- 3) Poprzednia notatka: (P) "Odstęp-Backspace-P". Wróć o jedną notatkę.
- 4) Następna notatka: (N) "Odstęp-Backspace-N". Przejdź do następnej notatki.
- 5) Usuń notatkę: (D) "Odstęp-Backspace-D". Usuń bieżącą notatkę.

8 Organizer

W podmenu "Organizer" Braille Sense Polaris umieszczono elementy typowe dla tradycyjnego lub elektronicznego organizera. Znajdziemy tu: "Książkę adresową", i "Terminarz".

Aby otworzyć podmenu "Organizer" należy odszukać go w menu program używając klawiszy strzałek (Odstęp-1 lub Odstęp-4) lub nacisnąć literę "m" (punkty 1-3-4).

8.1 Książka adresowa

"Książka Adresowa" to program umożliwiający zarządzanie informacjami o adresach oraz informacjami takimi jak: nazwiska, nazwy firm, czy adresy domowe. Możesz także zsynchronizować swoje kontakty z kontem Google w obszarze Konta w menu Ustawienia wszystkich aplikacji

Aby uruchomić książkę adresową z menu "program" należy nacisnąć literę "o (punkty 1-3-5)", aby przejść do podmenu "organizer", następnie nacisnąć literę "a (punkt 1)".

przy uruchomieniu książki adresowej zostanie otwarte okno dialogowe wyszukiwania adresu.

Do wygodnego przeglądania zawartości książki adresowej oraz korzystania ze wszystkich jej funkcji może nam posłużyć menu. "książki adresowej" korzystając z klawisza "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" lub "F2".

8.1.1 Używanie funkcji "dodaj adres"

Aby użyć funkcji "dodaj adres" należy:

Aktywować menu książki adresowej naciskając "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" lub klawisz "F2",

przejść do pozycji "dodaj adres" i nacisnąć klawisz "Enter".

Okno "Dodaj adres" składa się z 22 pól, przycisków "potwierdź" oraz "Anuluj". Pomiędzy polami do wprowadzania danych, polem "Notatka" oraz przyciskami "potwierdź" i "Anuluj" przechodzimy używając klawiszy "Tab (Odstęp-4-5)" lub "Shift-Tab (Odstęp-1-2)" lub klawisza "F3".

Pomiędzy 22 polami do wprowadzania danych można się poruszać za pomocą strzałki w górę (Odstęp-1) lub strzałki w dół (Odstęp-4) lub za pomocą klawiszy przewijania.

W każdym polu należy wprowadzić dane. Nie ma konieczności wypełniania wszystkich pól.

Aby zapisać rekord należy przejść do przycisku "potwierdź", a następnie nacisnąć klawisz "Enter". Rekord można również zapisać naciskając klawisz "Enter" lub korzystając z gorącego klawisza "Backspace-o ("bs-o" punkty 1-3-5)".

Jeżeli nie chcemy zapisać rekordu należy przejść do przycisku "Anuluj" i nacisnąć "Enter".

Do wprowadzania numerów telefonicznych można użyć brajla komputerowego (bez znaku liczby) lub zwykłego brajla (z lub bez znaku liczby). Aby w numerze telefonu wpisać znak (-) myślnika rozdzielającego cyfry w numerze telefonicznym (np. 000-00-00) można użyć spacji lub punktów 3-6. Jeżeli łącznie z numerem telefonu chcemy zapisać razem numer wewnętrzny można to zrobić w jednym polu używając znaku przecinka jak w numerze: "000-00-00,100".Korzystając z tego sposobu zapisu można, posługując się brajlem komputerowym, użyć punktu 6 jako znaku przecinka lub, gdy posługujemy się brajlem standardowym, punktu 2.

Gdy wprowadzamy adres strony domowej lub poczty elektronicznej należy to robić używając brajla komputerowego. W przypadku polskich użytkowników oznacza to konieczność wprowadzania znaków takich jak "@" ".", "/", zgodnie z polską tablicą brajla ośmiopunktowego

Gdy już dane kontaktu zostały wprowadzone można przenieść się do pola "notatka". W polu tym można wpisać wiele linii tekstu. Chcąc rozpocząć nową linię tekstu w tym polu należy nacisnąć klawisz "Enter" Gdy zakończyliśmy wprowadzanie informacji do rekordu należy użyć klawisza "Tab(Odstęp-4-5)" by przejść do przycisku "potwierdź a następnie nacisnąć klawisz "Enter". Wówczas rekord zostanie zapisany.

8.1.2 Ustaw pola adresu

Funkcja ta pozwala wybrać, które z 22 pól mają być pokazywane podczas wprowadzania informacji adresowych. Rekord składa się z 22 pól, ale może być tak, że nie będziemy chcieli używać ich wszystkich. Użycie tej funkcji umożliwia wybranie tylko tych pól, których chcemy używać.

Aby użyć tej funkcji należy przejść do pozycji "ustaw pola wprowadzania adresu" i nacisnąć klawisz "Enter.

Funkcję można także wywołać korzystając ze skrótu klawiszowego "o (punkty 1-3-5)" (działa tylko w menu książki adresowej) lub używając w oknie wprowadzania adresu gorącego klawisza "Enter-o (punkty 1-3-5)".

Po prawej stronie każdej z nazw pola wyświetlany jest jego status: "używane" lub "nieużywane". Domyślnym stanem pola jest "używane". Aby to zmienić należy nacisnąć klawisz "Odstęp".

Gdy już ustawiliśmy status pól do wprowadzania adresu zgodnie z naszymi potrzebami możemy przejść do przycisku "potwierdź" lub "Anuluj" a następnie nacisnąć klawisz "Enter"

Aby zapisać dokonane ustawienia bez konieczności przechodzenia do przycisku "potwierdź" należy użyć "Odstęp-Backspace-o (punkty 1-3-5)". Użycie klawisza skrótu "Backspace-c(punkty 1-4)" spowoduje anulowanie dokonanych zmian. Innym sposobem anulowania zmian jest skorzystanie z kombinacji klawiszy "Odstęp-e (punkty 1-5)" lub "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)".

8.1.3 Wyszukiwanie adresów

Funkcja "wyszukaj adres" jest otwierana automatycznie w chwili gdy uruchamiamy książkę adresową. Jeżeli chcemy użyć funkcji "wyszukaj adres", można to zrobić wybierając ją z menu i naciskając klawisz "Enter" lub skorzystać z gorącego klawisza "Enter-s (punkty 2-3-4)".

Jeżeli naciśniemy klawisz "Enter" nie wpisawszy uprzednio żadnego tekstu i wyświetlanym polem jest "nazwisko", to będzie możliwe przejrzenie wszystkich rekordów zapisanych w książce adresowej.

Jeśli chcemy wyszukać według innego kryterium, należy ustawić się na właściwym polu i nacisnąć "Enter".

Do poruszania się pomiędzy poszczególnymi polami i rekordami służą typowe kombinacje klawiszy, jakich używamy przy poruszaniu się po tekście.

Podczas wpisywania poszukiwanego tekstu nie trzeba wpisywać go dokładnie tak jak został wprowadzony do książki adresowej. Przykładowo chcąc odnaleźć informacje na temat Edwarda do pola

"imię?" w oknie dialogowym "wyszukaj adres" wystarczy wpisać "ed". Wówczas zostaną wyświetlone wszystkie rekordy zawierające w polu imienia "ed". Może to być Edward, Edwin, Edyta itd.

8.1.4 Ustawianie pól przeszukiwania adresu

Funkcja ta pozwala wybrać pola rekordu , które chcemy przeszukiwać. Otwieramy menu, i wyszukujemy w nim "ustawianie pól przeszukiwania adresu". Zatwierdzamy naciskając "Enter".

Zostaną wyświetlone wszystkie pola. Teraz możemy "Spacją" odznaczyć wybrane pola, aby nie były przeszukiwane.

8.1.5 <u>Tworzenie kopii bezpieczeństwa i przywracanie listy adresowej</u>

Jeśli wykonamy twardy reset lub bateria zostanie rozładowana wszystkie dane w "Menedżerze adresów" zostaną utracone. Dlatego bardzo ważne jest, aby tworzyć plik kopii zapasowej po każdej zmianie listy adresowej. Z menu należy wybrać "Utwórz kopię zapasową" lub nacisnąć "Odstęp-Enter-U" z dowolnego miejsca w Książce adresowej.

Jeśli jest już plik kopii zapasowej, pojawi się komunikat: "Plik kopii zapasowej już istnieje. Czy utworzyć ponownie? Tak". Jeśli wprowadzono zmiany w liście adresów, należy nacisnąć "Enter", aby utworzyć nowy plik kopii zapasowej. Aby zachować poprzedni plik kopii zapasowej należy nacisnąć "Odstęp-4", aby przejść do "Nie" i nacisnąć "Enter". Po utworzeniu pliku kopii zapasowej książki adresowej pojawi się nowy plik kopii zapasowej w folderze bazy danych na dysku Flash.

Aby przywrócić listę adresów po twardym resecie, należy z menu wybrać "Przywróć z kopii zapasowej " lub nacisnąć "Odstęp-Enter-R" z dowolnego miejsca w Książce adresowej.

Jeśli jest już lista adresów, usłyszymy komunikat: "lista adresów już istnieje. Co mam zrobić? Dołącz". Jeśli naciśniemy "Enter", lista adresów kopii zapasowych zostanie dołączona do aktualnej listy adresów. Jeśli naciśniemy "Spację", usłyszymy "zastąp". Po naciśnięciu "Enter" będzie przywrócona lista z kopii zapasowej.

Możemy automatycznie wykonać kopię zapasową listy adresów korzystając z funkcji "Ustaw opcje tworzenia kopii zapasowych". Należy wybrać "Ustaw opcje tworzenia kopii zapasowych" z menu lub nacisnąć "Odstęp-Enter-E".

"Tryb kopii zapasowej" ma trzy przyciski opcji: "Zawsze zapisuj podczas zamykania", "Ręczne zapisywanie kopii zapasowej" i "Zapytaj o zapisanie zmian podczas zamykania". Wybieramy Spacją lub Backspace, wybór zatwierdzamy naciskając "Enter".

8.1.6 Import oraz Eksport CSV

"CSV" to skrót od "Comma Separated Value" (Wartości oddzielone przecinkiem). Pliki typu CSV są wykorzystywane do zapisywania cyfrowego struktury danych. Tego typu pliki są stosowane w plikach zawierających dane o kontaktach programu Microsoft Outlook oraz w niektórych telefonach komórkowych.

W książce adresowej Braille Sense Polaris,

"Import z CSV" pozwala na odczytanie danych z pliku CSV do książki adresowej.

"Eksport do CSV" pozwala na zapisanie danych z książki adresowej w pliku CSV.

Aby uruchomić import danych CSV należy Otworzyć menu Książki Adresowej, przejść do "Import z CSV" i wcisnąć Enter lub nacisnąć gorący klawisz "Odstęp-Backspace-i.

Używając standardowej nawigacji należy odnaleźć plik .csv i nacisnąć "Enter".

Po zaimportowaniu pliku CSV, wyświetlone zostanie: "Ostatnia nazwa: puste 1/xx".

Aby dodać plik CSV do Książki Adresowej:

W liście "Ostatnia nazwa: nieużyta 1/xx" wciskamy "Odstęp-1" lub "Odstęp-4" aby przejść do pola CSV, które chcemy zaimportować. Na przykład mamy 5 pól: "Imię", "Nazwa firmy", "tytuł", "Adres firmy" oraz "kod pocztowy". Wtedy podana będzie "Ostatnia nazwa: puste 1/6". Gdy chcemy zaimportować wartość pola "Imię" wciskamy "Odtęp-4" i przechodzimy do "Imię". Wtedy na linijce i na LCD zobaczymy: "Ostatnia nazwa: Imię 2/6".

Wciskając "Tab (Odstęp-4-5)" przechodzimy do innych pól. Pole wyboru "Pozwól na pola w pierwszym rekordzie" pozwala na import pól pierwszego rekordu pliku CSV. Stan tej opcji zmieniamy odstępem.

8.1.7 Eksportowanie do CSV

Aby wyeksportować książkę adresową do pliku .csv należy odnaleźć w menu tę funkcję i nacisnąć "Enter". Teraz wpisujemy nazwę pliku i naciskamy "Enter". Jeśli chcemy zmienić miejsce zapisania pliku, używamy standardowej nawigacji po plikach i folderach.

8.1.8 Edytowanie usuwanie i zapamiętywanie adresów

Aby zmodyfikować zawartość pola należy odnaleźć żądany adres a następnie, przejść do pola, które chcemy zmienić. Teraz należy wywołać menu, wybrać z niego polecenie "modyfikuj adres" i nacisnąć "Enter". Można też nacisnąć kombinację klawiszy "Odstęp-Enter-m Po wprowadzeniu nowej informacji do pola należy nacisnąć klawisz "Enter". Informacje zostaną zapisane a Braille Sense Polaris powróci do pierwszego pola rekordu w oknie "wyszukaj adres".

Aby usunąć rekord, który właśnie czytamy należy:

W menu książki adresowej wybrać polecenie "skasuj adres" i nacisnąć klawisz "Enter" lub nacisnąć kombinację "Odstęp-d.

Aby skasować więcej niż jeden rekord jednocześnie należy spacją zaznaczyć rekordy, które chcemy skasować i użyć polecenia "usuń".

Aby zaznaczyć rekord, który ma zostać usunięty należy nacisnąć spację, gdy jest on wyświetlany. Zaznaczone rekordy można usunąć naciskając klawisz "kasuj" ("Enter-d (punkty 1-4-5)"). Jeżeli na zaznaczonym rekordzie naciśniemy ponownie spację, to zaznaczenie zostanie usunięte. Po lewej stronie pierwszego pola ("nazwisko?") każdego zaznaczonego rekordu zostanie wyświetlony znak "*", a Braille Sense Polaris powie "wybrany". Jeżeli poprzez ponowne naciśnięcie "odstępu" odznaczymy wyselekcjonowany rekord znak gwiazdki "*" zniknie a Braille Sense Polaris powie "nie wybrany".

Jeżeli chcemy usunąć wszystkie rekordy z książki adresowej należy w menu książki adresowej wybrać polecenie "zaznacz wszystko" i nacisnąć "Enter". Następnie nacisnąć "Odstęp-d".

Aby zapisać wybrane rekordy do pliku należy "Spacją" zaznaczyć rekordy, następnie z menu książki adresowej, wybrać polecenie "zapisz adresy do pliku" i nacisnąć "Enter" lub nacisnąć "Enter-t". Pojawi się okno dialogowe "zapisz plik" a program poprosi nas o podanie nazwy i wybór formatu pliku.

8.1.9 Synchronizowanie kontaktów

Kontakty wprowadzone lub zaimportowane do systemu Polaris mogą być synchronizowane z kontem Google, a więc także z innymi kontami synchronizowanymi z kontem Google.

Możesz ustawić preferencje synchronizacji w Ustawieniach systemowych Androida, w sekcji Konta, a następnie w Google. Wszystkie twoje konta Google są wymienione i oznaczone, czy synchronizacja jest włączona. Naciśnij klawisz Enter, aby otworzyć okno dialogowe, w którym możesz wybrać elementy, które chcesz zsynchronizować. Jeśli zdecydujesz się zsynchronizować kontakty, zostaną one automatycznie zsynchronizowane po wprowadzeniu zmian. Możesz także ręcznie "Synchronizuj teraz" w menu Więcej opcji w oknie dialogowym Konta.

Uwaga: jeśli wprowadzisz zbyt wiele zmian, na przykład podczas importowania pliku CSV lub synchronizacji wielu nowych kontaktów, może pojawić się komunikat "Błędy synchronizacji". W takim przypadku naciśnij Spację-1-2-3-4-5-6, aby otworzyć Odcień powiadomień, i naciśnij Enter, aby otworzyć błąd. Stamtąd otrzymasz opcje, jak chcesz obsługiwać błędy.

8.2 <u>Terminarz</u>

8.2.1 <u>Wprowadzenie</u>

terminarz jest programem służącym do zarządzania ważnymi informacjami o umówionych spotkaniach, rocznicach i zdarzeniach. Ponad to terminarz może w wybranym przez użytkownika czasie poinformować go o umówionych spotkaniach. terminarz można włączyć z dowolnego miejsca, naciskając "F1-s".

Dwa główne okna dialogowe terminarza to dodaj wydarzenie" oraz "znajdź wydarzenie". W oknie dialogowym "dodaj wydarzenie" można wprowadzić informacje o nowym wydarzeniu. Okno "znajdź wydarzenie" służy do odnajdywania informacji o wybranym wydarzeniach zapisanych w Braille Sense Polaris. W oknie tym można także usuwać lub modyfikować zapisane informacje.

Po otwarciu terminarza znajdujemy się w oknie "Znajdź wydarzenie". Tu możemy wybrać datę poszukiwanego wpisu. Domyślnie ustawiono datę bieżącą.

Uwaga. Do poprawnego działania Terminarza konieczne jest poprawne ustawienie daty i czasu. Więcej o tym można przeczytać w rozdziale 3.1.

Aby dodać nowe wydarzenie, należy wybrać opcję "dodaj" z Menu, lub nacisnąć "Odstęp-Enter-i"

W oknie dialogowym "dodaj wydarzenie" znajduje się kilka pól do wprowadzania informacji oraz przyciski "Potwierdź" i "Anuluj". Przemieszczamy się między nimi używając "Tab lub "Shift-Tab". W polach "temat" i "notatka" można wpisywać tekst, natomiast w polach "data rozpoczęcia spotkania", "data zakończenia spotkania", "czas rozpoczęcia spotkania", "czas zakończenia spotkania" można wpisać odpowiednio datę lub czas albo wybrać je za pomocą skrótów klawiszowych.

Gdy otworzymy okno dialogowe "dodaj wydarzenie" pierwszym wyświetlonym polem edycji będzie "data rozpoczęcia wydarzenia". Domyślnie wpisaną w tym polu datą jest bieżąca data, którą można zmienić. Jeżeli chcemy użyć tej właśnie daty należy nacisnąć klawisz "Tab (Odstęp-4-5) i przejść w ten sposób do następnego pola. Jeżeli chcemy zmienić datę należy wprowadzać ją w formacie miesiąc, dzień, rok. Patrz rozdział "ustawianie daty i czasu". Gdy już wprowadziliśmy datę rozpoczęcia spotkania należy za pomocą klawisza "Tab (Odstęp-4-5)" przejść do następnego pola. Jeśli po wypełnieniu pola "data

rozpoczęcia spotkania" przypadkiem naciśniemy klawisz "Enter", to pojawi się komunikat: "błąd wprowadzania danych" a kursor zostanie przeniesiony do pola "temat".

Drugim polem jest pole "czas rozpoczęcia wydarzenia". Domyślnie w polu tym wyświetlana jest bieżąca godzina. Jeżeli format wyświetlania czasu ustawiono na dwunastogodzinny, to taki format będzie używany w polu "czas rozpoczęcia spotkania".

Kolejne pole to "data zakończenia wydarzenia". Domyślną datą jest data dzisiejsza. Jeżeli chcemy użyć tej daty wystarczy skorzystać z klawisza "Tab" i przejść do następnego pola. Jeśli chcemy wprowadzić w tym polu inną datę, to należy to zrobić używając formatu miesiąc dzień rok.

Kolejne pole to "czas zakończenia wydarzenia". Domyślnie ustawiono czas rozpoczęcia wydarzenia. Jeżeli chcemy to zmienić wpisujemy czas tak, jak w polu "czas rozpoczęcia wydarzenia".

Pole "temat" jest piątym polem w oknie "dodaj wydarzenie". W polu tym wpisujemy temat spotkania. Jeśli pole to pozostawimy pustym zapisanie rekordu w terminarzu będzie niemożliwe. Gdy po wpisaniu tematu naciśniemy klawisz "Enter" rekord zostanie zapisany. Pola "lokalizacja" i "notatka" pozostaną puste a w polu alarmu zostanie użyta wartość domyślna. Aby przejść do następnego pola należy nacisnąć klawisz "Tab".

W polu "lokalizacja" można wpisać miejsce spotkania. Naciśnij Enter aby zapisać rekord lub "Tab" by przejść do następnego pola.

W polu "notatka" można zapisać szczegółowe informacje dotyczące spotkania. W polu tym można wpisać więcej niż jedną linię. Można korzystać z większości poleceń, których używa się w edytorze tekstu. Aby wprowadzać informacje od nowej linii należy nacisnąć klawisz "Enter". Jeżeli chcemy możemy pole to pozostawić niewypełnione. Po zakończeniu wpisywania można, naciskając "Tab" przejść do następnego pola, którym jest "czas alarmu".

Funkcja "czas alarmu" pozwala na ustawienie czasu, w którym użytkownik Braille Sense Polaris zostanie poinformowany o ustawionym terminie/spotkaniu. Alarm jest ustawiany w odniesieniu do czasu wydarzenia. Np.: użytkownik może chcieć, aby alarm zabrzmiał 30 minut przed wydarzeniem po to, by się nie spóźnić. Domyślnie "czas alarmu" jest ustawiony na czas rozpoczęcia spotkania. Czas, o którym tu mowa, można ustawiać tak samo, jak czas spotkania/wydarzenia. Jeżeli nie chcemy ustawiać alarmu to należy nacisnąć "Odstęp-1". Wtedy pojawi się komunikat: "alarm wyłączony". Gdy czas alarmu został ustawiony zapisujemy wydarzenie naciskając "Enter".

w terminarzu naciskając klawisz "Enter" lub klawisz "Tab (Odstęp-4-5)" by przejść do przycisku "potwierdź a następnie klawisz "Enter". Jeżeli ustawiono alarm dla wydarzenia to zostanie on włączony zgodnie z tym, jak go ustawiliśmy nawet wtedy, gdy Braille Sense Polaris jest wyłączony. Aby wyłączyć alarm podczas dzwonienia należy nacisnąć "Backspace-Enter".

8.2.2 Ustawianie wydarzeń powtarzalnych

Możemy wykorzystać tę opcję gdy wydarzenie powtarza się okresowo. Gdy odznaczymy to pole wyboru wydarzenie zostanie zaplanowane jako jednorazowe. Zaznaczenie lub odznaczenie tego pola wyboru następuje po naciśnięciu klawisza "Odstęp". Aby zapisać naciśnijmy "Enter" lub używając "Tab" przejść do przycisku "Zatwierdź.

Jeżeli wydarzenie się powtarza to po zaznaczeniu omawianego pola wyboru naciśnijmy klawisz "Tab "Enter", aby przejść do pola listy rozwijanej gdzie wybierzemy sposób powtarzania wydarzenia. Dostępne opcje to powtarzanie: codziennie, raz w tygodniu, co miesiąc lub raz do roku.

Gdy wybierzemy "codziennie" to wciśnięcie tabulatora (Odstęp 4-5) przeniesie punkt uwagi do pola edycji "interwał dziennego powtarzania". Tu możemy wprowadzić liczbę dni w zakresie 1 do 999. Jeśli wprowadzimy 1 to powtarzanie będzie zachodzić codziennie, jeśli 2, to będzie ono zachodzić co drugi dzień. Trzeba jednak zwracać uwagę na to, że długość wydarzenia nie może być większa niż interwał powtarzania. Regułę tę stosuje się także do powtarzania co tydzień, miesiąc lub rok. Gdy po ustawieniu interwału powtarzania naciśniemy klawisz "Tab (Odstęp-4-5)" pojawi się pole wyboru "data zakończenia powtarzania". Domyślnie jest ono odznaczone, co oznacza, że data zakończenia powtarzania nie została ustalona. Jeżeli naciskając klawisz "Odstęp" zaznaczymy to pole wyboru a następnie naciśniemy klawisz "Tab (Odstęp-4-5)", to przejdziemy do pola edycji listy rozwijanej, w którym należy wprowadzić datę zakończenia powtarzania. Gdy data jest już ustawiona przechodzimy naciskając "Tab" do przycisku "potwierdź i naciskamy "Enter".

Gdy już ustawiliśmy powtarzanie na co tydzień, naciśnijmy "Tab" by przejść do pola edycji interwału powtarzania. Tutaj możemy ustawić po ilu tygodniach spotkanie/wydarzenie zostanie powtórzone. Wartość interwału powtarzania jest liczbą z przedziału od 1 do 999. Gdy ustawimy ją na 1 to wydarzenie będzie powtarzane co tydzień a gdy ustawimy ją na 2 to będzie się ono powtarzać co dwa tygodnie.

Gdy naciśniemy klawisz "Tab (Odstęp-4-5) kursor zostanie przeniesiony do pola listy, służącego do ustawienia dnia tygodnia, w którym zdarzenie ma być powtarzane. Pomiędzy elementami listy możemy się przemieszczać za pomocą klawiszy "Odstęp-1" lub "Odstęp-4" a wybór zaznaczamy lub odznaczamy używając klawisza "Odstęp". Możemy zaznaczyć więcej niż jeden dzień tygodnia. Jeśli nie dokonamy żadnego wyboru to parametr ustawiany w tym polu będzie ustawiony na bieżący dzień tygodnia. Po wybraniu dni tygodnia, w które zdarzenia mają być powtarzane naciskamy klawisz "Tab (Odstęp-4-5)". Kursor zostanie przeniesiony do pola wyboru "Ustaw datę zakończenia powtarzania".

Gdy naciśniemy klawisz "Tab (Odstęp-4-5)" ustawiwszy uprzednio interwał powtarzania na "co miesiąc" kursor zostanie przeniesiony do pola listy rozwijanej "typ powtarzania". Dostępne tutaj opcje to data lub dzień tygodnia. Jeśli chcemy aby termin spotkania był powtarzany danego dnia miesiąca to musimy ustawić datę jako typ powtarzania. Na przykład jeśli chcemy aby siedemnastego każdego miesiąca lub co drugi miesiąc odbywało się zaplanowane spotkanie to ustalamy

typ data. Jeśli natomiast chcielibyśmy aby zaplanowane spotkanie odbywało się w każdą środę drugiego tygodnia miesiąca to wybieramy typ "dzień tygodnia".

8.2.3 Znajdź wydarzenie

Gdy uruchamiamy "terminarz" pierwszym oknem będzie okno "znajdź wydarzenie". Można je także otworzyć w oknie "dodaj wydarzenie" używając polecenia "znajdź wydarzenie". naciskając "Odstęp-Enter-s".

Mamy dwie możliwości przeszukiwania terminarza. Można szukać według tematu lub według terminu wydarzenia. Aby zmienić tryb wyszukiwania należy nacisnąć "Odstęp-Enter-f". Za każdym razem, gdy będziemy przełączać się między trybami przeszukiwania usłyszymy odpowiednio komunikat: "tryb

przeszukiwania? Data" lub "tryb przeszukiwania? Temat" i tryb przeszukiwania zostanie stosownie zmieniony. Ostatnie ustawienie trybu przeszukiwania zostanie zapisane przy zamykaniu terminarza. Zatem, gdy ponownie uruchomimy terminarz i będziemy w nim czegoś szukać wyświetlony zostanie ostatnio używany tryb przeszukiwania.

Gdy uruchomimy szukanie według daty, Braille Sense Polaris powie: "znajdź datę? A następnie usłyszymy bieżącą datę. Jeśli w tym miejscu naciśniemy klawisz "Enter" wyświetlone zostaną wszystkie pozycje terminarza zapisane na dzień dzisiejszy. Jeżeli chcemy odnaleźć listę zaplanowanych na inny dzień zadań/spotkań/terminów można w tym miejscu wprowadzić datę w formacie "mm/d/rrrr".

Gdy uruchomimy przeszukiwanie według tematu Braille Sense Polaris powie: "poszukiwanie tematu? Wprowadź szukane słowa kluczowe". Po wprowadzeniu słów kluczowych i naciśnięciu klawisza "Enter" zostanie wyświetlona lista wszystkich zapisanych w terminarzu pozycji, które w polu "temat" mają poszukiwane słowa kluczowe". Jeżeli naciśniemy klawisz "Enter" nie wprowadzając żadnych słów kluczowych w polu edycji "szukaj tematu?" to Braille Sense Polaris wyświetli całą listę wydarzeń, które zapisaliśmy w terminarzu. Aby przejść do poprzedniego/następnego elementu z listy zadań należy nacisnąć odpowiednio "Odstęp-1/"Odstęp-4". Naciśnięcie kombinacji klawiszowej "Odstęp-1-3" przeniesie kursor do pierwszej pozycji z listy zadań, zaś kombinacji "Odstęp-4-6" przeniesie kursor do ostatniej pozycji z tej listy.

W przypadku wydarzeń powtarzalnych lub takich, które trwają dłużej niż jeden dzień, jeżeli przeszukujemy terminarz według tematu, na liście zostanie wyświetlony tylko dzień, w którym zadanie się rozpoczyna. Np.: jeżeli zaplanowaliśmy coś na pierwszego stycznia 2008 i ustaliliśmy, że zadanie to ma być powtarzane każdego pierwszego dnia miesiąca to, jeśli przeszukujemy terminarz według tematu, na naszej liście zostanie wyświetlone jedynie zadanie z pierwszego stycznia 2008.

Chcąc zapoznać się ze szczegółami dotyczącymi dowolnego zadania znajdującego się na wyświetlanej liście wystarczy nacisnąć klawisz Enter gdy jest ono wyświetlane na linijce brajlowskiej. Aby, po zapoznaniu się ze szczegółami dotyczącymi wybranej pozycji z listy, wrócić do listy zadań należy nacisnąć "Odstęp-e (punkty 1-5)". Aby rozpocząć wyszukiwanie nowego tematu należy nacisnąć "Tab (Odstęp-4-5)" i w ten sposób przejść od listy znalezionych zadań do pola edycji "szukaj tematu".

8.2.4 Modyfikuj plan

Można zmienić informacje dotyczące zaplanowanego zadania. Aby to zrobić należy:

Na liście wyników wyszukiwania odnaleźć pozycję, którą chcemy zmodyfikować.

Nacisnąć gorący klawisz "Enter-m (punkty 1-3-4)" lub aktywować menu i znalaziszy w nim polecenie "zmodyfikuj plan", nacisnąć klawisz "Enter". Jeżeli modyfikowane zadanie ma charakter powtarzalny to wyświetlony zostanie komunikat: "zadanie powtarzalne? Typ?". Tutaj decydujemy czy zmiana ma dotyczyć jednego dnia, czy też zmieniony ma być sposób powtarzania zdarzenia w przyszłości. Jeżeli wybierzemy bieżące wystąpienie to zmiany będą dotyczyć jedynie wybranej daty a zaplanowane w przyszłości dla tego zadania powtórzenia, nie będą modyfikowane. Jeżeli zaś wybierzemy serię to zmianie ulegnie cały sposób powtarzania zadania. Gdy w tym momencie wybierzemy przycisk "Anuluj" okno dialogowe "modyfikuj plan" nie zostanie ponownie otwarte a status zadania zostanie przywrócony do stanu z przed rozpoczęcia wprowadzania zmian. Omówione powyżej opcje można zmieniać naciskając klawisz "Odstęp lub "Backspace". Gdy już zdecydowaliśmy w jaki sposób chcemy zmienić okoliczności naszego zadania naciskamy klawisz "Enter", aby otworzyć okno dialogowe "modyfikuj plan". Okno to zawiera dokładnie te same elementy co omówione wcześniej okno dialogowe "dodaj plan" z tą tylko różnicą, że każde pole jest wypełnione zgodnie z pozycją, którą wybraliśmy do modyfikacji. Zmian we wszystkich polach można dokonywać w sposób opisany wcześniej. Jeśli zmienimy sposób powtarzania wydarzenia wszystkie okoliczności wystąpienia powtórzenia zadania, które modyfikujemy, zostaną zmienione zgodnie z nowymi ustawieniami. Gdy zakończymy wprowadzanie zmian informacja na liście wyników

8.2.5 Skasuj wydarzenie

Jeżeli chcemy skasować jakąś pozycję z listy zaplanowanych zadań to:

Odszukujemy tę pozycję na liście w oknie dialogowym "znajdź wydarzenie".

Otwieramy menu i znalazłszy w nim "Usuń" naciskamy klawisz "Enter".

Można także skorzystać wprost w oknie listy wyników wyszukiwania terminarza z gorącego klawisza "Odstęp-d (punkty 1-4-5).

Jeżeli zdarzenie ma charakter powtarzalny to zostanie wyświetlony komunikat "zdarzenie powtarzalne. Skasować typ?". W tym momencie podejmujemy decyzję czy skasowaniu ma ulec jedno wystąpienie zaplanowanego zadania czy też mają być skasowane wszystkie powtórzenia. Jeśli wybierzemy "bieżące wystąpienie" to skasowane zostanie tylko zadanie w dniu, który jest wyświetlany na liście. Gdy wybierzemy "serię" to skasowane zostaną wszystkie powtórzenia. Nie można jednocześnie skasować kilku pozycji z listy zaplanowanych zadań. Możliwe jest skasowanie tylko tego zadania, które jest właśnie wyświetlane na linijce brajlowskiej.

8.2.6 Drukuj wydarzenie

Aby wydrukować wydarzenie należy:

Znaleźć zaplanowane zadania, które chcemy wydrukować.

W menu odszukać polecenie drukuj wydarzenie i nacisnąć klawisz "Enter" lub z okna listy wyników wyszukiwania, nacisnąć gorący klawisz "Odstęp-p (punkty 1-2-3-4)". Braille Sense Polaris poprosi o podanie daty, od której ma być rozpoczęte drukowanie wybranych zadań. Domyślnie ustawioną datą jest tutaj bieżąca data. W tym miejscu można określić interesującą nas datę. Teraz, aby ustawić datę końcową drukowanego planu, należy nacisnąć klawisz "Tab (Odstęp-4-5)" i przejść do pola wprowadzania daty. Jeżeli teraz naciśniemy klawisz "Enter" lub "Tab (Odstęp-4-5)", to urządzenie poprosi o wybór typu drukarki. Wyborem domyślnym jest Drukarka brajlowska. Aby przełączać się między drukarką brajlowską, drukarką czarno drukową i przyciskiem "Anuluj" należy użyć klawisza "Odstęp". Gdy naciśniemy klawisz "Enter" na przycisku "Anuluj" drukowanie zostanie anulowane. Kiedy już wybraliśmy rodzaj drukarki należy nacisnąć klawisz "Enter" aby rozpocząć drukowanie. Zanim jednak to zrobimy " należy upewnić się czy drukarka jest prawidłowo podłączona do Braille Sense Polaris. Po zakończeniu drukowania urządzenie wyświetli listę znalezionych zdarzeń.

8.2.7 Zapisywanie zadań do pliku

Zdarzenia przechowywane w "terminarzu" mogą być zapisane jako dokument. W oknie wyników wyszukiwania planów można użyć gorącego klawisza "Enter-t lub wybrać z menu polecenie "zapisz wydarzenie jako plik" i nacisnąć klawisz "Enter".

8.2.8 Tworzenie kopii zapasowych i przywracanie terminów

Jeżeli będziemy zmuszeni wykonać twardy Reset lub bateria w naszym Braille Sense Polaris ulegnie wyczerpaniu, to wszystkie dane zapisane w terminarzu zostaną utracone. Dlatego jest rzeczą niezmiernie ważną, aby za każdym razem, gdy je zmieniamy, zrobić kopię zapasową naszego terminarza

Aby to zrobić należy wybrać z menu terminarza polecenie "utwórz kopię" i nacisnąć "Enter". Gorącym klawiszem do jego uruchomienia bez potrzeby aktywowania menu jest "Enter-u".

Jeżeli kopia zapasowa terminarza już istnieje to wyświetlony zostanie komunikat: "plik kopii zapasowej już istnieje zrobić kopię zapasową? Tak.". Jeżeli dokonaliśmy jakichkolwiek zmian w terminarzu, to naciskamy tutaj klawisz "Enter", aby utworzyć nowy plik kopii zapasowej. Jeżeli chcemy zachować stary plik kopii zapasowej, to naciskamy (Odstęp-4) aby przejść do przycisku "nie" a następnie naciskamy klawisz "Enter". Jeżeli plik kopii zapasowej istnieje a mimo to decydujemy się na utworzenie nowej kopii zapasowej to stary plik zostanie zachowany z rozszerzeniem BAK podczas gdy nowy otrzyma rozszerzenie DAT.

Aby po wykonaniu twardego resetu odzyskać nasz terminarz należy odnaleźć w menu polecenie "przywracanie z kopii zapasowej" i nacisnąć "Enter". Gorącym klawiszem jest "Enter-r".

Jeżeli uruchomimy polecenie "przywróć plan" a terminarz już istnieje, to zostanie wyświetlony komunikat: "terminarz już istnieje. Co mam zrobić? Dodać?". Jeżeli w tym miejscu naciśniemy klawisz "Enter", to do istniejącego już harmonogramu zostaną dodane wszystkie informacje zapisane w kopii zapasowej. Jeżeli klawisz "Enter" naciśniemy na opcji "zastąpić" (można do niej przejść w omawianym oknie dialogowym za pomocą klawisza (Odstęp-4), to terminarz zostanie przywrócony z kopii zapasowej. Dla przykładu, jeżeli terminarz zawiera zdarzenia z dni 1 - 3 a kopia zapasowa zawiera zdarzenia z dni 1 - 5, to dołączenie pliku kopii zapasowej do istniejącego harmonogramu utworzy plik zawierający 8 dni. W tym przypadku trzy dni w nowym harmonogramie będą zapisane podwójnie. Jeżeli wybierzemy funkcję "zastąp", to w nowym pliku harmonogramu znajdą się dni 1 - 5 z pliku kopii zapasowej a dni 1 - 3 z pierwotnego terminarza zostaną skasowane.

Istnieją dwa sposoby tworzenia kopii zapasowej terminarza. Pierwszy, ręczny polega na uruchomieniu funkcji "utwórz kopię zapasową planu" z menu terminarza, oraz drugi, automatyczny, gdy w oknie dialogowym "ustawienie opcji kopii" wybraliśmy automatyczne wykonywanie kopii zapasowej. Aby włączyć tę funkcje należy odnaleźć w menu polecenie "ustaw opcje kopii" i nacisnąć "Enter". Gorącym klawiszem jest "Enter-e".

Kiedy uruchomimy tę funkcje zostanie wyświetlone okno dialogowe "ustawienia opcji kopii", którego elementami są: przyciski opcji trybu kopii, przycisk "potwierdź" oraz przycisk "Anuluj". Aby poruszać się między tymi elementami należy używać klawisza "Tab (Odstęp-4-5)" lub "Shift-Tab (Odstęp-1-2)". Do przełączania przycisków opcji służą: "Odstęp-1", "Backspace", "Odstęp-4", albo "Odstęp".

Do wyboru mamy trzy sposoby robienia kopii zapasowej: "zawsze zrób kopię zmian przy wyjściu", "ręczna kopia" oraz "wyświetl zmiany kopii przy wyjściu".

Jeżeli wybierzemy "zawsze zrób kopię zmian przy wyjściu" nowy plik z kopią zapasową zostanie automatycznie utworzony za każdym razem, gdy dokonamy jakichkolwiek zmian w harmonogramach lub dodamy nowe pozycje do naszego planu.

Jeżeli wybierzemy "ręczna kopia" nowy plik kopi zapasowej nie zostanie utworzony nawet gdy zostaną wprowadzone jakieś zmiany w terminarzu. Po wybraniu tej opcji kopię zapasową można zrobić tylko ręcznie.

Jeżeli wybierzemy "wyświetl zmiany kopii przy wyjściu" to po wprowadzeniu zmian do terminarza w chwili, gdy będziemy chcieli zamknąć ten program, pojawi się pytanie "zapisać kopię? tak?". Jeżeli naciśniemy w tym miejscu klawisz "Enter", to nowa kopia zapasowa terminarza zostanie utworzona. Jeżeli naciśniemy "Odstęp-4" wskazując w ten sposób przycisk "nie" a następnie klawisz "Enter", to kopia zapasowa nie zostanie utworzona.

Zawsze można wybrać sposób tworzenia kopi zapasowej wybierając jeden z trzech przycisków opcji. Ustawienie domyślne to pytaj o dokonanie kopi zapasowej przy wyjściu.

8.2.9 <u>Ustawianie opcji alarmu</u>

Możesz otworzyć okno dialogowe "Ustaw opcje alarmu", naciskając "Enter-O" lub naciskając "Enter" w "Ustaw opcje alarmu" w menu. Pola opcji alarmu zawierają "typ echa", "Czas trwania alarmu", "Częstotliwość powtarzania alarmu" i "Powtarzanie". Możesz poruszać się między tymi polami, używając "Odstęp-1" lub "Odstęp-4".

Opcja "typ echa" pozwala ustawić rodzaj alarmu, którego chcesz użyć do powiadamiania o swojej wizycie: Wybierz jedną z kilku alarmów dźwiękowych, w tym plik multimedialny, radio FM lub 1 z 3 melodii alarmu. Możesz także wybrać wibracje lub obie (wszystkie). Naciśnij "Spacja", aby przełączać pomiędzy opcjami.

Możesz zmienić czas trwania dźwięku alarmu. Możesz ustawić tę opcję na wartość z zakresu od 5 do 600 sekund. Domyślna wartość jest ustawiona na 30 sekund.

Kiedy alarm się wyłączy, jeśli nie zatrzymasz go za pomocą "Backspace-Enter", Polaris będzie powiadamiać o spotkaniu po upływie określonego czasu. Opcja "Częstotliwość alarmu" pozwala zmienić ten interwał. Możesz ustawić wartość w dowolnym miejscu od 1 do 60 minut, wartość domyślna to 5 minut.

Pole "Powtórz" pozwala określić, ile razy alarm będzie wydawał dźwięk. Możesz ustawić wartość od 1 do 10 razy; wartość domyślna to 3.

Opcja "typ echa" pozwala ustawić rodzaj alarmu jaki chcemy ustawić dla powiadomienia swojego spotkania. Możemy wybrać jedną z pośród kilku dostępnych dźwięków w tym plik multimedialny lub radio FM, wibrację lub oba. Naciskamy "Odstęp", aby przełączać się między opcjami.

Można zmienić czas trwania dźwięku alarmu. Możliwe jest ustawienie czasu trwania alarmu w przedziale od pięć do sześćset sekund. Domyślnie czas trwania dźwięku alarmu jest ustawiony na trzydzieści sekund. W tym oknie stosowną liczbę można wprowadzić używając zwykłego brajla, ale bez znaku cyfry lub brajla komputerowego. Aby zapisać zmiany i opuścić omawiane tutaj okno dialogowe

należy nacisnąć klawisz "Enter". Aby ustawić po jakim czasie alarm ma być powtórzony "czas powtarzania alarmu", należy nacisnąć "Odstęp-4" i przejść do następnego pola.

Jeśli w czasie trwania sygnału alarmu nie naciśniemy klawiszy "Backspace-Enter" i wyłączy się on na skutek upływu ustawionego czasu trwania alarmu, to Braille Sense Polaris przypomni o zaplanowanym zdarzeniu po upływie czasu, który ustawiliśmy w oknie "czas powtarzania alarmu". Interwał powtarzania alarmu Można ustawić w przedziale od 1 do 60 minut. Ustawioną tutaj wartością domyślną jest 5 minut. Aby to zmienić wpisujemy nową wartość używając brajla komputerowego lub "zwykłego brajla" nie korzystając w tym ostatnim przypadku ze znaku cyfry. Jeżeli chcemy zapisać tak ustawioną wartość i opuścić omawiane okno dialogowe, to wystarczy w tym miejscu nacisnąć klawisz "Enter". aby przejść do pola "liczba powtórzeń alarmu" należy nacisnąć klawisz "Tab (Odstęp-4-5)".

Alarm będzie generował co określony czas dźwięk o zadanej długości trwania. Liczba powtórzeń alarmu może być zmieniana w zakresie od 1 do 10. Domyślnie przyjęto wartość 3. Pole "liczba powtórzeń alarmu" pozwala na wprowadzenie dowolnej liczby z tego zakresu. Gdy już w polu edycji "liczba powtórzeń alarmu" wprowadziliśmy właściwą liczbę możemy teraz nacisnąć klawisz "Enter" i w ten sposób zapisać dokonane ustawienia zamykając jednocześnie omawiane tutaj okno dialogowe. Można także przejść za pomocą klawisza "Tab (Odstęp-4-5)" do przycisku "potwierdź i nacisnąć klawisz "Enter".

Alarm będzie powtarzany ustawioną ilość razy a następnie zostanie automatycznie wyłączony. Na linijce brajlowskiej będzie wyświetlana data i temat zdarzenia, do którego przypisano alarm.

8.2.10 Wiele kont i synchronizacja

BrailleSense Polaris umożliwia korzystanie z wielu kalendarzy i automatycznie tworzy powiązania z dowolnym kontem Google połączonym z Polaris. Aby wyświetlić dostępne kalendarze, wybierz opcję "Ustawienia kalendarza" z menu Menedżer harmonogram.

Domyślnie istnieje konto o nazwie "BrailleSense Polaris". Ponadto każde konto Google, na które zalogowałeś się przy użyciu Polaris, jest również dostępne na tej liście.

Okno zawiera dwa ustawienia: "kalendarz do dodania terminu" i "Kalendarz do drukowania spotkań". Umożliwia to ustawienie spotkań w wielu kalendarzach oraz wyświetlanie, dodawanie i wyświetlanie spotkań z wybranych kalendarzy. Może to być przydatne do tworzenia osobnych kalendarzy do pracy i użytku osobistego.

Ponadto możesz synchronizować te kalendarze z Google za pomocą okna "Konta" w Ustawieniach Androida w obszarze Wszystkie aplikacje.

Uwaga: tak jak w przypadku Menedżera Adresów, jeśli zbyt wiele elementów zostanie zmienionych, dodanych lub usuniętych, mogą wystąpić błędy synchronizacji. Jeśli otrzymasz powiadomienie o błędzie synchronizacji, naciśnij Spację-1-2-3-4-5-6, aby otworzyć Obszar powiadomień, i naciśnij Enter w błędzie synchronizacji, aby zobaczyć opcje.

9 Narzędzia Internetowe

W podmenu "Narzędzia Internetowe" zebrano programy, służące do wyszukiwania, pobierania lub odczytywania informacji w sieci Internet. Obecnie znajdziemy tutaj: tylko "Przeglądarkę Internetową".

9.1 Przeglądarka stron Internetowych

Przeglądarkę Internetową można używać do przeglądania stron Internetowych, jak i do czytania zapisanych na dysku książek w formacie html.

Aby uruchomić przeglądarkę Internetową należy z menu "program" wybrać "przeglądarka Internetowa" i nacisnąć klawisz "Enter" lub nacisnąć litera "b".

Można też nacisnąć "Odstęp-w" W tym ostatnim wypadku zostanie otwarte komputerowe pole edycji gdzie należy wpisać adres url do którego chcemy przejść i nacisnąć klawisz "Enter". Wtedy zostanie otwarta żądana strona sieci Web.

9.1.1 Menu Plik

- 1) Otwórz URL: (u "Odstęp-Enter-u. Otwiera pole edycyjne dla wpisania adresu strony internetowej, którą chcemy otworzyć.
- 2) Otwórz (o) "Odstęp-Enter-o). Otwiera plik html lub historię otwieranych stron.
- 3) Zapisz jako (s) "Odstęp-Enter-s". Zapamiętuje bieżącą stronę.
- 4) Kopiuj URL: (d) "Odstęp-backOdstęp-d". Kopiuje do schowka adres bieżącej strony.
- 5) Kopiuj link: (c) "Odstęp-Backspace-I". Kopiuje do schowka adres odnośnika, na którym stoi fokus.
- 6) Informacje o stronie: (i) "Odstęp-Enter-i". Otwiera okno z informacjami o bieżącej stronie.
- **7)** Okno pobierania pliku: (I) " "Backspace-3-4". Otwiera okno z informacją o pobieranym pliku i historię pobierania.
- 8) Wyjście: (z) "Odstęp-z). Zamyka przeglądarkę.

9.1.2 <u>Edycja</u>

- Początek zaznaczania (B) "Odstęp-Enter-B". Wskazuje początek zaznaczanego bloku tekstu. Koniec to pozycja kursora.
- 2) Kopiuj: (C) "Odstęp-Enter-C". Skopiuj zaznaczony tekst do schowka.
- **3)** Dodaj do schowka: (P) "Odstęp-Enter-P". Dołącz zaznaczony tekst do schowka.
- 4) Zaznacz wszystko: (A) "Odstęp-Enter-A". Zaznacz cały tekst na bieżącej stronie.

9.1.3 <u>ldź do</u>

- 1) Przejdź do strony głównej: (S) "Odstęp-Backspace-H". Wróć na swoją stronę główną.
- Przejdź do poprzedniej strony: (P) "Odstęp-Backspace-P". Przejdź do strony, którą przeglądałeś przed bieżącą.
- Przejdź do następnej strony: (N) "Odstęp-Backspace-N". Przejdź do następnej strony w historii przeglądania.
- 4) Przejdź do poprzedniego nagłówka: (U) "Odstęp-Backspace-B". Wróć o jeden nagłówek.
- 5) Przejdź do następnego nagłówka: (D) "Odstęp-Backspace-F". Przejdź do przodu o jeden nagłówek.
- 6) Przejdź do poprzedniego tekstu: (B) "punkty 2-4-6". Przejdź do bloku tekstu przed bieżącą pozycją.

- 7) Przejdź do następnego tekstu: (P) "punkty 1-2-4-5-6". Przejdź do następnego bloku tekstu poniżej aktualnej pozycji.
- 8) Odśwież: (R) "Odstęp-Enter-R". Załaduj ponownie bieżącą stronę.
- 9) Historia: (H) "Odstęp-Enter-H". Otwórz listę ostatnio oglądanych stron.
- **10)** Znajdź: (F) "Odstęp-F". Znajdź tekst na bieżącej stronie.
- **11)** Znajdź ponownie: (E) "Odstęp-Enter-F". Wyszukaj następne wystąpienie ciągu tekstowego wprowadzonego w oknie "Znajdź".
- 12) Lista odnośników: (I) "Odstęp-Backspace-I". Wyświetla wszystkie linki na stronie w widoku listy.
- 13) Lista kanałów RSS: (J) "Odstęp-Enter-J". Wyświetla kanały RSS na bieżącej stronie.

9.1.4 <u>Czytaj</u>

- Czytaj od początku do kursora: (T) "Odstęp-Backspace-G". Czyta tekst od góry strony do aktualnej pozycji.
- 2) Czytaj od kursora do końca: (G) "Odstęp-Enter-G". Czyta tekst od kursora do końca bieżącej strony.
- Automatyczne przewijanie (A) "Jednoczesne naciśnięcie strzałek przewijania w górę i w dół". rozpoczyna i zatrzymuje funkcję automatycznego przewijania.

9.1.5 Ulubione

- 1) Ustaw jako stronę główną: (S) "Odstęp-Enter-S". Ustaw bieżącą stronę jako swoją stronę główną.
- 2) Dodaj do ulubionych: (A) "Odstęp-Backspace-A". ZAPISZ aktualną stronę jako ulubioną.
- 3) Lista ulubionych: (L) "Odstęp-Enter-L". Otwórz listę ulubionych, które wcześniej zapisałeś.

9.1.6 <u>Opcje</u>

Użyj okna dialogowego "Opcje" do zarządzania preferencjami przeglądarki. Po ustawieniach poruszamy się za pomocą "F3" i "Odstęp-F3".

- 1) Klient użytkownika: użyj "Spacji", aby wybrać pomiędzy Mobile a desktop.
- 2) Pokaż odwiedzone linki: Użyj "Spacji", aby wybrać Włącz lub Wyłącz.
- **3)** Domyślny folder pobierania: Naciśnij klawisz Enter, aby otworzyć listę folderów i wybierz żądany folder pobierania.
- 4) Wyczyść pliki cookie: naciśnij "Enter", aby wyczyścić wszystkie pliki cookie.

9.1.7 Nawigowanie po elementach strony

Na stronie internetowej znajdują się łącza, elementy sterujące i inne elementy, a także tekst. Aby poprawnie odczytywać strony internetowe, "Przeglądarka internetowa" powinna klasyfikować każdy element i powiadamiać użytkownika o jego wystąpieniu.

Podczas czytania strony internetowej, przesuwając ją "Odstęp-4" lub "Odstęp-1", każdy element jest wyświetlany w jednej linii. Łącza i elementy sterujące są wyświetlane z ich odpowiednimi symbolami, dzięki czemu użytkownik może rozróżnić każdy element. Aby poruszać się między kontrolkami bez wyświetlania tekstu między nimi, użyj "F3" i "Odstęp-F3".

Kontrolka to link, pole edycji, przycisk opcji lub pole kombi. Każda kontrolka ma inne działanie. Dlatego użytkownik musi dokładnie wiedzieć, jaki rodzaj kontrolki jest używany.

Po znalezieniu kontrolek na stronach internetowych Polaris wyświetla symbole kontrolne przed treścią kontrolki. Poniżej znajduje się lista symboli kontrolnych.

Nazwa kontrolki Symbol Link LN Odwiedzony link LNV Kotwica ANC Pole edycji EΒ Rozszerzone pole edycji EBE Pole Listy LB Lista rozwijana CB Włączony przycisk opcji SRB Niezaznaczony przycisk opcji URB Wybrane pole wyboru SCHB Nie wybrane pole wyboru UCHB Przycisk

ΒT

Aby zmienić zaznaczenie w polu kombi, naciśnij "Backspace-Odstęp-4" lub "Backspace-Odstęp-1". Można przejść do następnego elementu, naciskając "Odstęp-4". Strona zostanie automatycznie odświeżona po zmianie zaznaczenia w polu kombi.

Aby zaznaczyć lub odznaczyć pole wyboru lub przycisk opcji, naciśnij "Spacja".

Możesz przejść do poprzedniego pola formularza: za pomocą spacji 1-2-3-4-6 i do następnego pola formularza: spacją 1-3-4-5-6.

Przejdź do poprzedniej ramki za pomocą spacji-3-4-6 i do następnej ramki za pomocą spacji 1-4-6.

9.1.8 <u>Tabela</u>

Na początku tabeli Braille Sense Polaris pokazuje numer tabeli oraz liczbę kolumn i wierszy, z których się ona składa.

Dla przykładu na stronie znajdują się dwie durze tabele (nazywamy je tabelami wyższego poziomu). Każda z tych dwóch tabel zawiera trzy pod-tabele (nazywane tabelami niższego poziomu) składające się z trzech rzędów i dwóch kolumn każda. W takim przypadku, jeżeli Braille Sense Polaris ukazuje pierwszą pod-tabele w drugiej dużej tabeli, to wyświetla informacje w następujący sposób: "tabela 2-1 3 wiersze, 2 kolumny". Na końcu pod-tabeli Braille Sense Polaris wyświetli komunikat: "tabela 2-1".

Jeśli tabela składa się tylko z jednego wiersza i jednej kolumny lub pustej przestrzeni, która ma tylko obramowania lub tło, to Braille Sense Polaris nie uznaje jej za tabelę.

Urządzenie umożliwia nawigację tabela po tabeli i komórka po komórce tak, aby użytkownik mógł zrozumieć struktury tabeli. W czasie poruszania się komórka po komórce pozycja komórki i jej zawartość zostaną wyświetlone. Trzeba jednak zwrócić uwagę, iż informacje o pozycji zostaną podane tylko w formie głosowej. Np.: jeśli przejdziemy do komórki znajdującej się w drugim wierszu i trzeciej kolumnie a zawartość komórki to "news" Braille Sense Polaris wypowie komunikat: "wiersz drugi kolumna trzecia news". Komunikat: "wiersz drugi kolumna trzecia" zostanie jedynie wypowiedziany przez syntezator mowy natomiast słowo "news" zostanie wyświetlone na linijce w brajlu.

Jeśli w komórce tabeli znajduje się tabela, to Braille Sense Polaris wypowie komunikat "komórka z tabelą". Jeśli w komórce nie ma tabeli użytkownik usłyszy "pusta komórka".

Jeżeli chcemy nawigować po tabeli niższego poziomu znajdującej się w komórce opisanej jako "komórka z tabelą", to chcąc przejść do dowolnej komórki w tabeli niższego poziomu naciskamy "Odstęp-4".

Komenda odpowiedzialna za poruszanie się po komórkach działa tylko wewnątrz tabeli. Jeżeli użyjemy jej poza tabelą Braille Sense Polaris wyda dźwięk ostrzegawczy.

Przejdź do poprzedniej tabeli: Odstęp-3-4-5-6

Komenda ta pozwala na przeniesienie kursora na początkową pozycje poprzedniej tabeli. Jeżeli nie ma poprzednich tabel, to Braille Sense Polaris wyda dźwięk ostrzegawczy.

Przejdź do następnej tabeli: Odstęp-1-4-5-6

Komenda ta pozwala na przeniesienie kursora na początkową pozycje następnej tabeli. Jeżeli nie ma następnych tabel, to Braille Sense Polaris wyda dźwięk ostrzegawczy.

Przejdź do poprzedniej komórki: Odstęp-2-3

Komenda ta pozwala na przeniesienie kursora do poprzedniej komórki. Jeżeli nie ma poprzedniej komórki komenda ta spowoduje przejście do wiersza początkowego Tabeli. Jeśli komenda ta zostanie wykonana na wierszu początkowym tabeli, to Braille Sense Polaris wyda dźwięk ostrzegawczy.

Przejdź do następnej komórki: Odstęp-5-6

Komenda ta pozwala na przeniesienie kursora do następnej komórki. Jeżeli nie ma następnej komórki komenda ta spowoduje przejście do wiersza końcowego Tabeli. Jeśli komenda ta zostanie wykonana na wierszu końcowym tabeli, to Braille Sense Polaris wyda dźwięk ostrzegawczy.

Przejdź do komórki znajdującej się wyżej: Odstęp-3-5

Komenda ta przenosi kursor do poprzedniego wiersza w tej samej kolumnie. Jeżeli bieżąca komórka znajduje się w pierwszym wierszu, to Braille Sense Polaris wyda dźwięk ostrzegawczy.

Przejdź do komórki znajdującej się niżej: Odstęp-2-6

Komenda ta przenosi kursor do następnego wiersza w tej samej kolumnie. Jeżeli bieżąca komórka znajduje się w ostatnim wierszu, to Braille Sense Polaris wyda dźwięk ostrzegawczy.

Bieżąca komórka: Odstęp-2-3-5-6

Komenda ta ponownie wyświetla i ogłasza w formie dźwiękowej zawartość bieżącej komórki.

Przejdź do poprzedniej komórki w tabeli wyższego poziomu: Backspace-2-3

Komenda ta przenosi kursor do komórki poprzedniej względem bieżącej komórki zawierającej bieżącą tabele. Jeśli bieżąca komórka jest pierwszą komórką tabeli najwyższego poziomu, to omawiana komenda spowoduje wyświetlenie początkowego wiersza tabeli. Komenda ta nie działa w tabeli najwyższego poziomu.

Przejdź do następnej komórki w tabeli wyższego poziomu: Backspace-5-6

Komenda ta przenosi kursor do komórki następnej w stosunku do aktualnej komórki, zawierającej bieżącą tabele. Jeśli bieżąca komórka jest ostatnią komórką tabeli najwyższego poziomu, to omawiana komenda spowoduje wyświetlenie końcowego wiersza tabeli. Polecenie to nie działa w tabeli najwyższego poziomu.

Przejdź do komórki znajdującej się wyżej w tabeli wyższego poziomu: Backspace-3-5

Komenda ta przenosi kursor do poprzedniego wiersza w tej samej kolumnie, lecz jednocześnie powoduje wyjście do tabeli wyższego poziomu tak, iż kursor znajduje się teraz w wierszu powyżej komórki zawierającej tabelę, w której uruchomiliśmy omawiane polecenie.. Jeśli bieżąca komórka, która zawiera tabele znajduje się w pierwszym rzędzie tabeli wyższego poziomu zostanie wydany dźwięk ostrzegawczy. Omawiana tutaj komenda nie działa w tabeli najwyższego poziomu.

Przejdź do komórki znajdującej się niżej w tabeli wyższego poziomu: Backspace-2-6

Komenda ta przenosi kursor do następnego wiersza w tej samej kolumnie lecz jednocześnie powoduje wyjście do tabeli wyższego poziomu tak, że kursor znajduje się teraz w wierszu poniżej komórki zawierającej tabelę, w której uruchomiliśmy omawiane tutaj polecenie. Jeśli bieżąca komórka, która zawiera tabele znajduje się w ostatnim rzędzie tabeli wyższego poziomu, to zostanie wydany dźwięk ostrzegawczy. Polecenie to nie działa w tabeli najwyższego poziomu.

Sprawdź pozycje: Odstęp-1-5-6

Polecenie to powoduje wypowiedzenie pozycji bieżącej komórki w tabeli. Komunikat o pozycji jest ogłaszany zarówno w formie głosowej jak i w brajlu

Przejdź do ramki

Przejdź do poprzedniej ramki: Odstęp-3-4-6

Komenda ta przenosi kursor do miejsca, w którym rozpoczyna się poprzednia ramka. Jeżeli na stronie nie ma poprzednich ramek Braille Sense Polaris wyda dźwięk ostrzegawczy.

Przejdź do następnej ramki: Odstęp-1-4-6

Komenda ta przenosi kursor do miejsca, w którym rozpoczyna się następna ramka. Jeżeli na stronie nie ma następnych ramek Braille Sense Polaris wyda dźwięk ostrzegawczy.

9.1.9 Odtwarzanie plików strumieniowych audio

Gdy spotkamy na stronie link do pliku strumieniowego audio naciśnięcie klawisza "Enter" na takim linku spowoduje odtworzenie dźwięku oraz otwarcie okna dodaj do ulubionych, w którym można dodać link do listy ulubionych. Obsługiwane formaty strumieniowego przesyłania to "m3u", "pls", "asf", "asx".

dodane do ulubionych będą widoczne na liście ulubionych jako poprzedzone literami "ASF". Omawiane tutaj pliki audio mogą być odtwarzane tylko i wyłącznie pod warunkiem, że urządzenie jest podłączone

do Internetu i przeglądarka stron WWW jest uruchomiona. W poniższych punktach przedstawiamy komendy sterujące strumieniowymi plikami audio (polecenia te działają tylko wtedy gdy przeglądarka jest włączona.).

Odtwórz/wstrzymaj: przycisk "Play" na przednim panelu urządzenia

Stop: przycisk "Stop" na przednim panelu urządzenia

Zwiększ poziom głośności: Odstęp-dolny przycisk przewijania

Zmniejsz poziom głośności: Odstęp-górny przycisk przewijania

Odtwarzanie strumieniowego pliku audio nie jest automatycznie zatrzymywane w momencie przełączenia się do innego programu lub po przejściu na inną stronę WWW. Zatrzymanie odtwarzania następuje jedynie po naciśnięciu przycisku "Stop" na przednim panelu urządzenia w momencie działania przeglądarki Internetowej.

Uwaga: Pliki Real Audio nie są obsługiwane w "przeglądarce internetowej".

10 Dodatki

10.1 Przeglądarka plików Excela

"Przeglądarka Plików Excela" umożliwia czytanie oraz nawigację w obrębie plików XLS oraz XLSX pozwalając czytać zawartość komórek, wierszy, kolumn, grup, arkuszy itd. Aby uruchomić "Przeglądarkę plików Excela" należy, naciskając literę "X (punkty 1-3-4-6)" z menu głównego otworzyć podmenu "Dodatki", a następnie Ponownie nacisnąć literę X i otworzyć "Przeglądarkę Plików Excela" można otworzyć z dowolnego miejsca w urządzeniu korzystając ze skrótu klawiszowego "F1-X (punkty 1-3-4-6)".

Po uruchomieniu omawianej przeglądarki kursor znajduje się w oknie dialogowym "Otwórz Plik". W oknie tym przechodzimy za pomocą standardowych komend okna "Listy Plików" do pliku XLS lub XLSX, a następnie naciskamy klawisz "Enter" aby go otworzyć. Po załadowaniu pliku kursor znajduje się na początku pierwszego arkusza. Komórki wyświetlane są w postaci: "Współrzędne, treść". Np. , pierwsza komórka w kolumnie zawierającej datę może wyglądać następująco: "a1 Data".

10.1.1 Lista komend nawigacyjnych

Do poruszania się wewnątrz pliku Excela za pomocą omawianej tu przeglądarki używamy następujących komend.

Przejdź do następnego wiersza: Odstęp-Punkt-4 Przejdź do poprzedniego wiersza: Odstęp-Punkt-1 Przejdź do następnej kolumny: Odstęp-Punkt-6 Przejdź do poprzedniej kolumny: Odstęp-Punkt-3 Przejdź na początek wiersza: Odstęp-Punkty 1-3 Przejdź na koniec wiersza: Odstęp-Punkty 4-6 Przejdź na początek kolumny: Backspace-Punkt-2 Przejdź na koniec kolumny: Backspace-Punkt-5 Przejdź na początek arkusza: Odstęp-1-2-3 Przejdź na koniec arkusza: Odstęp-4-5-6 Przejdź do następnego arkusza: Odstęp-3-4-5 Przejdź do poprzedniego arkusza: Odstęp-1-2-6 Przejdź do następnej grupy: Backspace-Punkty-5-6 Przejdź do poprzedniej grupy: Backspace-Punkty-2-3 Przejdź do następnej grupy w wierszu: Odstęp-Punkt-5 Przejdź do poprzedniej grupy w wierszu: Odstęp-Punkt-2 Przejdź do następnej grupy w kolumnie: Odstęp-Punkty-5-6 Przejdź do poprzedniej grupy w kolumnie: Odstęp-Punkty-2-3

10.1.2 Menu Plik

- 1) Otwórz: (O) "Odstęp-Enter-O". Otwórz pliki kompatybilne z Excelem.
- 2) Otwórz hiperłącze: (H) "Odstęp-Enter-H". Otwórz link zawarty w pliku Excel w przeglądarce internetowej.

- **3)** Ustaw tabelę użytkownika: (T) "Odstęp-Enter-T". Ustaw parametry dla kolumn i wierszy, aby uzyskać dokładne informacje o nagłówkach i wierszach pod tabeli.
- 4) Właściwości komórki: (I) "Odstęp-Enter-I". Wyświetl informacje o formacie komórki.
- 5) Szybka konfiguracja: (Q) "Odstęp-Enter-X". Działa podobnie do funkcji "Ustaw tabelę użytkownika", ale zamiast ręcznego definiowania granic komórka początkowa jest automatycznie ustawiana jako komórka w bieżącej pozycji kursora, a komórka końcowa jest automatycznie ustawiana jako ostatnia komórka zawierająca dane.
- **6)** Zapisz jako: (S) "Odstęp-Backspace-S". Umożliwia zapisanie pliku Excel jako pliku CSV lub TXT rozdzielonego tabulatorami lub przecinkami.
- 7) Wyjście: (Z) "Odstęp-Z". Zamknij przeglądarkę Excel.

10.1.3 Menu Edycja

- 1) Początek zaznaczania: (B) "Odstęp-Enter-B". Rozpoczyna zaznaczanie. Koniec zaznaczenia to aktualna pozycja kursora.
- 2) Zaznacz wszystko: (A) "Odstęp-Enter-A". Zaznacz wszystkie dane z bieżącego arkusza.
- **3)** Kopiuj: (C) "Odstęp-Enter-C". Skopiuj zaznaczony tekst do schowka.

10.1.4 <u>Menu Idź do</u>

- 1) Znajdź: (F) "Odstęp-F". Wyszukaj tekst w bieżącym arkuszu.
- 2) Przeskok do komórki: (G) "Odstęp-J". Przejdź do komórki, używając jej współrzędnych.
- 3) Następny arkusz: (N) "Odstęp-punkty-3-4-5". Przejdź do następnego arkusza w skoroszycie.
- 4) Poprzedni arkusz: (P) "Odstęp-punkty-1-2-6". Przejdź do poprzedniego arkusza w skoroszycie.
- 5) Lista arkuszy: (L) "Odstęp-Enter-L". Wyświetl listę wszystkich arkuszy w skoroszycie.
- 6) Ustaw znacznik: (M) "Odstęp-Backspace-M". Dodaj swoją aktualną pozycję do zakładek.
- 7) Przeskocz do znacznika: (J) "Odstęp-Backspace-J". Przejdź do wstawionego znacznika.
- 8) Usuń znacznik: (D) "Odstęp-Backspace-D". Usuń wcześniej ustawiony znacznik.
- 9) Przejdź do poprzedniej grupy: (R) "Odstęp-2-3". Przejdź do poprzedniego obszaru wypełnionego danymi.
- **10)** Przejdź do następnej grupy: (E) "Odstęp-5-6". Przejdź do następnego wypełnionego obszaru danych.

10.1.5 Menu Czytaj

- 1) Tytuł arkusza: (T) "Odstęp-1-5-6". Przeczytaj nazwę bieżącego arkusza.
- Czytaj od początku wiersza do kursora: (P) "Backspace-3". Czytaj od lewej komórki do aktualnej pozycji.
- Czytaj od kursora do końca wiersza: (N) "Backspace-6". Czytaj od aktualnej pozycji do ostatniej wypełnionej komórki.
- Czytaj od góry kolumny do kursora: (U) "Backspace-1". Czytaj od góry kolumny do aktualnej pozycji kursora.
- 5) Odczytaj od kursora do dołu kolumny: (D) "Backspace-4". Czytaj od aktualnej pozycji do ostatniej komórki kolumny.

- 6) Czytaj bieżący wiersz: (C) "Odstęp-c". Czytaj wszystkie komórki w bieżącym wierszu od lewej do prawej.
- 7) Czytaj aktualną kolumnę: (R) "Odstęp-Y". Czytaj wszystkie komórki w bieżącej kolumnie od góry do dołu.
- 8) Czytaj nagłówek wiersza: (Y) "Backspace-Y". Przeczytaj tytuł bieżącego wiersza.
- 9) Czytaj nagłówek kolumny: (X) "Backspace-C". Przeczytaj tytuł bieżącej kolumny.
- 10) Czytaj nazwę pliku: (F) "Odstęp-3-4". Przeczytaj nazwę skoroszytu.

10.1.6 Menu widok

- 1) Ustaw godzinę i datę: (D) "Odstęp-Enter-D". Określ, jak wyświetlane są godzina i data.
- 2) Pokaż Ukryj arkusz: (S) "Odstęp-Enter-S". Ukrywa lub pokazuje arkusz.
- 3) Pokaż Ukryj wiersz: (R) "Odstęp-Enter-R". Ukrywa lub pokazuje wiersz.
- 4) Pokaż Ukryj kolumnę: (Y) "Odstęp-Enter-N". Ukrywa lub pokazuje kolumnę.
- 5) Aktywacja komórki: (A) "Odstęp-Enter". Otwiera komórkę jako pole statyczne, dzięki czemu możesz przejrzeć lub zaznaczyć tekst.

10.2 Daisy Online

Aby przejść do tej aplikacji należy nacisnąć z dowolnego miejsca kombinację F1-z.

W otwartym okienku logowania wpisujemy dane logowania otrzymane z działu zbiorów cyfrowych dla niewidomych (szczegółowe informacje znaleźć można pod adresem: http://www.wypozycz.dzdn.pl).

Korzystając z kombinacji "tab" (spacja 4-5 lub F3) przechodzimy między kolejnymi polami tego okna: login, hasło, zapamiętaj mnie, zapisz hasło, sprawdź powiadomienia i zaloguj. Po wpisaniu loginu i hasła możemy zdecydować, zaznaczając spacją czy urządzenie ma zapamiętać nazwę użytkownika i hasło.

Po zalogowaniu znajdujemy się w katalogu głównym biblioteki. Aby przejść na tzw. półkę czytelnika, należy nacisnąć "Enter-t". Kombinacją Odstęp-1 i Odstęp-4 przechodzimy pomiędzy półkami: przedawnione, nowe i wypożyczone. Zawartość każdej półki obejrzymy naciskając Tab (Odstęp-4-5).

Aby wypożyczyć książkę, należy przejść do katalogu biblioteki, ponownie naciskając Odstęp-Enter-t (punkty 2-3-4-5).

Po wybraniu z katalogu poszukiwanej pozycji, naciskamy na niej Enter, Braille Sense rozpoczyna pobieranie. Po zakończeniu zapyta, czy chcemy rozpocząć słuchanie pobranej książki? Jeśli tak, wybieramy spacją właściwą opcję i naciskamy Enter. Otworzy się aplikacja "Odtwarzacz Daisy", a urządzenie rozpocznie odtwarzanie.

Jeśli nie, naciskamy Enter i wracamy do katalogu biblioteki. Po ponownym naciśnięciu Odstęp-enter-t przenosimy się na półkę czytelnika, a w sekcji "Wypożyczone" znajdziemy pozycję, którą przed chwilą pobraliśmy.

Braille Sense utworzy w folderze głównym flashdisku nowy folder o nazwie on-line Daisy. W nim znajdziemy poprane przez nas pozycje, których możemy słuchać przy pomocy odtwarzacza Daisy, opisanego w instrukcji obsługi Braille Sense.

Po skończeniu słuchania należy zwrócić książkę do biblioteki. Aby to zrobić należy przejść na półkę "wypożyczone", wybrać tytuł książki, którą chcemy zwrócić i nacisnąć Odstęp-Enter-r (punkty 1-2-3-5).

11 Narzędzia

Menu narzędzia daje dostęp do kilku specjalnych funkcji Braille Sense Polaris. Elementami tego menu są:

Kalkulator, który umożliwia rozwiązywanie prostych równań matematycznych jak i wykonywanie obliczeń technicznych czy używanych w naukach ścisłych;

Kompas, który umożliwia orientację w kierunkach geograficznych;

Funkcja "sprawdź datę i czas", która umożliwia sprawdzenie właśnie tych informacji;

Budzik - umożliwiający wykorzystanie Braille Sense Polaris jako budzika;

Stoper i minutnik, umożliwiający dokładny pomiar czasu, a także odliczanie czasu wstecz;

Tryb terminala brajlowskiego, dzięki któremu można podłączyć Braille Sense Polaris do komputera czy smartphona, aby używać go jako linijki brajlowskiej lub klawiatury zewnętrznej;

Funkcja "sprawdź status sieci", umożliwiająca sprawdzenie czy Braille Sense Polaris jest przyłączony do sieci;

Funkcja "sprawdź stan baterii", która umożliwia sprawdzenie stanu naładowania baterii;

funkcja "Formatuj", umożliwiająca sformatowanie wybranego dysku;

funkcja "ustaw czas do automatycznego wyłączenia", umożliwiająca ustawienie, po jakim czasie Braille Sense Polaris sam się wyłączy;

oraz funkcja "uaktualnij oprogramowanie", umożliwiająca zainstalowanie najnowszego oprogramowania dla Braille Sense Polaris.

Aby otworzyć pod-menu "narzędzia" należy za pomocą klawiszy strzałek "Odstęp-1"/"Odstęp-4" odnaleźć w menu "programy" pod-menu "narzędzia" i nacisnąć klawisz "Enter" aby je otworzyć. Klawiszem skrótu do otwarcia tego pod-menu jest litera "u (punkty 1-3-6)". Funkcje każdego z wymienionych elementów menu "narzędzia", sposób ich działania i właściwe dla nich ustawienia opcji zostaną omówione w kolejnych podrozdziałach niniejszego rozdziału.

11.1 Kalkulator

Używając kalkulatora można rozwiązywać proste równania matematyczne jak i dokonywać skomplikowanych obliczeń naukowych. Wyniki oraz wzory są zarówno wyświetlane w brajlu jak i podawane w postaci komunikatów głosowych. W czasie dokonywania obliczeń użytkownik może skorzystać z funkcji "pomoc" naciskając klawisze "Odstęp-h (punkty 1-2-5)". Polecenie "pomoc" jest bardzo użyteczne, ponieważ umożliwia szybki dostęp do informacji o gorących klawiszach w różnych programach w Braille Sense Polaris.

Gdy chcemy skorzystać z kalkulatora a otworzyliśmy już menu "narzędzia", to naciskamy literę "c (punkty 1-4)". Używając zainstalowanego w Braille Sense Polaris kalkulatora należy zarówno dokonując obliczeń, jak i wtedy, gdy wprowadzamy wzory, posługiwać się brajlem komputerowym. Aby zainicjować linię obliczeń naciskamy "Backspace-c (punkty 1-4)". Jeżeli wprowadzimy liczby lub funkcje do linii, w której znajduje się wynik. Spowoduje to jego zniknięcie. jeśli wprowadzimy tam operatory, to możliwe będzie przejście do kolejnego kroku. Ponadto wynik może być przechowywany w pamięci kalkulatora i można go stamtąd pobrać wtedy, gdy jest on nam potrzebny. Zarówno funkcje jak i operatory można uruchamiać korzystając z menu kalkulatora lub z gorących klawiszy i zależy to

jedynie od osobistych preferencji użytkownika. Poniżej znajduje się szczegółowe omówienie wszystkich funkcji kalkulatora.

11.1.1 Funkcje podstawowe

Okno dialogowe "funkcje Podstawowe" jest miejscem, , w którym użytkownik znajdzie listę funkcji podstawowych, przycisk "potwierdź" oraz przycisk "Anuluj". Pomiędzy oknem listy dostępnych funkcji, a przyciskami przełączamy się korzystając z klawisza "Tab (Odstęp-4-5)" lub "Shift-Tab (Odstęp-1-2)". Po liście operatorów poruszamy się za pomocą klawiszy strzałek "Odstęp-1"/"Odstęp-4". Można także w oknie omawianej tutaj listy nacisnąć pierwszą literę nazwy operatora, do którego chcemy przejść.

Menu kalkulatora można otworzyć naciskając "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" lub klawisz "F2". Teraz naciskamy klawisz "Enter" na poleceniu "funkcje podstawowe". Skrótem klawiszowym do otwarcia tego okna dialogowego jest w menu kalkulatora litera "g (punkty 1-2-4-5)", zaś gorącym klawiszem do wywołania okna funkcji podstawowych wprost z linii obliczeń jest "Enter-g (punkty 1-2-4-5)". Po rozpoczęciu obliczeń w linii obliczeń pojawi się "0" tak, jak zapisuje się je w brajlu komputerowym. Gdy otworzymy okno dialogowe "funkcje podstawowe" najpierw wyświetlona zostanie lista dostępnych operatorów i funkcji. Ponieważ w oknie dialogowym przyciskiem domyślnym jest przycisk "potwierdź" Znajdując się w oknie listy można wybrać z niej działanie, które chcemy wykonać i uruchomić je naciskając klawisz "Enter", gdy nazwa operatora jest wyświetlona na linijce brajlowskiej. Aby anulować wykonywanie wybranej funkcji naciskamy klawisz "Enter" na przycisku "Anuluj" lub korzystamy z przycisków "wyjście (Odstęp-z (punkty 1-3-5-6))" albo "Escape (Odstęp-e (punkty 1-5))". Dla wygodnej pracy z kalkulatorem można korzystać z gorących klawiszy.

A oto ich lista:

Dodawanie: punkty 2-3-5

Odejmowanie: punkty 3-6

Dzielenie: punkty 2-5-6

Mnożenie: punkty 3-5

Procenty: punkty 1-2-3-4-5-6

Potęga: Odstęp-Enter-2-3-4-6

Pierwiastek kwadratowy: Odstęp-Enter-q (punkty 1-2-3-4-5)

Przecinek dziesiętny: punkt 2

Lewy nawias: punkty 2-3-6

Prawy nawias: punkty 3-5-6

PI: Odstęp-Enter-p (punkty 1-2-3-4)

Funkcja wykładnicza: Odstęp-Enter-e (punkty 1-5)

Chcąc wprowadzać liczby ujemne piszemy je w nawiasach wraz z poprzedzającym je znakiem "- minus (punkty 3-6)". Aby zatem napisać -2 (minus dwa) piszemy (-2).

Aby uzyskać wartość procentową należy wpisać liczbę a zaraz po niej znak (%). Natychmiast po wpisaniu znaku (%) liczba wpisana przez użytkownika zostanie zamieniona na procenty. Dla przykładu 90+20% równa się 90+18. W działaniu pojawia się 18 po wciśnięciu znaku (%) ponieważ 18 jest 20% z liczby 90. Ostatecznie w wyniku użytkownik otrzyma 108.

11.1.2 Wyrażenia zmienne

Funkcja "wyrażenia zmienne" pozwala na zapisanie wyników oraz obliczeń w pamięci urządzenia. Elementami menu "wyrażenia zmienne" są: "wywołaj wyrażenie", "skasuj wszystkie zapisane wyrażenia", "zapisz wyrażenie" oraz "funkcje statystyczne". Pomiędzy elementami menu poruszamy się za pomocą klawiszy "Odstęp-1" lub "Odstęp-4", gdy zaś wybierzemy ten, który chcemy uruchomić naciskamy po prostu klawisz "Enter".

Aby skorzystać z powyższych poleceń menu naciskamy "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" lub klawisz "F2" aby otworzyć menu kalkulatora a następnie przechodzimy za pomocą klawiszy strzałek do pod-menu "wyrażenia zmienne" i naciskamy klawisz "Enter". Skrótem klawiszowym do otwarcia tego pod-menu jest w menu kalkulatora litera "v (punkty 1-2-3-6)".

11.1.2.1 <u>Wywołaj wyrażenia</u>

W oknie dialogowym "wywołaj wyrażenie" znajdziemy następujące elementy: lista , skasuj, wyświetl szczegóły, oraz przyciski potwierdź i anuluj. Do przełączania się pomiędzy nimi służą klawisze "Tab ("Odstęp-4-5")" oraz "Shift-Tab (Odstęp-1-2)". Skrótem klawiszowym do otwarcia okna dialogowego "wywołaj wyrażenie" jest litera "r (punkty 1-2-3-5)" (skrót działa tylko w podmenu "wyrażenia zmienne"). Gorącym klawiszem otwierającym to okno dialogowe wprost z linii obliczeń jest "Backspace-r (punkty 1-2-3-5)". Na liście zmiennych najpierw wyświetlana jest nazwa zmiennej a następnie wartość wyniku. Do poruszania się po liście służą klawisze "Odstęp-1" lub "Odstęp-4". Użytkownik może wstawić wynik danego wyrażenia do swoich obliczeń naciskając na jego nazwie klawisz "Enter". Ponad to można kopiować dowolne wyrażenie z listy. Aby tego dokonać należy najpierw za pomoca klawisza "Odstep" zaznaczyć wyrażenie z listy a następnie nacisnąć klawisz "Enter-i (punkty 2-4)" aby skopiować zaznaczone elementy do schowka. Opcja "wyświetl szczegóły" domyślnie jest wyłączona i przy takim ustawieniu wyświetla jedynie nazwę wyrażenia i jego wynik. Aby ją włączyć należy nacisnąć klawisz "Odstęp", co spowoduje zmianę sposobu wyświetlania informacji. W informacjach o wyrażeniu podawane będą: nazwa, wzór = wartość wyniku. Treść tego pola wyświetla się w brajlu komputerowym. Polecenie "skasuj" służy do pozbywania się zapisanych zmiennych. Jeżeli użytkownik ma zamiar skasować jakąś pozycję z listy najpierw powinien wybrać element przeznaczony do skasowania, a następnie usunąć go naciskając klawisz "Enter" na poleceniu "skasuj" lub użyć gorącego klawisza "Odstęp-d (punkty 1-4-5)". Chcąc skasować wszystkie elementy znajdujące się na liście zaznaczamy je naciskając "Enter-a (punkt 1)" a następnie usuwamy naciskając "Odstęp-d (punkty 1-4-5)". Jeżeli chcemy skasować więcej niż jeden element, ale nie chcemy kasować całej zawartości listy, to wybrane elementy zaznaczamy naciskając na ich nazwach klawisz "Odstęp". A następnie usuwając tak, jak to opisano powyżej.

11.1.2.2 Skasuj wszystkie zapisane wyrażenia

Za pomocą tej funkcji można usunąć wszystkie elementy zapisane w "wywołaj wyrażenie". Aby uruchomić powyższą funkcję otwieramy menu naciskając "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" lub klawisz "F2". W kolejnym kroku za pomocą klawiszy strzałek "Odstęp-1"/"Odstęp-4" odnajdujemy pod-menu "wyrażenia zmienne" i naciskamy klawisz "Enter" aby je otworzyć. Następnie, ponownie używając klawiszy strzałek, przechodzimy do polecenia "skasuj wszystkie zapisane wyrażenia" i naciskamy klawisz "Enter". Gorącym klawiszem do uruchomienia tej funkcji wprost z linii obliczeń kalkulatora jest "Enter-d (punkty 1-4-5)".

11.1.2.3 Zapisz wyrażenia

W oknie dialogowym "zapisz wyrażenia" znajdziemy następujące elementy: pole edycji, w którym zapisujemy nazwę wyrażenia, przyciski "potwierdź" i "Anuluj". Do poruszania się pomiędzy tymi elementami służą przyciski "Tab (Odstęp-4-5)" i "Shift-Tab (Odstęp-1-2)". Skrótem do uruchomienia polecenia "Zapisz wyrażenia" jest w pod-menu "wyrażenia zmienne" litera "s (punkty 2-3-4)". Gorącym klawiszem do uruchomienia tej funkcji wprost z linii obliczeń jest "Backspace-s (punkty 2-3-4)". Gdy kursor znajduje się w linii obliczeń i wpiszemy tam nazwę wyrażenia oraz wzór Np.: "a=2+sin(30)" i naciśniemy klawisz "Enter", to wyrażenie zostanie automatycznie zapisane. W oknie listy wyników obliczeń można otworzyć okno dialogowe zapisz wyrażenia" aby wprowadzić nazwę wyrażenia w przeznaczonym do tego oknie edycji a następnie zapisać je naciskając klawisz "Enter" lub przejść do przycisku "potwierdź i dopiero wtedy nacisnąć klawisz "Enter". Jeżeli jako nazwę wyrażenia wpiszemy nazwę funkcji jak (sin) (cos) lub (pi), to zobaczymy komunikat: "nieprawidłowa nazwa wyrażenia". Jeżeli wpiszemy nazwę wyrażenia, która już znajduje się na liście, to pojawi się komunikat: "zastąp nazwę zmiennej a bieżącą wartością? Tak". Jeśli chcemy zmienić wartość wyrażenia to naciskamy w tym miejscu klawisz "Enter". Jeśli nie chcemy zmieniać wartości naciskamy klawisz "Enter" na odpowiedzi "nie". Do przełączania się pomiędzy odpowiedziami służy w tym miejscu klawisz "Odstęp".

11.1.2.4 Funkcje statystyczne

Gdy wybierzemy to polecenie otwarte zostanie okno dialogowe, w którym znajduje się pole listy zawierające wszystkie przechowywane zmienne, pole listy, w którym wyświetlane są wyniki kilku funkcji oraz przycisk zamknij. Pomiędzy poszczególnymi elementami użytkownik może poruszać się za pomoca klawiszy "Tab ("Odstęp-4-5")" oraz "Shift-Tab ("Odstęp-1-2")". Skrótem do uruchomienia polecenia "Funkcje statystyczne" jest, w menu "wyrażenia zmienne", litera "t (punkty 2-3-4-5)". Gorący klawisz do jej uruchomienia wprost z linii obliczeń to "Backspace-t (punkty 2-3-4-5)". Na liście zmiennych wyświetlane są ich nazwy i bieżące wartości. Do poruszania się pomiędzy zmiennymi służą klawisze "Odstęp-4" i "Odstęp-1". Aby wybrać zmienną, której chcemy użyć w obliczeniach należy nacisnąć klawisz "Odstęp" gdy wyświetlana jest jej nazwa. Omawiana tutaj lista jest taka sama jak ta, z którą spotkaliśmy się już w oknie dialogowym "wywołaj wyrażenie" z tą jedynie różnica, że tutaj zmienna będzie zawsze wyświetlana w postaci "nazwa = wartość" (niezależnie od ustawienia opcji "wyświetlaj szczegóły"). Gdy już wybraliśmy wszystkie zmienne, których chcemy użyć w obliczeniach naciskamy klawisz "Tab (Odstęp-4-5)" aby przejść do listy wyników. Wyświetla ona sumę, średnią, wariancję oraz odchylenie standardowe wybranych zmiennych. Do poruszania się po liście wyników funkcji statystycznych służą klawisze" Odstęp-4" i "Odstęp-1". Jeżeli chcemy skopiować do schowka niektóre wyniki z listy, to najpierw zaznaczamy je naciskając klawisz "Odstęp" gdy są wyświetlane na linijce brajlowskiej a następnie korzystamy z gorącego klawisza "Enter-I (punkty 2-4)". Jednakże w tym miejscu nie można używać polecenia "kopiuj do schowka", które znajduje się w menu. Jedynym
dopuszczalnym sposobem kopiowania jest korzystanie z gorącego klawisza "Enter-i ()punkty 2-4)". Po skopiowaniu ich do schowka mogą zostać one wklejone do edytora tekstu lub innych programów. Aby zamknąć omawiane tutaj okno dialogowe należy nacisnąć "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)" lub klawisz "Enter" na przycisku "zamknij". Aby uzyskać wyniki funkcji statystycznych dla następnego zbioru zmiennych należy nacisnąć "Shift-Tab (Odstęp-1-2)" aby powrócić do listy zmiennych. A następnie nacisnąć "Odstęp-e (Punkty 1-5)" aby odznaczyć wszystkie elementy. Po dokonaniu tych czynności użytkownik może ponownie wybrać zmienne w sposób objaśniony powyżej.

11.1.3 Funkcje sinus

Aby wywołać Funkcję sinus należy otworzyć menu naciskając "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" albo klawisz "F2" i nacisnąć klawisz "Enter" na poleceniu "funkcje sinus". Skrótem klawiszowym do uruchomienia tych funkcji w menu kalkulatora jest litera "s (punkty 2-3-4)".Gorącym klawiszem dla funkcji sinus jest w linii obliczeń kalkulatora kombinacja klawiszowa "Enter-s (punkty 2-3-4)". Na listę funkcji sinus składają się: sinus, arcus sinus oraz hyperbolicus sinus. Do poruszania się pomiędzy tymi funkcjami służą klawisze "Odstęp-1" lub "Odstęp-4". Aby użyć wybranej funkcji w obliczeniach należy nacisnąć klawisz "Enter" gdy jest ona wyświetlana na linijce brajlowskiej lub, wybrawszy funkcję, używając klawisza "Tab (Odstęp-4-5)" lub "Shift-Tab (Odstęp-1-2)", przejść do przycisku potwierdź i nacisnąć klawisz "Enter". Ponadto funkcje można wprowadzić do linii obliczeń naciskając pierwszą literę nazwy każdej z nich, gdy otwarte jest okno listy funkcji sinus.

11.1.4 Funkcje cosinus

Aby wywołać Funkcję cosinus należy otworzyć menu naciskając "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" albo klawisz "F2" i nacisnąć klawisz "Enter" na poleceniu "funkcje cosinus". Skrótem klawiszowym do uruchomienia tych funkcji w menu kalkulatora jest litera "c (punkty 1-4)".Gorącym klawiszem dla funkcji cosinus jest w linii obliczeń kalkulatora kombinacja klawiszowa "Enter-c (punkty 1-4)". Na listę funkcji cosinus składają się: "cosinus", "arcus cosinus" oraz "hyperbolicus cosinus" Do poruszania się pomiędzy tymi funkcjami służą klawisze "Odstęp-1" lub "Odstęp-4". Aby użyć wybranej funkcji w obliczeniach należy nacisnąć klawisza "Tab (Odstęp-4-5)" lub "Shift-Tab (Odstęp-1-2)", przejść do przycisku potwierdź i nacisnąć klawisz "Enter". Ponadto funkcje można wprowadzić do linii obliczeń naciskając pierwszą literę nazwy każdej z nich, gdy otwarte jest okno listy funkcji cosinus.

11.1.5 Funkcje tangens

Aby wywołać Funkcję tangens należy otworzyć menu naciskając "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" albo klawisz "F2" i nacisnąć klawisz "Enter" na poleceniu "funkcje tangens". Skrótem klawiszowym do uruchomienia tych funkcji w menu kalkulatora jest litera "t (punkty 2-3—4-5)".Gorącym klawiszem dla funkcji tangens jest w linii obliczeń kalkulatora kombinacja klawiszowa "Enter-t (punkty 2-3-4-5)". Na listę funkcji tangens składają się: "tangens", "arcus tangens" oraz "hyperbolicus tangens" Do poruszania się pomiędzy tymi funkcjami służą klawisze "Odstęp-1" lub "Odstęp-4". Aby użyć wybranej funkcji w obliczeniach należy nacisnąć klawisz "Enter" gdy jest ona wyświetlana na linijce brajlowskiej lub,

wybrawszy funkcję, używając klawisza "Tab (Odstęp-4-5)" lub "Shift-Tab (Odstęp-1-2)", przejść do przycisku potwierdź i nacisnąć klawisz "Enter". Ponadto funkcje można wprowadzić do linii obliczeń naciskając pierwszą literę nazwy każdej z nich, gdy otwarte jest okno listy funkcji tangens.

11.1.6 Funkcje logarytmiczne

Funkcje logarytmiczne obsługuje się korzystając z okna dialogowego zawierającego następujące elementy: lista funkcji, przycisk "potwierdź", oraz przycisk "Anuluj". Do przełączania się pomiędzy tymi elementami służą klawisze Tab ("Odstęp-4-5")" lub "Shift-Tab ("Odstęp-1-2")". W oknie listy funkcji znajdziemy: logarytm zwykły oraz logarytm naturalny. Do wyboru funkcji z listy służą klawisze "Odstęp-1" lub "Odstęp-4".

Aby wywołać Funkcje logarytmiczną należy otworzyć menu naciskając "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" albo klawisz "F2" i nacisnąć klawisz "Enter" na poleceniu "funkcja logarytmiczna". Skrótem klawiszowym do wywołania funkcji logarytmicznych jest w menu kalkulatora litera "I (punkty 1-2-3)". Gorącym klawiszem do wywołania okna dialogowego funkcji logarytmicznych wprost z linii obliczeń jest "Enter-I (punkty 1-2-3)". Aby użyć wybranej funkcji w obliczeniach należy nacisnąć klawisz "Enter" gdy jest ona wyświetlana na linijce brajlowskiej lub, wybrawszy funkcję, używając klawisza "Tab (Odstęp-4-5)" lub "Shift-Tab (Odstęp-1-2)", przejść do przycisku potwierdź i nacisnąć klawisz "Enter". Ponadto funkcje można wprowadzić do linii obliczeń naciskając pierwszą literę nazwy każdej z nich, gdy otwarte jest okno listy funkcji logarytmicznych.

11.1.7 Kopiuj do schowka

Funkcji "kopiuj do schowka" używamy aby skopiować do schowka wzór lub wynik a następnie wkleić, wyrażenie lub wynik, do dokumentu, nad którym pracujemy w edytorze tekstu. Funkcje można uruchomić naciskając "Enter" na "kopiuj do schowka", lub naciskając "i (punkty 2-4)" w menu które oczywiście otwieramy naciskając kombinację "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" lub klawisz "F2". Gorącym klawiszem do uruchomienia tej funkcji wprost z linii obliczeń jest "Enter-i (punkty 2-4)". Spowoduje to natychmiastowe skopiowanie obliczeń do schowka. Po skopiowaniu będą one gotowe do wklejenia do dokumentu edytora tekstu.

Po uruchomieniu funkcji "kopiuj do schowka" usłyszymy komunikat: "kopiowanie zakończone" i Braille Sense Polaris powróci do linii obliczeń.

11.1.8 Konwerter jednostek

W oknie dialogowym "Konwertera Jednostek" można zamieniać jednostki masy, powierzchni, objętości, odległości oraz temperatury z systemu metrycznego na brytyjski oraz inne standardy i jednostki miary w ramach tego samego systemu.

Aby otworzyć okno dialogowe "Konwertera jednostek" należy otworzyć menu naciskając klawisze "Odstęp-M (Punkty 1-3-4)" lub "F2", za pomocą klawiszy "Odstęp-4" przejść do polecenia "Konwerter Jednostek" i nacisnąć klawisz "Enter". Okno dialogowe "Konwertera Jednostek" można otworzyć z dowolnego miejsca w oknie kalkulatora za pomocą skrótu klawiszowego "Enter-U (punkty-1-3-6)".

W oknie dialogowym "Konwertera Jednostek" znajdują się następujące kontrolki: pole kombo "Kategoria Jednostki", pole kombo "bieżąca jednostka", pole kombo "Zmień jednostkę", pole edycji "Wprowadź Liczbę", przycisk "Zamień", Przycisk "Anuluj" i pole tekstu statycznego "Wynik". Do poruszania się pomiędzy kontrolkami tego okna służą klawisze "Tab (F3 lub Odstęp-4-5)" albo "Shift-Tab (Odstęp-F3 lub Odstęp-1-2)". Do poruszania się w polach kombo używamy klawiszy "Odstęp-1" lub "Odstęp-4".

Dostępnymi kategoriami jednostek są: Odległość, Powierzchnia, Masa, Objętość, Temperatura, Dane, Liczby i Tekst. Wybranie jednostki miary sprawi, że na listach rozwijanych, Bieżąca Jednostka" i "Zmień jednostkę" pojawią się jednostki miary odpowiadające wybranej kategorii. Dostępnymi jednostkami odległości są: milimetry, centymetry, metry, kilometry, cale, stopy, jardy, i mile. Dostępne miary powierzchni to: Metry kwadratowe, Ary, stopy kwadratowe, jardy kwadratowe, akry i hektary. Dostępne jednostki masy to: Gramy, Kilogramy, Tony, Grany, Uncje i Funty. Dostępne jednostki objętości to: Decylitr, Mililitr, Litr, centymetr sześcienny, Metr Sześcienny, Cal Sześcienny, Stopa Sześcienna, jard sześcienny, galon, uncja płynu, miarka i kwarta. Dostępne jednostki temperatury to stopnie: Celsjusza, Fahrenheita i Kelvina.

Dostępne jednostki danych to bit, byte, kilobity, megabyte i gigabyte. Dostępne jednostki liczbowe to Hex (szesnastkowy system liczbowy, heksadecymalny), Dec (dziesiętny system liczbowy, decymalny) i binarny. W końcu konwersja tekstu pozwala na odkrywanie ASCII dowolnego odpowiednika znaku tekstu.

Z pierwszej listy wybieramy jednostkę, która ma być zamieniona a z drugiej jednostkę, na którą chcemy zamienić. W polu edycji "Wprowadź Liczbę" wpisujemy wartość liczbową zamienianej jednostki.. Wreszcie, chcąc zamienić jednostkę, przechodzimy do przycisku "Zamień" i naciskamy "Enter". Jeżeli chcemy zrezygnować z zamieniania, to przechodzimy do przycisku "Anuluj" i naciskamy "Enter". Po naciśnięciu przycisku "Zamień" wynik konwersji zostanie wyświetlony w polu tekstowym "Wynik".

11.1.9 <u>Wróć do wzoru</u>

Po obliczeniu formuły możemy wrócić do jej edycji wciskając klawisz skrótu "Enter-R (punkty 1-2-3-5)" lub aktywując tą funkcję z menu.

11.1.10 <u>Ustawienia opcji</u>

W oknie dialogowym "ustawienia opcji" znajdziemy: listę ustawień, przycisk "potwierdź", oraz przycisk "Anuluj". Do przełączania się pomiędzy tymi elementami służą klawisze "Tab (Odstęp-4-5)" lub " Shift-Tab (Odstęp-1-2)". "Ustawienia dostępne na liście to: "radiany" oraz "stopnie". Pomiędzy ustawieniami przełączamy się naciskając klawisze strzałek "Odstęp-1"/"Odstęp-4".

Gdy wybrano radiany, to podczas używania funkcji trygonometrycznej uzyskamy wartość PI. Jeżeli wybrane zostaną stopnie a następnie użyjemy PI, to kalkulator zwróci błędną odpowiedź.

Aby przejść do okna dialogowego "ustawienia opcji" należy otworzyć menu naciskając "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" lub klawisz "F2" a następnie nacisnąć klawisz "Enter" na poleceniu "ustawienia opcji". Skrótem klawiszowym dla funkcji "ustawienia opcji" jest w menu kalkulatora litera "o (punkty 1-3-5)". Gorącym klawiszem do uruchomienia jej wprost z linii obliczeń jest gorący klawisz "Enter-o (punkty 1-3-5)".

11.1.11 <u>Wyjście</u>

Aby wyjść z kalkulatora należy otworzyć menu naciskając "Odstęp-m (punkty 1-3-4)" lub klawisz "F2", a następnie nacisnąć klawisz "Enter" na poleceniu "wyjście". Skrótem klawiszowym realizującym tę funkcję w menu kalkulatora jest litera "z (punkty 1-3-5-6)". Gorącym klawiszem do zamknięcia kalkulatora wprost z linii obliczeń jest "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)".

11.1.12 Przykłady obliczeń matematycznych

Poniżej znajdą państwo listę przykładowych obliczeń dla każdej funkcji dostępnej w kalkulatorze, który zainstalowano w Braille Sense Polaris.

Funkcje podstawowe:

Dodawanie Plus

Aby uzyskać znak Plus naciskamy "punkty 2-3-5". Aby zatem dodać liczby 10 i 20 napiszemy: 10 plus (punkty 2-3-5) 20. Wyświetlony wynik to 30.

Odejmowanie Minus

Aby napisać znak minus używamy punktów "3-6". Zatem, aby dodać 10 i 20 a następnie odjąć 5 napiszemy: 10 plus (punkty 3-4-6)20 minus (punkty 3-6)5. Wyświetlony w tym wypadku wynik to 25.

Mnożenie

Aby napisać znak mnożenia należy użyć kombinacji (punktów 3-5). Aby więc pomnożyć 10 razy 20 należy napisać: 10 znak mnożenia (punkty 3-5)20.

Dzielenie

Aby użyć znaku dzielenia korzystamy z kombinacji punktów "2-5-6". Dzielenie 20 przez 10 będzie zatem wyglądać następująco: 20 "punkty 2-5-6"10. Wyświetlony wynik to oczywiście 2.

Procent

Gdy w obliczeniach chcemy użyć procentów posługujemy się znakiem "1-2-3-4-5-6".

I tak, chcąc policzyć o ile wzrośnie liczba 20 gdy dodamy do niej 10% piszemy:

20 plus 10 procent (punkty 1-2-3-4-5-6). W tym momencie zobaczymy na linijce brajlowskiej obok znaku plus nie sekwencję znaków procent i dziesięć, lecz liczbę "2", którą kalkulator doda dla nas do liczby 20 podając wynik działania czyli 22. Dzieje się tak, ponieważ liczba 2 stanowi 10% z dwudziestu.

Aby znaleźć liczbę o 10% mniejszą od liczby 20 wpisujemy:

20 minus 10 procent(punkty 1-2-3-4-5-6). Jako wynik otrzymamy liczbę 18. Dzieje się tak dlatego, że jak już to powiedziano powyżej, liczba 2 stanowi 10 procent z liczby 20.

Aby obliczyć ile procent liczby 10 stanowi liczba 20 piszemy:

20 podzielić przez 10 procent (punkty 1-2-3-4-5-6). Wynik to oczywiście 200.

Aby uzyskać 10% z liczby 20 piszemy:

20 razy 10 procent (punkty 1-2-3-4-5-6), co w wyniku daje nam 2. Dzieje się tak dlatego, że 10% =0.1. Zatem 20 razy 0.1 =2.

Potęgowanie

Aby użyć funkcji potęgowania należy skorzystać z kombinacji klawiszowej "Enter-2-3-4-6". Aby zatem 2 podnieść do potęgi dziesiątej należy napisać: 2 znak potęgi "Enter-2-3-4-6"10. Wynik tego działania to 1024.

Obliczanie pierwiastka kwadratowego

Aby obliczyć pierwiastek kwadratowy należy użyć kombinacji "Odstęp-Enter-1-2-3-4-5".

I tak, obliczając pierwiastek kwadratowy z 16 piszemy:

Znak pierwiastka kwadratowego "Odstęp-Enter-1-2-3-4-5"16 prawy nawias "punkty 3-5-6" i naciskamy klawisz "Enter". Uwaga! Bez wpisania prawego nawiasu funkcja nie zadziała. Otrzymany w wyniku naszego działania rezultat to liczba 4.

Funkcja wykładnicza

Aby skorzystać z funkcji wykładniczej używamy kombinacji "Odstęp-Enter-e (punkty 1-5)".

Chcąc dla przykładu policzyć jej wartość dla liczby 2 piszemy:

Znak funkcji wykładniczej "Odstęp-Enter-e (punkty 1-5)" 2 a następnie znak prawego nawiasu "punkty 3-5-6" – bez wprowadzenia tego znaku funkcja nie zadziała – i naciskamy klawisz "Enter". W wyniku otrzymamy 7.3890561.

Funkcje trygonometryczne:

Funkcje sinus

Aby użyć funkcji sinus naciskamy "Odstęp-Enter-s (punkty 2-3-4)" a następnie literę "s (punkty 2-3-4)". Na wyświetlaczu brajlowskim zobaczymy sin((lewy nawias).

Chcąc użyć funkcji arcus sinus piszemy odpowiednio literę "a punkt 1)" po wprowadzeniu kombinacji "Odstęp-Enter-s (punkty 2-3-4". Na wyświetlaczu zobaczymy "asin((lewy nawias)".

Dla sinusa po hiperboli naciskamy odpowiednio literę "h (punkty 1-2-5). Na wyświetlaczu zobaczymy "sinh((lewy nawias)".

Aby policzyć wartość funkcji sinus dla kąta 30 stopni należy napisać: Odstęp-Enter-s (punkty 2-3-4), Pojawi się okno listy funkcji sinus, w którym naciskamy literę "s (punkty 2-3-4) i wpisujemy liczbę 30, a następnie naciskamy prawy nawias (punkty 3-5-6) a następnie naciskamy klawisz "Enter". W wyniku otrzymamy 0,5.

Funkcje cosinus

Aby użyć funkcji cosinus korzystamy z kombinacji klawiszowej

"Odstęp-Enter-c (punkty 1-4)" a następnie naciskamy literę "c (punkty 1-4)". Na wyświetlaczu zobaczymy "cos((lewy nawias)".

W tym wypadku, tak jak miało to miejsce przy funkcjach sinus, także zostanie otwarte okno listy funkcji cosinus a zatem chcąc skorzystać z funkcji arcus cosinus po wprowadzeniu kombinacji "Odstęp-Enter-c (punkty 1-4)" wpisujemy literę "a (punkt 1)" a dla funkcji cosinus hyperbolicus odpowiednio literę

"H (punkty 1-2-5)". Na wyświetlaczu zobaczymy odpowiednio "acos((lewy nawias)" i "cosh((lewy nawias)".

I tak chcąc otrzymać wartość funkcji cosinus dla kąta 30 stopni naciskamy "Odstęp-Enter-c (punkty 1-4)" następnie piszemy c30) (prawy nawias) i naciskamy klawisz "Enter". Otrzymany w tym wypadku wynik to 0.8660254.

Funkcje Tangens

Aby użyć funkcji tangens korzystamy z kombinacji klawiszowej "Odstęp-Enter-t (punkty 2-3-4-5)", a następnie naciskamy literę "t (punkty 2-3-4-5)". Dla arcus tangens należy w stosownym miejscu nacisnąć literę "a (punkt 1)" zaś dla tangens hyperbolicus odpowiednio literę "h (punkty 1-2-5)". Na wyświetlaczu zobaczymy odpowiednio: tan, atan i tanh z następującym po oznaczeniu funkcji znakiem "((lewy nawias)".

Aby uzyskać wartość funkcji tangens dla kąta 30 stopni naciskamy "Odstęp-Enter-t (punkty 2-3-4-5)", a następnie piszemy: "t (punkty 2-3-4-5)30) (znak prawy nawias)" i naciskamy klawisz "Enter". Otrzymana wartość to tangens dla kąta 30 stopni czyli 0,57735027.

Funkcje logarytmiczne:

Logarytm

Chcąc użyć funkcji logarytmicznej naciskamy "Odstęp-Enter-I (punkty 1-2-3)" a następnie literę "n (punkty 1-3-4-5)". Na wyświetlaczu zobaczymy wówczas "log(". W tym miejscu wpisujemy liczbę (np.: 100) a zaraz po niej prawy nawias ")" i kończymy działanie naciskając klawisz "Enter". Wynik otrzymany w naszym przykładzie to liczba 2.

Logarytm naturalny

Jeżeli chcemy użyć logarytmu naturalnego, to po naciśnięciu kombinacji "Odstęp-Enter-I (1-2-3) w oknie wyboru funkcji, które właśnie wtedy zostanie otwarte naciskamy literę "e (punkty 1-5)". Na wyświetlaczu zobaczymy wówczas "ln". Aby uzyskać wartość logarytmu naturalnego dla naszej przykładowej liczby wpisujemy zatem "Odstęp-Enter-I (punkty 1-2-3), e (punkty 1-5) 100) (znak prawego nawiasu)", a następnie kończymy działanie naciskając klawisz "Enter". W tym wypadku otrzymany wynik to logarytm naturalny liczby 100, którego wartość wynosi 4,60517019.

11.2 Sprawdź datę i czas

W tym miejscu użytkownik może sprawdzić aktualną datę i godzinę. Aby to zrobić należy za pomocą klawiszy strzałek "Odstęp-1"/"Odstęp-4" odnaleźć w menu "Narzędzia" polecenie "Sprawdź datę i czas" i nacisnąć klawisz "Enter". Skrótem klawiszowym dla tej funkcji w menu "narzędzia" jest litera "d (punkty 1-4-5)" zaś gorącym klawiszem służącym do sprawdzania daty i czasu z dowolnego miejsca w Braille Sense Polaris jest kombinacja klawiszowa "Odstęp-t (punkty 2-3-4-5)". Po naciśnięciu powyższego gorącego klawisza Braille Sense Polaris wypowie aktualną godzinę i wyświetli ją w brajlu. Następnie, gdy naciśniemy klawisz "Tab (Odstęp-4-5)" Braille Sense Polaris w ten sam sposób wypowie i wyświetli dzisiejszą datę.

11.3 Kompas

Tej funkcji używamy aby wyświetlić kierunek kompasu zainstalowanego w Braille Sense Polaris. Kierunek kompasu można wyświetlić używając w dowolnym miejscu skrótu klawiszowego:

"Enter-5-6".

Wyświetlone zostanie bieżące wskazanie kompasu..

Status kompasu jest także dostępny za pomocą polecenia z menu narzędzia. Należy przejść za pomocą klawiszy "Odstęp-1" lub "Odstęp-4" do polecenia "Kompas" i nacisnąć klawisz "Enter" lub po prostu w menu "Narzędzia" nacisnąć literę "h (punkty 1-2-5)".

Gdy zmieniamy kierunek i chcemy poznać bieżący kierunek kompasu musimy nacisnąć klawisz "Odstęp". Wtedy urządzenie poinformuje o bieżącym kierunku kompasu.

Aby wyłączyć tę funkcję należy nacisnąć klawisze Odstęp-e (punkty 1-5)" lub Odstęp-z (Punkty 1-3-5-6).

Uwaga: Uruchomienie omawianej funkcji zajmie około 15 minut jeżeli:

- 1. Urządzenie rozładuje się w dużej odległości od miejsca gdzie kompas był ostatnio używany.
- 2. Urządzenie pozostaje rozładowane przez czas dłuższy niż miesiąc.

11.3.1 Opcje żyrokompasu

są dostępne dwa ustawienia opcjonalne ważne przy oglądaniu informacji o statusie kompasu:

"Czas odświeżania" oraz "rodzaj wyświetlanych informacji kompasu".

Czas odświeżania:

Tu można ustawić interwał czasowy automatycznego informowania o kierunku kompasu. Aby ustawić tę opcję należy:

- 1) Uruchomić funkcję "Kompas".
- 2) Braille Sense Polaris wyświetli bieżący status kompasu.
- 3) naciskamy klawisz "Tab (Odstęp-4-5)".
- 4) Kursor znajduje się teraz w polu edycji "czas odświeżania".
- **5)** Wpisujemy czas w sekundach pomiędzy komunikatami o kierunku kompasu. Domyślnie jest to sześć sekund. Można wpisać liczbę od 0 do 120..

Rodzaj wskazania

Można ustawić sposób wyświetlania kompasu. Aby to zrobić należy:

- 1) Uruchomić funkcję "Kompas".
- 2) Wyświetlony zostanie bieżący kierunek kompasu.
- 3) teraz naciskamy klawisz "Tab (Odstęp-4-5)" Aby przejść do "Rodzaj wskazania".
- 4) Strzałką góra/dół lub klawiszem "Odstęp" wybieramy pomiędzy "kierunki świata i azymut", "kierunki świata" i "Azymut. Domyślnie ustawiono "kierunki świata i azymut".

11.4 <u>Budzik</u>

Gdy w Braille Sense Polaris włączyliśmy funkcję budzika każdego dnia o ustalonej godzinie z naszego notatnika usłyszymy dźwięk alarmu.

Aby uruchomić budzik w menu "programy" odnajdujemy za pomocą klawiszy strzałek "Odstęp-1"/"Odstęp-4" pod-menu "narzędzia i naciskamy klawisz "Enter" aby je otworzyć. W kolejnym kroku, ponownie używając strzałek, przechodzimy do polecenia "budzik" i naciskamy klawisz "Enter". Skrótem klawiszowym do uruchomienia budzika jest w menu "narzędzia litera "a (punkt 1)".

Jeśli jest to pierwsze uruchomienie budzika a ponad to nie ustawiono jeszcze w Braille Sense Polaris daty i godziny, to nasz notatnik wypowie komunikat: "ustawić czas?". Gdy czas zostanie już ustawiony Braille Sense Polaris wyświetli okno dialogowe budzika.

W omawianym tutaj oknie dialogowym znajdziemy następujące elementy: "ustaw czas" alarmu, "dzwonek", "Powtórzenia", "czas trwania alarmu", "interwał dzwonienia", "ilość powtórzeń alarmu", Oraz przyciski "potwierdź" i "Anuluj". Do przełączania się pomiędzy powyższymi elementami służą klawisze "Tab (Odstęp-4-5)" oraz "Shift-Tab (Odstęp-1-2)".

Chcąc sprawdzić ustawienia budzika ponownie otwieramy nasze okno dialogowe. Zobaczymy w nim bieżące ustawienia budzika. Gdy zabrzmi alarm na linijce brajlowskiej zobaczymy komunikat: "budzenie". Aby wyłączyć alarm należy nacisnąć "Backspace-Enter". Po naciśnięciu powyższej kombinacji klawiszy Braille Sense Polaris pozostanie włączony nawet wtedy, jeśli włącznik urządzenia jest ustawiony w pozycji "wyłączone". Aby wyłączyć urządzenie należy przestawić włącznik najpierw na "włączone", nacisnąć "Backspace-Enter" a dopiero potem znowu przełączyć na "wyłączone". Wtedy Braille Sense Polaris pozostanie wyłączony, a alarm nie będzie aktywny póki nie zostanie na nowo ustawiony.

Jeżeli z jakiegoś powodu wydaje się nam, że włączenie i ponowne wyłączenie urządzenia nie będzie możliwe, to powinniśmy, chcąc uniknąć nadmiernego rozładowania baterii, wcześniej włączyć znajdującą się w menu ustawienia opcji funkcję "oszczędzanie baterii".

11.4.1 Ustaw czas alarmu

Po otwarciu okna dialogowego budzika pierwszym wyświetlonym polem będzie pole "ustaw czas alarmu". Wartość w tym polu jest ustawiona na aktualną godzinę lub na czas określony wcześniej. W polu tym można wpisać czas ręcznie, lub ustawić go używając klawiszy skrótów. Po ustawieniu czasu należy nacisnąć "Tab ("Odstęp-4-5")", aby przejść do następnego pola. Aby z dowolnego miejsca w Braille Sense Polaris sprawdzić czas korzystamy z gorącego klawisza "Odstęp-t (punkty 2-3-4-5)".

11.4.2 <u>Dźwięk alarmu</u>

Istnieje możliwość ustawienia dźwięku alarmu naszego budzika. Gdy w polu "ustaw czas alarmu" naciśniemy klawisz "Tab (Odstęp-4-5)" usłyszymy dźwięk alarmu który jest ustawiony. Aby go zmienić należy nacisnąć "Odstęp-1" lub "Odstęp-4" lub użyć prawego albo lewego klawisza przewijania. Po naciśnięciu jednego z powyższych klawiszy usłyszymy nowy dźwięk. Do wyboru są trzy różne dźwięki alarmu. Gdy użytkownik wybierze już pożądany dźwięk, należy nacisnąć "Tab ("Odstęp-4-5")", aby przejść do następnego pola.

11.4.3 Powtórzenia

W tym polu ustawiamy kiedy alarm ma być uruchamiany. Dostępne opcje to: "wyłączony", "tylko raz", "Od poniedziałku do piątku", oraz "codziennie". Do przełączania się pomiędzy opcjami służą klawisze "Odstęp-1"/"Odstęp-4" lub klawisze przewijania. Gdy wybierzemy opcję "wyłączony", alarm nie włączy się mimo iż ustawiono godzinę dzwonienia i pozostałe parametry. Jeżeli "Powtórzenia" zostało ustawione na "tylko raz", to alarm zostanie uruchomiony tylko raz. Jeżeli "Powtórzenia" ustawiono na "Od poniedziałku do piątku", to alarm będzie się włączał od poniedziałku do piątku o ustawionej godzinie. Jeżeli "Powtórzenia" ustawiono na "codziennie", to alarm będzie uruchamiany codziennie o ustawionej porze siedem dni w tygodniu, nawet w weekendy.

Gdy już wybraliśmy pożądaną opcję, należy nacisnąć klawisz "Tab (Odstęp-4-5)" aby przejść do następnego pola.

11.4.4 Czas trwania alarmu

Opcja ta służy do ustawiania czasu trwania dźwięku alarmu. Do wyboru mamy tutaj trzy ustawienia: 1 minuta, 2 minuty, lub 3 minuty. Do zmiany ustawienia używamy klawiszy strzałek "Odstęp-1"/"Odstęp-4" lub odpowiednio lewego i prawego przycisku przewijania. Jeśli ustawimy czas trwania alarmu na "1 minutę", to wybrany dźwięk alarmu będzie rozbrzmiewał przez minutę, a następnie zamilknie. Aby zatrzymać alarm należy nacisnąć "Backspace-Enter".

11.4.5 Interwał dzwonienia

Opcja ta ustawia czas jaki upłynie pomiędzy kolejnymi uruchomieniami alarmu. Np.: jeśli alarm przestanie dzwonić a Odstęp pomiędzy powtórzeniami ustawiono na trzy minuty, to zabrzmi on ponownie po trzech minutach. Dostępne ustawienia to 3, 5, 10, 15, lub 20 minut. Do zmieniania wartości tego ustawienia służą klawisze strzałek "Odstęp-1"/"Odstęp-4" lub prawy i lewy klawisze przewijania.

11.4.6 Liczba powtórzeń alarmu

Opcja ta pozwala ustawić ile razy alarm będzie powtórzony. Dostępne ustawienia mieszczą się w przedziale od 1 do 10 razy. Dla przykładu, jeśli alarm nie zostanie wyłączony przez naciśnięcie klawiszy "Backspace-Enter", to zostanie on powtórzony zgodnie z ustawioną w tym polu ilością powtórzeń. Do zmieniania ustawienia służą tutaj klawisze "Odstęp-1" lub "Odstęp-4" lub prawy i lewy klawisze przewijania.

11.4.7 Potwierdź/Anuluj

Jeżeli naciśniemy klawisz "Enter" na przycisku "potwierdź", to zmiany, których dokonaliśmy powyżej, zostaną zapisane a okno dialogowe budzika zostanie zamknięte. Jeżeli użytkownik nie chce zapisywać dokonanych przez siebie zmian, to powinien nacisnąć klawisz "Enter" na przycisku "Anuluj". Wówczas okno dialogowe budzika zostanie zamknięte bez zapisywania zmian.

11.5 Stoper i minutnik

Gdy naciśniemy klawisz "Enter" na znajdującej się w menu narzędzia pozycji "stoper i minutnik" usłyszymy komunikat: "stoper gotowy" a na wyświetlaczu zobaczymy: "00:00:00". Ponowne naciśnięcie tego klawisza spowoduje rozpoczęcie odliczania czasu. . Kolejne naciśnięcie klawisza "Enter" wywoła pauzę w odliczaniu. Wówczas Braille Sense Polaris wypowie za pomocą syntezatora mowy ilość czasu,

który upłynął oraz wyświetli wynik w brajlu. Następne naciśnięcie klawisza "Enter" restartuje odliczanie stopera od momentu, w którym zostało ono przerwane.

Jeżeli w czasie odliczania lub w czasie pauzy naciśniemy klawisz "Backspace" Braille Sense Polaris wypowie komunikat o czasie, który upłynął a stoper zostanie ustawiony ponownie na pozycji "00:00:00". Naciśnięcie klawisza "Odstęp" w czasie pracy stopera spowoduje wypowiedzenie komunikatu o czasie, który upłynął. W tym przypadku linijka brajlowska nadal będzie wyświetlała upływający czas.

Jeśli w czasie działania stopera naciśniemy "Odstęp-F2" czas przestanie być pokazywany na linijce brajlowskiej choć stoper będzie nadal działał. ponowne naciśnięcie tej samej kombinacji klawiszowej przywróci wyświetlanie czasu.

Minutnik

Jeżeli przed startem lub w czasie działania stopera naciśniemy "Tab (Odstęp-4-5)" lub "Shift-Tab(Odstęp-1-2)", to stoper zostanie przełączony do funkcji odliczania w dół. Po włączeniu tej funkcji użytkownik zostanie poproszony o wpisanie godzin, minut i sekund powinny one zostać wpisane w formie dwucyfrowej w brajlu komputerowym lub zwykłym (bez poprzedzających znaków liczby). Jeżeli naciśniemy klawisz "Enter" bez wpisywania jakichkolwiek liczb odliczanie zacznie się od wartości domyślnej, jaką jest jedna minuta. Po włączeniu odliczania pojawi się komunikat podający ile czasu zostało do odliczenia "odliczanie xx minut" i odliczanie się rozpocznie. Po naciśnięciu klawisza "Enter" podczas odliczania Braille Sense Polaris poinformuje użytkownika o pozostałym czasie i przerwie odliczanie. Ponowne naciśnięcie klawisza "Enter" spowoduje z restartowanie odliczania. Naciśnięcie klawisza "Backspace" spowoduje ponowne rozpoczęcie odliczania od wartości wyjściowej. W momencie, gdy odliczany czas osiągnie zero usłyszymy dziesięciosekundowy alarm a stoper będzie inicjalizowany ponownie i gotów do odliczania wprowadzonej wartości. Jeżeli naciśniemy "Backspace-Odstęp-Enter" w czasie trwania alarmu, to zostanie on przerwany a funkcja odliczania powróci do stanu, w którym należy podać czas do odliczenia.

Jeżeli ponownie naciśniemy "Tab (Odstęp-4-5)" lub "Shift-Tab(Odstęp-1-2)" to urządzenie powróci do funkcji stopera. Aby wyłączyć stoper lub odliczanie należy nacisnąć "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)" co spowoduje wyłączenie stopera i powrót do menu.

11.6 Terminal dla czytników ekranu

Funkcja "Terminala dla czytników ekranu" pozwala na korzystanie z urządzenia Braille Sense Polaris jako monitora brajlowskiego podczas połączenia z komputerem lub telefonem komórkowym, w którym zainstalowano kompatybilny czytnik ekranu taki jak: NVDA, Jaws, VoiceOver czy TalkBack. Zanim użyjemy tej funkcji należy upewnić się, że Braille Sense Polaris jest połączony z naszym komputerem lub smart phonem przez Bluetooth, albo podłączony do portu USB. Aby uruchomić omawianą funkcję należy w menu "Narzędzia" przejść za pomocą klawiszy "Odstęp-1 lub "Odstęp-4" do polecenia "Terminal dla czytników ekranu" i nacisnąć "Enter".

Aby uruchomić tę funkcję z dowolnego miejsca naszego urządzenia należy użyć skrótu klawiszowego "F3-S (punkty-2-3-4)".

Po uruchomieniu funkcji "terminal dla czytników ekranu" wyświetlona zostanie lista opcji połączenia. Do wyboru mamy: "Bluetooth" oraz "Port USB". Aby wybrać właściwe należy nacisnąć "Odstęp-1" lub "Odstęp-4". W następnym kroku naciskamy klawisz "Enter" a urządzenie w odpowiedzi informuje: "Tryb terminala". Braille Sense Polaris przestaje mówić ponieważ staje się ono po prostu monitorem brajlowskim dla naszego komputera lub smartphone'a. Jeżeli połączenie się nie uda, to kursor wróci na listę dostępnych rodzajów połączenia.

Możemy podłączyć do Braille Sense Polaris w trybie terminala urządzenie poprzez Bluetooth i port USB. Po nawiązaniu pierwszego połączenia naciskamy "Backspace-Odstęp-Enter-P (punkty 1-2-3-4-7-8)", aby zainicjować drugie połączenie. Gdy są podłączone dwa urządzenia, naciskamy "Backspace-Odstęp-Enter-C (punkty 1-4-7-8)", aby przełączać się między połączeniami.

Aby opuścić tryb terminala dla czytników ekranu" należy nacisnąć "Backspace-Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)".

11.6.1 Schowek terminala

Schowek terminala pozwala na tworzenie i edytowanie dokumentu na naszym notatniku zanim zostanie on przesłany za pośrednictwem terminala dla czytników ekranu do urządzenia z którym terminal jest połączony.

Aby otworzyć tryb wprowadzania danych naciskamy "Odstęp-Enter-I (punkty-2-4)". Braille Sense Polaris poinformuje: "tryb wprowadzania danych". W tym momencie można pisać i edytować tekst jak w edytorze tekstu. W trybie wprowadzania danych", monitor brajlowski oraz klawiatura zawieszają czasowo funkcję wysyłania/odbierania informacji do i z naszego podłączonego komputera lub urządzenia Apple po to, abyśmy mogli używać ich do pisania i edytowania naszego tekstu.

Gdy już napisaliśmy tekst, który chcemy przesłać do naszego urządzenia, naciskamy klawisz "Enter" i tekst zostaje szybko przesłany do urządzenia przez terminal dla czytników ekranu, a Braille Sense Polaris powróci do normalnego trybu odbierania i wysyłania informacji czyli będzie się zachowywał tak jak w trybie terminala.

Tryb wprowadzania danych może być także przydatny do przenoszenia tekstu z dokumentu lub wiadomości E-mail znajdujących się w naszym notatniku, do dokumentu lub E-maila, które tworzymy na naszym komputerze lub SmartPhonie. Ponieważ tryb wprowadzania danych używa standardowego pola edycji w naszym notatniku możliwe jest wklejanie tekstu w to pole ze schowka naszego notatnika. (zob. odpowiednie rozdziały podręcznika dotyczące zaznaczania tekstu w programach takich jak Edytor tekstu, E-mail, Przeglądarka Internetowa, itd.)

Aby przesłać tekst ze schowka notatnika za pośrednictwem terminala do podłączonego urządzenia należy:

- 1) W trybie terminala nacisnąć "Odstęp-Enter-I (punkty2-4)" aby uruchomić tryb wprowadzania danych".
- 2) nacisnąć "Enter-v (punkty 1-2-3-6) aby wkleić tekst ze schowka notatnika w otwarte pole edycyjne.
- **3)** Nacisnąć "Enter" aby wysłać tekst do komputera lub urządzenia Apple za pośrednictwem terminala dla czytników ekranu.

11.7 Sprawdź status sieci

Ta funkcja służy do sprawdzania czy Braille Sense Polaris jest połączony z Internetem.. Dostarcza ona także informacji o typie bieżącego połączenia, aktualnie używanym adresie IP, adresie maski podsieci. Bramy domyślnej, oraz serwera DNS oraz adresie mac.

Aby uruchomić ten program należy nacisnąć klawisz "Enter" na znajdującym się w menu "narzędzia" poleceniu "Sprawdź status sieci". Skrótem klawiszowym do uruchomienia tej funkcji z menu "narzędzia" jest litera "n (punkty 1-3-4-5)". Po uruchomieniu programu Braille Sense Polaris pokaże listę informacji na temat typu połączenia oraz adresu. Jeżeli teraz naciśniemy klawisz "Tab (Odstęp-4-5)", to Braille Sense Polaris wyświetli przycisk "odśwież". Ponowne przyciśnięcie klawisza "Tab (Odstęp-4-5)" spowoduje wyświetlenie przycisku "zamknij". Jeżeli użyjemy klawisza "Shift-Tab (Odstęp-1-2)", to Braille Sense Polaris będzie się przełączał pomiędzy elementami wymienionymi powyżej w kierunku odwrotnym.

Pierwsza pozycja z listy informacji (status) mówi nam czy Braille Sense Polaris jest podłączony do Internetu (online), czy też nie (offline) oraz pokazuje typ bieżącego połączenia: (LAN, Modem, ADSL lub Wireless LAN).

Następne pozycje to: "używany adres IP", "maska podsieci", "brama domyślna" oraz "serwer DNS" i adres mac. Do przełączania się pomiędzy tymi elementami służą klawisze strzałek "Odstęp-1"/"Odstęp-4". Jeżeli Braille Sense Polaris nie jest połączony z Internetem, to w oknie "status sieci" zobaczymy informację, że Braille Sense Polaris jest offline (niepołączony). Jeżeli naciśniemy klawisz "Enter" na przycisku "odśwież", to Braille Sense Polaris spróbuje połączyć się ponownie z Internetem używając ustawionych parametrów Internetowych. Aby zakończyć działanie tego programu należy nacisnąć "Odstęp-Z (punkty 1-3-5-6)" lub nacisnąć klawisz "Enter" na przycisku "zamknij". Okno "status sieci" można także otworzyć z menu program za pomocą kombinacji klawiszowej "Odstęp-n (punkty 1-3-4-5)".

11.8 <u>Sprawdź stan baterii</u>

Aby sprawdzić poziom naładowania baterii można nacisnąć klawisz "Enter" na pozycji "sprawdź stan baterii" w menu "narzędzia". Skrótem klawiszowym do uruchomienia tej funkcji z menu "narzędzia" jest litera "b (punkty 1-2)". Gorącym klawiszem do wywołania tej informacji z dowolnego miejsca w Braille Sense Polaris jest kombinacja klawiszowa "Odstęp-1-6". W oknie "sprawdź stan baterii" można sprawdzić dwa rodzaje informacji dotyczących zasilania Braille Sense Polaris. Funkcja ta pozwala sprawdzić stan naładowania baterii oraz czy Braille Sense Polaris pobiera aktualnie energie z baterii czy z zasilacza sieciowego. Po uruchomieniu tej funkcji zobaczymy komunikat: "bateria naładowana xx% praca na bateriach" lub "bateria naładowana xx% praca na zasilaczu". Po sprawdzeniu tych informacji zamykamy omawiane okno naciskając klawisze "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)".

11.9 Formatowanie

Formatowanie: Odstęp-I (punkty 1-2-3)

11.10 Czas do automatycznego wyłączenia

Można w Braille Sense Polaris ustawić "Wyłącznik czasowy". Wyłącznik czasowy będzie w określonym czasie wyłączał urządzenie, bez względu na to co robisz.

Aby ustawić wyłącznik czasowy postępuj jak poniżej.

Uruchom "Narzędzia".

Naciśnij "Odstęp-1" lub "Odstęp-4", aby przejść do "Czas do automatycznego wyłączenia".

Naciśnij klawisz "Enter" na "Czas do automatycznego wyłączenia".

Lub naciśnij "Odstęp-j (punkty 2-4-5)", niezależnie od lokalizacji.

Ukaże się pole edycji "czas do wyłączenia 0".

Wprowadzamy czas po jakim powinno wyłączyć się urządzenie. Możemy wprowadzić od 0 do 90 minut. Nacisnąć klawisz "Enter".

Gdy "Włącznik czasowy" jest aktywny, to nawet jeśli urządzenie jest aktywne wyłączy się.

Jeśli wyłącznik czasowy został ustawiony na 5 minut i naciśniemy "Odstęp-j (punkty 2-4-5)" po 2 minutach, usłyszymy w polu edycji 3. Oznaczać to będzie, że zasilanie zostanie wyłączone za 3 minuty.

11.11 Uaktualnianie oprogramowania

Funkcja ta pozwala na uaktualnianie systemu operacyjnego Braille Sense Polaris po przez połączenie Internetowe lub z nośnika zawierającego pliki uaktualnienia. Jeżeli użytkownik zdecyduje się na uaktualnienie za pośrednictwem Internetu musi najpierw skonfigurować połączenie Internetowe. Po uaktualnieniu Braille Sense Polaris wszystkie jego ustawienia zostaną przywrócone do wartości domyślnych. Dane na dysku będą chronione. Jednakże zalecamy by przed przystąpieniem do aktualizacji systemu operacyjnego w Braille Sense Polaris zrobili państwo kopię zapasową wszystkich danych..

Gdy proces aktualizacji rozpocznie się przerwanie jego jest niemożliwe. Uwaga! Podczas trwania procesu aktualizacji NIEWOLNO naciskać klawisza "reset". Należy także za wszelką cenę zapewnić stabilne i pewne zasilanie urządzenia. Zalecamy by podczas procesu aktualizacji systemu operacyjnego nie dotykali państwo Braille Sense Polaris. Aktualizacja może potrwać do trzydziestu minut, jednakże zależy to od szybkości używanego łącza Internetowego. Po zakończeniu instalacji uaktualnień Braille Sense Polaris zrestartuje się automatycznie, aby zakończyć procesy aktualizacyjne.

11.11.1 <u>Uaktualnianie systemu operacyjnego Braille Sense Polaris za pośrednictwem</u> połączenia Internetowego

Aby aktualizować system operacyjny notatnika przez Internet należy:

Upewnić się, że urządzenie jest połączone z Internetem. Nacisnąć klawisz "Enter" na znajdującym się w menu "narzędzia" poleceniu "aktualizuj system operacyjny Braille Sense Polaris". Teraz pojawi się komunikat: "aktualizuj? w trybie online".

Należy nacisnąć klawisz "Enter" na "aktualizuj? W trybie Online". Braille Sense Polaris połączy się z serwerem HIMS i aktualnie zainstalowana wersja systemu zostanie porównana z wersją znajdującą się na serwerze HIMS. Następnie Braille Sense Polaris zapyta czy chcemy dokonać aktualizacji. Jeżeli naciśniemy klawisz "Enter" na odpowiedzi "nie", to aktualizacja zostanie anulowana. Aby przełączać się pomiędzy odpowiedziami "tak" i "nie" należy użyć klawisza "Odstęp". Gdy wybierzemy odpowiedź "tak" Braille Sense Polaris pobierze plik aktualizacji. Jeżeli operacja ta zakończy się niepowodzeniem usłyszymy komunikat: "połączenie z Internetem jest niedostępne. Sprawdź połączenie i spróbuj ponownie". Aby powtórzyć próbę aktualizacji systemu operacyjnego należy nacisnąć "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6) aby anulować bieżący proces aktualizacji a następnie włączyć tę funkcje ponownie. Jeżeli połączenie będzie udane pliki aktualizacji zostaną ściągnięte i ich instalacja się rozpocznie. Jeżeli na dysku Flash nie ma dostatecznej ilości miejsca dla dokonania aktualizacji proces ten nie rozpocznie się do momentu usunięcia wszystkich zbędnych plików, tak aby zwolnić miejsce na dysku Flash.

Po pobraniu wszystkich niezbędnych plików Braille Sense Polaris Automatycznie rozpocznie proces uaktualniania. Należy pamiętać, że nie wolno niczego robić z Braille Sense Polaris do momentu ukończenia procesu aktualizacji.

Po ukończeniu procesu aktualizacji Braille Sense Polaris otworzy menu główne i usłyszymy komunikat: "menedżer plików". W tym momencie należy sprawdzić wersję oprogramowania naciskając w menu "program" kombinacje klawiszową "Odstęp-v (punkty 1-2-3-6)".

11.11.2 <u>Uaktualnianie Systemu operacyjnego Braille Sense Polaris z nośnika</u>

Aby zaktualizować system operacyjny Braille Sense Polaris używając nośnika informacji należy wykonać następujące kroki:

Podłączyć nośnik (taki jak przenośną pamięć USB lub kartę Secure Digital Card do Braille Sense Polaris. Nośnik musi zawierać pliki potrzebne do aktualizacji. Następnie należy nacisnąć klawisz "Enter" na poleceniu "aktualizuj system operacyjny Braille Sense Polaris".

Teraz pojawi się komunikat: "aktualizuj? Online". należy nacisnąć klawisz strzałki "Odstęp-4", aby przełączyć na "aktualizuj? Offline" a następnie nacisnąć klawisz "Enter". W tym miejscu zobaczymy listę dostępnych dysków. Za pomocą klawiszy strzałek "Odstęp-1"/"Odstęp-4" wybieramy ten, na którym znajdują się pliki potrzebne do aktualizacji i naciskamy klawisz "Enter".

Teraz Braille Sense Polaris zapyta czy chcemy kontynuować aktualizację. Jeżeli naciśniemy klawisz "Enter" na odpowiedzi "nie", to proces aktualizacji zostanie przerwany. Aby przełączać się pomiędzy odpowiedziami "tak" i "nie" należy użyć klawisza "Odstęp". Gdy naciśniemy klawisz "Enter" na odpowiedzi "tak" Braille Sense Polaris rozpocznie aktualizacje. Jeżeli wersja systemu operacyjnego zainstalowana w Braille Sense Polaris nie jest najnowsza, to powyższy krok nie pojawi się.

Braille Sense Polaris Automatycznie rozpocznie proces uaktualniania. Należy pamiętać, że nie wolno niczego robić z Braille Sense Polaris do momentu ukończenia procesu aktualizacji. Gdy aktualizacja zostanie ukończona Braille Sense Polaris otworzy menu "program" i usłyszymy komunikat: "menedżer plików".

Po ukończeniu procesu aktualizacji należy, naciskając w menu "program" kombinacje klawiszową "Odstęp-v (punkty 1-2-3-6)", sprawdzić wersję oprogramowania.

12 Instalacja i korzystanie z oprogramowania dodatkowego dla systemu Android.

Pomimo tego, że Polaris zawiera rozbudowane oprogramowanie opracowane pod kątem osób niewidomych to nie może ono zaspokoić wszystkich oczekiwań. Dlatego też jedną z niezwykłych cech Polarisa jest możliwość instalacji i korzystania przez osoby niewidome z programów opracowanych na system Android dla osób widzących a bezpośrednio dostępnych w Google Play Store. Zanim będziemy mogli zainstalować to oprogramowanie musimy być właścicielem konta w Google Play Store. Konto to możemy założyć bezpłatnie po przez stronę internetową https://www.google.pl.

Aby otworzyć Google PlayStore możemy odszukać pozycję "Sklep Play" w Menu Głównym i wcisnąć Enter lub posłużyć się gorącym klawiszem "p".

Przy pierwszym otwarciu będziemy musieli zalogować się do swojego konta Google. Należy przy tym pamiętać, że korzystając z dowolnego programu pobranego z Google Play Store korzystamy z niezależnej zewnętrznej aplikacji dla systemu Android. Oznacza to, że nie będziemy korzystać z interfejsu Braille Sense lecz z interfejsu danego programu. Tak więc nawigacja i interakcja z poszczególnymi funkcjami oprogramowania może być trochę inna.

Polaris wyposażony jest w program odczytu ekranu, który jest automatycznie uruchamiany w chwili gdy korzystamy z aplikacji zewnętrznej. Jego działanie jest trochę podobne do działania programu TalkBack. W tym przypadku (ponieważ musimy nawigować po graficznym ekranie Androida) możemy mieć czasami trudności ze znalezieniem interesujących nas elementów. Z tego też powodu program odczytu ekranu Polarisa pozwala na odnajdywanie ikon za pomocą pierwszej litery ich nazwy. Tak więc, gdy poszukujemy ikony "Znajdź" wciskamy literę "z". Spowoduje to przeniesienie punktu uwagi na pierwszą ikonę, której nazwa zaczyna się na tę literę. Ponowne wciśnięcie "z" przeniesie nas do następnej ikony z nazwą zaczynającą się na tę literę itd.

Klawisze "F3" i "Odstęp-F3" przechodzą po obiektach znajdujących się na ekranie. Klawisze "Control" oraz "Alt" będą nas przemieszczać do obszarów o różnej zawartości. W obszarach typu dokument, arkusz lub suwak, klawisze skrótów są dostępne dla klawiatury QWERTY, a klawisze "Control" i "Alt" w tych przypadkach mogą być wykorzystanie do obsługi różnych funkcji.

Klawisz "Odstęp-1-2-3" przeniesie nas na początek dostępnej zawartości a "Odstęp-4-5-6" na koniec. "Enter" uruchomi funkcję a "F4", "Odstęp-e" lub "Odstęp-z" cofnie nas o jeden ekran wstecz.

Aby wprowadzić tekst w pole edycji musimy najpierw nacisnąć "Enter" (aby uaktywnić tryb pisania), a dopiero potem pisać. Zmiana wartości suwaka nastąpi po wciśnięciu "Backspace-Odstęp-4" (zwiększenie wartości) lub "Backspace-Odstęp-1" (zmniejszenie wartości). Do nawigacji w aplikacjach system Android możemy również skorzystać z frontowego panelu. Klawisze "Wstecz" i "W przód" będą nas przemieszczać po obiektach, klawisz "Record" działa jak przycisk "Wstecz", przycisk "Play", otwiera ostatnią aplikację a przycisk "Stop" wraca do Menu Głównego.

Jeśli wolimy korzystać z bardziej tradycyjnej metody sterowania to możemy przełączyć się na symulację gestów. Wtedy podobnie jak w programie TalkBack będziemy posługiwać się klawiszami "Odstęp-1" oraz "Odstęp-4". Aby włączyć lub wyłączyć tryb gestów wciskamy "Backspace-Enter-h". Ta funkcja będzie aktywna tylko wtedy gdy będzie działał program odczytu ekranu.

Istnieje również możliwość skorzystania z zewnętrznej klawiatury, myszki lub dotykowej płytki. Aby włączyć tę funkcję wciskamy "Stop-Next" na klawiaturze multimedialnej. W tym przypadku (gdy uruchomiony jest program odczytu ekranu) dołączone akcesoria będą działały analogicznie jak w przypadku programu TalkBack w przeciwnym przypadku będą działały tak jak to przewiduje system Android.

Gdy zalogujemy się na konto Google możemy poszukać interesującej nas aplikacji za pomocą funkcji "Wyszukaj". Jeśli korzystamy z innych urządzeń Android i już zakupiliśmy jakąś aplikację to otwieramy szufladę nawigacji i wybieramy opcję "My Apps". Domyślnie Play Store wyświetli tylko te aplikacje, które są zainstalowane na naszym urządzeniu ale gdy wybierzemy przycisk "All" pojawią się wszystkie aplikacje, które zostały zakupione lub ściągnięte.

Będąc na liście aplikacji wciskamy "Enter" aby przejrzeć szczegóły aplikacji. Jeśli chcemy ją zainstalować musimy odszukać przycisk "Zainstaluj" i wcisnąć "Enter". Pojawi się wtedy okno dialogu określające wymagania jakie ma dana aplikacja. Odnajdujemy przycisk "Akceptuj" (lub wciskamy literę 'a') i wciskamy Enter.

Gdy dana aplikacja zostanie zainstalowana pojawi się na liście "Wszystkie Aplikacje". Opcja otwierająca tę listę znajduje się na końcu Menu Głównego Polarisa. Lista początkowo zawiera tylko elementy podstawowe Google. Wszystkie elementy na tej liście są uporządkowane alfabetycznie i można do nich dotrzeć po przez pierwszą literę nazwy.

Przy pomocy funkcji "Wszystkie Aplikacje" możemy również odinstalować niepotrzebnej aplikacje. Aby tego dokonać wciskamy "Odstęp-Enter-i" na nazwie aplikacji otworzymy w ten sposób Menu Akcji. Teraz z dostępnych opcji klawiszem F3 wybieramy "Odinstaluj" i wciskamy Enter. Ponownie wciskamy F3 aby przejść do przycisku OK i ponownie naciskamy Enter. Teraz po zamknięciu listy i jej ponownym otwarciu odinstalowana aplikacja nie będzie już widoczna.

Kiedy aplikacja Androida zostanie zainstalowana możemy usłyszeć dźwięki powiadomień od niej przychodzących. Aby sie z nimi zapoznać możemy w dowolnym momencie wcisnąć "Odstęp-1-2-3-4-5-

6". Po liście powiadomień przemieszczamy się klawiszami Odstęp-1 i Odstęp-4 a klawiszem "Odstęp-d" kasujemy powiadomienie.

Uwaga: Nie wszystkie powiadomienia mogą być kasowane.

Pomimo tego, że istnieje wiele aplikacji Androidowych, które bardzo dobrze współpracują z Polarisem to jednak HIMS nie może gwarantować dostępność wszystkich. Ogólnie mówiąc aplikacje napisane zgodnie ze standardami dostępności Google powinny działać poprawnie jednak istnieje wiele z nich, które nie spełniają tych standardów i mogą nie być obsługiwane przez programy odczytu ekranu.

13 <u>Używanie menu pomocy</u>

System pomocy w Braille Sense Polaris to różne pliki tekstowe, w których można znaleźć wiele informacji o różnych funkcjach Braille Sense Polaris. System pomocy podzielono na następujące części: Ogólny przegląd pomocy Braille Sense Polaris

Pomoc dla menu ustawienia

Pomoc dla menedżera plików

Pomoc dla edytora tekstu

Pomoc dla poczty email

Pomoc dla mediów

Pomoc dla organizera

Pomoc dla narzędzi Internetowych

Pomoc dla dodatków

Pomoc dla narzędzi

Instalacja i używanie aplikacji Androidowych

Używanie menu pomocy

Zestawienie komend

Zestawienie komend używanych na klawiaturze podłączanej przez port USB

Rozwiązywanie problemów

Akcesoria

Informacje o Braille Sense Polaris

Rozdział "przegląd pomocy w Braille Sense Polaris" Pozwala w sposób ogólny zaznajomić się z funkcjami urządzenia. W rozdziale tym omawia się wszystkie funkcje notatnika.

Aby zapoznać się z treścią tego dokumentu należy użyć tych samych metod, które wykorzystujemy do czytania dokumentów w edytorze tekstu. Podczas czytania instrukcji użytkownika Braille Sense Polaris można, naciskając gorący klawisz "Odstęp-f (punkty 1-2-4)", szukać tekstu w różnych rozdziałach. Powyższa kombinacja klawiszowa otwiera pole edycji, w którym wpisujemy poszukiwany tekst, a następnie naciskamy klawisz "Enter". Jeżeli chcemy przejść do kolejnego miejsca, w którym znajduje się poszukiwany fragment, to korzystamy z gorącego klawisza "Enter-f (punkty 1-2-4)".

W rozdziale "Pomoc dla menu ustawienia znajduje się opis funkcji tego menu i objaśnienie jak z nich korzystać.

W Rozdziale informacje o Braille Sense Polaris znajdziemy informacje dotyczące praw autorskich oraz wersji Braille Sense Polaris a także wersji systemu, którego Braille Sense Polaris używa.

Aby zapisać informacje o Braille Sense Polaris należy otworzyć pod-menu "pomoc" w menu "program", a następnie otworzyć temat pomocy "informacje o Braille Sense Polaris". Teraz należy nacisnąć klawisz "Tab (Odstęp-4-5)" lub klawisz "F3". Wtedy Braille Sense Polaris wyświetli przycisk "zapisz". Tutaj naciskamy klawisz "Enter". Teraz zobaczymy komunikat: "zapis ukończony" i Braille Sense Polaris powróci do przycisku "zapisz". Tak zapisany plik nosi nazwę "bs-information.txt" i znajdziemy go w katalogu głównym na dysku Flash.

14 Przewodnik dotyczący rozwiązywania problemów

Jeśli napotykasz problemy z BrailleSense Polaris, zapoznaj się z poniższymi sugestiami dotyczącymi rozwiązywania wielu typowych problemów:

14.1 BrailleSense Polaris nie włącza się

- 1) Sprawdź, czy bateria jest prawidłowo włożona do komory.
- Jeśli bateria jest włożona prawidłowo, podłącz zasilacz sieciowy i podłącz go do gniazdka elektrycznego. Bateria może wymagać naładowania.
- Sprawdź lokalizację przełącznika blokady klawiatury. Jeśli przełącznik ten znajduje się w pozycji "blokada", przełącznik zasilania nie działa.

14.2 <u>Nie słychać głosu</u>

- Upewnij się, że głośność jest wystarczająco głośna, aby ją usłyszeć. Naciśnij "backOdstęp-F4", aby zwiększyć głośność.
- 2) Upewnij się, że głos jest włączony. Naciśnij "Backspace-F2", aby włączyć / wyłączyć głos.

14.3 Głos jest zbyt szybki, aby go zrozumieć

1) Naciśnij "spację-F1", aby obniżyć szybkość głosu.

14.4 Dźwięk głosu jest zbyt niski lub zbyt wysoki, aby go zrozumieć

1) Naciśnij "enter-F1", aby obniżyć lub naciśnij "enter-F4", aby podnieść wysokość głosu.

14.5 <u>Nie wiesz gdzie jesteś</u>

1) Jeśli straciłeś orientację w swojej lokalizacji w BrailleSense Polaris i nie pamiętasz, gdzie jesteś, naciśnij "F1", aby wejść do menu "program". Następnie naciśnij "F2-F3", aby przełączyć się między otwartymi programami. Jeśli jesteś w edytorze tekstów, naciśnięcie "Odstęp-1-5-6" wyświetli bieżące położenie w otwartym dokumencie.

14.6 Brak połączenia z Internetem

- Jeśli korzystasz z połączenia Wi-Fi, upewnij się, że połączenie bezprzewodowe jest włączone. Użyj "Odstęp-Backspace--1-4-5-6", aby włączyć / wyłączyć kartę sieci bezprzewodowej.
- **2)** Jeśli korzystasz z połączenia Ethernet, sprawdź, czy kabel Ethernet jest prawidłowo podłączony za pomocą przejściówki USB na Ethernet i czy ustawienia sieciowe są prawidłowe.

14.7 <u>E-mail</u>

- 1) Jeśli nie możesz pobrać wiadomości E-mail, skontaktuj się z usługodawcą internetowym, aby upewnić się, że masz prawidłowe ustawienia POP3 / IMAP i SMTP.
- Jeśli nie możesz wysyłać ani odbierać poczty, upewnij się, że masz aktywne połączenie z Internetem.

14.8 Monitor brajlowski nie wyświetla brajla

 Jeśli monitor brajlowski nie wyświetla brajla, upewnij się, że monitor brajlowski jest włączony. Użyj "Backspace-F3", aby włączyć lub wyłączyć brajlowski wyświetlacz.

14.9 <u>BrailleSense Polaris nie odzywa się podczas korzystania ze Sklepu Play</u> lub aplikacji Android

Jeśli nie masz mowy podczas otwierania Sklepu Play lub aplikacji na Androida na liście Wszystkie aplikacje, upewnij się, że czytnik ekranu mobilnego jest włączony. Możesz włączać i wyłączać mobilny czytnik ekranu, naciskając przyciski multimedialne "Stop" i "Dalej" na przednim panelu urządzenia.

14.10 Menu BrailleSense nie są wyświetlane ani mówione

Czasami może pojawić się monit o ustawienie domyślnego programu uruchamiającego między Google Now i Polaris Launcher. Jeśli zostanie przypadkowo ustawiony na użycie programu Google Now Launcher, menu polaris nie zostaną wyświetlone, a funkcje ułatwień dostępu nie zostaną aktywowane. W takim przypadku powiadomienia systemowe mogą być nadal słyszalne, ale nie pojawi się brajl i nie będzie słychać mowy.

Aby zresetować program Polaris Launcher, naciśnij "F2-F3-1-2-3-4-4-5-6-7-8".

14.11 BrailleSense Polaris nie odpowiada

1. Jeśli BrailleSense Polaris nie reaguje na naciskanie klawiszy lub poleceń, może być konieczne zresetowanie urządzenia. Aby zresetować BrailleSense Polaris, naciśnij "1-2-3-4-5-6-F2-F3."

2) Jeżeli soft reset nie przywróci BrailleSense Polaris, może być konieczne całkowite wyłączenie urządzenia. Najprostszym sposobem na to jest wyjęcie baterii, pozostawienie jej na kilka sekund, ponowne włożenie i włączenie urządzenia.

3) Przywracanie ustawień fabrycznych: jeśli nie możesz rozwiązać problemu za pomocą powyższych metod, konieczne może być zresetowanie opcji BrailleSense Polaris z powrotem do ustawień fabrycznych. Możesz to zrobić na dwa sposoby: jeśli twoje urządzenie działa, możesz uruchomić opcję "Przywróć ustawienia fabryczne" w menu "Ustawienia". Możesz również jednocześnie nacisnąć i przytrzymać klawisze Wprzód na klawiaturze multimedialnej i wyłącznika. Trzymamy tak długo, aż na wyświetlaczu brajlowskim pojawi się "HIMS".

4: Głębokie resetowanie systemu Android: w bardzo poważnych przypadkach może być konieczne wykonanie pełnego resetowania systemu. Nie należy tego jednak podejmować, dopóki wszystkie inne opcje nie zostaną wyczerpane lub jeśli nie chcesz całkowicie usunąć wszystkich danych, aplikacji i ustawień. Ponadto proces ten jest złożony i wyjątkowy i powinien być wykonywany wyłącznie pod nadzorem upoważnionego pracownika obsługi technicznej. Jeśli uważasz, że konieczne jest zresetowanie systemu, skontaktuj się z pomocą techniczną w celu uzyskania konsultacji i uzyskania pełnych instrukcji.

14.12 LCD nie działa

 Jeśli ekran LCD nie włącza się, upewnij się, że jest włączony. Naciśnij "Odstęp-o (punkty 1-3-5)", aby otworzyć "Opcje globalne". Naciśnij dwukrotnie "F3-F4". Naciśnij "spacja", aby włączyć opcję ekranu LCD, i naciśnij "enter", aby zapisać ustawienia opcji.

14.13 Pliki USB lub SD wydają się zawierać 0 bajtów

System operacyjny Android wymaga, aby dyski zostały prawidłowo odłączone przed ich usunięciem. Jeśli nie zostanie to zrobione, wstawienie ich do Polaris lub innych urządzeń może spowodować, że wszystkie pliki będą wyglądały tak, jakby nie zawierały danych lub mają rozmiar 0 bajtów. Przed odłączeniem dysku USB lub karty SD, naciśnij "Odstęp-Backspace-Enter-U" lub "Odstęp-Backspace-Enter-3-6", aby pendrive lub kartę SD odłączyć poprawnie. Jeśli na dysku są wyświetlane pliki bez danych, ponownie włóż je do BrailleSense Polaris i naciśnij Powyższą kombinację.

15 Podsumowanie komend

15.1 Kombinacje klawiszowe wspólne dla wszystkich programów

Otwórz menu program: F1

Uruchom program znajdujący się w menu głównym z dowolnego miejsca w Braille Sense Polaris: F1-(skrót klawiszowy uruchamiający ten program z menu "program"). Uwaga! Każdy program ma swój skrót klawiszowy. Jest to litera wyświetlona w nawiasie po nazwie tego programu.

Wywołanie listy zadań: F1-F4

Przejdź do poprzedniego programu: Odstęp-F2-F3

Przejdź do następnego programu F2-F3

Otwórz menu w każdym z programów: Odstęp-m (punkty 1-3-4) lub klawisz F2

Wyjście: Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)

Escape: Esc (Odstęp-1-5) lub klawisz F4

Idź do następnego elementu sterującego w oknie dialogowym: Tab (Odstęp-4-5 lub klawisz F3)

Idź do poprzedniego elementu sterującego w oknie dialogowym: Shift-Tab (Odstęp-1-2 lub Odstęp-F3)

ldź do poprzedniego znaku: lewy klawisz strzałki (Odstęp-3)

ldź do następnego znaku: prawy klawisz strzałki (Odstęp-6)

Idź do poprzedniej linii/elementu: klawisz strzałki w górę (Odstęp-1, górny przycisk przewijania)

ldź do następnej linii/elementu: klawisz strzałki w dół(Odstęp-4, dolny przycisk przewijania)

Idź do początku linii/elementu: Home (Odstęp-1-3 lub F2-górny przycisk przewijania)

Idź do końca linii elementu: End (Odstęp-4-6 lub F3-dolny przycisk przewijania)

ldź do początku dokumentu lub pierwszego elementu: Ctrl-Home (Odstęp-1-2-3 lub F1-F2-górny przycisk przewijania)

ldź do końca dokumentu lub ostatniego elementu: Ctrl-End (Odstęp-4-5-6 lub F3-F4-dolny przycisk przewijania)

Przejdź do poprzedniej strony lub pierwszego elementu poprzedniej grupy 32 znaków: strona w górę (Odstęp-1-2-6 lub F1-F2)

Przejdź do następnej strony lub pierwszego elementu następnej grupy 32 znaków:

Strona w dół (Odstęp-3-4-5 lub F3-F4)

Przewiń w lewo: górny przycisk przewijania

Przewiń w prawo: dolny przycisk przewijania

Przenieś kursor do wskazanego ośmiopunktu na wyświetlaczu lub do pozycji: stosowny klawisz prowadzenia kursora

Przeczytaj ponownie bieżący element: Odstęp-r (punkty 1-2-3-5)

Wypowiedz bieżący czas: Odstęp-t (punkty 2-3-4-5)

Sprawdź stan baterii: Odstęp-1-6

Wywołaj menu opcje globalne: Odstęp-o (punkty 1-3-5)

Pomoc kontekstowa: Odstęp-h (punkty 1-2-5)

Sprawdź wersję systemu operacyjnego: Odstęp-v (punkty 1-2-3-6). Skrót działa tylko w menu "program".

Sprawdź status sieci: Odstęp-n (punkty 1-3-4-5). Skrót działa tylko w menu "program".

Zwiększ głośność mowy: Backspace-F4 Zmniejsz głośność mowy: Backspace-F1 Zwiększ szybkość mowy: Odstęp-F4 Zmniejsz szybkość mowy: Odstęp-F1 Włącz tryb jednoręczny: trzymać naciśnięty klawisz F3 podczas uruchamiania urządzenia. Wyłącz tryb jednoręczny: trzymać naciśnięty klawisz F4 podczas uruchamiania urządzenia Włącz/Wyłącz Bluetooth: Odstęp-Backspace-3-4-5-6 Włącz/Wyłącz Sieć Bezprzewodową: Odstęp-Backspace-1-4-5-6

15.2 Komendy szybkiego uruchomienia

Aby uruchomić aplikacje z dowolnego miejsca w Braille Sense Polaris za pomocą skojarzonych z nimi skrótów klawiszowych należy wykonać następujące polecenia.

Użyj F1 z wymienionymi literami dla uruchomienia następujących aplikacji:

Książka Adresowa: A (punkt -1). Przeglądarka Internetowa: B (punkty 1-2).

Odtwarzacz DAISY: D (punkty 1-4-5).

Poczta Email: E (punkty 1-5).

Menedżer plików: F (punkty 1-2-4).

Pomoc: H (Punkty 1-2-5).

Media Player: M (punkty 1-3-4).

Radio FM: R (punkty 1-2-3-5).

Terminarz: S (punkty 2-3-4).

Edytor tekstów: W (punkty 2-4-5-6).

Przeglądarka plików Excela: X (punkty 1-3-4-6).

DAISY Online: Z (punkty 1-3-5-6).

Użycie F3 z wymienionymi literami dla uruchomienia następujących aplikacji: Budzik: A (punkt 1). Menadżer Bluetooth: B (punkty 1-2)

Kalkulator: C (punkty 1-4).

Formatuj: F (punkty 1-2-4). Ustawienia połączenia sieciowego: I (punkty 2-4). Utwórz/przywróć z kopii zapasowej: K (punkty 1-3). Ochrona hasłem: N (punkty 1-3-4-5). Terminal dla czytników ekranu: S (punkty 2-3-4). Ustaw datę i czas: T (punkty 2-3-4-5). Uaktualnij oprogramowanie: U (punkty 1-3-6). Stoper i minutnik: W (punkty 2-4-5-6). Inne szybkie komendy:

Sprawdź datę i czas: Odstęp-t (punkty 2-3-4-5).

Sprawdź status sieci: Odstęp-n (punkty 1-3-4-5).

Sprawdź stan baterii: Odstęp-ą (punkty 1-6.

Zmień nazwę urządzenia: Odstęp-Backspace-Enter-e (punkty 1-5).

Ustaw czas do automatycznego wyłączenia: Odstęp-j (punkty 2-4-5).

Otwórz opcje globalne: Odstęp-o (punkty 1-3-5).

15.3 Menedżer plików

15.3.1 Klawisze nawigacyjne listy plików i listy menu

ldź do poprzedniego elementu: klawisz strzałki w górę (Odstęp-1) lub górny przycisk przewijania ldź do następnego elementu: klawisz strzałki w dół (Odstęp-4) lub dolny przycisk przewijania ldź do początku listy: Ctrl-Home (Odstęp-1-2-3) ldź do końca listy: Ctrl-End (Odstęp-4-5-6)

15.3.2 Klawisze nawigacyjne listy plików

Szybkie przejście do listy folderów lub plików: Odstęp-5-6 Przełącz pomiędzy listą plików a oknem adresowym: Tab (Odstęp-4-5 lub F3) / Shift-Tab (Odstęp-1-2 lub Odstęp-F3) Otwórz wybrany folder lub plik: Enter Idź do folderu wyższego poziomu: Backspace Przejść szybko do lokalizacji najwyższego poziomu: Odstęp-1-2-5-6 Przejdź wyżej o 32 elementy: Odstęp-1-2-3 lub F1-F2 Przejdź niżej o 32 elementy: Odstęp-3-4-5 lub F3-F4

15.3.3 Klawisze zaznaczania elementów (plików lub folderów)

Zaznacz element po elemencie: Odstęp Zaznacz większą grupę elementów leżących obok siebie: Odstęp-Enter-b (punkty 1-2) Zaznacz wszystko: Odstęp-Enter-a (punkt 1)

15.3.4 Gorace klawisze dla komend

Otwórz: Odstęp-Enter-o (punkty 1-3-5) Otwórz za pomocą: Odstęp-Enter-e (punkty 1-5) Spakuj: Odstęp-Enter-z (punkty 1-3-5-6) Rozpakuj: Odstęp-Enter-u (punkty 1-3-6) Wyślij: Odstęp-Enter-s (punkty 2-3-4) Kopiuj: Odstęp-Enter-c (punkty 1-4) Wytnij: Odstęp-Enter-x (punkty 1-3-4-6) Wklej): Odstęp-Enter-v (punkty 1-2-3-6) Skasuj: Odstęp-d (punkty 1-4-5) Zmień nazwę: Odstęp-Enter-r (punkty 1-2-3-5) Nowy dokument: Odstęp-Enter-n (punkty 1-3-4-5) Nowy folder: Odstęp-Enter-f (punkty 1-2-4) Konwersja pliku: Odstęp-Enter-t (punkty 2-3-4-5) Zaznacz wszystko: Odstęp-Enter-a (punkt 1) Sortuj pliki według: Odstęp-Enter-g (punkty 1-2-4-5) Informację o pliku: Odstęp-Enter-i (punkty 2-4) Ustaw wyświetlane informacje o pliku: Odstęp-Enter-I (punkty 1-2-3) Wyświetlaj tylko pliki typu: Odstęp-Enter-w (punkty 2-4-5-6) Szukaj pliku: Odstęp-f (punkty 1-2-4) Wyszukiwanie tekstu: Backspace-c (punkty 1-4-7)

15.4 Edytor tekstu

15.4.1 Gorace klawisze dla komend

Komendy menu Plik

Nowy dokument: "Odstęp-Enter-n (punkty 1-3-4-5)" Otwórz: "Odstęp-Enter-o (punkty 1-3-5)" Zapisz: "Odstęp-Enter-s (punkty 2-3-4)" Zapisz jako: "Odstęp-s (punkty 2-3-4)" Zamknij bieżący dokument: "Odstęp-q (punkty 1-2-3-4-5)" Drukuj: "Odstęp-p (punkty 1-2-3-4)" Ustawienia: "Odstęp-Enter-e (punkty 1-5)" Wyjdź: "Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)"

Komendy menu Edycja

Rozpocznij zaznaczanie: "Odstęp-Enter-b (punkty 1-2) Kopiuj: "Odstęp-Enter-c (punkty 1-4)" Dodaj do schowka: "Odstęp-Enter-p (punkty 1-2-3-4)" Wyczyść schowek: "Odstęp-Enter-d (punkty 1-4-5)" Skasuj: "Odstęp-d (punkty 1-4-5)" Wytnij: "Odstęp-Enter-x (punkty 1-3-4-6)" Wklej: "Odstęp-Enter-v (punkty 1-2-3-6)" Wstaw z pliku:" "Odstęp-Enter-i (punkty 2-4)"" Wstaw datę: "Odstęp-Enter-w (punkty 2-4-5-6)" Wstaw czas: "Odstęp-Enter-w (punkty 2-4-5-6)" Wstaw zakładkę: Backspace-Odstęp-Enter-T (punkty 2-3-4-5-7-8) Wyśrodkuj linię: Backspace-Odstęp-Enter-C (punkty 1-4-7-8) Usuń puste linie: "SpacjaBackspace-e (punkty 1-5)" Zaznacz wszystko: "Odstęp-Enter-a (punkt 1)"

Komendy Idź do

Znajdź: Odstęp-f (punkty 1-2-4) Znajdź ponownie: Odstęp-Enter-f (punkty 1-2-4) Znajdź poprzednie: Odstęp-Backspace-f (punkty 1-2-4-7) Zamień: Odstęp-Enter-r (punkty 1-2-3-5) Idź do miejsca: Odstęp-Enter-I (punkty 1-2-3) Idź do poprzedniej strony: Odstęp-punkty 1-2-6 lub F1-F2) Idź do następnej strony: Odstęp -punkty 3-4-5 lub F3-F4) Wstaw zakładkę: Odstęp-Enter-m (punkty 1-3-4) Idź do zakładki: Odstęp-Enter-j (punkty 2-4-5)

Komendy czytania

Czytaj zaznaczony tekst: Odstęp-Backspace-b (punkty 1-2) Czytaj początek zaznaczonego tekstu: Odstęp-Enter-u (punkty 1-3-6) Czytaj od początku do pozycji kursora: Odstęp-Backspace-g (punkty 1-2-4-5) Czytaj od pozycji kursora do końca: Odstęp-Enter-g (punkty 1-2-4-5) Automatyczne przewijanie: Łącznie przycisk przewijania w dół, przycisk przewijania w górę Czytaj status dokumentu: Odstęp-3-4 Czytaj bieżącą pozycję kursora: Odstęp-1-5-6

Komendy układu dokumentu

Układ dokumentu brajlowskiego: Odstęp-Backspace-p (punkty 1-2-3-4) Układ akapitu brajlowskiego: Odstęp-Backspace-1-2-4-6 Układ dokumentu drukowanego: Odstęp-Backspace-t (punkty 2-3-4-5) Układ akapitu drukowanego: Odstęp-Backspace-2-3-4-6

15.4.2 Różne gorące klawisze

Przejdź do poprzedniego znaku: lewy klawisz strzałki(Odstęp-3) Przejdź do następnego znaku: prawy klawisz strzałki (Odstęp-6) Przejdź do poprzedniego słowa: Odstęp-2 Przejdź do następnego słowa: Odstęp-5 Przejdź do początku linii: Home (Odstęp-1-3) Przejdź do końca linii: End (Odstęp-4-6) Przejdź do poprzedniej linii: klawisz strzałki w górę (Odstęp-1) lub górny przycisk przewijania Przejdź do następnej linii: klawisz strzałki w dół (Odstęp-4) lub dolny przycisk przewijania Przejdź do następnego akapitu: Odstęp-2-3 Przejdź do następnego akapitu: Odstęp-5-6 Przejdź do początku dokumentu: Ctrl-Home (Odstęp-1-2-3) Przejdź do końca dokumentu: Ctrl-End (Odstęp-4-5-6) Czytaj bieżący akapit: Odstęp-2-3-5-6 Czytaj bieżącą linię: Odstęp-1-4 Czytaj bieżące słowo: Odstęp-2-5 Czytaj bieżący znak: Odstęp-3-6 Skasuj bieżący akapit: Backspace-2-3-5-6 Skasuj bieżącą linię: Backspace-1-4 Skasuj bieżące słowo: Backspace-2-5 Skasuj bieżący znak: Odstęp-d (punkty 1-4-5) Pokaż bieżącą pozycję kursora: Odstęp-1-5-6 Włącz widok znaków formatowania: Odstęp-1-4-6 Ustaw jednostkę czytania: Odstęp-2-4-6 Ustaw na tylko do odczytu: Odstęp-3-4-6 Ustaw tryb czytania: Odstęp-1-2-4-6

15.5 <u>Email</u>

15.5.1 Gorące klawisze używane w skrzynce odbiorczej

menedżer kont: Odstęp-Enter-m (punkty 1-3-4) Pobierz nowe wiadomości: Odstęp-Enter-n (punkty 1-3-4-5) Pobierz starą pocztę (IMAP): Odstęp-Backspace-P (punkty 1-2-3-4-7) Przejdź do poprzedniej kategorii konta: Odstęp-Backspace-1-2-6 Przejdź do następnej kategorii konta: Odstęp-Backspace-3-4-5 Przejdź do poprzedniej skrzynki odbiorczej: Odstęp-Enter-1-2-6 Przejdź do następnej skrzynki odbiorczej: Odstęp-Enter-3-4-5 Napisz wiadomość: Odstęp-Enter-w (punkty 2-4-5-6) Odpowiedz: Odstęp-Enter-r (punkty 1-2-3-5) Odpowiedz wszystkim: Odstęp-Backspace-r (punkty 1-2-3-5) Prześlij dalej: Odstęp-Enter-f (punkty 1-2-4) Prześlij dalej jako załącznik: Odstęp-Backspace-W (punkty 2-4-5-6) Włącz ustaw ścieżkę: SpacjaEnter-p (punkty 1-2-3-4) Włącz ustaw opcje: Odstęp-Enter-o (punkty 1-3-5) Włącz ustawienia spam: Odstęp-Enter-e (punkty 1-5) Znajdź: Odstęp-f (punkty 1-2-4) Znajdź ponownie: Odstęp-Backspace-f (punkty 1-2-4) Przejdź do nie przeczytanej wiadomości: Odstęp-Enter-u (punkty 1-3-6) Przejdź do folderu: Odstęp-Backspace-x (punkty 1-3-4-6) Kopiuj do folderu: Odstęp-Backspace-c (punkty 1-4) Dodaj nadawcę do listy adresów: Odstęp-Enter-I (punkty 2-4) (ten gorący klawisz działa tylko w polu "od" skrzynki odbiorczej). Skasuj odebraną wiadomość: Odstęp-d (punkty 1-4-5). (Ten gorący klawisz działa tylko w polach "temat" i "data" w skrzynce odbiorczej).

Zapisz odebraną wiadomość jako plik tekstowy: Odstęp-s (punkty 2-3-4)

Drukuj odebraną wiadomość: Odstęp-p (punkty 1-2-3-4) Anuluj: Odstęp-e (punkty 1-5) Anuluj i wyjdź z programu pocztowego Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)

15.5.2 <u>Gorące klawisze wysyłania wiadomości, przesyłanie dalej, odpowiadanie</u> <u>i zapisywanie w folderze przechowywania poczty</u>

Przeszukaj listę adresów: Odstęp-Enter-I (punkty 1-2-3) Wstaw plik załącznika: Odstęp-Enter-f (punkty 1-2-4) Wyślij wiadomość: Odstęp-Enter-s (punkty 2-3-4)

15.5.3 Gorące klawisze do czytania i pisania wiadomości

Rozpocznij zaznaczanie: "Odstęp-Enter-b (punkty 1-2)"

Zaznacz wszystko: Odstęp-Enter-a (punkt 1)

Kopiuj do schowka: Odstęp-Enter-c (punkty 1-4)

Wytnij do schowka: Odstęp-Enter-x (punkty 1-3-4-6) (Opcja niedostępna podczas czytania wiadomości w skrzynce odbiorczej)

Wklej ze schowka: Odstęp-Enter-v (punkty 1-2-3-6) (Opcja niedostępna podczas czytania wiadomości w skrzynce odbiorczej)

Skasuj zaznaczony fragment oraz skasuj literę: Odstęp-d (punkty 1-4-5) (Opcja niedostępna podczas czytania wiadomości w skrzynce odbiorczej)

Anuluj zaznaczenie: Odstęp-e (punkty 1-5)

15.6 <u>Media</u>

15.6.1 Media player.

15.6.1.1 Gorace klawisze dla komend

Otwórz plik: Odstęp-Enter-o (punkty 1-3-5) Otwórz folder: Odstęp-Enter-f (punkty 1-2-4) Dodaj plik: Odstęp-Backspace-o (punkty 1-3-5) Dodaj folder: Odstęp-Backspace-f (punkty 1-2-4) Zapisz listę odtwarzania: Odstęp-Enter-I (punkty 2-4) Zapisz jako listę odtwarzania: Odstęp-s (punkty 2-3-4) Usuń pozycję: Odstęp-d (punkty 1-4-5) Otwórz URL: Odstęp-Enter-u (punkty 1-3-6) Pobierz informację o Tagu: Odstęp-Enter-T (punkty 2-3-4-5)

Komendy odtwarzania

Odtwórz: Enter, przycisk Play Zatrzymaj/Kontynuuj: Odstęp, przycisk Play Zatrzymaj: Backspace, przycisk Stop Poprzednia ścieżka: punkt 3, przycisk "poprzedni"

Następna ścieżka: Punkt 6, przycisk "następny" Przeskocz o pięć ścieżek wstecz: Punkty 2-3 Przeskocz o pięć ścieżek w przód: Punkty 5-6 Pierwsza ścieżka: Punkty 1-3 Ostatnia ścieżka: Punkty 4-6 Głośniej: Odstęp-dolny przycisk przewijania Ciszej: Odstęp-górny przycisk przewijania Szybciej: punkty 3-4-5 Wolniej: punkty 1-2-6 Zmień indeks czasu: punkt 2 lub punkt 5 Minute w przód: Punkt 4 Minute wstecz: Punkt 1 Skasuj listę odtwarzania w czasie, gdy zatrzymane: Odstęp-d (punkty 1-4-5) Ustaw zakładkę: Odstęp-Enter-m (punkty 1-3-4) Usuń zakładkę: Odstęp-Enter-d (punkty 1-4-5) Skocz do pozycji: Odstęp-Enter-j (punkty 2-4-5) Idź do miejsca: Odstęp-Enter-g (punkty 1-2-4-5) Wstaw zakładkę: Odstęp-Backspace-m (punkty 1-3-4-7) Idź do zakładki: Odstęp-Backspace-j (punkty 2-4-5) Idź do poprzedniej zakładki: Odstęp-Backspace-3 Idź do następnej zakładki: Odstęp-Backspace-6 Usuń zakładkę: Odstęp-Backspace-d (punkty 1-4-5) Menedżer zakładek: Odstęp-Backspace-k (punkty 1-3) Okno dialogowe konfiguracji: Odstęp-Backspace-c (punkty 1-4) Okno dialogowe ustawień odtwarzania: Odstęp-Enter-s (punkty 2-3-4) Okno dialogowe ustawień nagrywania: Odstęp-Backspace-s (punkty 2-3-4) Ustawienie efektów: Odstęp-Enter-e (punkty 1-5)

Komendy nagrywania

Otwórz okno dialogowe nagrywania: Odstęp-Enter-r (punkty 1-2-3-5) lub przycisk "nagraj" Nagrywaj: przycisk "nagraj" Odtwórz/wstrzymaj nagrywanie: Odstęp, przycisk "nagraj" Odtwórz: przycisk "odtwórz"

15.6.1.2 Gorące klawisze w karcie informacji o odtwarzaniu

Przejdź do następnej informacji: Odstęp-4 Przejdź do poprzedniej informacji: Odstęp-1 Wstrzymaj gdy odtwarzam/odtwarzaj, gdy wstrzymane: Odstęp Rozpocznij odtwarzanie: Enter Przerwij odtwarzanie: Backspace

Odtwórz następny plik: Punkt 6 Odtwórz poprzedni plik: Punkt 3 Odtwórz ostatni plik: Punkty 4-6 Odtwórz pierwszy plik: Punkty 1-3 Odtwórz plik o pięć pozycji w przód od bieżącego: Punkty 5-6 Odtwórz plik o pięć pozycji wstecz od bieżącego: Punkty 2-3 Głośniej: Odstęp-dolny przycisk przewijania Ciszej: Odstęp-górny przycisk przewijania Szybciej: punkty 3-4-5 Wolniej: punkty 1-2-6 Jedna minuta w przód: punkt 4 Jedna minuta wstecz: punkt 1 Przewiń do przodu o pięć sekund i odtwórz: Punkt 5, play i przycisk następny Przewiń do tyłu o pięć sekund i odtwórz: Punkt 2, play i przycisk poprzedni Otwórz menu: Odstęp-1-3-4 lub klawisz F2 Otwórz plik pomocy: Odstęp-1-2-5 Przejdź do pola listy odtwarzania: Odstęp-4-5/Odstęp-1-2 Wyjdź z Media Player: Odstęp-1-3-5-6

15.6.1.3 Gorące klawisze w karcie listy odtwarzania

Przejdź do następnego pliku: Odstęp-4 Przejdź do poprzedniego pliku: Odstęp-1 Przejdź do pierwszego pliku: Odstęp-1-3 Przejdź do ostatniego pliku: Odstęp-4-6 Usuń zaznaczone pliki z listy odtwarzania: Odstęp-d (punkty 1-4-5) Przejdź do karty informacji o odtwarzaniu: Odstęp-4-5/Odstęp-1-2

15.6.2 <u>Radio FM</u>

Otwórz okno dialogu ustawień: Odstęp-Enter-Odstęp-e (punkty 1-5) Otwórz menu: Odstęp-m (punkty 1-3-4) lub F2 Wewnętrzne głośniki wł/wył: Odstęp-x (punkty 1-3-4-6) Przejdź do następnej częstotliwości: punkt 6 Przejdź do poprzedniej częstotliwości: punkt 3 Automatycznie poprzednia częstotliwość: punkt 2, krótkie wciśnięcie klawisza wstecz Automatycznie następna częstotliwość: punkt 5, krótkie wciśnięcie klawisza wprzód Idź do częstotliwości: Odstęp-f (punkty 1-2-4) Idź do poprzedniej stacji: punkt 1, długie wciśnięcie przycisku wstecz Idź do następnej stacji: punkt 4, długie wciśnięcie przycisku wprzód Rejestracja stacji: Odstęp-Enter-Odstęp-s (punkty 2-3-4), długie wciśnięcie przycisku nagraj Skasowanie stacji: długie wciśnięcie klawisza stop Przywołanie okna dialogu nagrywania: Odstęp-Enter-Odstęp-r (punkty 1-2-3-5) Nagrywanie start/pauza: krótkie wciśnięcie klawisza nagraj Zatrzymanie nagrywania: krótkie wciśnięcie klawisza stop Włącz wyciszenie: krótkie wciśnięcie klawisza stop, Odstęp Wyłącz wyciszenie: krótkie wciśnięcie klawisza stop, Odstęp Głośniej: Odstęp-W górę Ciszej: Odstęp-W dół

15.6.3 Odtwarzacz Daisy

Przejdź do listy tytułów: Odstęp-1-2-5-6 Otwórz plik DAISY: Odstęp-Enter-o (punkty 1-3-5) Ustawienia głosu: Odstęp-Enter-s (punkty 2-3-4) Sprawdź informacje o książce: Odstęp-Enter-I (punkty 2-4) Wyjdź: Odstęp-z (punkty 1-3-5-6) Odtwórz/wstrzymaj: Odstęp ldź do początku dokumentu: Odstęp-1-3 lub Odstęp-1-2-3 Idź do ostatniego zdania: Odstęp-4-6 lub Odstęp-4-5-6 Zwiększ poziom głośności: Backspace-4 Zmniejsz poziom głośności: Backspace-1 Zwiększ prędkość odtwarzania: Backspace-5 Zmniejsz predkość odtwarzania: Backspace-2 Zwiększ wysokość odtwarzania: Backspace-6 Zmniejsz wysokość odtwarzania: Backspace-3 ldź do następnej strony: Odstęp-3-4-5 Idź do poprzedniej strony: Odstęp-1-2-6 Idź do strony: Odstęp-Enter-g (punkty 1-2-4-5) Wybór poprzedniego tekstu/jednostki czasu: punkt 1 Wybór następnego tekstu/jednostki czasu: punkt 4 Idź do poprzedniego tekstu/jednostki czasu: punkt 2 Idź do następnego tekstu/jednostki czasu: punkt 5 Wybór poprzedniego elementu do przejścia: punkty 2-3 Wybór następnego elementu do przejścia: punkty 5-6 Idź do poprzedniego elementu: punkt 3 lub krótkie naciśniecie przycisku "wstecz" Idź do następnego elementu: punkt 6 lub krótkie naciśniecie przycisku "wprzód" Idź do następnego nagłówka: Odstęp-5 lub długie naciśniecie przycisku "wprzód" Idź do poprzedniego nagłówka: Odstęp-2 lub długie naciśnięcie przycisku "wstecz" Idź do ostatniego nagłówka: Odstęp punkty 4-6 Idź do pierwszego nagłówka: Odstęp-punkty 1-3 Sprawdź bieżący poziom czytania i nagłówek: Odstęp-Enter-w (punkty 2-4-5-6) Skanuj listę nagłówków od znajdującego się pod kursorem do końca: Odstęp-Enter-n (punkty 1-3-4-5) Znajdź nagłówek: Odstęp-f (punkty 1-2-4) Lista nagłówków: Odstęp-Enter-h (punkty 1-2-5) Znajdź ponownie: Odstęp-Enter-f (punkty 1-2-4) Ustaw zakładkę w bieżącej pozycji: Odstęp-Enter-m (punkty 1-3-4) Idź do następnej zakładki: Odstęp-punkt 6 Idź do poprzedniej zakładki: Odstęp-punkt 3 Usuń zakładkę: Odstęp-d (punkty 1-4-5) Utwórz notatkę: Odstęp-Backspace-M (punkty 1-3-4-7) Czytaj notatkę: Odstęp-Backspace-R (punkty 1-2-3-5-7) Czytaj poprzednią notatkę: Odstęp-Backspace-P (punkty 1-2-3-4-7) Czytaj następną notatkę: Odstęp-Backspace-N (punkty 1-3-4-5-7) Zamknij i usuń pozycję bez ogłaszania: Odstęp-Enter-Z (punkty 1-3-5-6-8) Zamknij i usuń zakładki bez ogłaszania: Odstęp-Backspace-Z (punkty 1-3-5-6-7)

15.7 <u>Organizer</u>

15.7.1 Książka Adresowa

15.7.1.1 Klawisze nawigacyjne w menu lub przy dodawaniu adresów

ldź do poprzedniego pola lub elementu menu: (Odstęp-1) lub górny przycisk przewijania ldź do następnego pola lub elementu menu: (Odstęp-4) lub dolny przycisk przewijania ldź do pierwszego pola lub elementu menu: (Odstęp-1-2-3) ldź do ostatniego pola lub elementu menu: (Odstęp-4-5-6)

15.7.1.2 Klawisze nawigacyjne listy wyników wyszukiwania

Idź do poprzedniego pola: Odstęp-2 Idź do następnego pola: Odstęp-5 Idź do pierwszego pola: (Odstęp-1-3) Idź do ostatniego pola: (Odstęp-4-6) Przejdź do poprzedniego rekordu: Odstęp-1 lub górny przycisk przewijania Idź do następnego rekordu: Odstęp-4 lub dolny przycisk przewijania Idź do pierwszego rekordu: Odstęp-1 (punkty 1-2-3) Idź do ostatniego rekordu: Odstęp-4-5-6 Idź do takiego samego pola o rekord wyżej: Odstęp-3 Idź do takiego samego pola o rekord niżej: Odstęp-6

15.7.1.3 Gorace klawisze dla komend

Dodaj adres: Odstęp-Enter-i (punkty 2-4) Znajdź adres: Odstęp-Enter-s (punkty 2-3-4) Edytuj adres: Odstęp-Enter-m (punkty 1-3-4) Usuń adres: Odstęp-d (punkty 1-4-5) Zaznacz wszystko: Odstęp-Enter-a (punkt 1) Zapisz do pliku: Odstęp-Enter-t (punkty 2-3-4-5) Drukuj adres: Odstęp-p (punkty 1-2-3-4) Utwórz kopie zapasową listy adresów: Odstęp-Enter-u (punkty 1-3-6) Odzyskaj listę adresów z kopi zapasowej: Odstęp-Enter-r (punkty 1-2-3-5) Ustawianie opcji kopi zapasowej: Odstęp-Enter-e (punkty 1-5) Ustawianie pól dodawania/wyszukiwania adresu Odstęp-Enter-o (punkty 1-3-5) Importuj z pliku CSV: Odstęp-Backspace-i (punkty 2-4) Eksportuj do pliku CSV: Odstęp-Backspace-x (punkty 1-3-4-6)

15.7.1.4 Różne gorące klawisze

Tab: Odstęp-4-5 lub klawisz F3 Shift-Tab: Odstęp-1-2 lub Odstęp-F3 Anuluj: Odstęp-e (punkty 1-5) lub klawisz F4 Wyjście: Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)

15.7.2 <u>Terminarz</u>

15.7.2.1 Gorace klawisze dla komend

Przejdź do następnego elementu: Tab (Odstęp-4-5 lub F3) Przejdź do poprzedniego elementu: Shift-Tab (Odstęp-1-2 lub Odstęp-F3) Dodaj wpis: Odstęp-Enter-i (punkty 2-4) Przeszukaj wpisy: Odstęp-Enter-s (punkty 2-3-4) Modyfikuj wpis: Odstęp-Enter-m (punkty 1-3-4) Usuń wpis: Odstęp-d (punkty 1-4-5) Usuń wszystkie wpisy: Odstęp-Backspace-Enter-q (punkty 1-2-3-4-5) Tworzenie kopii zapasowej: Odstęp-Enter-u (punkty 1-3-6) Ustawianie opcji kopii zapasowej: Odstęp-Enter-e (punkty 1-5) Opcje alarmu: Odstęp-Enter-o (punkty 1-3-5) Zapisz wpis jako plik: Odstęp-Enter-t (punkty 2-3-4-5) Wydrukuj wpis: Odstęp-p (punkty 1-2-3-4)

15.7.2.2 Nawigacja klawiszami po wynikach listy wyszukiwania

- Przejdź ze spotkania do następnego na liście wpisów
   Przejdź do poprzedniej pozycji na liście w tym samym dniu: Odstęp-1 lub lewy przycisk przewijania
   Przejdź do następnej pozycji na liście w tym samym dniu: Odstęp-4 lub prawy przycisk przewijania
   Przejdź do pierwszej pozycji w tym samym dniu: Odstęp-1-3
   Przejdź do ostatniej pozycji w tym samym dniu: Odstęp-4-6

   Przejdź z jednego spotkania do następnego we wszystkich zapisanych spotkaniach
   Przejdź do poprzedniej pozycji: Odstep-2
- Przejdź do poprzedniej pozycji: Odstęp-2 Przejdź do następnej pozycji: Odstęp-5 Przejdź do pierwszego wpisu: Odstęp-2-3 lub Odstęp-1-2-3.

Przejdź do ostatniego wpisu: Odstęp-5-6 lub Odstęp-4-5-6

15.8 Narzędzia Internetowe

15.8.1 Przeglądarka Internetowa

15.8.1.1 Gorace klawisze dla komend

Otwórz URL: Odstęp-Enter-u (punkty 1-3-6)

Otwórz: Odstęp-Enter-o (punkty 1-3-5)

Zapisz jako: Odstęp-s (punkty 2-3-4)

Informacja: Odstęp-Enter-i (punkty 2-4)

Wyjście: Odstęp-z (punkty 1-3-5-6)

Czytaj od początku do kursora: Odstęp-Backspace-g (punkty 1-2-4-5)

Czytaj od kursora do końca: Odstęp-Enter-g (punkty 1-2-4-5)

Automatyczne przewijanie: górny przycisk przewijania-dolny przycisk przewijania

Rozpocznij zaznaczanie: Odstęp-Enter-b (punkty 1-2)

Kopiuj: Odstęp-Enter-c (punkty 1-4)

Dodaj do schowka Odstęp-Enter-p (punkty 1-2-3-4)

Kopiuj URL: Odstęp-Backspace-d (punkty 1-4-5)

Kopiuj link: Odstęp-Backspace-I (punkty 1-2-3)

Idź do strony głównej: Odstęp-Backspace-h (punkty 1-2-5)

Idź do poprzedniej strony: Backspace-Odstęp-3 lub Backspace-p (punkty 1-2-3-4)

Idź do następnej strony: Backspace-Odstęp-6 lub Backspace-n (punkty 1-3-4-5)

Idź do poprzedniego nagłówka: Odstęp-Backspace-b (punkty 1-2)

ldź do następnego nagłówka: Odstęp-Backspace-f (punkty 1-2-4)

Idź do poprzedniego tekstu: Odstęp-2-4-6

Idź do następnego tekstu: Odstęp-1-2-4-5-6

ldź do poprzedniego odwiedzonego linku: Odstęp-2-3-6

ldź do następnego odwiedzonego linku: Odstęp-3-5-6

Odśwież: Odstęp-Enter-r (punkty 1-2-3-5)

Otwórz historię: Odstęp-Enter-h (punkty 1-2-5)

Sprawdź adres wybranego tytułu na liście historii: Odstęp-I (punkty 2-4)

Znajdź: Odstęp-f (punkty 1-2-4)

Znajdź ponownie: Odstęp-Enter-f (punkty 1-2-4)

Lista linków: Odstęp-Backspace-i (punkty 2-4)

Lista źródeł RSS: Odstęp-Enter-J (punkty 2-4-5)

Ustaw jako stronę startową: Odstęp-Enter-s (punkty 2-3-4)

Dodaj do ulubionych: Odstęp-Backspace-a (Punkt 1)

Lista ulubionych: Odstęp-Enter-I (punkty 1-2-3)

Ustawienia opcji: Odstęp-Backspace-o (punkty 1-3-5)

15.8.1.2 <u>Gorące klawisze wykorzystywane podczas odtwarzania plików audio w przeglądarce</u> Internetowej.

Głośniej: Odstęp-dolny przycisk przewijania Ciszej: Odstęp-górny przycisk przewijania Odtwórz/wstrzymaj: przycisk "odtwórz" na przednim panelu urządzenia Stop: przycisk "Stop" na przednim panelu urządzenia

15.8.1.3 Gorące klawisze do czytania stron Internetowych

Idź do poprzedniej kontrolki: Shift-Tab (Odstęp-1-2) Idź do następnej kontrolki: Tab (Odstęp-4-5) Wybierz następny element w polu listy rozwijanej (polu listy): Backspace-Odstęp-4 Wybierz następny element w polu listy rozwijanej (polu listy): Backspace-Odstęp-1 Idź do poprzedniego formularza: Odstęp-1-2-3-4-6 Idź do następnego formularza: Odstęp-1-3-4-5-6 Idź do poprzedniej tabeli: Odstęp-3-4-5-6 ldź do następnej tabeli: Odstęp-1-4-5-6 ldź do poprzedniej komórki: Odstęp-2-3 ldź do następnej komórki: Odstęp-5-6 Idź do komórki wyższego poziomu: Odstęp-3-5 Idź do komórki niższego poziomu: Odstęp-2-6 Czytaj bieżącą komórkę: Odstęp-2-3-5-6 ldź do poprzedniej komórki tabeli wyższego poziomu: Backspace-2-3 ldź do następnej komórki tabeli wyższego poziomu: Backspace-5-6 ldź do wyższej komórki tabeli wyższego poziomu: Backspace-3-5 ldź do niższej komórki tabeli wyższego poziomu: Backspace-2-6 Sprawdź bieżącą pozycje: Odstęp-1-5-6 Idź do poprzedniej ramki: Odstęp-3-4-6 ldź do następnej ramki: Odstęp-1-4-6 Czytaj linię spod kursora: Odstęp-r (Punkty 1-2-3-5)

15.9 <u>Dodatki</u>

15.9.1 Przeglądarka plików Excela

Komendy nawigacji

Przejdź do następnego wiersza: Odstęp-Punkt-4 Przejdź do poprzedniego wiersza: Odstęp-Punkt-1 Przejdź do następnej kolumny: Odstęp-Punkt-6 Przejdź do poprzedniej kolumny: Odstęp-Punkt-3 Przejdź na początek wiersza: Odstęp-Punkty-1-3 Przejdź na koniec wiersza: Odstęp-Punkty-4-6 Przejdź na górę kolumny: Odstęp-Punkty-2-3 Przejdź na dół kolumny: Odstęp-Punkty-5-6 Przejdź na początek arkusza: Odstęp-1-2-3 Przejdź na koniec arkusza: Odstęp-4-5-6 Przejdź do następnego arkusza: Odstęp-3-4-5 Przejdź do poprzedniego arkusza: Odstęp-1-2-6 Przejdź do następnej grupy: Backspace-Punkty-5-6 Przejdź do poprzedniej grupy: Backspace-Punkty-2-3 Przejdź do następnej grupy w wierszu: Odstęp-Punkt-5 Przejdź do następnej grupy w wierszu: Odstęp-Punkt-2 Przejdź do następnej grupy w kolumnie: Odstęp-Punkty-5-6 Przejdź do poprzedniej grupy w kolumnie: Odstęp-Punkty-2-3

Polecenia menu Plik

Otwórz: Odstęp-Enter-O (punkty-1-3-5) Otwórz hiperłącze: Odstęp-Enter-H (punkty-1-2-5) Ustaw tabelę użytkownika: Odstęp-Enter-T (punkty-2-3-4-5) Właściwości komórki: Odstęp-Enter-I (punkty-2-4) Szybkie ustawienia: Odstęp-Enter-X (punkty-1-3-4-6)

Polecenia menu "Idź do"

Znajdź: Odstęp-F (punkty-1-2-4) Znajdź następny: Odstęp-Enter-F (punkty-1-2-4) Znajdź poprzedni: Odstęp-Backspace-F (punkty-1-2-4) Skocz do komórki: Odstęp-Enter-J (punkty-2-4-5) Następny arkusz: Odstęp-3-4-5 Poprzedni arkusz: Odstęp-1-2-6 Lista arkuszy: Odstęp-Enter-L (punkty-1-2-3) Ustaw znacznik: Odstęp-Backspace-M (punkty-1-3-4) Skocz do znacznika: Odstęp-Backspace-J (punkty-2-4-5) Usuń znacznik: Odstęp-Backspace-D (punkty-1-4-5)

Polecenia menu "Czytaj"

Ustaw opcje: Odstęp-Backspace-O (punkty-1-3-5) Tytuł arkusza: Odstęp-1-5-6 Czytaj od początku kolumny do kursora: Odstęp-Backspace-Punkt-1 Czytaj od kursora do końca kolumny: Odstęp-Backspace-Punkt-4 Czytaj od początku wiersza do kursora: Odstęp-Backspace-Punkt-3 Czytaj od kursora do końca wiersza: Odstęp-Backspace-Punkt-6 Czytaj wiersz pod kursorem: Odstęp-C (punkty-1-4) Czytaj kolumnę pod kursorem: Odstęp-Y (punkty-1-3-4-5-6)
Czytaj komórkę nagłówka wiersza: Odstęp-Backspace-C (Punkty-1-4) Czytaj komórkę nagłówka kolumny: Odstęp-Backspace-Y (punkty-1-3-4-5-6) Czytaj od początku do kursora: Odstęp-Backspace-G (punkty-1-2-4-5) Czytaj od kursora do końca: Odstęp-Enter-G (Punkty-1-2-4-5) Czytaj jeden znak (gdy w trybie aktywacji komórki): Odstęp-Punkty-3-6 Czytaj komórkę pod kursorem: Odstęp-Punkty-3-6 Czytaj nazwę pliku: Odstęp-Punkty-3-4 Czytaj zaznaczony tekst: Odstęp-Backspace-B (punkty-1-2)

Polecenia menu "Widok"

Pokaż ukryj arkusz: Odstęp-Enter-S (punkty-2-3-4) Pokaż ukryj wiersz: Odstęp-Enter-R (Punkty-1-2-3-5) Pokaż ukryj kolumnę: Odstęp-Enter-Y (punkty-1-3-4-5-6) Aktywacja komórki: Enter (Enter) Anulowanie aktywacji: Backspace Ustaw datę i czas: Odstęp-Enter-D (punkty-1-4-5)

Polecenia menu "Edycja"

Rozpocznij zaznaczanie: Odstęp-Enter-B (punkty-1-2) Zaznacz wszystko: Odstęp-Enter-A (Punkt-1) Skopiuj zaznaczony tekst: Odstęp-Enter-C (punkty-1-4)

15.9.2 Daisy on-line

Przejdź pomiędzy kategoriami i listą książek: F3 i Odstęp-F3 Przejdź wśród elementów listy: Odstęp-1 i Odstęp-4 Pobierz książkę: Enter Zwróć książkę: Odstęp-Enter-R (punkty 1-2-3-5)

15.10 Narzędzia

15.10.1 Kalkulator

Zerowanie: Odstęp-Backspace-c (punkty 1-4) Usuń liczbę lub operatory: Backspace Historia obliczeń: Odstęp-Enter-H (punkty 1-2-5) Funkcje: Podstawowe Odstęp-Enter-g (punkty 1-2-4-5) Dodawanie: punkty 2-3-5 Odejmowanie: punkty 3-6 Dzielenie: punkty 2-5-6 Mnożenie: punkty 3-5 Procenty: punkty 1-2-3-4-5-6 Potęga: Odstęp-Enter-2-3-4-6 Pierwiastek kwadratowy: Odstęp-Enter-q (punkty 1-2-3-4-5) Kropka dziesiętna: punkt 2 Lewy nawias: punkty 2-3-6 Prawy nawias: punkty 3-5-6 PI: Odstęp-Enter-p (punkty 1-2-3-4) Funkcja Wykładnicza: Odstęp-Enter-e (punkty 1-5)

Zmienne

Przywołaj wyrażenie: Odstęp-Backspace-r (Punkty 1-2-3-5) Skasuj wszystkie zapisane wyrażenia: Odstęp-Enter-d (Punkty 1-4-5) Zapisz wyrażenia: Odstęp-Backspace-s (Punkty 2-3-4) Funkcja trygonometryczna: Odstęp-Enter-s (Punkty 2-3-4) Sinus: Odstep-Enter-s (Punkty 2-3-4), s (Punkty 2-3-4) Arkus sinus: Odstęp-Enter-s (Punkty 2-3-4), a (punkt 1) Sinus hiperboliczny: Odstęp-Enter-s (Punkty 2-3-4), h (Punkty 1-2-5) Cosinus: Odstęp-Enter-c (Punkty 1-4), c (Punkty 1-4) Arkus Cosinus: Odstęp-Enter-c (Punkty 1-4), a (punkt 1) Hiperboliczny Cosinus: Odstęp-Enter-c (Punkty 1-4), h (Punkty 1-2-5) Tangens: Odstep-Enter-t (Punkty 2-3-4-5), t (Punkty 2-3-4-5) Arkus Tangens: Odstep-Enter-t (Punkty 2-3-4-5), a (punkt 1) Hiperboliczny Tangens: Odstęp-Enter-t (Punkty 2-3-4-5), h (Punkty 1-2-5) Funkcja logarytmiczna: Odstęp-Enter-I (Punkty 1-2-3) Logarytm Naturalny: Odstep-Enter-I (Punkty 1-2-3), e (Punkty 1-5) Logarytm zwyczajny: Odstęp-Enter-I (Punkty 1-2-3), n (Punkty 1-3-4-5) Kopiuj do schowka: Odstęp-Enter-c (Punkty 1-4) Ustawienia opcji: Odstęp-Enter-o (Punkty 1-3-5) Przeliczanie miar: Odstęp-Enter-u (punkty 1-3-6)

15.10.2 <u>Kompas</u>

Uruchomienie kompasu: Odstęp-F3-F4 Następna kontrolka: Odstęp-4-5 lub F3 Poprzednia kontrolka: Odstęp-1-2 lub Odstęp-F3 Zmiana typu kompasu: Backspace lub Odstęp Wyjście: Odstęp-z (punkty 1-3-5-6) lub Odstęp-e (punkty 1-5)

15.10.3 Stoper i minutnik

Stoper: w (Punkty 2-4-5-6) w menu narzędzia Stoper start, pauza, restart: Enter Sprawdź czas, który upłynął: Backspace Zatrzymaj/wznów wyświetlanie na linijce brajlowskiej: Odstęp-F2 Przełączaj pomiędzy stoperem a minutnikiem: "Tab ("Odstęp-4-5")" lub "Shift-Tab ("Odstęp-1-2")" Wznów/wstrzymaj odliczanie: Enter Zerowanie minutnika: Backspace Wyjście z trybu stopera/minutnika: Odstęp-z (Punkty 1-3-5-6)

15.10.4 Terminal dla czytnika ekranów

Uruchomienie terminala z dowolnego miejsca: F3-S (punkty 2-3-4) Schowek terminala: Odstęp-Enter-I (punkty 1-2-3) Wyślij zawartość schowka terminala: Odstęp-Enter-S (punkty 2-3-4) Wyjście: Odstęp-Backspace-Z (punkty 1-3-5-6-7)

15.11 Ustawienia

15.11.1 Ustawianie daty i czasu

ldź do następnego dnia: Odstęp-6 ldź do poprzedniego dnia: Odstęp-3 ldź do następnego tygodnia: Odstęp-5 ldź do poprzedniego tygodnia: Odstęp-2 ldź do następnego miesiąca: Odstęp-4 ldź do poprzedniego miesiąca: Odstęp-1 ldź do następnego roku: Odstęp-5-6 ldź do poprzedniego roku: Odstęp-2-3 Przesuń jedną godzinę do przodu: Odstęp-4 Przesuń jedną godzinę do tyłu: Odstęp-1 Przesuń 10 minut do przodu: Odstęp-5 Przesuń 10 minut do tyłu: Odstęp-5 Przesuń 1 minutę do przodu: Odstęp-6 Przesuń 1 minutę do tyłu: Odstęp-3 Przełączaj pomiędzy A.M a P.M.: Odstęp-x (Punkty 1-3-4-6)

15.11.2 Menedżer Bluetooth

Wyszukiwanie urządzenia Bluetooth: Odstęp-Enter-r (punkty 1-2-3-5) Łącz z urządzeniem: Enter na nazwie urządzenia Łączenie z serwisem: Enter na nazwie serwisu Rozłączanie serwisu: Odstęp-Enter-d (punkty 1-4-5) Przejdź z listy serwisów do listy urządzeń Bluetooth: Backspace Usuwanie ustawień urządzenia z listy urządzeń Bluetooth: Odstęp-d (punkty 1-4-5)

15.11.3 Utwórz/przywróć z kopii zapasowej

Przejście jeden element w górę: Odstęp-1 lub górny przycisk przewijania

Przejście jeden element w dół: Odstęp-4 lub strzałka w dolny przycisk przewijania Przejście do poprzedniej kontrolki: Shift-Tab (Odstęp-1-2 lub Odstęp-F3) Przejście do następnej kontrolki: Tab (Odstęp-4-5 lub F3) Zaznacz/odznacz pole wyboru: Odstęp Utwórz kopię zapasową: Odstęp-Enter-b (punkty 1-2) Przywróć z kopii zapasowej: Odstęp-Enter-r (punkty 1-2-3-5)

15.11.4 Ochrona hasłem

Ustaw hasło: Odstęp-Enter-i (punkty 2-4) Zmień hasło: Odstęp-Enter-M (punkty 1-3-4) Konfiguracja hasła: Odstęp-Enter-C (punkty 1-4) Zresetuj do ustawień fabrycznych: i (punkty 2-4)

15.12 Polecenia czytnika ekranu

15.12.1 <u>Ruchomy fokus</u>

Przejdź do następnego obiektu: Spacja - 4-5 lub F3 Przejdź do poprzedniego obiektu: Odstęp-1-2 lub Odstęp-F3 Przejdź na górę ekranu: spacja 1-2-3 Przejdź na dół ekranu: Spacja - 4-5-6 Przewiń w dół o jeden ekran: Spacja - 3-4-5 Przewiń w górę o jeden ekran: Odstęp-1-2-6 Wykonaj bieżący element: Wprowadź lub klucz routingu kursora Przycisk Wstecz: Odstęp-e, F4 lub Odstęp-Z Przejdź do określonego obiektu: naciśnij pierwszą literę nazwy obiektu ldź do ekranu głównego: F1 Aktywuj menu aplikacji aplikacji: Odstęp-Enter-I dla aplikacji z ukierunkowaniem Otwórz Cień powiadomienia: spacja 1-2-3-4-5-6 Aktywuj powiadomienie: Enter Usuń powiadomienie: Odstęp-D (punkty 1-4-5) Aktywuj pole edycji: Enter Zwiększ wartość suwaka: Backspace-Odstęp-4 Zmniejsz wartość suwaka: Backspace-Odstęp-1 Zresetuj Polaris Launcher: F2-F3-1-2-3-4-5-6-7-8 Zmień metodę nawigacji obiektowej: Backspace-Enter-H (dots-1-2-5)

15.12.2 Podczas edycji tekstu

Idź do następnej postaci: Odstęp-6 Idź do poprzedniej litery: Odstęp-3 Idź do następnego słowa: Odstęp-5 Przejdź do poprzedniego słowa: Odstęp-2 Przejdź do następnej linii: Odstęp-4 Przejdź do poprzedniego wiersza: Odstęp-1 Przejdź do następnego akapitu: Odstęp-5-6 Przejdź do poprzedniego akapitu: Odstęp-2-3 Idź do początku akapitu: Odstęp-1-3 Idź do końca akapitu: Odstęp-4-6 Idź na górę dokumentu: Odstęp-1-2-3 Przejdź na dół dokumentu: Odstęp-4-5-6 Usuń bieżący znak: spacja 1-4-5 Usuń poprzedni znak: Backspace Usuń bieżące słowo: Backspace-2-5 Usuń bieżącą linię: Backspace-1-4 Usuń bieżący akapit: Backspace-2-3-5-6 Przejdź do następnej długości wyświetlania: przewijanie w dół Przejdź do poprzedniej długości wyświetlania: W górę Przewiń

15.12.3 Funkcje klawiszy multimediów w "trybie aplikacji"

Otwórz menu główne: przycisk Stop Ostatnie aplikacje: przycisk odtwarzania Wstecz: przycisk nagrywania Przejdź do poprzedniego obiektu: przycisk Poprzedni Przejdź do następnego obiektu, przycisk Dalej Mobile Screen Reader on-off: przyciski Stop i Next Zadzwoń do Google Voice Assistant: przyciski nagrywania i odtwarzania